แนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี

ณัฐกานต์ สุทธิจิตร์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

กันยายน 2562

แนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี

ณัฐกานต์ สุทธิจิตร์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
กันยายน 2562

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

SOLUTIONS IN PRACTICE OF DUAL VOCATIONAL EDUCATION AND HIGH SCHOOL SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 9, SUPHANBURI PROVINCE

NATTHAKARN SUTTHIJIT

A Thesis Submitted in Pratial Fulfillmentof the Requirements for the

Master of Education Degree Educational Administration

Phranakhon Sri Ayutthaya Rajabhat University

September 2019

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	แนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี
โดย	ณัฐกานต์ สุทธิจิตร์
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	ดร.ชัยยศ เดชสุระ
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรเทพ รู้แผน

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

……..……..….ประธานกรรมการ
(ดร.นริสานันท์ แมนผดุง)

……..……..….กรรมการ
(ดร.ชัยยศ เดชสุระ)

……..…..กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรเทพ รู้แผน)

……..…..กรรมการ
(ดร.พัชรี ศรีสุวรรณ)

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

……..…..อธิการบดี
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชูสิทธิ์ ประดับเพ็ชร์)
กันยายน พ.ศ. 2562

ณัฐกานต์ สุทธิจิตร์. (2562). **แนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. 241 หน้า.
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก : ดร.ชัยยศ เดชสุระ, อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรเทพ รู้แผน.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา และ2) นำเสนอแนวทางการดำเนินการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา วิธีดำเนินการวิจัยมี 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าแผนกวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี หัวหน้าแผนกวิชา และครูผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษา และสถาบันที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษาร่วมกัน จำนวน 102 คน เครื่องมือที่ใช้ในวิจัย คือ แบบสอบถาม ที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และขั้นตอนที่ 2 นำเสนอแนวทางการดำเนินการแก้ไขปัญหา โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.82 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการพรรณาวิเคราะห์

ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการจัดการการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านครูผู้สอนในสถานศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหารจัดการศึกษา ส่วนปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านหลักสูตร และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการนิเทศการศึกษา และ2) แนวทางการดำเนินการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา จำนวน 45 รายการ จำแนกออกเป็น 8 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 หลักสูตร จำนวน 5 รายการ เช่น กำหนดหน่วยงานรับผิดชอบด้านหลักสูตร ด้านที่ 2 การบริหารจัดการศึกษา จำนวน 3 รายการ เช่น รัฐบาลสนับสนุนงบประมาณในการส่งเสริมการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา และสนับสนุนให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนได้มีโอกาสร่วมในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ด้านที่ 3 การจัดการเรียนรู้ จำนวน 6 รายการ เช่น กำหนดนโยบายด้านการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาให้ชัดเจน ด้านที่ 4 เครื่องมือเครื่องจักรและสื่อการสอน จำนวน 4 รายการ เช่น จัดทำคู่มือแนวทางการจัดการเรียนการสอนแบบทวิศึกษาให้กับนักเรียน ด้านที่ 5 ครูผู้สอนในสถานศึกษา จำนวน 8 รายการ เช่น จัดทำแผนการศึกษาดูงานทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ด้านที่ 6 การวัดผลและประเมินผล จำนวน 7 รายการ เช่น กำหนดนโยบายการวัดผลประเมินผลให้ชัดเจน ด้านที่ 7 การฝึกอาชีพในสถานประกอบการ จำนวน 4 รายการ เช่น จัดให้มีแหล่งฝึกอาชีพรองรับนักเรียนที่เรียนในแบบทวิศึกษา และด้านที่ 8 การนิเทศการศึกษา จำนวน 8 รายการ เช่น มีการวางแผน และประชุมสัมมนาประสานงานด้านการนิเทศการศึกษาร่วมกันทั้ง 2 ฝ่าย

คณะ	ครุศาสตร์	ลายมือชื่อนักศึกษา	
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา	ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	
ปีการศึกษา	2561	ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	

Natthakarn Sutthijit. (2562). **Solutions in Practice of Dual Vocation Educational Education and High School Secondary Educational Service Area Office 9, Suphanburi Province.** Thesis for the Master of Education Program in Educational Administration, Phranakhon Si Ayutthaya Rajaphat University. 241 pp. Advisor: Chaiyos Dechsura, Ph.D., Co-Advisor: Assistant Professor Pornthep Rupan, Ph.D.

ABSTRACT

The purposes of this research are to: 1) study states and problems of dual vocational educational and high school secondary; and 2) investigate solution guidelines to dual vocational educational and high school secondary educational. The procedure was divided into 2 steps. The first step was studying the states and problem of dual vocational educational and high school secondary educational. The samples were 102 school administrators, heads of department subject and teachers who have responsibility in dual vocational educational and High School Secondary Educational Service Area Office 9, Suphanburi Province. The research instrument used was a questionnaire, with the reliability of 0.95. The statistical tools used for data analysis were mean and standard deviation. The second step was investigating solution guidelines. The samples were 5 experts by using purposive sampling. The research instrument used was a structured-interview, with the reliability of 0.82. The statistical tools used for data analysis were descriptive analysis.

The results indicate that: 1) overall, the states of dual vocational educational and High School Secondary Educational Service Area Office 9, Suphanburi Province were at high level. The highest states were learning management and teachers in the schools. The lowest state was education administration. The problems of dual vocational educational and High School Secondary Educational Service Area Office 9, Suphanburi Province were at low level. The highest problem was curriculum and courses. The lowest problem was supervisions. 2) The solution guidelines of dual vocational educational and High School Secondary Educational Service Area Office 9, Suphanburi Province consisted of 45 items divided into 8 aspects: 1. Curriculum and course with 5 items, e.g., set the curriculum team, 2. Education administration with 3 items, e.g., the government budget support for dual vocational educational system and to support private vocational schools in dual vocational educational system, 3. Learning management with 6 items, e.g., set clear policies in learning management, 4. Tool machinery and teaching materials with 4 items, e.g., create manual in teaching and learning for students, 5. Teachers in the schools with 8 items, e.g., create visiting plan both for inside the school and outside the school, 6. Assessment and evaluation with 7 items, e.g., set clear policies in assessment and evaluation, 7. Internship in the establishment with 4 items, e.g., provide places for internship for dual vocational education students, and 8. Supervision with 8 items, e.g., planning and meeting in supervision between both sides.

Faculty Education Student's signature

Program Educational Administration Advisor's signature

Academic year 2018 Co-advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี สำเร็จได้ด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก ดร. ชัยยศ เดชสุระ ประธานคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรเทพ รู้แผน กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำตลอดจนแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ให้ครั้งนี้ ตลอดจนได้ให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะในการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนเสร็จสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 5 ท่าน ได้แก่ นายตรัยพงษ์ เข็มเพ็ชร์ ผู้อำนวยการโรงเรียนสามชุกรัตนโภคาราม นายพิทยา แก้วทิพย์ ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีประจันต์เมธีประมุข นายวิโรจน์ ไชยภักดี ผู้อำนวยการโรเรียนธรรมโชติศึกษาลัย นางสาวมารยาท คงเมือง ศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 และนางสาวเง็กใล้ แซ่ลี้ รองผู้อำนวยการวิทยาลัยการอาชีพอู่ทอง ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจเครื่องมือแบบสอบถาม และขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ได้แก่ นายสมรัก ภาชีทรัพย์ ผู้อำนวยการวิทยาลัยการอาชีพโพธิ์ทอง นายธำรง สว่างเดือน รองผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา นายพิทยา แก้วทิพย์ ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีประจันต์เมธีประมุข นายวิโรจน์ ไชยภักดี ผู้อำนวยการโรงเรียนธรรมโชติศึกษาลัย และ ดร.ณรงค์ ชูศรีชัย ผู้อำนวยการโรงเรียนสรวงสุธาวิทยา ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสัมภาษณ์

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา เพื่อนนักศึกษาปริญญาโทหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจในการจัดทำวิทยานิพนธ์ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

คุณประโยชน์ทั้งหลายอันจะพึงมีจากการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นความกตัญญู แด่บิดา มารดา และ ครู อาจารย์ทุกท่านที่มีส่วนในการส่งเสริม สนับสนุน และเสริมสร้างรากฐานการศึกษาให้แก่ผู้วิจัย

ณัฐกานต์ สุทธิจิตร์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
สารบัญ	ซ
สารบัญตาราง	ฐ
สารบัญภาพประกอบ	ณ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
คำถามการวิจัย	8
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	8
คำสำคัญของการวิจัย	8
ขอบเขตของการวิจัย	8
กรอบแนวคิดการวิจัย	9
นิยามศัพท์เฉพาะ	17
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	20
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	21
ความหมาย ทฤษฎี ความสำคัญและการดำเนินงานเกี่ยวกับการอาชีวศึกษา	23
ความหมายของการอาชีวศึกษา	23
ทฤษฎีการจัดการอาชีวศึกษา	23
ความสำคัญของการจัดการอาชีวศึกษา	24
สภาพทั่วไปของอาชีวศึกษา	26
การจัดการเรียนการสอนด้านอาชีวศึกษา	28
แนวทางการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย	30
ความหมายของแนวทางจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	30

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
2 (ต่อ)	แนวคิดในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	30
	บริบทการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี	31
	ขอบข่ายการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	33
	ด้านหลักสูตร	33
	ด้านการบริหารจัดการศึกษา	34
	ด้านการจัดการเรียนรู้	43
	ด้านครูผู้สอนในสถานศึกษา	45
	ด้านการนิเทศการศึกษา	47
	ด้านเครื่องมือเครื่องจักรและสื่อการเรียนการสอน	49
	การฝึกงานในสถานประกอบการ	57
	ด้านการวัดผลและประเมินผล	63
	แนวทางการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	66
	แนวทางการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	66
	การเรียนแบบสะสมหน่วยกิต	68
	สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	74
	การจัดโครงสร้างรายวิชาและเวลาเรียน	76
	การจัดการเรียนรู้และการวัดและประเมินผลการเรียน	78
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	80
	งานวิจัยในประเทศ	80
	งานวิจัยต่างประเทศ	90
	สรุปหลักการและแนวคิดที่นำไปสู่การกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย	94
3	วิธีดำเนินการวิจัย	101

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ **หน้า**

3 (ต่อ) ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี 101

ขั้นตอนดำเนินการวิจัย 101

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 102

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 103

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 104

การเก็บรวมรวมข้อมูล 104

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล 105

ขั้นตอนที่ 2 เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี 106

ขั้นตอนดำเนินการวิจัย 106

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 107

ข้อมูลที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 107

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 107

การเก็บรวบรวมข้อมูล 108

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล 109

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 109

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม 109

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี 111

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ **หน้า**

4 (ต่อ) ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์แนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ตามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา 125

5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 139

สรุปผลการวิจัย 139

อภิปรายผล 146

ข้อเสนอแนะ 158

บรรณานุกรม 160

ภาคผนวก 171

ภาคผนวก ก แบบสอบถามสำหรับผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงของเนื้อหา 172

ภาคผนวก ข แบบสอบถามผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าแผนกวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี หัวหน้าแผนกวิชา และครูผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี 187

ภาคผนวก ค แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา 200

ภาคผนวก ง ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องและความตรงเชิงเนื้อหา 205

ภาคผนวก จ รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ 224

ภาคผนวก ฉ รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสัมภาษณ์วิทยานิพนธ์ 226

ภาคผนวก ช หนังสือเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในวิทยานิพนธ์ 228

ภาคผนวก ซ หนังสือขอความอนุเคราะห์ ในการเก็บรวบรวบข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ 234

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ **หน้า**

ภาคผนวก (ต่อ)

ภาคผนวก ฌ หนังสือขอความอนุเคราะห์ ในการเก็บรวบรวบข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์..... 236

ภาคผนวก ญ หนังสือขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสัมภาษณ์เพื่อทำวิทยานิพนธ์..... 238

ประวัติย่อผู้วิจัย..... 241

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	โครงสร้างหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และ โครงสร้างหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556	75
2	โครงสร้างหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลายการจัดการศึกษาเรียนร่วม หลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย	77
3	ภารกิจและบทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 การจัดการศึกษาเรียนร่วม หลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย	79
4	ตารางเปรียบเทียบกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในประเทศ	99
5	ตารางเปรียบเทียบกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาต่างประเทศ	100
6	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลทั่วไป	110
7	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สภาพและปัญหาการจัดการ การศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านหลักสูตรในภาพรวม	111
8	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สภาพและปัญหาการจัดการ การศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการบริหารจัดการศึกษา ในภาพรวม	113
9	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สภาพและปัญหาการจัดการ การศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการจัดการเรียนรู้ ในภาพรวม	114
10	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สภาพและปัญหาการจัดการ การศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านครูผู้สอนในสถานศึกษา ในภาพรวม	116

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
11	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สภาพการจัดการการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการนิเทศการศึกษาในภาพรวม	117
12	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สภาพและปัญหาการจัดการการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านเครื่องมือเครื่องจักรและสื่อการสอนในภาพรวม	119
13	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สภาพและปัญหาการจัดการการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการฝึกอาชีพในสถานประกอบการในภาพรวม	120
14	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สภาพและปัญหาการจัดการการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการวัดผลและประเมินผลในภาพรวม	122
15	สรุปสภาพและปัญหาการจัดการการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี แยกเป็นรายด้าน	124
16	สรุปปัญหาการจัดการการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ที่พบมากที่สุด แยกเป็นรายด้าน จากมากไปน้อย	124
17	สรุปปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านหลักสูตร	126
18	สรุปปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการบริหารจัดการศึกษา	127

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
19	สรุปปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการจัดการเรียนรู้	129
20	สรุปปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านเครื่องมือเครื่องจักรและสื่อการสอน	130
21	สรุปปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านครูผู้สอนในสถานศึกษา	132
22	สรุปปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการวัดผลและประเมินผล	134
23	สรุปปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ	136
24	สรุปปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการนิเทศการศึกษา	138

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ **หน้า**

1 กรอบแนวคิดการวิจัย 16

บทที่ 1
บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายในการผลิตผู้เรียนด้านอาชีวศึกษา เพื่อรองรับการจ้างงานทั้งภาคธุรกิจและบริการ ภาคอุตสาหกรรม และภาคการเกษตร โดยเฉพาะกลุ่มอาชีพที่เป็นความต้องการของตลาดแรงงานที่กำลังขยายตัวทุกภาค รัฐบาลจึงมีนโยบายที่จะให้มีการจัดการศึกษาหลักสูตรเรียนร่วมอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลายควบคู่กันไป เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาตอนปลายมีความรู้พื้นฐานด้านอาชีพและสามารถเข้าสู่ตลาดแรงงานได้ทันที การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาหรือเรียกอีกอย่างหนึ่งคือการจัดการเรียนการสอนแบบคู่ขนานเป็นการจัดการเรียนควบคู่กันไปในระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย กับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ เป็นความร่วมมือกันระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โครงการความร่วมมือดังกล่าวนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาด้านอาชีวศึกษาแก่ประชาชนวัยเรียน และวัยทำงานตามความถนัดและความสนใจ ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา เป็นส่วนหนึ่งในการเพิ่มปริมาณผู้เรียนสายอาชีวศึกษา ที่เพิ่มเติมจากการจัดการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา ที่ประกอบไปด้วย หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง หลักสูตรปริญญาตรีสายปฏิบัติการ หลักสูตรทวิภาคี และหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ทั้งนี้เพื่อเป็นการสนองตอบนโยบายของรัฐบาล ที่จะเพิ่มปริมาณผู้เรียนสายอาชีพให้มากขึ้นและเป็นแรงงานที่มีคุณภาพ ให้สอดคล้องกับข้อมูลสถิติการศึกษาของประเทศไทย ปีการศึกษา 2556-2557 ที่ผ่านมาพบว่าสัดส่วนของผู้เรียนสายสามัญต่อสายอาชีพเท่ากับ 67:33 และอยู่ในระดับนี้มานานนับสิบปี และผลการศึกษาของสำนักเลขาธิการสภาการศึกษา พ.ศ. 2558 ก็พบว่าสัดส่วนที่จะเพิ่มผู้เรียนสายอาชีพลดลง ในปีการศึกษา 2557 ต่อ 2558 นี้มีสัดส่วนของผู้เรียนสายสามัญต่อสายอาชีพลดลงเหลือประมาณ 71:29 ถ้าไม่มีการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงานผู้จบสายอาชีพในระดับอาชีวศึกษาก็จะถึงขั้นวิกฤต จึงทำให้ประเทศไทยขาดแคลนแรงงานระดับล่างและระดับกลาง จากสภาพปัญหาดังกล่าวการเพิ่มสัดส่วนของผู้เรียนต่อจาก ม. 3 เป็นสายสามัญต่อสายอาชีพปัจจุบันจาก 67:33 ให้เป็น 50:50 ให้เร็วที่สุด ปีการศึกษา 2557 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจึงให้อาชีวศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด เป็นสถานศึกษานำร่องด้านการจัดการศึกษาทวิศึกษาร่วมกับสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้หลักสูตรอาชีวศึกษา พ.ศ. 2556 และหลักสูตร

มัธยมปลาย พ.ศ. 2551 (คณะกรรมมาธิการการศึกษาและการกีฬาสภานิติบัญญัติแห่งชาติ, 2559, หน้า 26)

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้ดำเนินการมอบให้สถานศึกษาในสังกัดดำเนินการตามนโยบาย โดยมีการดำเนินการจัดการการศึกษาแบบทวิศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก ในปี พ.ศ. 2558 ได้ทำข้อตกลงกันและทำความร่วมมือกับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ที่มีความประสงค์ร่วมการจัดการเรียนการสอนแบบทวิศึกษา และดำเนินการเปิดการเรียนการสอนตั้งแต่ปีการศึกษา 2558 จนถึงปัจจุบัน ซึ่งพบปัญหาต่าง ๆ ตามมาทั้งเรื่องของความเข้าใจของสถานศึกษาในเรื่องระบบการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา โครงสร้างของหลักสูตรที่นำหลักสูตรของประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พ.ศ. 2556 และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2551 เมื่อนำ 2 หลักสูตรมารวมกันทำให้วิชาเรียนและเวลาเรียนเพิ่มมากกว่าเดิม ซึ่งไม่สอดคล้องกับโครงการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลาเรียนรู้ อีกทั้งการสนับสนุนวัสดุที่ใช้ในการเรียนภาคปฏิบัติ บางสถานศึกษาให้ความสำคัญน้อยเพราะการจัดสรรงบประมาณจากต้นสังกัดล่าช้า จึงส่งผลกระทบต่อสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาขนาดเล็กที่ได้รับการจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีจำนวนน้อย ทั้งเรื่อง งบประมาณ บุคลากร วัสดุฝึก ครุภัณฑ์ สถานที่และวิธีการจัดการ ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญที่จะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา จากปัญหาดังกล่าวสะท้อนถึงกระบวนการในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ของสถานศึกษาขนาดเล็กที่ดำเนินการตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในการจัดการอาชีวศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สถานศึกษาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรอาชีวศึกษาต้องยึดระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษาและการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรซึ่งโดยทั่วไปแล้วความรู้และคุณสมบัติของผู้เข้าเรียนต้องเป็นไปตามระเบียบที่กำหนด กล่าวคือผู้เข้าเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่า ดังนั้น เพื่อให้นักเรียนที่เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่มีความประสงค์ที่จะเรียนในหลักสูตรทวิศึกษาสามารถนำผลการเรียนรายวิชาสะสมหน่วยกิตมาขอเทียบโอนผลการเรียนรู้เพื่อนับเป็นหน่วยกิตสะสมในหลักสูตรอาชีวศึกษา ทั้งนี้ให้เป็นไปตามเงื่อนไขของระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนในหมวดของการเทียบโอนผลการเรียนรู้ที่กำหนดให้นักเรียนต้องเรียนครบหลักสูตรนั้น ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่จัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรทวิศึกษา ยังมีความไม่ชัดเจนในเรื่องของการบริหารจัดการให้เป็นไปตามแนวทางที่กำหนดไว้ซึ่งตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ซึ่งดำเนินการปฏิรูปการศึกษาทั้งด้านบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นให้ผู้เรียน มีโอกาสเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความถนัด ความ

สนใจ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้ เพื่อนำมาใช้ป้องกันและแก้ปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง จัดการเรียนการสอนโดยสัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกรายวิชา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559, หน้า 12)

ปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งโรงเรียนมัธยมศึกษาในแต่ละแห่ง พบว่ายังมีปัญหาต่าง ๆ มากมายในการจัดการศึกษา ดังรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของคณะกรรมาธิการการศึกษาและการกีฬาสภานิตบัญญัติแห่งชาติ (2559, หน้า 2) พบว่า จำนวนผู้เรียนสายสามัญที่สมัครเข้าร่วมโครงการเรียนในรูปแบบดังกล่าวมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องการจัดการเรียนการสอนรูปแบบดังกล่าวเป็นความร่วมมือการจัดการศึกษาระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถานประกอบการต่าง ๆ ในการจัดทำหลักสูตร การเรียนการสอนร่วมกันการเทียบโอนหน่วยกิตรวมทั้งการฝึกงานในสถานประกอบการซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษายกระดับมาตรฐานการศึกษารวมถึงการผลิตและการพัฒนากำลังคนเพื่อรองรับการพัฒนาประเทศโดยเฉพาะการเพิ่มจำนวนผู้เรียนทางด้านอาชีวศึกษาให้มากขึ้นและเพื่อรองรับความต้องการกำลังคนด้านอาชีวศึกษาสู่ตลาดแรงงานที่ขาดแคลน เป็นจำนวนมาก คณะอนุกรรมาธิการศึกษาแนวทางปฏิรูปการอาชีวศึกษา ในคณะกรรมาธิการการศึกษาและการกีฬา สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้ศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาเรื่อง 1) ความชอบด้วยกฎหมายของการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) 2) คุณภาพ และการขยายโอกาสทางการศึกษา และ 3) ผลกระทบด้านอื่น ๆ โดยมีผลการพิจารณา ข้อสังเกตและ ข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้ คือ 1) การจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษาเป็นแนวคิดใหม่และเป็นการสร้างนวัตกรรม ในการจัดการศึกษารูปแบบใหม่ที่เป็นการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้ผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) ในการศึกษาทางด้านวิชาชีพ เพื่อเพิ่มทักษะและความรู้ความสามารถต่าง ๆ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญ ในการประกอบอาชีพ รวมทั้งเพิ่มโอกาสในการมีงานทำมากกว่าการมีวุฒิการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย (ม.6) เพียงอย่างเดียว การจัดการเรียนการสอนคู่ขนาน รูปแบบสะสมหน่วยกิต ของหลักสตรประกาศนียบัตรวิชาชีพให้กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ภายใต้โครงการ “ร้อยเอ็ดโมเดล” ได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2553 โดยความร่วมมือของผู้อำนวยการสถานศึกษาสายสามัญและ ผู้อำนวยการสถานศึกษา

อาชีวศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ดและความเห็นชอบของสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา ต่อมาในปี 2558 สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) ได้มีมติให้ 2) การรับรองคุณวุฒิและรับทราบการปรับปรุงหลักสูตรของผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 56 หลักสูตร รวมทั้งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) เมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2558 ดังนั้น การจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) เป็นการดำเนินการที่ชอบด้วยกฎหมาย 3) เมื่อเปรียบเทียบแผนการเรียนของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2551 กับแผนการเรียนของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2556 จะพบว่าชื่อของวิชาบางส่วนจะคล้ายกัน เช่น ภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สังคมศาสตร์ ฯลฯ แต่เมื่อศึกษาในรายละเอียด ของสาระ (Contents) ของแต่ละวิชาจะพบความแตกต่างในรายละเอียดและวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ ดังนั้น สถานศึกษาทั้งสองสายที่เข้าร่วมโครงการทวิศึกษา จึงต้องร่วมมือกันปรับปรุงสาระในแผนการเรียน และสาระในแผนการสอนให้มีประสทธิภาพสูงสุด เพื่อรักษาคุณภาพการศึกษาให้ได้ตามมาตรฐาน 4) การจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา เป็นมิติใหม่ของการจัดการศึกษา เนื่องจากผู้เรียน ส่วนใหญ่ต้องการเรียนอยู่ในพื้นที่ใกล้บ้าน เพื่อเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายของผู้ปกครองในการให้การศึกษาให้แก่ผู้แรียน และผู้สำเร็จการศึกษามีโอกาสหางานทำได้มากขึ้นในภูมิลำเนาของตน ในการนี้ รัฐควรมอบหมายให้หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล พื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดที่สถานศึกษาตั้งอยู่ว่ามีศักยภาพที่จะ สร้างงานสาขาวิชาใดบ้าง และจะทำให้เกิดการจ้างงานจำนวนเท่าใด หลังจากนั้นจึงกำหนดแผนการผลิตกำลังคนให้ตอบสนองต่อความต้องการดังกล่าว ที่สำคัญการจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา ควรสอดคล้อง กับนโยบายการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ตามแผนปฏิรูปการอาชีวศึกษาของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูป ประเทศด้านการศึกษา 5) หลักการสำคัญในการจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา คือ การส่งเสริมและสนบสนับสนุนให้ผู้เรียนในสถานศึกษาสายสามัญที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ห่างไกลหรือไม่มีสถานศึกษาอาชีวศึกษาในบริเวณใกล้เคียง ได้เข้าสู่ระบบการอาชีวศึกษาที่เป็นการปูพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพในสาขาอาชีพต่าง ๆ ดังนั้น การจัดการศึกษาทางด้านอาชีวศึกษาต้องคำนึงถึงคุณภาพและมาตรฐานการอาชีวศึกษาเป็นหลัก เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะและมีพื้นฐานทางวิชาชีพตามที่หน่วยงานของรัฐและสถานประกอบการ ของภาคเอกชนต้องการ 6) ควรมอบหมายให้กระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะอย่างยิ่งสำนักงาน คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) เป็นผู้พิจารณาแก้ไขปัญหาเรื่อง การกำหนดคุณสมบัติเฉพาะ สำหรับตำแหน่งและอัตราเงินเดือนให้เหมาะสมกับ

สมรรถนะของแรงงานและการพัฒนาสถานประกอบการ ส่วนใหญ่ให้สามารถกำหนดแผนภูมิการจัดโครงสร้างองค์กร (Organization chart) ของสถานประกอบการ และการกำหนดคุณสมบัติเฉพาะและสมรรถนะทางวิชาชีพในตำแหน่งต่าง ๆ ในแผนภูมิการจัดโครงสร้าง องค์กรของสถานประกอบการเหล่านั้นให้มีมาตรฐาน 7) เพื่อให้การประเมินมาตรฐานวิชาชีพของผู้ที่สำเร็จการศึกษาในระบบทวิศึกษาและการประกันคุณภาพหลักสูตรให้เป็นไปโดยถูกต้องตามข้อเท็จจริงตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหนังสือ แนวทางการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) คณะกรรมการภาครัฐร่วมเอกชนเพื่อพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา (กรอ.อศ.) และกระทรวงศึกษาธิการ จึงควรกำหนดนโยบายให้สถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการทวิศึกษา ระบุคำว่า “ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ทวิศึกษา) หรือ ปวช. (ทวิศึกษา)” ไว้ในใบประกาศนียบัตรวิชาชีพ ที่มอบให้กับผู้สำเร็จการศึกษา ตามหลักสูตรดังกล่าวข้างต้น นอกจากนี้ในการประเมินผลการศึกษาและมาตรฐานวิชาชีพ กระทรวงศึกษาธิการ ควรส่งเสริมและสนับสนุนนโยบายให้มีผู้แทนจากภาคประชาชนและภาคประชาสังคมได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการประเมินนอกเหนือจาการประเมินโดยหน่วยงาน/สถานประกอบการและ องค์กรภายนอกด้วย 8) สถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา ควรนำผู้สำเร็จการศึกษา เข้าทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน หรือหน่วยงานอื่นที่มีหน้าที่ทดสอบ เพื่อวัดระดับ ทักษะความรู้ความสามารถและสมรรถนะในสาขาอาชีพ ให้เป็นไปตามมาตรฐานของกระทรวงแรงงานหรือสถาบันคุณวุฒิวิชาชิพ (องค์การมหาชน) 9) รัฐบาลควรสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมให้แก่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในการส่งเสริมการจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา เนื่องจากปัจจุบันภาระค่าใช้จ่ายบางส่วน เช่น ค่าใช้จ่ายในการจัดหายานพาหนะรับ-ส่งนักเรียนจากสถานศึกษาสายสามัญไปยังสถาบันอาชีวศึกษาหรือ สถานศึกษาอาชีวศึกษายังเป็นภาระของผู้ปกครองนักเรียน รวมทั้งค่าตอบแทนครูอาชีวศึกษาที่มีภาระงานเพิ่มขึ้นในการสอนนักเรียนจากสถานศึกษาสายสามัญที่เข้าร่วมโครงการ 10) รัฐบาลควรสนับสนุนให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาของภาคเอกชนได้มีโอกาสร่วม ในการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) กับสถานศึกษาในสายสามัญ โดยรัฐเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายส่วนเกินให้แก่สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนแทนผู้ปกครองนักเรียน เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระของครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาของภาครัฐที่เข้าร่วมจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา และเพื่อเป็นการเยียวยาผลกระทบต่อสถานศึกษาอาชีวศึกษาของภาคเอกชนที่มีจำนวนนักศึกษาลดน้อยลง 11) การขยายผลการจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษาให้ครอบคลุมพื้นที่ทั้งประเทศ กระทรวงศึกษาธิการควรพิจารณาอย่างรอบคอบ โดยอาจจัดให้มีโครงการนำร่องในแต่ละพื้นที่เพื่อ ประเมินผลโครงการปรับปรุงและพัฒนาโครงการ แล้วจึงค่อยขยายผล โดยต้องคำนึงถึงความพร้อม และความเหมาะสม

ในการดำเนินการทั้งในส่วนของสถานที่ งบประมาณ ครู บุคลากรอาชีวศึกษา วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ รวมทั้งสถานประกอบการที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่เหมาะสมด้วย และตัวชี้วัดที่สำคัญที่สุดคือสภาวะการมีงานทำของผู้ที่สำเร็จการศึกษา และ 12) รัฐบาลควรเร่งรัดให้กระทรวงศึกษาธิการออกระเบียบเกี่ยวกับการใช้เงินในโครงการทวิศึกษาให้ผู้บริหารสถานศึกษาทั้งสองสายปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา 2560 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ได้สรุปแนวทางการจัดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาอาชีพ พบปัญหาในการจัดการศึกษาทางด้านการจัดทักษะการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน จึงควรทำการปรับเปลี่ยนวิธีการสอน โดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ จึงพยายามเปลี่ยนบทบาทครูจากผู้บรรยายมาเป็นครูร่วมกันออกแบบกิจกรรมในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ให้นักเรียนใช้เป็นเครื่องมือไปเรียนรู้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก และเสนอแนะเครื่องมือการเข้าถึงองค์ความรู้ผ่านวิธีการต่าง ๆ อย่างรวดเร็วและกว้างขวาง กระบวนการนี้เรียกว่ากระบวนการแอคทีพเลิร์นนิ่ง (Active leaning) ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งการจัดทำแนวทางการจัดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพ เพื่อพัฒนาทักษะแห่งอนาคตในศตวรรษที่ 21 ควรยึดกรอบของระบบสนับสนุนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ 1) ระบบมาตรฐานการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 2) ระบบในการประเมินทักษะในศตวรรษที่ 21 3) ระบบหลักสูตรและการสอนในศตวรรษที่ 21 4) ระบบการพัฒนาวิชาชีพในศตวรรษที่ 21 และ 5) ระบบสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ดังนั้นรูปการจัดการศึกษา แบบที่ 1 การจัดการศึกษา 1 คน อย่างน้อย 1 สมรรถนะทางสาขาวิชาชีพ สำหรับนักเรียนจบมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ ปีที่ 6 ที่ไม่ศึกษาต่อ (ฝีมือแรงงานขั้นพื้นฐาน) แบบที่ 2 การจัดการศึกษา 1 คน 2 วุฒิบัตรตามโครงการเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย : ทวิศึกษา (ฝีมือแรงงาน) แบบที่ 3 การจัดการศึกษา 1 คน 1 สมรรถนะการศึกษาต่อสาขาอาชีพในอุดมศึกษา (วิจัยพัฒนาอาชีพ) จากเหตุผลดังกล่าว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี จึงนำแนวทางในการจัดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน คือ จัดให้มีหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญควบคู่หลักสูตรสายอาชีพ โดยได้ทำความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนระหว่างสถานศึกษาที่เปิดสอนมัธยมศึกษากับสถานศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จำนวน 8 โรงเรียน คือ 1) โรงเรียนหรรษาสุจิตต์วิทยา 2 เปิดสอนสาขาวิชาธุรกิจค้าปลีก ทำความร่วมมือกับ เทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์ 2) โรงเรียนทุ่งแฝกพิทยาคม เปิดสอนสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ การบัญชี ทำความร่วมมือกับวิทยาลัยการอาชีพสองพี่น้อง 3) โรงเรียนสรวงสุธาวิทยา เปิดสอนสาขาไฟฟ้ากำลัง ทำความร่วมมือกับวิทยาลัยการอาชีพสองพี่น้อง 4) โรงเรียน

บรรหารแจ่มใสวิทยา 5 เปิดสอนสาขาไฟฟ้ากำลัง ทำความร่วมมือกับวิทยาลัยการอาชีพสองพี่น้อง 5) โรงเรียนหนองวัลย์เปรียงวิทยา เปิดสอนสาขาไฟฟ้ากำลัง ช่างยนต์ การบัญชี ทำความร่วมมือกับวิทยาลัยการอาชีพบ้านโป่ง 6) โรงเรียนวังหว้าราษฎ์สามัคคี เปิดสอนสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ทำความร่วมมือกับวิทยาลัยการอาชีพสองพี่น้อง 7) โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 7 เปิดสอนสาขาวิชาช่างกลโรงงาน ช่างเชื่อม และช่างไฟฟ้า ทำความร่วมมือกับวิทยาลัยสารพัดช่างบรรหาร-แจ่มใส และ 8) โรงเรียนทุ่งคลีโคกช้างวิทยา เปิดสอนสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ทำความร่วมมือกับวิทยาลัยอาชีวสิงห์บุรี (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9, 2560, หน้า 35-45)

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนทุ่งแฝกพิทยาคม นายวิโรจน์ ไชยภักดี ปัจจุบันดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนธรรมโชติศึกษาลัย อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี ถึงสภาพปัญหาในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนทุ่งแฝกพิทยาคม ซึ่งจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาร่วมกับวิทยาลัยการอาชีพสองพี่น้อง ในสาขาวิชาการบัญชีและสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ ซึ่งร่วมมือกันดำเนินการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาขึ้นในปีการศึกษา 2558 จนถึงปัจจุบัน พบปัญหาสรุปเป็นรายด้านดังนี้ คือ 1) ปัญหาด้านโครงสร้างหลักสูตร พบว่า มีความซับซ้อนในด้านรายวิชา 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า ปัญหาเรื่องชั่วโมง และตารางเรียนไม่เพียงพอในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นักเรียนต้องมาเรียนเพิ่มเติมในวันเสาร์ อาทิตย์ 3) ครูผู้สอน พบว่า ครูจากวิทยาลัยการอาชีพสองพี่น้องติดภาระงานที่ทางวิทยาลัยมอบหมาย ไม่สามารถเดินทางมาสอนนักเรียนได้ ทางโรงเรียนมัธยมศึกษา จึงจำเป็นต้องจัดครูเข้าสอนแทน ซึ่งเกิดปัญหาด้านความรู้ความชำนาญของครูผู้สอนในรายวิชาชีพเฉพาะทาง 4) ด้านการบริหารจัดการ พบว่า เกิดปัญหาในเรื่องของการบริหารงานงบประมาณ การจัดสรรวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการสอน บุคลากร ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ที่ต้องดำเนินการอย่างรอบคอบ รัดกุม ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการ การเบิกจ่ายงบประมาณที่ทับซ้อน 5) การฝึกงานในสถานประกอบการ พบว่า หน่วยงานภายนอก ยังขาดความเชื่อถือในเรื่องหลักสูตรทวิศึกษา จึงไม่ค่อยรับนักเรียนเข้าฝึกงานในสถานประกอบการซึ่งต่างจากนักศึกษาที่เรียนทางด้านอาชีวศึกษาที่สามารถหาสถานฝึกงานได้ง่ายกว่า และ 6) การวัดผลประเมินผล พบว่า นักเรียนที่เรียนวิชาสามัญบางรายไม่สามารถเทียบโอนหน่วยกิตได้เนื่องจากเกรดไม่ถึง 2.00 ในรายวิชาที่ต้องเทียบโอน จึงทำให้ต้องมีการเรียนซ่อมเสริมเพื่อปรับเกรดให้สามารถเทียบโอนหน่วยกิตได้ทุกรายวิชา อันเป็นภาระงานของครูผู้สอนที่เพิ่มขึ้น

จากรายงานดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะจัดทำวิจัยเรื่องแนวทางการแก้ปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อหาแนวทางการดำเนินแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาใน

โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ให้มีประสิทธิผลและผู้เรียนสำเร็จการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งส่งผลให้เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานต่อไป

คำถามการวิจัย

1. สภาพและปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นอย่างไร
2. แนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี
2. เพื่อเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี

คำสำคัญของการวิจัย

1. การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา (Dual of Vocational Education and high school)
2. โรงเรียนมัธยมศึกษา (The Secondary School)

ขอบเขตของการวิจัย

1. หน่วยในการวิเคราะห์/หน่วยในการศึกษา (Unit of Analysis)

ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี ครูผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 8 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนหรรษาสุจิตต์วิทยา 2 โรงเรียนทุ่งแฝกพิทยาคม โรงเรียนสรวงสุทธาวิทยา โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 5 โรงเรียนหนองวัลย์เปรียงวิทยา โรงเรียนวังหว้าราษฎร์สามัคคี โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 7 และโรงเรียนทุ่งคลีโคกช้างวิทยา และสถาบันที่จัดการศึกษาหลักสูตรทวิศึกษาร่วมกัน จำนวน 5 แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์ วิทยาลัยการอาชีพสองพี่น้อง วิทยาลัยการอาชีพบ้านโป่ง วิทยาลัยสารพัดช่างบรรหารแจ่มใส และวิทยาลัยอาชีวศึกษาสิงห์บุรี

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพและปัญหาในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 13 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี จำนวน 8 คน ครูที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 24 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณ ที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษา และ ผู้บริหารสถาบัน 17 คน หัวหน้าแผนกวิชา 12 คน และครูที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาจำนวน 28 คน รวมทั้งสิ้น 102 คน

ขั้นตอนที่ 2 นำเสนอแนวทางการดำเนินการแก้ไขปัญหาการจัดการการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษา จำนวน 3 ท่าน และผู้ผู้บริหารสถานศึกษาของสถาบันที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษาร่วมกัน จำนวน 2 ท่าน โดยผู้วิจัยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 สภาพและปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 8 ด้าน

3.2 แนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยหรือขอบข่ายเนื้อหาของประเด็นการวิจัยหรือตัวแปรที่ศึกษา ผู้วิจัยได้มาจากการสังเคราะห์สรุปแนวความคิดของนักวิจัยโดยดำเนินการสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการอาชีวศึกษาแบบทวิศึกษา จากหน่วยงานและนักวิชาการต่างๆ ดังนี้ กรมอาชีวศึกษา (2558, หน้า 5)ได้สรุปแนวคิดในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาว่าการจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษาคือการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตร วิชาชีพ (ปวช.)ให้แก่ผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความประสงค์จะเรียนในสายวิชาชีพ เมื่อผู้เรียนสำเร็จการศึกษาครบ

ตามหลักสูตรจะได้รับประกาศนียบัตรรับรองวุฒิการศึกษา ทั้งในระดับมัธยมศึกษาปี ที่ 6 และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพพร้อมกัน การจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา เป็นแนวคิดใหม่และเป็นการสร้างนวตักรรมในการจัดการศึกษารูปแบบใหม่ที่เป็นการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้ผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) ในการศึกษาทางด้านวิชาชีพ เพื่อเพิ่มทักษะและความรู้ความสามารถต่าง ๆ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการประกอบอาชีพ ; สาระ ปัทมพงศา (2551, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาคู่มือการเรียนร่วมในโรงเรียนวัดกาญจนาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นการศึกษาสุราษฎ์ธานี เขต 1 พบว่า คุณภาพของคู่มือการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนวัดกาญจนารามจากการประเมินความเหมาะสมของคู่มือโดยผู้บริหาร ครูผู้สอน และผู้เชี่ยวชาญ มีความถูกต้องสมบูรณ์ ทั้งด้านเนื้อหา ภาษา และการนำไปใช้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ; ทวี อุปสุขิน (2554, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รายงานการประเมินโครงการการพัฒนาการจัดการศึกษาด้านอาชีพของนักเรียน ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต1 พบว่า 1) ผลการประเมินด้านบริบท โดยภาพรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากและผ่านเกณ์การประเมินตามที่กำหนด 2) ผลการประเมินด้านปัจจัยโดยภาพรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากและผ่านเกณ์การประเมินตามที่กำหนด 3) ผลการประเมินด้านกระบวนการโดยภาพรวมการประเมินอยู่ในระดับมากและผ่านเกณ์การประเมินตามที่กำหนด 4) ผลการประเมินด้านผลผลิต ในด้านผลที่เกิดกับนักเรียนในด้านอาชีพ โดยภาพรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากและผ่านเกณ์การประเมินตามที่กำหนด 5) สรุปผลการประเมินโครงการการพัฒนาการจัดการศึกษาด้านอาชีพของนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 โดยภาพรวม ผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่กำหนด ; เตือนใจ อารีโรจนนุกูล (2557, หน้า 116-118) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับชั้น ปวช.1 วิทยาลัยเทคโนโลยีพายัพและบริหารธุรกิจ พบว่า 1) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนที่เลือกเรียนต่อสายอาชีพ ทั้ง 5 ด้าน พบว่า ปัจจัยด้านตัวผู้เรียนมีอิทธิพลมากที่สุดในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียน อยู่ในระดับมาก ; ยุพาวดี ศิริปิริดิ์ และคณะ (2557, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า 1) สถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานีมีการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาพรวมและทุกรายด้านระดับมาก 2) เปรียบเทียบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีจำแนกตามสถานภาพที่แตกต่างกัน มีการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ; ชลธาร สมาธิ (2558, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาคู่มือการบริหารจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของโรงเรียนสบ

เมยวิทยาคม จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามแนวทางการบริหาร จัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของโรงเรียนสบเมยวิทยาคม จังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า มีปัญหาในด้านการวิเคราะห์ประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน ; สำนักงานศึกษาธิการภาค 6 (2558, หน้า 4) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินนโยบายการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย พบว่า 1) ด้านสภาวะแวดล้อมของนโยบาย ฯ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู พบว่า โดยภาพรวมไม่ผ่านเกณฑ์ (ค่าเฉลี่ย 3.78) 2) ด้านปัจจัยเบื้องต้นของนโยบาย ฯ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู พบว่า โดยภาพรวมไม่ผ่านเกณฑ์ (ค่าเฉลี่ย 3.78) 3) ด้านกระบวนการของนโยบาย ฯ พบว่า ไม่ผ่านเกณฑ์ทุกข้อ 4) ด้านผลผลิตของนโยบายฯ พบว่า ไม่ผ่านเกณฑ์ทุกข้อ ; อุดม ประชานันท์ (2560, เว็บไซต์) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความรู้สู่การจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของวิทยาลัยการอาชีพเกษตรวิสัย พบว่า 1) ผลการศึกษาสภาพการบริหารจัดการความรู้สู่การจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของวิทยาลัยการอาชีพเกษตรวิสัย พบว่า การศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความรู้สู่การจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของวิทยาลัยการอาชีพเกษตรวิสัย พบว่า ครูขาดความรู้ในการจัดการศึกษาทวิศึกษาให้นักศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายได้ทราบถึงแนวทางการจัดการทวิศึกษา ขาดการเอาใจใส่ในการประสานงานกับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดการศึกษาทวิศึกษาให้แก่นักเรียนทวิศึกษา ครูยังยึดติดอยู่กับการจัดการศึกษาแบบเดิมที่เคยกระทำมากับนักเรียนที่เรียนปกติ ไม่ได้มีการปรับปรุงวิธีการจัดการศึกษาทวิศึกษาให้แก่นักเรียนทวิศึกษา โดยมุ่งหวังจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรมากกว่าการคำนึงถึงทักษะด้านวิชาชีพที่นักเรียนทวิศึกษาต้องการเรียนรู้และได้รับวุฒิการศึกษาด้านวิชาชีพที่เทียบเท่ากับนักเรียนที่เรียนสายอาชีพโดยตรง 2) ผลสร้างและทดลองใช้รูปแบบการจัดการความรู้สู่การจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของวิทยาลัยการอาชีพเกษตรวิสัย พบว่า การสร้างและผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความรู้สู่การจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของวิทยาลัยการอาชีพเกษตรวิสัย เป็นรูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีชื่อว่าแพคโมเดล (PAKE Model) นำไปดำเนินการในการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนทวิศึกษา ปรากฏว่า รูปแบบที่จัดทำขึ้นมีความเหมาะสมและเป็นไปได้ สามารถนำไปใช้ในการพัฒนารูปแบบได้ และได้มีการนำรูปแบบการจัดการบริหารจัดการความรู้สู่การจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและ

มัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของวิทยาลัยการอาชีพเกษตรวิสัย ให้แก่ครูผู้สอน ครูประจำห้องเรียน และนักเรียนทวิศึกษา ผลการเปรียบเทียบการทดลองก่อน-หลังการพัฒนามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้รูปแบบที่พัฒนาขึ้นอย่างสมบูรณ์ 3) ผลการประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความรู้สู่การจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของวิทยาลัยการอาชีพเกษตรวิสัย พบว่า การประเมินความพึงพอใจในการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความรู้สู่การจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของวิทยาลัยการอาชีพเกษตรวิสัย พบว่า ครูผู้สอน ครูประจำห้องเรียน และนักเรียนทวิศึกษา มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก (X = 4.38) ; อารีรัตน์ ชูรวง (2559, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการประเมินการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชวีศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 23 จังหวัดพิษณุโลก สังกัดสำนักงานบริหารการศึกษาพิเศษ พบว่า 1) การประเมินบริบทของการจัดการศึกษามีความเหมาะสมมากที่สุด 2) การประเมินปัจจัยนำเข้าของการจัดการศึกษา พบว่า ด้านหลักสูตรสถานศึกษา ด้านความ พร้อมของครูผู้สอน ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้และด้านงบประมาณมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 3) การประเมินกระบวนการของการจัดการศึกษา พบว่าด้านการจัดการศึกษา และด้านการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 4) การประเมินผลผลิตของการจัดการศึกษา พบว่า นักเรียนทุกคนจบการศึกษาตามหลักสูตร นักเรียนมีความพร้อมในการประกอบอาชีพอยู่ในระดับมาก ; ชูเกียรติ อุ่นปัญญา และพนมพร จันทรปัญญา (2560, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการจัดการการศึกษาแบบทวิศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า การจัดการการศึกษาแบบทวิศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีการดำเนินการ 4 ด้านได้แก่ 1) ด้านการวางแผน 2) ด้านการจัดการองค์การ 3) ด้านการนำและการสั่งการ สถานศึกษาส่วนมากมีการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับครู และจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ รวมถึงการประสานงานร่วมกับภาคีเครือข่ายเพื่อร่วมกันสนับสนุนการจัดการการศึกษาแบบทวิศึกษา และ 4) ด้านการควบคุมติดตาม ; สุทธิพงษ์ ฝักฝ่าย (2560, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษาแบบทวิศึกษา พบว่า 1) สภาพปัจจุบันและปัญหารูปแบบความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษาแบบทวิศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา กรณีศึกษาวิทยาลัยการอาชีพปัว อยู่ในลักษณะที่ยังไม่ชัดเจนทั้งรูปแบบ กฎเกณฑ์ ข้อบังคับ และอื่น ๆ และ 2) รูปแบบความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษา เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา กรณีศึกษา : วิทยาลัยการอาชีพปัว ที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย ประเด็น 9 ประเด็น ดังนี้ 1) การผลิตและพัฒนากำลังคนตามความต้องการ 2) การพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ 3) การประชาสัมพันธ์

แนะแนว รับสมัครและคัดเลือกผู้เรียน 4) การพัฒนาผู้บริหารและครูผู้สอน 5) การบริหารทรัพยากรในการจัดการเรียนการสอน 6) การนิเทศ ติดตาม การจัดการเรียนการสอน 7) การวัดผลสัมฤทธิ์ตามหลักสูตรในแต่ละภาคเรียน 8) การทดสอบมาตรฐานวิชาชีพระดับชาติ หรือระดับอาเซียน และ 9) การติดตาม ประเมินผล ปรับปรุงและส่งเสริม ทำให้เห็นประเด็นและองค์ประกอบของความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษาแบบทวิศึกษา ; เอดดี้ (Eddy, 1969, p.187) ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนเกษตรกรรม ของรัฐหลุยเซียน่า จำนวน 741 คน พบว่า 1) บิดา มารดามีอิทธิพลต่อการเลือกสาขาวิชาเรียนต่อ 2) ระดับการศึกษาของบิดามารดามีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดับการเลือกสาขาวิชาเรียนต่อของเด็ก มากกว่าความมีชื่อเสียงของบิดามารดา 3) การเลือกสาขาวิชาเรียนต่อของเด็กขึ้นอยู่กับความสนใจส่วนตัว ความพึงพอใจ ความสามารถ และค่าตอบแทน และ 4) บิดา มารดา บุคคลที่มีชื่อเสียงในวิชาชีพมีอิทธิพลต่อการเลือกสาขาวิชาตามลำดับ ; ดอบบีน (Dobbins, 1969 ; อ้างถึงใน สุวิน กฤษสุริยา, 2547, หน้า 4) ศึกษาเกี่ยวกับความปรารถนาและความมุ่งหวังทางด้านการศึกษาและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในรัฐ หลุยเซียนา จำนวน 492 คน พบว่าบิดามารดามีอิทธิต่อการเลือกอาชีพมากกว่าการเลือกศึกษาต่อ; ชาร์ลา (Shahla, 1987 ; อ้างถึงใน สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์, 2542, หน้า 43) ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกโครงการเทคนิคศึกษาของนักเรียนโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าเรียนในโครงการเทคนิคศึกษา และเพื่อศึกษาความต้องการของนักเรียนในด้านเทคนิคศึกษา ทำการศึกษาโดยใช้แบบสอบถามนักเรียน 238 คน จากมหาวิทยาลัยพิทเบอร์ก และมหาวิทยาลัยแคนซัส ซึ่งผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักเรียน ได้แก่คณะวิชา และบุคคลต่าง ๆ และพบว่านักเรียนที่อยู่ในตัวแปร 8 ด้าน คือ ครอบครัว กลุ่มเพื่อน คณะวิชา สื่อที่รับได้ การทำงาน ความสนใจ บุคคล และอื่น ๆ แตกต่างกัน มีการตัดสินใจเลือกโครงการ เทคนิคศึกษาแตกต่างกันด้วย ; ฮาร์ดี้และโซฟี่ (Hardy & Sophie, 1995, Website) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความไม่ต่อเนื่องในการจัดการศึกษาแบบร่วมกันระหว่างรัฐบาลกับสถานศึกษาและสถานประกอบการผลการวิจัย พบว่าการทำงานร่วมกันเป็นวิธีหนึ่งที่จะสร้างความสัมพันธ์กัน; โบโน (Bono, 1996, p.26) ได้ทำการวิจัยเรื่องการเปรียงเทียบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในการฝึกงานตามระยะเวลาที่กำหนดผลการวิจัยพบว่านักศึกษาฝึกงานที่มีอาจารย์ที่ปรึกษาไปนิเทศตลอดกับนักศึกษาที่ไม่มีอาจารย์ไปนิเทศแต่ให้มีการทดสอบก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานโดยใช้ เวลาห่างกัน 12 สัปดาห์ผลที่ได้รับไม่มีความแตกต่างกัน สรุปว่าการจัดการศึกษาโดยการให้ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการพร้อมกับนักศึกษามีความสัมพันธ์และทุกฝ่ายจะต้องให้ความร่วมมือ ; เออร์เบ (Erbe, 1996, p.2819) ได้ทำการวิจัยเรื่องการเพิ่มคุณค่าการยกระดับของผลที่ได้รับในการเข้าร่วมโครงการ

จัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมจากการเรียนรู้ประสบการณ์การพัฒนาอาชีพผลการวิจัยพบว่า การศึกษาการเรียนรู้จากประสบการณ์แบบมีส่วนร่วมที่เกี่ยวกับความร่วมมือของภาครัฐและเอกชน ทำให้นักศึกษามีโอกาสได้รู้ถึงรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน ผลประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าศึกษาในระบบนี้ นอกจากจะได้รับประสบการณ์จากการฝึกงาน แล้ว ยังสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสภาวะสังคมได้ โดยที่นักศึกษากลุ่มปรกติในสาขา เดียวกันที่ไม่ได้ฝึกงานในสถานประกอบการ มีผลลัพธ์ด้านความสำเร็จ ของการเข้าทำงานหรือ ประกอบธุรกิจมีความแตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่นักศึกษาที่เข้า ร่วมโครงการจะได้รับการยอมรับจากสถานประกอบการมากกว่านักศึกษากลุ่มปรกติ; เลห์มานน์ (Lehmann, 1997, Abstract) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลสัมฤทธิ์ของการจัดการศึกษาระบบทิวภาคีในประเทศเยอรมัน ผลการวิจัยพบว่า เป็นระบบการศึกษาที่นิยมกันแพร่หลาย และเป็นวิธีผลิตแรงงานที่มีทักษะเข้าสู่ตลาดอุตสาหกรรม ทำให้เกิดแรงจูงใจให้นักศึกษาเข้าร่วมศึกษาต่อในระบบนี้เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วจะมีทักษะในการปฏิบัติงาน และประสบผลสำเร็จในการเข้าสู่ตลาดแรงงานอย่างมีประสิทธิภาพ ; ฮิลล์ (Hill, 2000, p.159-A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสนับสนุนของการประชุมสำหรับ โรงเรียนรัฐบาลในรัฐแอละเบมา โดยใช้คำถามวิจัยว่า ชุมชนซึ่งมีผู้อาศัยอยู่ซึ่งเป็นชุมชนกลุ่มน้อย มากกว่ามีการสนับสนุนโรงเรียนรัฐบาลในระดับน้อยกว่าหรือไม่ การศึกษาครั้งนี้ให้นิยาม การสนับสนุนของชุมชน โดยใช้วัดความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน 8 ประการ คือ 1) การสนับสนุนทางการเงิน 2) การสนับสนุนทางสื่อ 3) การมีส่วนเกี่ยวข้องของผู้ปกครอง 4) การออกสู่ ชุมชนของระบบโรงเรียน 5) ชุมชนให้สิ่งอำนวยความสะดวกของโรงเรียน 6) โปรแกรมสนับสนุนของชุมชน 7) การเข้าเกี่ยวข้องของผู้ที่ไม่ใช่ผู้ปกครอง 8) การประเมินของศึกษาธิการ; กรอสซี (Groossi, 2001, p.241-A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความตระหนักในบทบาท ของ ผู้บริหารสถานศึกษาในการประสานความร่วมมือจากชุมชน เพื่อกำหนดเป้าหมายทางการศึกษา ซึ่งได้ข้อสรุปว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความพยายามที่จะประสานความร่วมมือจากชุมชน เพื่อกำหนด เป้าหมายทางการศึกษาโดยเน้นไปที่การมีส่วนร่วมของพ่อแม่ผู้ปกครองเพราะครอบครัวถือว่าเป็น หน่วยที่เล็กที่สุดของสังคม ซึ่งมีความใกล้ชิดกับผู้เรียนมากที่สุดและการมีส่วนร่วมมากขึ้นของ ชุมชนจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นด้านการบริหารจัดการ บทบาทหน้าที่ของชุมชนและ ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนำไปสู่เป้าหมายทางการศึกษาของชุมชนที่มีผลต่อการ พัฒนานโยบายและการเตรียมการด้านบริหารจัดการ ; แซเตอร์ส (Sanders, 2002, p.118-A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการการร่วมมือและการเพิ่ม การสื่อสารระหว่างบ้านกับโรงเรียน ซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จของการเรียนของนักเรียนอัฟริกัน-อเมริกา โดยจัดรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการลงมือปฏิบัติเพื่อเพิ่มพูนความร่วมมือและการสื่อสารระหว่างบ้านกับโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่ง ในประเทศอเมริกา การวิจัยโดยผู้ร่วม

โครงการของการวิจัยเชิงปฏิบัติการตามขั้นตอน 4 ขั้น คือ ปัญหาการสำรวจ การลงมือปฏิบัติและการประเมินผลผลการศึกษาพบว่า เมื่อให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในโรงเรียนมากยิ่งขึ้น นักเรียน มีผลการเรียนดีขึ้นจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า การพัฒนาการจัดการศึกษาต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และชุมชนต้องเข้ามามีส่วนร่วม ในการพัฒนาการศึกษาทุกขั้นตอน ; จริงจิต (Chringchit, 2002, pp.128-129) และแม็คโคชาน และโอทีโร (McCoshan & Otero) คือการได้ฝึกงานในสถานประกอบการ มีความสำคัญมากที่สุด ความสำคัญน้อยที่สุดคือการให้ การศึกษาต่อเนื่องในสถานประกอบการ แก่บุคลากรของสถานศึกษา ประโยชน์ของความร่วมมือ คือ โอกาสการได้งานทำของนักเรียนนักศึกษา การหารายได้ของนักศึกษา และการช่วยพัฒนา เศรษฐกิจของท้องถิ่น ในด้านจุดอ่อนหรืออุปสรรคของความร่วมมือ การขาดงบประมาณสนับสนุน จากทั้งฝ่ายสถานศึกษาและสถานประกอบการ ภาระงานที่เพิ่มขึ้นของอาจารย์ ความไม่ยืดหยุ่นขอตารางสอน และบุคลากรของสถานศึกษาขาดทักษะความรู้ด้านธุรกิจอุตสาหกรรมและทักษะการขาย รวมทั้งสถานศึกษาขาดแผนกลยุทธ์ ส่วนอุปสรรคด้านสถานประกอบการคือ นายจ้างมองไม่ เห็นประโยชน์และขาดความเข้าใจด้านการพัฒนาองค์การของตนเองและมองไม่เห็นผลเสียของ ผลผลิตของสถานศึกษาที่ไม่ตรงกับความต้องการของตน ; แม็คโคชาน และโอทีโร (McCoshan & Otero, 2003, Abstract) พบว่าความคิดเห็นของเจ้าของและผู้บริหารสถานประกอบการ จากงานวิจัยของอัลมีเกรน (Almegren) มีความคิดเห็นเชิงบวกต่อความร่วมมือแม้จะมีความร่วมมือไม่มากนักแต่มีความคิดเห็นเชิงลบต่อคุณลักษณะของนักเรียนอาชีวศึกษา คือมีความรู้และทักษะน้อย ขาดความเชื่อมั่นและแรงบันดาลใจ ขาดข้อมูล เกี่ยวกับสถานประกอบการระบบงาน ระบบแรงงาน และขาดระเบียบวินัย หลักสูต ของสถานศึกษาไม่ตอบสนองความต้องการของสถานประกอบการ สถานประกอบการพึงพอใจผลผลิตของสถานศึกษา ร่วมออกแบบรายวิชา ร่วมสอนและให้คำปรึกษา การเยี่ยมชม และการฝึกงานในสถานประกอบการการวิจัยที่สถานประกอบการให้การอุดหนุน บริการวิชาการที่สถานประกอบการจัดให้กับสถานศึกษาการให้คำปรึกษาของสถานศึกษาแก่สถานประกอบการและการจัดให้มีอุทยานอุตสาหกรรมร่วมกันและโดยทั่วไปความร่วมมือจะเกิดขึ้นจากการประชุมพบปะกันและการติดต่ออย่างไม่เป็นทางการ โดยอาจารย์ของสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการริเริ่มสร้างความร่วมมือและการริเริ่มความร่วมมือกับการกำกับดูแลร่วมมือของสถานศึกษา ในการวิจัยหรือขอบข่ายเนื้อหาของประเด็นการวิจัยหรือตัวแปรที่ศึกษา แสดงในภาพประกอบ 1

สรุปแนวคิดงานวิจัยในประเทศ	สรุปแนวคิดงานวิจัยต่างประเทศ
1. คู่มือการจัดการเรียนร่วม	1. ผู้ปกครองมีผลต่อการเลือกเรียนต่อของนักเรียน
2. ปัจจัยการผลิต กระบวนการ ผลผลิต	2. การทำงานร่วมกัน
3. สภาพแวดล้อม	3. การสนับสนุนจากชุมชน
4. การแนะแนวของครูผู้สอน	4. การประเมินผล
5. การวัดผลประเมินผล	5. การบริหารงาน
6. การประสานงาน	6. การฝึกประสบการณ์อาชีพ
7. การนิเทศการศึกษา	7. การนิเทศการฝึกประสบการณ์
8. การควบคุม การติดตาม ประเมินผล	8. การจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม
9. การทดสอบมาตรฐานวิชาชีพ	9. การจัดการเรียนร่วมหลักสูตร
10. บุคลากร และการพัฒนา	
11. หลักสูตร	
12. การบริหารจัดการ	
13. การจัดการเรียนการสอน	
14. การวางแผน	
15. การจัดองค์การ	
16. การนำและการสั่งการ	
17. การบริหารทรัพยากร	

สภาพและปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา

1. ด้านหลักสูตร
2. ด้านการบริหารจัดการศึกษา
3. ด้านการจัดการเรียนรู้
4. ด้านครูผู้สอนในสถานศึกษา
5. ด้านการนิเทศการศึกษา
6. ด้านเครื่องมือเครื่องจักรและสื่อการสอน
7. ด้านการฝึกอาชีพกับสถานประกอบการ
8. ด้านการวัดผลและประเมินผล

แนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา

1. ด้านหลักสูตร
2. ด้านการบริหารจัดการศึกษา
3. ด้านการจัดการเรียนรู้
4. ด้านครูผู้สอนในสถานศึกษา
5. ด้านการนิเทศการศึกษา
6. ด้านเครื่องมือเครื่องจักรและสื่อการสอน
7. ด้านการฝึกอาชีพกับสถานประกอบการ
8. ด้านการวัดผลและประเมินผล

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา หมายถึง การจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งประกอบไปด้วย 8 ด้าน คือ

1. หลักสูตร หมายถึง การจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ได้แก่ หลักสูตรของประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พ.ศ. 2556 และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2551 ที่สอดคล้องกับนโยบาย เศรษฐกิจ สังคม ความต้องการของท้องถิ่น วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและลักษณะอันพึงประสงค์ มีการกำหนดโครงสร้าง ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชา รูปแบบ วิธีการ เกณฑ์ ขั้นตอนการดำเนินงาน การประเมินผลหลักสูตร ที่บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วม

2. การบริหารจัดการศึกษา หมายถึง การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี และสถาบันที่จัดการศึกษาร่วมกัน โดยกำหนดเป็นนโยบาย แนวทางการจัดการศึกษา เกณฑ์มาตรฐานคุณภาพที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนในด้านบริหารจัดการในเรื่องของ เวลา บุคลากร อาคารสถานที่ สื่อ นวัตกรรม วัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนสิ่งแวดล้อมในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา

3. การจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการในการจัดการเรียนการสอน ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรีและสถาบันที่จัดการศึกษาร่วมกัน โดยกำหนดเป็นแผนการจัดการศึกษา มีการแนะแนวการสอน การวัดผลและประเมินผล ที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา และความสามารถของผู้เรียน จัดให้มีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสามารถพัฒนาสมรรถนะ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยเน้นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาให้ในการจัดการเรียนรู้

4. ครูผู้สอนในสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่สอนวิชาสามัญ วิชาพื้นฐาน วิชาชีพในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรีและสถาบันที่จัดการศึกษาร่วมกันครูต้องรู้ถึงภารกิจเป้าหมาย บทบาทหน้าที่ มีความสามารถในการจัดการในชั้นเรียน แก้ไขปัญหา มีวิธีการวัดผลและประเมินผล มีวุฒิและประสบการณ์ ตลอดจนสถานศึกษาต้องตระหนักถึงความสมดุลระหว่างครูผู้สอนต่อจำนวนนักเรียน ครูต้องมีการประสานงาน มีความร่วมมือ มีการนิเทศครูผู้สอน มีการประเมินผล การศึกษาดูงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา

5. การนิเทศการศึกษา หมายถึง การประสานงานเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรีและสถาบันที่จัดการศึกษาร่วมกัน มีประสานงานทั้งระบบภายในและภายนอก การสื่อสารทุกรูปแบบ การสร้างความสัมพันธ์ การชี้แจง การแนะนำ การประชุม สัมมนา การกำกับดูแลเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการปฏิบัติงานด้านวิชาการ มีการนิเทศการฝึกอาชีพ นิเทศรูผู้สอน และให้บุคคลภายนอมีส่วนร่วมในการนิเทศ และนำผลการนิเทศมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษา

6. เครื่องมือเครื่องจักรและสื่อการสอน หมายถึง สื่อประเภทโสตทัศนูปกรณ์ วัสดุครุภัณฑ์ วัสดุฝึก ตลอดจนเอกสาร ตำรา ที่ใช้สนับสนุนเกื้อกูลและเอื้ออำนวยต่อการศึกษาค้นคว้าและฝึกปฏิบัติของนักเรียนในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรีและสถาบันที่จัดการศึกษาร่วมกัน โดยการสร้าความตระหนัก ส่งเสริม สร้างเครือข่ายให้บุคลกรมีความรู้และทักษะในการใช้เครื่องมือเครื่องจักรและสื่อการสอน จัดสรรงบประมาณในการจัดหา ซ่อมแซม บำรุงและรักษาเครื่องมือเครื่องจักรและสื่อการสอน

7. การฝึกอาชีพในสถานประกอบการ หมายถึง การจัดนักเรียนเข้ารับการฝึกอาชีพในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรีและสถาบันที่จัดการศึกษาร่วมกัน มีการจัดสถานที่ฝึกงานที่สอดคล้องกับหลักสูตร และระยะเวลาการฝึกอาชีพที่เหมาะสม ความพร้อมของนักเรียนด้านความรู้และทักษะการปฏิบัติงาน มีการประสานงานระหว่างสถานประกอบการและสถานศึษา มีสถานที่ฝึกอาชีพมีขนาดและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม และจัดให้มีการนิเทศกการฝึกกอาชีพพร้อมทั้งนำผลการนิเทศมาพัฒนาการจัดการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ

8. การวัดผลและประเมินผล

8.1 การวัดผล หมายถึง กระบวนการเพื่อให้ได้มาซึ่ง ตัวเลข หรือสัญลักษณ์ ที่มีความหมายแทนคุณลักษณะ หรือคุณภาพของสิ่งที่วัด โดยใช้เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพหารายละเอียดสิ่งที่วัดว่ามีจำนวนหรือปริมาณเท่าใด ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรีที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษาและสถาบันที่จัดการศึกษาร่วมกัน

8.2 การประเมินผล หมายถึง กระบวนการที่กระทำต่อจากการวัดผล แล้ววินิจฉัย ตัดสินลงสรุปคุณค่าที่ได้จากการวัดผลอย่างมีกฎเกณฑ์ และมีคุณธรรม เพื่อพิจารณาตัดสินใจว่าสิ่งนั้นดีหรือเลว เก่งหรืออ่อน ได้หรือตก ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรีที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษาและสถาบันที่จัดการศึกษาร่วมกัน ได้มี

8.3 การวัดผลและประเมินผล หมายถึง การแต่งตั้งคณะกรรมการ การประชุมชี้แจงเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ การดำเนินการวัดผลและประเมินผล การจัดทำระเบียบการวัดผลปราเมินผล เอกสารหลักฐาน การประสานงาน และการนำผลการวัดผลประเมินผลมาปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

โรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษา จำนวน 8 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนหรรษาสุจิตต์วิทยา โรงเรียนทุ่งแฝกพิทยาคม โรงเรียนสรวงสุทธาวิทยา โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 5 โรงเรียนหนองวัลย์เปรียงวิทยา โรงเรียนวังหว้าราษฎร์สามัคคี โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 7 และโรงเรียนทุ่งคลีโคกช้างวิทยา

สถาบันที่จัดการศึกษาร่วมกัน หมายถึง สถาบันที่ทำการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาร่วมกับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จำนวน 5 แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์ วิทยาลัยการอาชีพสองพี่น้อง วิทยาลัยการอาชีพบ้านโป่ง วิทยาลัยสารพัดช่าง-บรรหารแจ่มใส และ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสิงห์บุรี

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลซึ่งปฏิบัติงานตำแหน่งบริหาร หรือผู้ปฏิบัติหน้าที่ผู้บริหาร ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษา และสถาบันที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษาร่วมกัน

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี หมายถึง ผู้ซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านวิชาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษา

หัวหน้าแผนกวิชา หมายถึง ผู้ซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านวิชาการในแผนกวิชา ของสถาบันอาชีวศึกษาที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษาร่วมกับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี

สภาพการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา หมายถึง การปฏิบัติงาน ความเป็นปัจจุบันของการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี

ปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา หมายถึง ข้อสงสัย หรือข้อขัดแย้งของการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี

แนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา หมายถึง ทางที่เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้บริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษาและสถาบันอาชีวศึกษาที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษาได้ทราบถึงข้อมูลสภาพของการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ที่ทำให้ผู้บริหารสามารถนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดนโยบาย วางแผนหรือหาวิธีการดำเนินการบริหารจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ผู้บริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษาและสถาบันอาชีวศึกษาที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษาได้ทราบถึงปัญหาของการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรีที่สามารถทำให้ผู้บริหารสามารถนำไปหาแนวทางการแก้ไขปัญหาหรือป้องกันปัญหาดังกล่าวในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของตนเองได้

3. ผู้บริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษาและสถาบันอาชีวศึกษาที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ได้แนวทางการดำเนินการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ไปใช้เป็นแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในสถานศึกษาของตนเอง

4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ได้แนวทางการดำเนินการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ไปใช้ในการบริหารจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำเสนอเนื้อหาสาระสำคัญตามลำดับ ดังนี้

1. ความหมาย ทฤษฎี ความสำคัญและการดำเนินงานเกี่ยวกับการอาชีวศึกษา
   - 1.1 ความหมายของการอาชีวศึกษา
   - 1.2 ทฤษฎีการจัดการอาชีวศึกษา
   - 1.3 ความสำคัญของการจัดการอาชีวศึกษา
   - 1.4 สภาพทั่วไปของอาชีวศึกษา
   - 1.5 การจัดการเรียนการสอนด้านอาชีวศึกษา
2. แนวทางการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย
   - 2.1 ความหมายของแนวทางจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา
   - 2.2 แนวคิดในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา
   - 2.3 บริบทการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี
3. ขอบข่ายการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา
   - 3.1 ด้านหลักสูตร
     - 3.1.1 ความหมายของหลักสูตร
     - 3.1.2 องค์ประกอบของหลักสูตร
   - 3.2 ด้านการบริหารจัดการศึกษา
     - 3.2.1 ความหมายของการบริหารจัดการศึกษา
     - 3.2.2 แนวคิดในการบริหารการศึกษา
     - 3.2 3 ทฤษฎีการบริหารการศึกษา
   - 3.3 ด้านการจัดการเรียนรู้
     - 3.3.1 การบริหารงานด้านการเรียนรู้
     - 3.3.2 บทบาทและความสำคัญการจัดการเรียนรู้

3.4 ด้านครูผู้สอนในสถานศึกษา

3.4.1 ความหมายและคุณลักษณะของครูที่ดีที่สังคมต้องการ

3.5 ด้านการนิเทศการศึกษา

3.5.1 ความหมายของการนิเทศการศึกษา

3.5.2 หลักการนิเทศการศึกษา

3.5.3 กระบวนการนิเทศการศึกษา

3.6 ด้านเครื่องมือเครื่องจักรและสื่อการเรียนการสอน

3.6.1 ความหมายของเครื่องมือเครื่องจักรและสื่อการเรียนการสอน

3.6.2 การจำแนกประเภทของเครื่องมือเครื่องจักรและสื่อการเรียนการสอน

3.6.3 หลักการเลือกเครื่องมือเครื่องจักรและสื่อการเรียนการสอน

3.6.4 หลักการใช้เครื่องมือเครื่องจักรและสื่อการเรียนการสอน

3.6.5 ประเภทของเครื่องมือเครื่องจักรและสื่อการเรียนการสอน

3.7 ด้านการฝึกงานในสถานประกอบการ

3.7.1 จุดมุ่งของการฝึกงาน

3.7.2 ความสำคัญของการจัดการฝึกงานในสถานประกอบการ

3.7.3 หลักปฏิบัติในการจัดการฝึกงานร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ

3.7.4 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการฝึกงาน

3.8 ด้านการวัดผลและประเมินผล

3.8.1 ความหมายของการวัดผลและประเมินผล

3.8.2 แนวคิดในการวัดผลและประเมินผลการจัดการศึกษา

3.8.3 รูปแบบในการวัดผลและประเมินผลการจัดการศึกษา

4. แนวทางการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา

4.1 แนวทางการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา

4.2 การเรียนแบบสะสมหน่วยกิต

4.3 สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษา

4.4 การจัดโครงสร้างรายวิชาและเวลาเรียน

4.5 การจัดการเรียนรู้และการวัดและประเมินผลการเรียน

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในประเทศ

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

6. สรุปหลักการและแนวคิดที่นำไปสู่การกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

1. ความหมาย ทฤษฎี ความสำคัญและการดำเนินงานเกี่ยวกับการอาชีวศึกษา

1.1 ความหมายของการอาชีวศึกษา

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558, หน้า 16) ได้กล่าวถึงเอกสารเผยแพร่ร่วมกันในปี ค.ศ. 2002 ของ UNESCO และ ILO เรื่องการอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษา และการฝึกอบรมสำหรับศตวรรษที่ 21 ดังนี้

ความหมายของการอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษา และการฝึกอบรม หมายถึง

1. เป็นการศึกษาที่เป็นองค์ประกอบส่วนสำคัญของสายสามัญ เป็นเรื่องของการเตรียมคนเข้าสู่อาชีพ และโลกของการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

2. เป็นส่วนสำคัญของการศึกษาตลอดชีวิต และเป็นการเตรียมบุคคลที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม

3. เป็นเครื่องมือในการส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม

4. เป็นวิธีการสนับสนุนการแก้ปัญหาความยากจน

1.2 ทฤษฎีการจัดการอาชีวศึกษา

โพซเซอร์ (Prosser) ผู้บุกเบิกงานด้านการพัฒนาระบบการอาชีวศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริการจนเจริญก้าวหน้า และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาทรัพยากรกำลังคนเพื่ออุตสาหกรรม ได้เสนอทฤษฎีการจัดการอาชีวศึกษาไว้ 16 ข้อ คือ (คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558, หน้า 10)

1. ประสิทธิภาพของการจัดการด้านอาชีวศึกษาจะแปรผันกับสภาพแวดล้อมที่ผู้เรียนได้รับการฝึก ซึ่งจำลองสภาพแวดล้อมจริงที่ผู้เรียนต้องประสบก่อนสำเร็จการศึกษาออกไปประกอบอาชีพได้

2. การฝึกอาชีพจะมีประสิทธิผล เมื่อการศึกษากระทำในลักษณะเดียวกับการทำงานจริง นั่นคือ มีขั้นตอนการปฏิบัติที่ใช้เครื่องมือเครื่องจักร เช่นเดี่ยวกันกับที่ใช้ในการปฏิบัติงานจริงในอาชีพนั้น

3. ประสิทธิผลของการอาชีวศึกษาจะแปรผันกับการฝึกอบรมอาชีพรายบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้มีนิสัยในการคิดเป็นและทำเป็นสำหรับอาชีพนั้น

4. ประสิทธิภาพของการอาชีวศึกษาจะแปรผันกับการจัดให้ผู้ฝึกอาชีพรายบุคคล ได้ใช้ความสามารถ ความถนัด และใช้สมองของตนอย่างเต็มที่

5. การฝึกอาชีพที่มีประสิทธิผลของช่างในแต่ละอาชีพ จะสามารถจัดให้แก่กลุ่มที่ต้องการและได้ประโยชน์จากการฝึกเท่านั้น

6. การฝึกอาชีพที่มีประสิทธิผลจะแปรผันกับการฝึกประสบการณ์เฉพาะอย่างหลาย ๆ ครั้ง เพื่อสร้างพฤติกรรมของผู้เรียนที่ถูกต้องในการฝึกทักษะรวมทั้งพฤติกรรมที่ต้องการให้เปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาขึ้น เพื่อให้เรียนรู้ทักษะที่จำเป็น

7. การฝึกอาชีพที่มีประสิทธิผลได้ต้องขึ้นอยู่กับครูผู้สอน ซึ่งจะต้องมีประสบการณ์วิชาชีพสูง ในการประยุกต์ความรู้และทักษะในการปฏิบัติงาน

8. ในแต่ละอาชีพ ครูผู้สอนจะต้องมีความสามารถในการผลิตช่างที่มีมาตรฐานชั้นต่ำได้ในระดับหนึ่งและรักษามาตรฐานของการผลิตไว้ ถ้าการอาชีวศึกษาไม่สามารถจัดได้ถึงขั้นนี้แล้วก็จะไม่มีประสิทธิภาพ

9. การจัดการอาชีวศึกษาต้องตระหนักถึงสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน และต้องฝึกทักษะบุคคลเพื่อสนองความต้องการของตลาดแรงงานนั้น

10. การสร้างนิสัยของผู้เรียนในการปฏิบัติงานจะได้ผลก็ต่อเมื่อผู้เรียนได้ฝึกทักษะงานจริงในโรงงาน ไม่ใช่ฝึกแต่แบบฝึกหัด หรือฝึกแบบลองผิดลองถูกในสถานศึกษาเท่านั้น

11. แหล่งข้อมูลของเนื้อหาสาระที่เชื่อถือได้ของการฝึกอบรมทักษะเฉพาะในแต่ละสาขาอาชีพจะมาจากแหล่งเดียวกันเท่านั้น คือจากประสบการณ์ของผู้ชำนาญงานของอาชีพนั้น

12. ในแต่ละอาชีพจะมีเนื้อหาวิชาอยู่จำนวนหนึ่ง ซึ่งเป็นวิชาปฏิบัติของอาชีพนั้นโดยเฉพาะ และไม่มีคุณค่าในทางปฏิบัติสำหรับอาชีพอื่น

13. การอาชีวศึกษาจะมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อให้บริการ หรือตอบสนองต่อความต้องการของบุคคลหรือกลุ่มคนนั้นได้รับประโยชน์มาก

14. การอาชีวศึกษาที่มีประสิทธิภาพจะแปรผันกับวิธีการสอนและความสัมพันธ์กับผู้เรียน โดยพิจารณาจากคุณลักษณะพิเศษของกลุ่มผู้เรียน

15. การบริหารอาชีวศึกษาจะมีประสิทธิภาพ ก็ต่อเมื่อมีการจัดการศึกษาในลักษณะยืดหยุ่นได้ แทนที่จะใช้มาตรฐานที่ตายตัวเกินไป

16. ในขณะที่รัฐพยายามลดค่าใช้จ่ายต่อหัวในการฝึกอบรม แต่ก็ต้องใช้งบประมาณขั้นต่ำจำนวนหนึ่งที่พอเพียงในการจัดการอาชีวศึกษาให้มีประสิทธิผลได้ ดังนั้น ถ้ารัฐไม่สามารถสนับสนุนงบประมาณขั้นต่ำในการฝึกได้ ก็ไม่ควรให้มี

1.3 ความสำคัญของการจัดการอาชีวศึกษา

การดำเนินงานด้านอาชีวศึกษา ต้องให้ความสำคัญกับเรื่องต่อไปนี้

1. เป็นไปเพื่อพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยี
2. ต้องเป็นระบบการศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิต
3. ต้องมีฐานกว้าง สามารถถ่ายโอน เชื่อมโยงระหว่างศาสตร์สาขาวิชาต่าง ๆ
4. ต้องให้โอกาสเท่าเทียมกันระหว่างกลุ่มสตรี กลุ่มผู้ด้อยโอกาส และผู้สำเร็จการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้วไม่ได้เรียนต่อ
5. ต้องเน้นให้เป็นไปตามความต้องการของตลาดแรงงาน ความร่วมมือกับทุกฝ่าย และให้เป็นนโยบายแห่งชาติ โดยมีองค์กรระดับชาติดูแล
6. หลักสูตรต้องเชื่อมโยงกับโลกของงาน
7. ให้ความสำคัญกับการวิจัยและพัฒนา
8. มีอิสระในการบริหารจัดการ
9. ให้ความสำคัญกับการศึกษาวิชาชีพตั้งแต่เยาว์วัย
10. การจัดการอาชีวศึกษาต้องยืดหยุ่น มีความหลากหลาย สามารถเรียนได้ทั้งเต็มเวลา นอกเวลา และทางไกล
11. โปรแกรมการเรียนการสอน ต้องอยู่บนพื้นฐานการวิเคราะห์อาชีพ ซึ่งต้องการทักษะมากกว่า 1 ด้าน เช่น เกษตรกรรม นอกจากรู้เกี่ยวกับพืชแล้ว ต้องรู้การบริหารจัดการ การตลาด เทคโนโลยีสารสนเทศ ภาษาต่างประเทศ และคอมพิวเตอร์ เป็นต้น
12. ต้องให้ความสำคัญกับการแนะแนวอาชีพ การจัดหางาน การประสานงาน กับตลาดแรงงานการเรียนการสอนต้องเน้นการบูรณาการทฤษฎีกับปฏิบัติ เน้นการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริงในสถานประกอบการ และโลกของงานอย่างแท้จริง
13. บุคลากรต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
14. ต้องบูรณาการเชื่อมโยงการพัฒนาคน การศึกษากับการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง
15. ถือเป็นสิทธิของบุคคลในการได้รับการศึกษาและฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง
16. เน้นการมีเครือข่ายข้อมูลเชื่อมโยงกัน เพื่อให้พนักงานได้มีโอกาสเรียนรู้
17. ควรพัฒนากรอบคุณวุฒิระดับชาติ
18. การประเมินความสามารถของคนทำงานในสถานประกอบการ ควรเชื่อมโยงกับมาตรฐานระดับชาติ
19. ระบบคุณวุฒิวิชาชีพควรพัฒนาจากฐานความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และกลุ่มผู้ใช้แรงงาน

20. ให้มีการสื่อสารและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างหน่วยการการศึกษาและการฝึกอบรม เพื่อให้มีความเชื่อมโยมกันตลอดเวลา

1.4 สภาพทั่วไปของอาชีวศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2556, หน้า 25) กรมอาชีวศึกษาเดิมเป็นหน่วยงานหลักหนึ่งใน 6 หน่วยงานภายใต้กระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้เป็นไปตามพระราชบัญญัติระเบียบราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 10 ที่ระบุว่า “การแบ่งส่วนราชการในส่วนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ โดยให้มีหน้าที่ส่วนราชการขึ้นตรงต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

1. สำนักงานรัฐมนตรี
2. สำนักงานปลัดกระทรวง
3. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
4. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
6. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ส่วนราชการตาม (2) (3) (4) (5) และ (6) มีฐานนะเป็นนิติบุคคล และเป็นกรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

มาตรา 17 ในพระราชบัญญัติฉบับเดียวกันระบุว่า “ให้มีคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีหน้าที่พิจารณาเสนอนโยบาย แผนพัฒนา มาตรฐาน และหลักสูตรการอาชีวศึกษทุกระดับ ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ การส่งเสริมประสานงานการจัดการอาชีวศึกษาของรัฐและเอกชน

การสนับสนุนทรัพยากร การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล การจัดการอาชีวศึกษาโดยคำนึงถึงคุณภาพและความเป็นเลิศทางวิชาชีพและเสนอแนะในการออกระเบียบ หลักเกณฑ์และประการที่เกี่ยวกับการบริหารงานสำนักงาน

เพื่อประโยชน์ในการพิจารณษนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการอาชีวศึกษาระดับปริญญา ให้คณะกรรมการการอาชีวศึกษาพิจารณาให้สอดคล้องกับนโยบาย แผนพัฒนา และเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาระดับอุดมศึกษาของคณะกรรมการการอุดมศึกษา

นอกจากหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการการอาชีวศึกษามีหน้าที่ให้ความเห็นหรือให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการหรือคณะรัฐมนตรี และมีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด หรือตามคำสั่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการมอบหมาย

ให้คณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย กรรมการโดยตำแหน่ง จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนองค์กรเอกชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนองค์กรวิชาชีพ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีจำนวนไม่น้อยกว่าจำนวนกรรมการประเภทอื่นรวมกัน

จำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ทำหน้าที่รับผิดชอบงานเลขานุการของคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และมีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงว่าด้วยการแบ่งส่วนราชการตามมาตรา 11 โดยมีเลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ทำหน้าที่กรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการการอาชีวศึกษา”

และในบทเฉพาะกาล มาตราที่ 67, 68 ในกฎหมายฉบับเดียวกัน ระบุว่า “มาตรา 67 ให้โอนบรรดาอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวกับราชการของกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ยกเว้นสภาบันเทคโนโลยีปทุมวัน และบรรดาอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ยกเว้นสถาบันเทคโนโลยีปทุมวัน ไปเป็นของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา” “มาตรา 68 ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน หนี้ อัตรากำลัง ข้าราชการ ลูกจ้าง และเงินงบประมาณของกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ยกเว้นสถาบันเทคโนโลยีปทุมวัน ไปเป็นของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา”

นอกจากนี้ ในกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ได้กำหนดภารกิจ และการแบ่งส่วนราชการสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาไว้ ดังนี้

ข้อ 1 ให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีภารกิจเกี่ยวกับการจัดและส่งเสริมการอาชีวศึกษา และการฝึกอบรมวิชาชีพ โดยคำนึงถึงคุณภาพและความเป็นเลิศทางวิชาชีพ โดยให้มีอำนาจห้าที่ดังต่อไปนี้

1. จัดทำข้อเสนอแนวนโยบาย แผนพัฒนา มาตรฐานและหลักสูตรการอาชีวศึกษาทุกระดับ
2. ดำเนินการประสานงานเกี่ยวกับมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ
3. กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการจัดงบประมาณและสนับสนุนทรัพยากร
4. พัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษา
5. ส่งเสริมประสานงานการจัดการอาชีวศึกษาของรัฐและเอกชน รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์และรูปแบบความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นและสถานประกอบการ

6. ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการจัดการอาชีวศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน

7. จัดระบบ ส่งเสริม และประสานงานเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศและนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ

8. ดำเนินการเกี่ยวกับงานเลขานุการของคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และดำเนินการตามที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษามอบหมาย

9. ปฏิบัติงานอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา หรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ข้อ 2 ให้แบ่งส่วนราชการสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ดังต่อไปนี้

1. สำนักอำนวยการ
2. สำนักความร่วมมือ
3. สำนักติดตามและประเมินผลการอาชีวศึกษา
4. สำนักนโยบายและแผนการอาชีวศึกษา
5. สำนักพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรอาชีวศึกษา
6. สำนักงานมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ
7. สำนักวิจัยและพัฒนาการอาชีวศึกษา

1.5 การจัดการเรียนการสอนด้านอาชีวศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีสถานศึกษาในสังกัดทั่วประเทศ 412 แห่ง ซึ่งกระจายอยู่ทั่วประเทศ ทั้งในเขตเมือง และนอกเขตเมือง จำแนกตามประเภทของสถานศึกษาได้ดังนี้

1. วิทยาลัยเทคนิค	จำนวน	115	แห่ง
2. วิทยาลัยอาชีวศึกษา	จำนวน	46	แห่ง
3. วิทยาลัยเกษตรกรรม	จำนวน	48	แห่ง
4. วิทยาลัยสารพัดช่าง	จำนวน	40	แห่ง
5. วิทยาลัยการอาชีพ	จำนวน	153	แห่ง
6. วิทยาลัยประมง	จำนวน	3	แห่ง
7. วิทยาลัยศิปกรรม	จำนวน	1	แห่ง
8. กาญจนาภิเษกวิทยาลัย ช่างทองหลวง	จำนวน	1	แห่ง
9. วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมการต่อเรือ	จำนวน	3	แห่ง

ในการบริหารสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้รวมกลุ่มสถานศึกษาทั้ง 412 แห่ง จัดตั้งเป็น 28 สถาบันการอาชีวศึกษากระจายอยู่ทั่วประเทศ แต่ละสถาบันประกอบด้วยหลาย ๆ วิทยาเขต ซึ่งก็คือ สถานศึกษาหลายประเภทในเขตที่อยู่ใกล้ โดยมีจำนวนที่แตกต่างกันไป สถาบันการอาชีวศึกษาทั้ง 28 สถาบันมีดังนี้

1. สถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ จำแนกเป็น 5 เขตพื้นที่
2. สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกเป็น 7 เขตพื้นที่
3. สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง จำแนกเป็น 6 เขตพื้นที่
4. สถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ จำแนกเป็น 5 เขตพื้นที่
5. สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออก จำแนกเป็น 3 เขตพื้นที่
6. สถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร จำแนกเป็น 2 เขตพื้นที่

วัตถุประสงค์ในการรวมกลุ่มสถานศึกษาดังกล่าว เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับการอาชีวศึกษา สร้างคุณภาพมาตรฐาน ระดมทรัพยากร สร้างระบบการบริหารจัดการที่เข้มแข็ง ขยากการบริการอาชีวศึกษา และปรับการลงทุนด้านอาชีวศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้กระจายอำนาจ มอบอำนาจให้สถาบันกรมอาชีวศึกษาทั้ง 28 แห่ง ในด้านการบริหารงานทั่วไป การบริหารงานวิชาการ และการบริหารงานบุคคล ทำให้การบริหารมีความคล่องตัวมากขึ้น

สถานศึกษาทั้ง 412 แห่ง ซึ่งก็คือวิทยาเขตต่าง ๆ ของสถาบันการอาชีวศึกษาทั้ง 28 แห่ง จัดการเรียนการสอนในระบบโรงเรียนรวม 3 ระดับ คือ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และประกาศนียบัตรเทคนิคชั้นสูง (ปทส.) นอกจากนี้ ยังเปิดสอนหลักสูตรระยะสั้น หลักสูตรทวิภาคี หลักสูตรทวิศึกษา ซึ่งสามารถแบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. ประเภทวิชาอุตสาหกรรม
2. ประเภทวิชาพาณิชยกรรม
3. ประเภทวิชาศิลปกรรม
4. ประเภทวิชาคหกรรม
5. ประเภทวิชาเกษตรกรรม
6. ประเภทวิชาประมง
7. ประเภทวชิาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
8. ประเภทวชิาอุตสาหกรรมสิ่งทอ

ทั้ง 8 ประเภทวิชามีรูปแบบการเรียนการสอนแตกต่างกันไปหลายรูปแบบตามหลักสูตร อาทิ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ มีทั้งรูปแบบการเรียนการสอนในสถานศึกษาตามปกติ รูปแบบทวิภาคีซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ รูปแบบทวิศึกษาซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และรูปแบบสะสมหน่วยกิต ส่วนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง มีทั้งรูปแบบการเรียนการสอนในสถานศึกษาตามปกติ รูปแบบทวิภาคีซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ

2. แนวทางการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย

2.1 ความหมายของแนวทางจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา

หน่วยงานและนักวิชาการได้ให้ความหมายของแนวทางไว้ดังนี้

ราชบัณฑิตสถาน (2546, หน้า 599) พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตสถาน พุทธศักราช 2542 ได้ให้ความหมายไว้ว่า แนวทาง หมายถึง ทางปฏิบัติที่วางไว้เป็นแนว

จึงสรุปได้ว่า แนวทาง หมายถึง วิธีที่ใช้ยึดถือเป็นแบบอย่างในการดำเนินงานต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาหรือพัฒนาขึ้นเพื่อนำไปใช้ให้เกิดผลสำเร็จในการปฏิบัติต่อไป

2.2 แนวคิดในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่ามีนักวิชาการได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ดังนี้

กรมอาชีวศึกษา (2558, หน้า 5) ได้กล่าวถึงหน่วยศึกษานิเทศก์และสำนักนโยบายและแผนการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และได้สรุปแนวคิดในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ดังนี้

การจัดการศึกษาตามการเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลายตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการได้มุ่งหวังให้ประชาชนได้รับการศึกษาสายอาชีพเพิ่มมากขึ้น เพื่อเสริมสร้างให้ประชาชนเกิดเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพ มีการฝึกทักษะอาชีพ และสามารถเข้าสู่การประกอบอาชีพทั้งแรงงานและอาชีพอิสระที่มีคุณภาพต่อไป จึงส่งเสริมให้ผู้เรียนที่ศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานได้รับการศึกษาด้านอาชีพควบคู่ไปด้วย ดังนั้นการเตรียมความพร้อมจึงเป็นสิ่งจำเป็นต้องมีการสำรวจความต้องการของตลาดแรงงานและการประกอบอาชีพในท้องถิ่นเพราะพื้นที่แต่ละแห่งโดยเฉพาะเป้าหมายในระยะแรกของการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตร ที่เน้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษตามที่รัฐบาลได้ประกาศกำหนดเขตพื้นที่ไว้ว่าแต่ละแห่งมียุทธศาสตร์ด้านส่งเสริมเขตเศรษฐกิจพิเศษในแต่ละพื้นที่อย่างไร มีปัญหาความต้องการแรงงานหรือการพัฒนาการ

อาชีพและเศรษฐกิจของแต่ละพื้นที่ เพื่อนำมาวิเคราะห์ปัญหาความต้องการแรงงานที่แท้จริงของพื้นที่ เพื่อประกอบการจัดสาขาวิชาชีพที่จะเปิดสอนและสำรวจข้อมูลนักเรียนที่มีความต้องการเรียนต่อหลักสูตรดังกล่าว พร้อมทั้งสำรวจความพร้อมของสถานศึกษาในการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งในด้านบุคลากรที่รับผิดชอบโครงการ เจ้าหน้าที่แนะแนว นายทะเบียน ครูผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษาวิชาพื้นฐาน การเทียบโอน การวัดผลประเมินผล ของนักเรียนแต่ละกลุ่มว่ามีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานจัดการศึกษาเป็นอย่างดี รวมถึงการเตรียมเอกสารแบบฟอร์มต่าง ๆ ที่ใช้ในการดำเนินการจัดการศึกษาตั้งแต่การสมัคร การขึ้นทะเบียนลงทะเบียนเรียน การทดสอบความรู้พื้นฐานหรือการปรับสภาพความรู้พื้นฐานผู้เรียน และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.3 บริบทการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่ามีนักวิชาการได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ดังนี้

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 (2560, หน้า 14) ได้ให้ข้อมูลของกลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา ปีการศึกษา 2560 และได้สรุปแนวคิดในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ดังนี้

1. สภาพทั่วไปของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับช่วงชั้นที่ 3-4 (มัธยมศึกษาปีที่ 1-6) ในเขตพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรีและจังหวัดนครปฐม มีสถานศึกษาในความรับผิดชอบ 61 โรงเรียน ประกอบด้วยโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 32 โรงเรียน และโรงเรียนในจังหวัดนครปฐม จำนวน 29 โรงเรียน มีพื้นที่การปกครองจังหวัดสุพรรณบุรี ดังนี้

จังหวัดสุพรรณบุรีตั้งอยู่ในภาคกลางด้านตะวันตกของประเทศไทย มีแม่น้ำสุพรรณบุรีหรือแม่น้ำท่าจีนไหลผ่านตามแนวยาวของจังหวัดจากเหนือจรดใต้ อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครทางรถยนต์ 107 กิโลเมตร และทางรถไฟ 142 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	จังหวัดชัยนาท และจังหวัดอุทัยธานี
ทิศใต้	ติดต่อกับ	จังหวัดนครปฐม
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	จังหวัดสิงห์บุรี อ่างทอง และ พระนครศรีอยุธยา
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	จังหวัดกาญจนบุรี

จังหวัดสุพรรณบุรี มีพื้นที่ประมาณ 5,358 ตารางกิโลเมตร หรือ 3,348,755 ไร่ แบ่งการปกครองออกเป็น 10 อำเภอ 110 ตำบล และ 997 หมู่บ้าน ได้แก่ 1) อำเภอศรีประจันต์ 2) อำเภอด่านช้าง 3) อำเภอสามชุก 4) อำเภอหนองหญ้าไซ 5) อำเภอดอนเจดีย์ 6) อำเภอเมืองสุพรรณบุรี 7) อำเภอสองพี่น้อง 8) อำเภอบางปลาม้า 9) อำเภอเดิมบางนางบวช และ 10) อำเภออู่ทอง

2. การจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ได้ดำเนินจัดการเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ในการผลิตผู้เรียนด้านอาชีวศึกาให้มากขึ้น โดยได้ทำความตกลงร่วมมือ (MOU) ในการจัดการเรียนการสอนระหว่างสถานศึกษาที่เปิดสอนมัธยมศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี มีโรงเรียนในสังกัดที่เปิดสอนลักษณะนี้ จำนวน 8 โรงเรียน ได้แก่ 1) โรงเรียนหรรษาสุจิตต์วิทยา 2 2) โรงเรียนทุ่งแฝกพิทยาคม 3) โรงเรียนสรวงสุทธาวิทยา 4) โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 5 5) โรงเรียนวังหว้าราษฎร์สามัคคี 6) โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 7 7) โรงเรียนทุ่งคลีโคกช้างวิทยา และ 8)โรงเรียนหนองวัลย์เปรียงวิทยา

นอกจากนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ได้กำหนดทางเลือกสำหรับนักเรียนที่จบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และต้องการศึกษาต่อในระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือสายอาชีพ แต่ไม่มีสถาบันอาชีวศึกษาในพื้นที่ เพราะส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ในเขตเมือง ดังนั้น จึงได้เกิดโอกาสในการศึกษาต่ออีก 1 ทางเลือก เป็นโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ขึ้น โดยในพื้นที่ไม่มีสถาบันอาชีวศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี มีโรงเรียนที่เปิดหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จำนวน 8 โรงเรียน กระจายตัวอยู่ในพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรีทั้งสิ้น ได้แก่ 1) โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 6 2) โรงเรียนอู่ทอง 3) โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1 4) โรงเรียนสามชุกรัตนโภคาราม 5) โรงเรียนบ่อกรุวิทยา 6) โรงเรียนหนองหญ้าไซวิทยา 7) โรงเรียนธรรมโชติศึกษาลัย และ 8) โรงเรียนหรรษาสุจิตต์วิทยา 2

3. ขอบข่ายการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา

3.1 ด้านหลักสูตร

หลักสูตรมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา เพราะเป็นข้อกำหนดว่าผู้เรียนจะเรียนอะไร เพื่ออะไร ผู้ที่จะทำการสอนได้ดีต้องมีความเข้าใจหลักสูตรเป็นอย่างดี เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษาและสอดคล้องกับการพัฒนาสังคม

3.1.1 ความหมายของหลักสูตร

หลักสูตรตรงกับคำว่า Curriculum ในภาษาอังกฤษ ซึ่งมีความหมายกว้างขวางมาก มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายและทัศนะแตกต่างกันหลายท่านดังนี้

ธีระ รุญเจริญ (2550, หน้า 280) ได้ให้จำกัดความของคำว่าหลักสูตรดังนี้

1. หลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์ทั้งหมดที่จัดให้นักเรียนโดยการควบคุมแนะนำของสถานศึกษาอันเป็นเครื่องมือที่ช่วยบรรลุวัตถุประสงค์ หรือความคาดหวังทางการศึกษาที่ตั้งไว้

2. หลักสูตร เป็นสื่อในการสอนที่โรงเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ในการเรียนรู้เพื่อบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2551, หน้า 47) ได้กล่าวสรุปว่า หลักสูตรเป็นเนื้อหาสาระสำคัญและกิจกรรมต่างๆ ที่สนองวัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามที่พึงประสงค์

โอลิวา (Oliva, 1992 ; อ้างถึงใน วิชัย วงษ์ใหญ่, 2545, หน้า 105) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง แผนหรือโปรแกรมของประสบการณ์ทั้งหมดที่จัดให้กับผู้เรียนในทิศทางของสถานศึกษา หลักสูตรจะต้องมีความสอดคล้องกับแผนที่ได้กำหนดโครงร่างไว้ครอบคลุมกับประสบการณ์ที่จัดให้ผู้เรียนตามที่ได้กำหนด ประกอบด้วย หน่วยการเรียน เนื้อหาของหลักสูตร ที่บรรจุในโปรแกรมของสถานศึกษา

อาร์มสตรอง (Armstrong, 2003 ; อ้างถึงใน วิชัย วงษ์ใหญ่, 2545, หน้า 105) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง เป็นการยืนยันในกระบวนการตัดสินใจกับผลผลิตซึ่งให้ความสำคัญจากการเตรียมแผนและออกแบบเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะโดยกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เอื้อผู้เรียน ผลผลิตคือผู้เรียนการได้รับข้อมูลและความรู้ใหม่

โพสเนอร์ (Posner, 2004 ; อ้างถึงใน วิชัย วงษ์ใหญ่, 2545, หน้า 105) ได้ให้ความหมายของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง เนื้อหา มาตรฐาน หรือวัตถุประสงค์ที่ระบุวิธีการจัดการเรียนการสอนที่ครูวางแผนไว้ และรวมถึงการวางแผนการจัดโอกาสการเรียนรู้ และประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียน

จากความหมายที่นักวิชาการได้ให้ไว้ สรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์เนื้อหาวิชาที่จัดให้แก่ผู้เรียน โดยมุ่งเน้นให้นักเรียนเกิดการพัฒนาในทุกด้าน ภายใต้การดำเนินการของโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3.1.2 องค์ประกอบของหลักสูตร

องค์ประกอบของหลักสูตรนับว่าเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้ความหมายของหลักสูตรสมบูรณ์เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน การประเมินผลและการปรับปรุงและพัฒนา องค์ประกอบของหลักสูตร มีผู้กล่าวไว้ดังนี้

ทาบา (Taba, 1962, p.4) กล่าวว่า หลักสูตรประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ประการ คือ

1. วัตถุประสงค์ทั่วไปและวัตถุประสงค์เฉพาะวิชา
2. เนื้อหาและจำนวนชั่วโมงสอนแต่ละวิชา
3. กระบวนการเรียนการสอน
4. โครงการประเมินผลการสอนตามหลักสูตร

โบแชมพ์ (Beauchamp, 1968, p.15) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรในแง่ของระบบคือ

1. ระบบเนื้อหา
2. ระบบการสอน
3. ระบบของการประเมิน

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่าหลักสูตรมีองค์ประกอบ คือ หลักการที่เป็นทิศทางแนวทาง คือ ความต้องการของการจัดการศึกษา โครงสร้างเป็นส่วนกำหนดกลุ่มวิชาหรือรายวิชา จุดประสงค์หรือวัตถุประสงค์เป็นข้อกำหนดเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ในเรื่องนั้น ๆ เนื้อหาวิชาเป็นข้อกำหนดเนื้อหาและประสบการณ์ ต่าง ๆ สื่อการเรียน คือ สิ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น กิจกรรมการเรียนการสอนเป็นการกำหนดวิธีการสอน และการประเมินผลเป็นการตรวจสอบว่านักเรียนมีความรู้เพียงใด

3.2 ด้านการบริหารจัดการศึกษา

3.2.1 ความหมายของการบริหารจัดการศึกษา

ปัจจุบันแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาโดยมีผู้อธิบายถึงความหมายของในทัศนะต่างๆ กันดังนี้

สุนทร โคตรบรรเทา (2551, หน้า 11) กล่าวว่า การบริหาร คือ กระบวนการในการทำงานของบุคคล ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปในการดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้โดยอาศัยปัจจัยต่าง ๆ เช่น คน เงิน วัสดุสิ่งของเป็นอุปกรณ์ที่ใช้ในการบริหารงาน ทรัพยากร

กัลยากร หอมเพชร (2552, หน้า 31) กล่าวว่า การบริหาร คือการบูรณาการระหว่างศาสตร์และศิลป์ ในการใช้วิธีการและการปฏิบัติงานโดยใช้ความรู้ ความสามารถเฉพาะของตนเองและทักษะด้าน ต่าง ๆไม่ว่า จะเป็นในด้านการวางแผน การจัดการ หรือการจูงใจ เพื่อใช้ในการบริหารจัดการอย่าง เป็นระบบ มุ่งเป้าหมายให้กับองค์กรประสบผลสำเร็จ โดยอาศัยสิ่งที่มีอยู่คือทรัพยากรมนุษย์

สุวรรณ์ เพ็ชรสมบัติ (2554, หน้า 28) กล่าวว่าการบริหาร หมายถึง ความพยายามที่จะใช้ศาสตร์และ ศิลปะเพื่อจูงใจผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกองค์การให้ร่วมใจดำเนินกิจกรรม เพื่อให้องค์การประสบ ความสำเร็จ ทั้งในเชิงประสิทธิผลและประสิทธิภาพ

วิไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2550, หน้า 2) ให้ความหมายของคำว่าการบริหาร เป็นกิจกรรมที่ทุกกลุ่มบุคคล ได้ร่วมกันดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและ เป็นกิจกรรมที่ต้องอาศัยองค์ประกอบอย่างน้อยอยู่สองประการ ได้แก่ ปัจจัยในการดำเนินงานของ กิจกรรม หรือเรียกว่า ปัจจัยการบริหารและกระบวนการดำเนินกิจกรรม หรือกระบวนการบริหารและเป็นกระบวนการในการประสานงานในการทำงานอย่างเป็นระบบ โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตาม กระบวนการบริหารคือ การวางแผน (Planning) การดำเนินงาน (Doing) การประเมินผลหรือการตรวจสอบ (Checking) และการปรับปรุง (Action) ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายขององค์กร การบริหารและการจัดการ

จันทรานี สงวนนาม (2551, หน้า 16) กล่าวว่าการบริหารสามารถใช้คำโดยใช้ทดแทนกัน คือ คำว่าการบริหารและการจัดการ แต่ในความหมายที่แท้จริงคำว่าการบริหารจะเน้นในเรื่องของการจัดการที่เกี่ยวข้องกับนโยบายและการนำนโยบายไปปฏิบัติซึ่งมักจะให้ใช้กับการบริหารงาน ทุกชนิดที่เกี่ยวข้องกับภาครัฐ ส่วนคำว่าการจัดการ มักจะใช้ในงานที่เกี่ยวกับธุรกิจเอกชน แต่คำทั้งสองคำต่างก็มีความหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของผู้บริหารทั้งสิ้น

สุนทร โคตรบรรเทา (2551, หน้า 43) กล่าวถึงคำว่าการจัดการ มักจะใช้ในวงการธุรกิจ แต่ในวงการ การศึกษาจะไม่เป็นที่นิยม และเมื่อใช้คำนี้มักเป็นคำที่มีความหมายด้อยกว่าคำว่าการบริหาร เช่น บทความทางการศึกษามักถาม “ผู้บริหารโรงเรียนควรเป็นผู้จัดการหรือผู้นำทางการศึกษา ซึ่งความหมายของการจัดการเป็นคำที่ลดศักดิ์ศรีที่เป็นเช่นนี้เพื่อต้องการแยกให้เห็นการบริหารโรงเรียนออกจากการบริหารธุรกิจอุตสาหกรรม ดังนั้น การจัดการของเอกชนกับการบริหารของรัฐ จึงมีข้อแตกต่างกันที่ชัดเจน

สมคิด บางโม (2553, หน้า 23) ได้กล่าวไว้ว่าการบริหารจัดการ หมายถึง ศิลปะในการใช้คน เงิน วัสดุ อุปกรณ์ ขององค์การ และนอกองค์การก็เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพ

การบริหารการศึกษา ความหมายของคำว่า “การบริหารการศึกษา” นักวิชาการได้นิยามดังต่อไปนี้

ธนศักดิ์ เปาริก (2550, หน้า 14) ให้ความหมายว่าการบริหารการศึกษา หมายถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลจำนวนหลายคน ร่วมมือกันดำเนินการในการพัฒนาเด็กเยาวชน ประชาชนหรือสมาชิกของสังคม มีความสามารถ ทัศนคติ พฤติกรรม ค่านิยม หรือคุณธรรม ส่วนในด้านสังคมการเมืองและเศรษฐกิจนั้น เพื่อต้องการให้เป็นสมาชิกที่ดีและมีประสิทธิภาพของสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ที่เป็นระเบียบแบบแผน โดยการปฏิบัตินั้น ควรมีทั้งในระบบและนอกระบบ การบริหารการศึกษาอาจหมายถึง การจัดการด้วย หรืออาจรวมเรียกว่าการบริหารจัดการ ซึ่งเป็นคำเรียกรวม ๆ กันไป การบริหารการศึกษาหรือการจัดการทางการศึกษา ถือว่าเป็นวิชาชีพชั้นสูง (Profession) เช่นเดียวกับ วิชาชีพอื่น ๆ เช่น วิชา แพทย์ศาสตร์หรือวิศวกรรม

วิโรจน์ สารัตนะ (2557, หน้า 3) ให้ทัศนะว่า ในปัจจุบันแนวคิดในการพัฒนาคุณภาพได้เป็นไป ในทิศทางเดียวกัน คือเน้นการยึดลูกค้าเป็นศูนย์กลาง เน้นการมีภาวะของผู้นำที่เข้มแข็ง เน้นการ บริหารเชิงกลยุทธ์โดยเน้นผลลัพธ์เน้นการพัฒนาเชิงป้องกัน และการสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ เน้นการ มีส่วนร่วมและความมีการมุ่งมั่นของบุคลากร จากแนวคิดพื้นฐานในการบริหารจัดการ พบว่า การบริหารจัดการนั้น เป็นไปเพื่อความอยู่รอดและความเจริญกาวหน้าขององค์การรวมทั้งของสังคม ซึ่งจำเป็นต้องดำรงคงอยู่คู่องค์กรและสังคมตลอดไป

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559, หน้า 12) ให้ความหมายของการบริหาร การศึกษาว่า หมายถึงการที่ผู้บริหารใช้ทักษะบทบาทและหน้าที่ทางการบริหารกำหนดเป้าหมาย ในการจัดการศึกษาของโรงเรียน เพื่อให้บรรลุจุดเป้าหมายได้อย่างเด่นชัดเป็นรูปธรรม โดยอาศัยหน้าที่ทางการบริหารอย่างน้อย 4 อย่าง นั่นคือการวางแผน การจัดการองค์กร การนำการควบคุมสรรหา ทรัพยากรได้แก่ คน เงิน วัสดุสิ่งของและการจัดการให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และนักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์

วิทยาภรณ์ สุขสนธิวงศ์ (2552, หน้า 50) กล่าวว่าการบริหารการศึกษาหรือการบริหารของโรงเรียน จัดเป็นศาสตร์ทางสังคมหรือศาสตร์ประยุกต์ด้านการศึกษาที่มีวิวัฒนาการทางทฤษฎีมายาวนานมา ตั้งแต่ทศวรรษที่ 1950 (พ.ศ.2490) เป็นต้นมา การบริหารการศึกษาในปัจจุบันนั้น จะมุ่งเน้นในการ พัฒนาคุณภาพการศึกษาตามนโยบายและทิศทางการปฏิรูปการศึกษาของประเทศเป็นกระบวนการที่จะนำพาการศึกษาได้ไปสู่ความสำเร็จ

3.2.2 แนวคิดในการบริหารการศึกษา

สนธิรัก เทพเรณู และคณะ (2548, หน้า 11) กล่าวถึงแนวคิดในการบริหารการศึกษา ไว้ดังนี้

1. การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางพัฒนา (Child– centered development) เป็นแนวคิดที่มุ่งให้ ผู้เรียนเป็นศูนยก์ลางของการเรียนรู้ทั้งปวงและยึดประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ โดยมีความเชื่อว่า มนุษย์ทุกคนมีศักยภาพที่จะเรียนรู้และพัฒนาด้วยตนเองได้ตลอดชีวิต ดังนั้น ในการจัดการศึกษาจึงต้องช่วยกระตุ้น เอื้ออำนวยความสะดวกและส่งเสริมให้ผู้เรียนแต่ละคนได้พัฒนาจนเกิดศักยภาพและมีคุณภาพได้มาตรฐาน เพื่อให้เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม สามารถดำรงตนในสังคมได้อย่างมีความสุขและร่วมมือพัฒนาได้อย่างสร้างสรรค์

2. การมีส่วนร่วมและร่วมคิดร่วมทำ (Participation & collaboration) เป็นแนวคิดที่มุ่งให้ การศึกษาเป็นพื้นที่ของสาธารณชนที่ทุกคนทุกส่วนของสังคมต้องเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบในการดำเนินการเพื่อให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดกับบุคคลทุกคนและกับสังคมโดยส่วนรวม การศึกษาเป็นเรื่องของทุกคน (Education for all) โดยแนวความคิดนี้เชื่อว่าการให้ทุกคนทุกส่วนของสังคมมีส่วนร่วมคิดและร่วมดำเนินการตามแนวทางในการจัดการศึกษา ตลอดจนการมีส่วนร่วมในกระบวนการประเมินและประกันคุณภาพการศึกษานั้น จะทำให้เกิดความรู้สึกความเป็นเจ้าของให้การสนับสนุนและร่วมรับผิดชอบต่อการจัดการศึกษามากขึ้น ซึ่งจะก่อให้เกิดความมุ่งมั่นร่วมกัน พัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของสังคมได้

3. การกระจายอำนาจทางการศึกษา (Decentralization of education) เป็นแนวความคิดที่มุ่ง เพื่อการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาให้กับผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับการศึกษา (Stakeholders) ซึ่งเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับผู้เรียนมากที่สุดได้แก่ สถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม โดยแนวความคิดเหล่านี้เชื่อว่าการกระจายอำนาจทางการศึกษาให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการศึกษามากขึ้นนี้ จะทำให้เกิดความตระหนักในคุณประโยชน์ของการศึกษาและผลกระทบที่จะเกิดขึ้น จึงทำให้เกิดความร่วมมือในการจัดการศึกษาให้ตอบสนองความต้องการของบุคคลเหล่านั้น และจะมุ่งมั่นพัฒนาการศึกษาให้ตอบสนองความต้องการและมุ่งมั่นพัฒนาการศึกษาให้มีความเหมาะสมตามคุณภาพและเป็นที่ยอมรับในศรัทธาของผู้ปกครองชุมชนตลอดจนสังคมในที่สุด

4. การใช้สถานศึกษาเป็นฐานในการบริหารจัดการ (School– based management : SBM) เป็นแนวความคิดที่มุ่งให้สถานศึกษาได้มีอำนาจในการตัดสินใจในบริหารจัดการศึกษาด้วยตนเอง ซึ่งมีความเชื่อที่ว่าสถานศึกษาเป็นศูนยก์ลางของการผลิตที่สามารถสร้างผลผลิต คือ ผู้เรียน เพื่อให้มี คุณภาพในการใช้สถานศึกษาเป็นฐานของการบริหารจัดการจึงเป็นการช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการ บริหารและจัดการของสถานศึกษาที่จะทำให้เกิดผลในด้านการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพิ่มความรับผิดชอบที่สามารถตรวจสอบได้และเป็นการเสริมพลัง (Empowerment) ให้สถานศึกษา ชุมชนและสังคมร่วมมือกันจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

5. วิธีการแสดงความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability) เป็นแนวความคิดที่มุ่งเน้น ให้หน่วยงานและสถานศึกษา แสดงความรับผิดชอบต่อภาระหน้าที่ในการจัดการศึกษา (Authorities) ทั้งต่อผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม และต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตนให้ได้มาตรฐานที่กำหนด ซึ่งสามารถให้ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และหน่วยงานต้นสังกัดสามารถตรวจสอบ เพื่อเป็นหลักประกันและสร้างความเชื่อมั่นต่อผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมได้อย่างแท้จริง

3.2.3 ทฤษฎีการบริหารการศึกษา

วิโรจน์ สารรัตนะ (2557, หน้า 23) กล่าวถึงแนวทฤษฎีการบริหารการศึกษามีความสำคัญและจำ เป็นอย่างยิ่ง แนวคิดทฤษฎีการบริหารในระยะเริ่มแรกนั้น มีลักษณะเป็นเพียงแนวคิดหรือข้อเสนอ ที่ไม่ชัดเจน โดยถือว่าเป็นยุคของการเริ่มแรกทางทฤษฎีรุ่นแรก ต่อมาก็เริ่มการพัฒนาศาสตร์ทาง การบริหารขึ้นมาอย่างมีหลักการเป็นยุคทัศนะดั้งเดิม และมีวิวัฒนาการสู่ยุคทัศนะเชิงพฤติกรรม ยุคทัศนะเชิงปริมาณ และยุคทัศนะที่ร่วมสมัยในปัจจุบันโดยได้แบ่งแยกทฤษฎีการบริหาร ไว้ดังนี้

1. ทฤษฎีการบริหารทัศนะดั้งเดิม แบ่งได้เป็น 3 ทฤษฎี คือ

1.1 ทฤษฎีในการบริหารเชิงวิทยาศาสตร์โดยมุ่งในการหาวิธีที่ดีที่สุดในการทำงาน

1.2 ทฤษฎีการบริหารจัดการที่มุ่งกำหนดแนวทางหลักการทางการบริหารไว้และมีความเชื่อว่า หากมีการฝึกอบรมก็จะทำให้สามารถเป็นนักบริหารที่มีความสามารถในการจัดการได้

1.3 ทฤษฎีการบริหารแบบราชการโดยมุ่งเน้นความมีเหตุผลในองค์ประกอบหลาย ๆ ด้านขององค์กร

2. ทฤษฎีการบริหารทัศนะเชิงพฤติกรรม มีจุดเน้นอยู่ที่ การศึกษาเพื่อให้มีความเข้าใจปัจจัย ต่าง ๆ ที่มีผลต่อพฤติกรรมของมนุษย์ในองค์กร มีแนวคิดต่อบุคลากรในหน่วยงานว่าไม่ได้ต้องการ ปัจจัยจูงใจด้านเศรษฐกิจหรือกายภาพเท่านั้น แต่ยังเป็นมนุษย์สังคมที่ต้องการปัจจัยจูงใจด้านสังคมอีกด้วย ทัศนะดังกล่าวจะนำไปสู่ความเคลื่อนไหวเชิงมนุษยสัมพันธ์และได้ตระหนักถึงความจำเป็นของการบริหารว่าควรมีทักษะเชิงมนุษยสัมพันธ์เพิ่มขึ้นด้วยแต่ทฤษฎีต่าง ๆ เช่น ทฤษฎีลำดับความ ต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Theory of Growth Motivation) นั้น ควรมีการศึกษาแนวทางการ บริหารที่เป็นไปได้ในทางปฏิบัติในการใช้การวิจัยเชิงวิทยาศาสตร์เพื่อสร้างทฤษฎีเฉพาะองค์กร

3. ทฤษฎีการบริหารทัศนะเชิงปริมาณ มีจุดเน้นอยู่ที่ตัวแบบในทางคณิตศาสตร์ สถิติและ ข้อมูลสารสนเทศ เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในการบริหารเพื่อมีประสิทธิผล ประกอบด้วย 3 หลักการดังนี้

3.1 หลักการบริหารศาสตร์หรือการวิจัยในเชิงปฏิบัติการ ซึ่งมีการมุ่งหมายเพื่อให้มีการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิผลจากการใช้ตัวแบบทางคณิตศาสตร์ และวิธีการเชิงสถิติประกอบ

3.2 หลักการบริหารเชิงปฏิบัติการที่มุ่งจัดการเรื่องการผลิตและการให้บริหารที่มีประสิทธิภาพ

3.3 หลักการระบบสารสนเทศ เพื่อใช้ในการบริหาร ซึ่งมุ่งแนวทางในการออกแบบสารสนเทศและเพื่อการนำไปใช้โดยมีการสร้างระบบฐานข้อมูลที่อาศัยพึ่งพาและคอมพิวเตอร์ เป็นพื้นฐาน

4. ทฤษฎีการบริหารทัศนะร่วมสมัย ซึ่งประกอบด้วย 2 หลักการดังนี้

4.1 หลักการบริหารเชิงระบบ ประกอบด้วย ปัจจัยที่ป้อนเข้า กระบวนการ ปัจจัยป้อนออกและข้อมูลที่ย้อนกลับซึ่งในการบริหารนั้น ผู้บริหารจะต้องคำนึงถึงลัษณะต่าง ๆ ของความเป็นระบบเปิดมาใช้ให้เป็นประโยชน์มากที่สุด

4.2 หลักการบริหารตามสถานการณ์ โดยมีความเชื่อที่ว่าไม่มีวิธีการทำงานใดดีที่สุดสำหรับทุกสถานการณ์ ผู้บริหารต้องมีแนวทางทักษะเชิงมโนทัศน์ค่อนข้างสูง เพื่อมีความสามารถวิเคราะห์สถานการณ์ที่ทำให้มีความสามารถตัดสินใจเลือกหลักการหรือวิธีการที่เหมาะสมได้

พรพรรณ อรุณเวช (2557, หน้า 55) กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีการบริหารการศึกษาไว้ดังนี้

1. ทฤษฎีการบริหารแบบระบบราชการ (Bureaucratic management) ทฤษฎีนี้ในบางครั้ง เรียกว่า ทฤษฎีองค์การแบบระบบราชการเป็นทฤษฎีที่แมกซ์ เวเบอร์(Max Weber) นักสังคมวิทยา และนักเศรษฐศาสตร์ชาวเยอรมันเป็นผู้คิด ตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 19 เขามีความเชื่อว่าบุคคลทั้งหลาย มีทั้งขี้เกียจและขยันอยู่ในตนเองการที่ผู้บริหารจะให้กลุ่มบุคคลเหล่านี้ร่วมมือปฏบัติงาน เพื่อให้ บรรลุวัตถุประสงค์ได้ดีนั้น จะต้องมีองค์กรหรือหน่วยงานแบบ “ระบบราชการ” นั่นคือ จะต้องมีการจัดองค์การให้มีการลดหลั่นในการบังคับบัญชา โดยมีกฎเกณฑ์กำหนดแนวการปฏิบัติงาน มีการกำหนดตำแหน่งของหน้าที่ตัวบุคคลผู้ดำารงตำแหน่งและมีการเลือกบุคคลเข้าปฏิบัติงาน โดยหลักคุณวุฒิและยึดใช้ความสามารถเป็นสำคัญ จากแนวคิดของแมกซ์ เวเบอร์ จึงทำให้เกิดแนวคิด ทฤษฎีองค์การแบบระบบราชการ หรือในการบริหารแบบระบบราชการขึ้น ทฤษฎีนี้ประกอบด้วยหลัก 6 ประการ คือ

1.1 หลักกฎหมายและเหตุผล (Legal and rational) หมายความว่า ในการทำงานทุกอย่าง ต้องเป็นไปตามระเบียบ หรือกฎเกณฑ์ข้อบังคับ และคำนึงถึงการมีเหตุผลประกอบด้วย ทั้งนี้เพื่อให้ งานนั้นสำเร็จและเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมเป็นสำคัญ

1.2 หลักสายการบังคับบัญชา (Hierarchy) คือ มีการกำหนดตำแหน่งเรียงตามลำดับจากสูงไปต่ำสุดเพื่อให้เป็นการบังคับบัญชาที่ลดหลั่นกันไปตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ

1.3 หลักระบบคุณธรรม (Merit system) ถือว่าบุคคลในองค์การควรจะต้องมีสิทธิและโอกาสที่เท่าเทียมกัน ในกลุ่มที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้แบบเดียวกัน เช่น ในการคัดเลือก การบรรจุ การในแต่งตั้ง การเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง โดยไม่มีอิทธิพลทางการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้อง

1.4 หลักในการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างมีแบบแผน (Formal) โดยมีการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของแต่ละบุคคลในหน่วยงานและตำแหน่งต่าง ๆ ให้มีความชัดเจน ไม่มีการซ้ำซ้อนกัน

1.5 หลักการฝึกอบรม (Training) ผู้บริหารควรมีการพัฒนาบุคคลหรือเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเป็นระยะ ๆ เพื่อให้บุคลากรทุกระดับทั้งเก่าและใหม่ได้รับความรู้ถึงแนวคิด เทคนิควิธีการในการปฏิบัติงานรูปแบบใหม่ ๆ ให้มากขึ้น

1.6 หลักในการไม่ยึดหลักบุคคล (Impersonal) การปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชาทุกคนในเรื่องเดียวกันหรือเหมือนกันทั้งหมดไม่ควรเห็นแก่หน้าตนเองหรือความสัมพันธ์ส่วนตัวหรือผลประโยชน์ที่ใครจะได้รับ ให้ถือการปฏิบัติตามเอกสารหรือระเบียบแบบแผนนั้นเป็นสำคัญ เช่น ในการพิจารณาความดีความชอบ การโยกย้ายตำแหน่งการเลื่อนตำแหน่ง เป็นต้น

2. ทฤษฎีการบริหารแบบวิทยาศาสตร์ (Scientific management) การบริหารงานในแบบ วิทยาศาสตร์ เป็นการบริหารงานที่มีระบบ มีเหตุผล โดยมีการกำหนดมาตรฐานการทำงานไว้อย่าง แน่นอน เลือกวิธีการที่ดีที่สุดในการปฏิบัติงาน และมีการกำหนดเครื่องมือในการควบคุมการทำงาน ให้ไว้อย่างเหมาะสม โดยเทย์เลอร์ (Taylor) วิศวกรชาวอเมริกัน คิดค้นวิธีการบริหารงานแบบ วิทยาศาสตร์ขึ้นเมื่อ ค.ศ. 1911 โดยมีความเชื่อว่า คนแต่ละคนมีลักษณะเปรียบเสมือนเครื่องมือที่ทำให้ผู้บริหารสามารถปรับปรุงหรือเพิ่มผลผลิตได้ โดยผู้บริหารควรจะต้องจัดแบ่งงาน แบ่งเวลาหนด หน้าที่ของแต่ละบุคคลและสังเกตการปฏิบัติงานอย่างมีระบบ เพื่อหาวิธีทำงานที่ดีที่สุดได้เพียงวิธี เดียวสำหรับใช้ในการเพิ่มผลผลิต โดยใช้จ่ายน้อยแต่ได้ผลมากที่สุด วิธีการบริหารงานของเทย์เลอร์ จึงเป็นที่นิยมแพร่หลายจนเทย์เลอร์ได้รับสมญานามว่า “บิดาแห่งการบริหารงานแบบวิทยาศาสตร์” หลักการบริหารงานแบบวิทยาศาสตร์ตามแนวคิดของเทย์เลอร์มี 4 ประการ คือ

2.1 พัฒนาระบบการทำงานให้เป็นระเบียบแบบแผน

2.2 เลือกคนงานที่มีความรู้ความสามารถสูงมาทำงาน

2.3 ฝึกอบรมให้คนทำงานอย่างถูกต้องและถูกวิธี

2.4 จัดให้มีการประสานสัมพันธ์กันอย่างดีระหว่างคนงานกับฝ่ายบริหาร

3. ทฤษฎีการบริหารการจัดการ (Administrative management) ฟาโยล์ (Fayol) นักบริหารและนักอุตสาหกรรมชาวฝรั่งเศสมีแนวคิดและทฤษฎีการบริหาร การจัดการขึ้นเมื่อ ค.ศ. 1916 โดยเน้นถึงเกณฑ์การบริหารที่เป็นสากลอันจะนำไปใช้กับการบริหาร ทุกประเภทและทุกอย่างได้อย่างกว้างขวาง เริ่มแรกเขาได้ตีความหมายของการบริหารว่ามีส่วนประกอบของปัจจัย 5 ประการ คือ การวางแผน การจัดองค์การ การสั่งการ การประสานงาน และ การควบคุมงาน หลังจากนั้น จึงได้เสนอหลักการ เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารไว้ 14 ประการ ได้แก่

3.1 จัดแบ่งงานตามความชำนาญอย่างมีสัดส่วน

3.2 กำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบไว้ให้ชัดเจน

3.3 สร้างวินัย เพื่อเป็นหลักในการทำงานให้ราบรื่น

3.4 สร้างเอกภาพในการบังคับบัญชา เพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชารู้ว่าใครเป็นผู้บังคับบัญชา และเป็นผู้ออกคำสั่ง

3.5 ให้มีเอกภาพในการอำนวยการ เพื่อให้งานดำเนินไปตามแผนและบรรลุวัตถุประสงค์

3.6 ให้ปฏิบัติยึดผลประโยชน์ส่วนตนรองจากประโยชน์ส่วนรวม

3.7 ให้ผู้ปฏิบัติงานทุกคนได้รับค่าตอบแทน

3.8 ให้มีการรวมอำนาจไว้ที่ส่วนกลาง

3.9 จัดให้มีสายการบังคับบัญชา

3.10 ให้มีระเบียบข้อบังคับอย่างเคร่งครัดเพื่อให้งานอยู่ในกรอบ

3.11 ให้มีความเสมอภาคในการจัดหน่วยงาน

3.12 ผู้บริหารต้องสร้างความมั่นใจให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา

3.13 ผู้บริหารต้องมีความคิดริเริ่มในการทำงาน

3.14 ผู้บริหารต้องรู้จักสร้างทีมงาน

แนวทางการใช้หลักการทฤษฎีนี้คล้ายคลึงกับหลักการบริหารแบบวิทยาศาสตร์ คือ เน้นถึง วิธีการทำงานที่ดีที่สุดและเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาต่างกันตรงที่ การบริหารงานแบบการบริหารจัดการจัดการเน้นการทำงานของผู้บังคับบัญชา ส่วนการบริหารงานแบบวิทยาศาสตร์เน้นที่การทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชา ถ้าผู้บริหารนำเอาทฤษฎีทั้งสองประเภทมาใช้ควบคู่กัน โดยเน้นการทำงานทั้งของผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชาจะช่วยให้การบริหารงานบรรลุเป้าหมายได้ราบรื่นและมีประสิทธิภาพ

4. ทฤษฎี การบริหารงานตามหลักมนุษยสัมพันธ์ (Human relation management) การบริหารงานตามหลักมนุษยสัมพันธ์หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า การบริหารงานตามหลักพฤติกรรม

โดยมีการได้รับความสนใจอย่างจริงจัง เมื่อปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 เป็นต้นมา บรรดานักจิตวิทยา นักมนุษยวิทยาและนักสังคมวิทยามีความสนใจในการทำงานของคนงานในด้านต่าง ๆ และเชื่อว่า คนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการบริหารงานมากกว่าวิธีการจัดการ เพราะคนมีชีวิตจิตใจ เคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงได้ต้องการขวัญและกำลังใจในการทำงาน การที่คนจะทำงานได้อย่างมี ประสิทธิภาพหรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับสิ่งเหล่านั้นกับทฤษฎีกลุ่มนี้ จึงได้ศึกษาเรื่องคนมากกว่าการ จัดการ การบริหารตามหลักมนุษยสัมพันธ์ที่ได้รับการยกย่องมากและเป็นต้นกำเนิดของทฤษฎีนี้ชื่อ ว่า “การศึกษาฮอธธอร์น” (Hawthorn studies) ผู้ทำการศึกษาคือ เอลตัน เมโย (Elton Mayo) และคณะ ซึ่งทำการศึกษาที่โรงงานฮอธธอร์น (Hawthorn plant) ของบริษัทไฟฟ้าตะวันตก (Western electric) ใกล้เมืองชิคาโกประเทศสหรัฐอเมริกา การศึกษาทดลองในครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ การศึกษาสภาพการทำงาน การสัมภาษณ์ และในการสังเกต แต่การศึกษาที่เกิดประโยชน์มากที่สุด ได้แก่การศึกษาสภาพการทำงาน เพราะทำให้ทราบความจริงเกี่ยวกับคนงาน 5 ประการ คือ

4.1 คนนั้นเป็นสิ่งมีชีวติที่มีจิตใจ และต้องการขวัญและกำลังใจในการทำงาน

4.2 ปริมาณการทำงานของคนมิได้ขึ้นอยู่กับสภาพทางกายเพียงอย่างเดียวแต่ยัง ขึ้นอยู่กับความสามารถทางสังคมด้วย

4.3 รางวัลทางจิตใจมีผลต่อการกระตุ้นในการทำงานและให้ความสุขในการทำงาน มากกว่ารางวัลทางเศรษฐทรัพย์โดยเฉพาะพนักงานชั้นสูง

4.4 การแบ่งการทำงานตามลักษณะเฉพาะ มิใช่ว่าจะทำให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เสมอไป

4.5 คนงานจะไม่มีปฏิกิริยาสนองตอบเป็นส่วนบุคคล หากแต่จะสนองตอบใน ลักษณะที่เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม หลังจากที่ได้มีการค้นพบครั้งนี้ก็ก่อให้เกิดการค้นคว้าหาหลักการ บริหารตามหลักมนุษยสัมพันธ์อย่างกว้างขวาง สรุปเป็นหลักการทั่วไปได้ดังนี้

4.5.1 บุคคลไม่ใช่เครื่องจักรแต่มีความต้องการมีความคิดและมีความรู้สึกต่าง ๆ ดังนั้น ผู้บริหารจะต้องให้ความสนใจ และศึกษาทำความเข้าใจกับพฤติกรรมของคนที่แสดงออกมา ด้วย

4.5.2 ข้อมูลและข่าวสารต่าง ๆ ที่ได้วิเคราะห์ถูกต้องแล้วจะเป็นสิ่งที่ช่วยในการ ตัดสินใจ ได้อย่างถูกต้อง

4.5.3 การจัดโครงสร้างของหน่วยงานไม่เข้มงวดเพราะต้องการความรวดเร็ว และถูกต้อง

4.5.4 การบริหารยึดหลักการบริหารเป็นคณะ

5. การทำงานให้เน้นหาวิธีการทำงาน เพื่อส่งเสริมขวัญและกำลังใจตลอดจนความร่วมมือในการทำงานของบุคคลขึ้น เช่น ส่งเสริมใหทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

6. การบริหารงานจำเป็นต้องแสวงหาความชำนาญพิเศษทุกรูปแบบ จึงจำเป็นต้องจัดองค์การเป็นแบบเปิดเพื่อขอรับข่าวสารและใช้รับข่าวสารนั้นให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

7. องค์การนอกแบบเป็นองค์การที่มีบทบาทสำคัญในการประสานงานและริเริ่มงาน

8. ความพึงพอใจในการทำงานของคนจะนำไปสู่ผลงาน

9. วัฒนธรรมในองค์การจะเป็นสิ่งที่ผลักดันให้องค์การเจริญหรือเสื่อมได้

10. องคก์รเป็นสิ่งมีชีวิตและเปลี่ยนแปลงได้เสมอ

จากการศึกษาข้างต้นพอสรุปได้ว่า การบริหาร เป็นกิจกรรมหรือการดำเนินงานต่าง ๆ ที่ร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อให้บรรลุวตัถุประสงค์ตามเป้าหมายและเพื่อพัฒนาองค์กรให้มุ่งไปสู่ความเป็นเลิศ ส่วนการบริหารและการจัดการ 2 คำนี้ มีความหมายใกล้เคียงกันจนสามารถใช้แทนกันได้แต่คำว่าการบริหารส่วนมากเป็นที่นิยมในการใช้ในภาครัฐและส่วนคำว่าการจัดการมักใช้ในภาคเอกชน โดยส่วนของการบริหารจัดการศึกษานั้น คือการกำหนดเป้าหมายในการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้บรรลุจุดเป้าหมายได้อย่างเด่นชัด เป็นรูปธรรมมีการบริหารอย่างน้อย 4 อย่างคือ การวางแผน การจัดการองค์กร การนำและการควบคุม สรรหาทรัพยากร ได้แก่ คน เงิน วัสดุสิ่งของ และการจัดการให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน เป็นการพัฒนาระบบมาตรฐานคุณภาพการศึกษา เพื่อให้เป็นแนวทางปฏิบัติของหน่วยงานและสถานศึกษาที่ไม่เท่าเทียมกันของแต่ละแห่งให้เท่าเทียมกัน แสดงให้เห็นถึงภาระงานด้านการจัดการศึกษาของหน่วยงานและสถานศึกษาที่จะต้องหลอมรวม ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ตามนโยบายการกระจายอำนาจของส่วนกลางเพื่อจัดการการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของสังคม และชุมชน ดังการนำแนวคิดของทฤษฎีทางการบริหารที่นำมาใช้ในการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีหลักการเพื่อการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในสถานศึกษา

3.3 ด้านการจัดการเรียนรู้

3.3.1 การบริหารงานด้านการเรียนรู้

การเรียนการสอนเป็นกระบวนการในการนำหลักสูตรไปใช้ที่สำคัญที่สุดเพราะเป็นการจัดกิจกรรมที่ใกล้ชิดเด็กและเด็กปฏิบัติมากที่สุด การเรียนการสอนเป็นกิจกรรมที่ครูและเด็กทำร่วมกัน ถ้าจะแยกออกเป็น 2 ส่วน จะเป็นการเรียน คือ กิจกรรมที่เด็กทำ และการสอน คือ กิจกรรมที่ครูทำ แต่ในทางปฏิบัติแล้วทั้งสองอย่างนี้ต้องทำไปพร้อม ๆ กัน จึงเรียกรวมกันว่าการเรียนการสอน ซึ่งมีผู้ให้แนวคิดเกี่ยวกับเรื่องทางด้านการเรียนการสอนดังนี้

สุรางค์ โค้วตระกุล (2550, หน้า 186)ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้ว่า หมายถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมซึ่งเป็นผลมาจากประสบการณ์ ที่คนเรามีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมหรือจากการฝึกหัด รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงความรู้ของผู้เรียน

สิริอร วิชชาวุธ (2554, หน้า 2) ได้กล่าวว่าการเรียนรู้มีองค์ประกอบ 3 อย่างคือ

1. มนุษย์ต้องเกิดการเปลี่ยนแปลงจากไม่รู้ เป็นรู้ ทำไม่ได้ เป็นได้ ไม่เคยทำ เป็นทำ
2. การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนั้นเป็นไปอย่างถาวร
3. การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนั้น เกิดจากประสบการณ์การฝึกฝนและการฝึกหัด

จะเห็นได้ว่าการเรียนรู้นั้นเกิดจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างถาวรของบุคคล อันเป็นผลมาจากประสบการณ์ในอดีต ทั้งจากการฝึกฝน การปฏิสัมพันธ์กับประสบการณ์รอบตัวและมีปริมาณองค์ความรู้ที่เพิ่มมากขึ้น

เอลล์บรี แมคนอลลีและวิน (Elsbree, Mcnally & Wynn, 1976 ; อ้างถึงใน พรพรรณ อรุณเวช, 2557, หน้า 20) ได้เสนอเทคนิคสำหรับผู้บริหารโรงเรียนว่า ควรมีการบริหารงานวิชาการด้านการเรียนการสอนต่อครูเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม โดยดำเนินการดังนี้

1. มีการแบ่งงานให้ครูไปศึกษาค้นคว้า
2. มีการเข้าสังเกตการสอน หรือการเยี่ยมชั้นเรียน
3. มีการทดลองในห้องเรียน
4. มีการศึกษาด้านวิชาการต่อครู
5. มีการสนทนากับครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน
6. มีการสาธิตการสอน
7. จัดประเมินผลการสอน
8. จัดประชุมหรือสนทนาทางวิชาการ
9. มีการแนะนำให้อ่านหนังสือ
10. มีการเลือกสรรและการฝึกใช้วัสดุในการสอน
11. มีการจัดเอกสารเผยแพร่
12. ให้การช่วยเหลือในการเลือกสรรครู เพื่อทำหน้าที่การสอนในรายวิชาต่าง ๆ
13. มีการร่วมมือกันศึกษาปัญหาอันเกิดจากการบริหารภายในโรงเรียน
14. มีการทำวิจัยปฏิบัติการ
15. มีการรวมกลุ่ม
16. จัดการประชุมปฏิบัติการ
17. จัดห้องปฏิบัติการหลักสูตร

18. มีการศึกษานอกสถานที่
19. จัดให้ครูได้มีโอกาสไปฟังบรรยายเกี่ยวกับการเรียนการสอน
20. จัดกิจกรรมอภิปรายเกี่ยวกับการเรียนการสอน
21. มีการจัดป้ายนิเทศ

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การบริหารงานด้านการเรียนการสอนของผู้บริหารโรงเรียนนั้น มีความจำเป็นต้องให้การช่วยเหลือครูด้วยวิธีการต่าง ๆ ให้คำแนะนำ นิเทศ ควบคุม กำกับ ดูแลติดตามผลการสอนของครูให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงสามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้นได้ตามเป้าหมายของหลักสูตร

3.3.2 บทบาทและความสำคัญการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนการสอนถือว่าเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดของการนำหลักสูตรไปใช้ หลักสูตรจะสัมฤทธิ์ผลตรงตามจุดมุ่งหมายหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับหน้าที่ของสถานศึกษาที่จะส่งเสริมกิจกรรมการเรียนการสอน และจัดประสบการณ์ทั้งหลายให้กับผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม ซึ่งกรมอาชีวศึกษา (2543, หน้า 4) ได้กำหนดว่าวิทยาลัยอาชีวศึกษาต้องจัดการเรียนการสอนภาคทฤษฎี มุ่งให้ผู้เรียนได้รับพื้นฐานเพื่อให้แก้ปัญหาการปฏิบัติงาน กิจกรรมการเรียนการสอนมีหลายวิธี ได้แก่ การบรรยาย การอภิปราย การแก้ปัญหา การศึกษาค้นคว้า ส่วนการเรียนการสอนภาคปฏิบัติมุ่งให้ผู้เรียนฝึกทักษะวิชาชีพ กิจกรรมการเรียนการสอนที่จำเป็น คือ การสาธิต การปฏิบัติจริง และการฝึกงาน

3.4 ด้านครูผู้สอนในสถานศึกษา

3.4.1 ความหมายและคุณลักษณะของครูที่ดีที่สังคมต้องการ

คำว่า “ครู” ตามความหมายในพจนานุกรมฉบับบราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542 ได้ให้ความหมายไว้ว่า ครู(น.) คือ ผู้สั่งสอนศิษย์ ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ศิษย์ คำว่า “ครู” เป็นภาษาบาลีและสันสกฤต มาจากคำว่า “ครุ” แปลว่า หนัก หมายความว่า เป็นผู้ที่ทำหน้าที่อันประเสริฐ พุทธทาสภิกขุ (2524, หน้า 17) กล่าวว่า ครู คือ ผู้นำทางวิญญาณ หรือเป็นมัคคุเทศก์ทางวิญญาณ หมายถึง เป็นแสงสว่างทางแกวิญญาณของมวลมนุษย์ในโลกให้รู้จักเดินไปสู่จุดหมายปลายทางที่พึงปรารถนา ครูเป็นผู้ที่ยกสถานะทางวิญญาณผู้เรียนให้สูงขึ้น เป็นผู้เปิดประตูวิญญาณให้เกิดแสงสว่างด้วยวิธีการที่สามารถเอาชนะกิเลสหรือรอดพ้นจากความทุกข์ ครูจึงเป็นปูชนียบุคคลที่โลกต้องบูชา ด้วยเหตุนี้ครูจึงต้องเป็นผู้เสียสละ ต้องอุทิศตนที่จะปฏิบัติหน้าที่โดยไม่หวังผลตอบแทน เงินเดือนเป็นเพียงเครื่องสักการะบูชา มิใช่ค่าจ้าง ค่าของครูตั้งอยู่ในฐานะเป็นปูชนียบุคคล ซึ่งได้กำหนดลักษณะหน้าที่ของครูไว้ 3 ประการ คือ

ประการที่ 1 ครูผู้สอนหนังสือ เป็นผู้สอนให้คนรู้หนังสือ สามารถอ่านออกเขียนได้และสามารถนำไปแสวงหาความรู้เพิ่มเติม เป็นผู้เปิดหูเปิดตาให้รอดพ้นจากความมืด

ประการที่ 2 ครูสอนอาชีพ เป็นผู้สอนให้คนมีอาชีพทำตามความสามารถของตนเพื่อรอดพ้นจากความทุกข์ยากและความอดอยาก มนุษย์ทุกคนต้องการปัจจัยสี่ในการดำรงชีพ ได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค การที่จะได้สิ่งเหล่านี้มาทุกคนต้องทำงาน ต้องมีอาชีพ และอาชีพต้องเรียนรู้จากครู ซึ่งครูที่นี้มิได้หมายถึง ครูในโรงเรียนเสมอไป ทุกสิ่งทุกอย่างที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ถือว่าเป็นครู

ประการที่ 3 ครูผู้นำทางจิตใจหรือวิญญาณ ครูประเภทนี้สอนให้คนมีความถูกต้องทางจิตใจ กล่าวคือ สอนให้สามารถเอาชนะกิเลสได้หรือความทุกข์ได้ การสอนของครูประเภทนี้เป็นไปตามความประสงค์ของพระพุทธเจ้า โดยสอนตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้นของชีวิต สอนให้มนุษย์ไปสู่จุดหมายเดียวกัน คือความรอดพ้นจากทุกข์

จากความหมายของลักษณะหน้าที่ของครู ทั้ง 3 ประการดังกล่าว แสดงว่าเป็นครูผู้มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาคน คือ จะต้องเป็นผู้สอนหนังสือ สอนอาชีพ และเป็นผู้นำทางจิตวิญญาณ ในสังคมปัจจุบันภาวะทางเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมได้เปลี่ยนแปลงไปทำให้พ่อแม่ผู้ปกครองมีเวลาเอาใจใส่บุตรหลานน้อยลง เพราะต้องออกไปช่วยทำงานนอกบ้านเพื่อมีรายได้เพียงพอกับค่าครองชีพภายในครอบครัว บทบาทหน้าที่ของครูในสังคมปัจจุบันจึงต้องรับภาระเพิ่มขึ้น มีความรับผิดชอบในการอบรมสั่งสอนนักเรียนให้เป็นพลเมืองดี การเป็นครูโดยทำหน้าที่สอนหนังสือ หรือสอนอาชีพอย่างเดียวไม่เพียงพอ ครูจำเป็นต้องมีหน้าที่ของการเป็นผู้สอนหนังสือ สอนอาชีพ และเป็นผู้ทำทางจิตใจหรือวิญญาณ รวมอยู่ในความเป็นครูทั้งชีวิตและจิตใจ

3.5 ด้านการนิเทศการศึกษา

3.5.1 ความหมายของการนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษา มีนักการศึกษาทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ให้ความหมายของการนิเทศแตกต่างกันไปตามแนวความคิด ความเชื่อของแต่ละคน สรุปเป็นแนวคิด

สเปียร์ (Speer ; อ้างถึงใน เสถียร เที่ยงธรรม, 2551, หน้า 35) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาเป็น กระบวนการ ที่ทำให้เกิดการปรับปรุงการสอน ของครูโดยการทำงานร่วมกับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

เดชาย (Desire ; อ้างถึงใน วีระยุทธ ใจชื่น, 2552, หน้า 12) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา คือ การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาการศึกษาของแต่ละโรงเรียนความเข้าใจกระบวนการศึกษาทุกระบบอย่างเป็นธรรม เพื่อเสนอแนะช่วยเหลือครูและผู้บริหารการศึกษา

กู๊ด (Good ; อ้างถึงใน เสถียร เที่ยงธรรม, 2551, หน้า 15) ได้ให้ความหมายว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง ความพยายามทุกวิถีทางของเจ้าหน้าที่นิเทศ การศึกษาคือความพยายามในทุกวิถีของผู้เชี่ยวชาญ ที่จะช่วยเหลือพัฒนาผู้ทำหน้าที่ให้การศึกษาให้ได้รู้จักปรับปรุงการสอน

จากความหมายดังกล่าวพอสรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ เพื่อปรับปรุงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการปฏิบัติลานในด้านต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

3.5.2 หลักการนิเทศการศึกษา

การกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดก็ตาม ผู้ปฏิบัติย่อมเกิดประสบการณ์ต่าง ๆ จากการปฏิบัติต่อสิ่งเหล่านั้น หลายครั้งเข้าผู้ที่ปฏิบัติก็สามารถเกิดความคิดรวบยอด และสามารถสรุปเป็นหลักการได้ ซึ่งเป็นสิ่งที่ให้ประโยชน์ เพราะจะเป็นแนวทางของพฤติกรรมและการกระทำในปัจจุบันและในอนาคต การนิเทศการศึกษาได้มีปฏิบัติมาช้านาน จนได้มีนักการศึกษาสามารถสรุปรวบรวมจากประสบการณ์ของผู้นิเทศมาเป็นหลักการนิเทศทางการศึกษา ดังนี้

นิตยา ทองไทย (2552, หน้า 26) กล่าวว่า หลักการนิเทศการศึกษาควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของความร่วมมือร่วมใจการประสานงานของผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศความถูกต้องตามหลักวิชาการ มีจุดมุ่งหมายชัดเจน มีลักษณะเป็นวิทยาศาสตร์ มีการทำงานเป็นขั้ ตอนมีการวางแผนอย่างเป็นระบบ มีความเป็นประชาธิปไตย เปิดโอกาสให้ทุกคนได้แสดงความสามารถอย่างเต็มที่ และเป็นการเสริมสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน

เชษฐพงษ์ สินทรัพย์ (2552, หน้า 22) กล่าวว่า หลักการนิเทศในโรงเรียนมีเป้าหมายหลักอยู่ที่คุณภาพผู้เรียน การนิเทศภายในโรงเรียนจึงต้องผ่านครูและบุคลากรอื่นทางการศึกษา เพื่อไปสู่นักเรียน หลักการนิเทศจึงมุ่งไปที่ครู เพื่อให้ครูเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนการสอน

สำรวย พานนา (2552, หน้า 25) กล่าวว่า การนิเทศต้องยึดหลักการวางแผนแก้ไขปัญหาเพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้อง ตามหลักวิชาเป็นวิทยาศาสตร์ มีความเป็นประชาธิปไตยมีการร่วมมือกัน เป็นการสร้างสรรค์และส่งเสริมขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบติ

เบอร์ตันและบรุคเนอร์ (Burton & Brueckner, 1965, pp.71-72) ได้ให้หลักการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

1. การนิเทศการศึกษาควรมีความถูกต้องตามหลักวิชา (Theoretically sound) คือเป็นไปตามค่านิยม ความเป็นจริง ตามกฎเกณฑ์ ควรมีวิวัฒนาการทั้งด้านเครื่องมือและกลวิธี โดยมีจุดมุ่งหมายและนโยบายที่แน่นอน

2. การนิเทศการศึกษาควรเป็นวิทยาศาสตร์ (Scientific) คือ เป็นไปอย่างมีลำดับเป็นระเบียบในกระบวนการทำงาน มีการรวบรวมและสรุปผลจากข้อมูลอย่างถูกต้องเชื่อถือได้

3. การนิเทศการศึกษาควรเป็นประชาธิปไตย (Democratic) คือ ควรเคารพในตัวบุคคล คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เปิดโอกาสให้ความร่วมมือใช้อำนาจน้อยที่สุด

4. การนิเทศการศึกษาควรเป็นการสร้างสรรค์ (Crative) คือ แสวงหาความสามารถพิเศษของแต่ละบุคคล ส่งเสริมให้แสดงออก และพัฒนาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการทำงานให้มากที่สุด

สรุปได้ว่า หลักการนิเทศ หมายถึง แนวทางที่ผู้นิเทศควรยึดเป็นหลักในการปฏิบัติ โดยมีการวางแผนการดำเนินงานมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน มีขั้นตอนการทำงานอย่างชัดเจน บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วม รับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการนิเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

3.5.3 กระบวนการนิเทศการศึกษา

กระบวนการนิเทศการศึกษา เป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่ง ซึ่งการดำเนินการนิเทศการศึกษาจะประสบผลสำเร็จ ถ้าหากการทำงานขาดขั้นตอนจากจุดเริ่มต้นไปจนถึงจุดสุดท้ายอย่างต่อเนื่อง ที่เรียกว่า การทำงานแบบมีกระบวนการ ทั้งนี้ได้มีผู้ให้ความหมายของคำว่ากระบวนการนิเทศการศึกษา ไว้ดังนี้

กระบวนการนิเทศการศึกษา (อัญชลี ธรรมะวิธีกุล, 2551, หน้า 23) หมายถึง การดำเนินการในการนิเทศให้ได้รับความสำเร็จ โดยกำหนดขั้นตอนของกระบวนการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

1. ขั้นวางแผน (Planning) ได้แก่ การคิด การตั้งวัตถุประสงค์ การคาดการณ์ล่วงหน้า การกำหนดตารางงาน การค้นหาวิธีปฏิบัติงาน และการวางโปรแกรมงาน

2. ขั้นการจัดโครงการ (Organizing) ได้แก่ การตั้งเกณฑ์มาตรฐาน การรวบรวมทรัพยากรที่มีอยู่ทั้งคนและวัสดุอุปกรณ์ ความสัมพันธ์แต่ละขั้น การมอบหมายงาน การประสานงาน การกระจายอำนาจตามหน้าที่ โครงสร้างขององค์การ และการพัฒนานโยบาย

3. ขั้นการนำเข้าสู่การปฏิบัติ (Leading) ได้แก่ การตัดสินใจ การเลือกสรรบุคคลการ เร้าจูงใจให้มีกำลังใจคิดริเริ่มอะไรใหม่ ๆ การสาธิต การจูงใจ และให้คำนำ การสื่อสาร การกระตุ้นส่งเสริมกำลังใจ การแนะนำวัตกรรมใหม่ ๆ และให้ความสะดวกในการทำงาน

4. ขั้นการควบคุม (Controlling) ได้แก่ การสั่งการ การให้รางวัล การลงโทษ การให้โอกาสการตำหนิ การไล่ออก และการบังคับให้กระทำตาม

5. ขั้นประเมินผล (Appraising) ได้แก่ การตัดสินการปฏิบัติงาน การวิจัย และการวัดผลการปฏิบัติงาน กิจกรรมที่สำคัญ คือพิจารณาผลงานในเชิงปฏิบัติว่าได้ผลมากน้อยเพียงใด และวัดผลด้วยการประเมินอย่างมีแบบแผน มีความเที่ยงตรง ทั้งนี้ควรจะมีการวิจัยด้วย ขั้นตอนข้างต้น

เป็นกระบวนการที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการปรับปรุงการศึกษาในสถานศึกษา ซึ่งจะไม่สามารถสัมฤทธิ์ผลได้เลยถ้าบุคลากรไม่ช่วยกัน

สรุปได้ว่า กระบวนการนิเทศการศึกษาเป็นการดำเนินการนิเทศทางการศึกษา โดยศึกษานิเทศก์เป็นผู้ยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องอาศัยลำดับขั้นตอนในการดำเนินงาน หรือให้เกิดการประสานความร่วมมืออย่างเป็นระบบ และในลำดับขั้นตอนการนิเทศการศึกษานั้น นักวิชาการส่วนใหญ่มีความเห็นที่สอดคล้องกันในการให้ความสำคัญที่จะต้องมีการวางแผน และดำเนินการตามแผนอย่างเป็นกระบวนการที่มีขั้นตอนต่อเนื่องอย่างเป็นระเบียบแบบแผน โดยอาศัยหลักการ ทฤษฎี พร้อมด้วยความมีเหตุผลและความเป็นไปได้

3.6 ด้านเครื่องมือเครื่องจักรและสื่อการเรียนการสอน

3.6.1 ความหมายของเครื่องมือเครื่องจักรและสื่อการเรียนการสอน

ศูนย์ทรัพยากรการศึกษาได้ให้ความหมายของ เครื่องมือ คือ อุปกรณ์ที่ใช้งานโดยอาศัยกำลังจากมือและแขน ปกติจะเป็นอุปกรณ์ที่มีขนาดเล็ก น้ำหนักเบา พอดีกับมือหรือกำลังของคนเพื่อจะได้สะดวกและเหมาะสมในการใช้งาน เครื่องมือกล คือ เครื่องมือที่อาศัยพลังงานไฟฟ้า เครื่องยนต์และต้นกำลังอื่นๆ ปกติจะมีขนาดใหญ่ และน้ำหนักมาก เครื่องจักร” หมายความว่า สิ่งที่ประกอบด้วยชิ้นส่วนหลายชิ้นสำหรับให้ก่อกำเนิดพลังงาน เปลี่ยนหรือแปลงสภาพพลังงาน หรือส่งพลังงาน ทั้งนี้ ด้วยกำลังน้ำ ไอน้ำ เชื้อเพลิง ลม แก๊ส ไฟฟ้า หรือพลังงานอื่นๆ อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกัน และหมายความรวมถึงเครื่องอุปกรณ์ไฟล์วัลฟุลเล สายพาน เพลา เกียร์ หรือสิ่งอื่นที่ทำงนสัมพันธ์กัน และรวมถึงเครื่องมือกลด้วย

1. ความหมายของสื่อการเรียนการสอน (Instructional media)

สำนักพัฒนาเทคนิคศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ได้ให้ความหมายของ สื่อ (Media) หมายถึง ตัวกลางที่ใช้ถ่ายทอดหรือนำความรู้ในลักษณะต่าง ๆ จากผู้ส่งไปยังผู้รับให้เข้าใจ ความหมายได้ตรงกัน ในการเรียนการสอน สื่อที่ใช้เป็นตัวกลางนำความรู้ในกระบวนการสื่อความหมายระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนเรียกว่าสื่อการเรียนการสอน (Instruction media) ในทางการศึกษามีคำที่มีความหมายแนวเดียวกันกับสื่อการเรียนการสอน เช่น สื่อการสอน (Instructional media or teaclning media) สื่อการศึกษา (Educational media) อุปกรณ์ช่วยสอน (Teaching aids) เป็นต้น ในปัจจุบันนักการศึกษามักจะเรียกการนำสื่อการเรียนการสอนชนิดต่าง ๆ มารวมกันว่า เทคโนโลยีทางการศึกษา (Educational) ซึ่งหมายถึง การนำเอาวัสดุ อุปกรณ์และวิธีการมาใช้ร่วมกันอย่างมีระบบในการเรียนการสอน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน

2. วัตถุประสงค์ของการใช้สื่อการสอน มีดังต่อไปนี้

2.1 เพื่อให้ประสบการณ์ตรง (Direct experience) และเป็นจริงแก่นักเรียน

2.2 เพื่อให้นักเรียนเรียนได้โดยง่าย และสะดวกขึ้น

2.3 เพื่อเร้านักเรียนให้มีความสนใจในบทเรียนอย่างต่อเนื่องตามขั้นตอน และตลอดเวลา

2.4 เพื่อให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน

2.5 เพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะความสามารถ เนื่องจากได้เรียนรู้ด้วยการลงมือทดลองและฝึกปฏิบัติ (Learning by doing)

2.6 เพื่อให้นักเรียนกล้าแสดงออกทางความคิด และการแสดงบทบาทอย่างสมควรและโดยสมเหตุสมผลตามแนวทางที่ดีและเป็นที่พึงประสงค์ของสังคม

2.7 เพื่อให้นักเรียนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

2.8 เพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนการสอน

2.9 เพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดี (Interaction) ระหว่างนักเรียนครู

2.10 เพื่อให้ประหยัดเวลา วัสดุ อุปกรณ์ ค่าใช้จ่าย และบุคลากร ในขณะเดียวกันทำให้นักเรียนจำนวน มากเกิดการเรียนรู้อย่างคุ้มค่า ภายใต้สถานการณ์ที่ดีและได้มาตรฐานอย่างเดียวกัน

3.6.2 การจำแนกประเภทของเครื่องมือเครื่องจักรและสื่อการเรียนการสอน

มีการจำแนกประเภทของเครื่องมือเครื่องจักร สื่อการเรียนการสอนตามแนวความคิดที่แตกต่างกัน ดังตัวอย่าง

1. จำแนกประเภทสื่อการเรียนการสอน โดยพิจารณาจากลักษณะประสาทการรับรู้ของผู้เรียนจากการเห็นและการฟัง ซึ่งสามารถจำแนกประเภทของสื่อได้ดังต่อไปนี้

1.1 สื่อที่เป็นภาพ (Visual media) จำแนกได้ 2 ประเภท คือ ประเภทที่ 1 ภาพที่ไม่ต้องฉาย (Non-Projected) ได้แก่ ภาพบนกระดาษดำ ภาพจากแผ่นภาพ ภาพจากหนังสือและสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ และประเภทที่ 2 ภาพที่ต้องฉาย (Projected) ได้แก่ ภาพจากเครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ เครื่องฉายสไลด์เครื่องฉายภาพยนตร์หรือวีดิทัศน์

1.2 สื่อที่เป็นเสียง (Audio media) ได้แก่ สื่อประเภทเสียงที่ใช้ในกระบวนการเรียนรู้ เช่นเทปบันทึกเสียง วิทยุ เป็นต้น

1.3 สื่อที่เป็นทั้งภาพและเสียง (Audio-visual media) ได้แก่ สื่อที่แสดงภาพและเสียงพร้อม ๆ กัน เช่น สไลด์ประกอบเสียง ภาพยนตร์ที่มีเสียง (Sound-film) เทปโทรทัศน์บทเรียนคอมพิวเตอร์ ช่วยสอน (CAI) และมัลติมิเดีย เป็นต้น

2. จำแนกประเภทของสื่อการเรียนการสอน ในทางเทคโนโลยีการศึกษา อาจจำแนกได้เป็น

2.1 เครื่องมืออุปกรณ์ (Hardware) สื่อการเรียนการสอนประเภทเครื่องมือหรืออุปกรณ์เรียกกันโดยทั่วไปว่า ฮาร์ดแวร์ (Hardware) หรือสื่อใหญ่ (Big media) หมายถึง สิ่งที่เป็นอุปกรณ์ทางเทคนิคทั้งหลายที่ประกอบด้วยกลไกไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งไม่ใช่สิ่งสิ้นเปลือง ได้แก่ เครื่องฉายทั้งหลาย เช่น เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องฉายสไลด์ เครื่องฉายภาพทึบแสง เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ เครื่องรับโทรทัศน์ รวมทั้งเครื่องมือหรืออุปกรณ์ทางเทคนิคอื่น ๆ ที่เป็นทางผ่านของความรู้ เช่น เครื่องฉายจุลชีวัน เครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

2.2 วัสดุ (Software) สื่อการเรียนการสอนประเภทวัสดุ บางครั้งเรียกว่า ซอฟต์แวร์ (Software) หรือสื่อเล็ก (Small media) ซึ่งเป็นวัสดุที่เก็บความรู้ในลักษณะของภาพ เสียง และตัวอักษรในรูปแบบต่างๆ จำแนกได้ 2 ประเภท คือ ประเภทที่ 1 วัสดุที่ต้องอาศัยเครื่องมือหรืออุปกรณ์ (Hardware) เพื่อเสนอเรื่องราว ข้อมูล หรือความรู้ออกมาสื่อความหมายแก่ผู้เรียน ได้แก่ ฟิล์ม แผ่นใส เทปบันทึกเสียง เป็นต้น และ ประเภทที่ 2 วัสดุที่เสนอความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องอาศัยเครื่องมือหรืออุปกรณ์ใดๆ เช่น ตำรา หนังสือ เอกสาร คู่มือ รูปภาพ แผ่นภาพ ของจริง ของตัวอย่าง หุ่นจำลอง เป็นต้น

3. เทคนิคและวิธีการ (Technique and method) การสื่อความหมายในการเรียนการสอนบางครั้งไม่อาจทำได้ด้วยเครื่องมืออุปกรณ์หรือวัสดุ แต่จะต้องอาศัยเทคนิคหรือวิธีการเพื่อการให้เกิดการเรียนรู้ หรือใช้ทั้งวัสดุอุปกรณ์และวิธีการไปพร้อม ๆ กัน แต่เน้นที่วิธีการเป็นสำคัญ เช่น การสาธิตประกอบการใช้เครื่องมือเครื่องจักร การทดลอง การแสดงบทบาทการศึกษานอกสถานที่ การจัดนิทรรศการ เป็นต้น ดังนั้นเทคนิคหรือวิธีการต่าง ๆ ดังกล่าวจึงจัดว่าเป็นสื่อการเรียนการสอนอีกประเภทหนึ่ง แต่สื่อประเภทนี้มักจะใช้ร่วมกับสื่อ 2 ประเภทแรก จึงจะได้ผลดี เมื่อกล่าวถึงสื่อการเรียนการสอนในกระบวนการเรียนการสอนโดยทั่วไป ส่วนใหญ่จะคำนึงถึงวัสดุอุปกรณ์ ที่ใช้ประกอบการเรียนรู้ ซึ่งได้แก่ ฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ มากกว่าเทคนิคหรือวิธีการ ดังนั้นจึงนิยมเรียกสื่อการเรียนการสอนว่าอุปกรณ์ช่วยสอนหรืออุปกรณ์การสอน (Teaching aids) ซึ่งหมายถึงวัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการเรียนรู้หรือเพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อความหมาย อันจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในบทเรียนได้ง่ายขึ้น

3.6.3 หลักการเลือกเครื่องมือเครื่องจักรและสื่อการเรียนการสอน

การเลือกเครื่องมือเครื่องจักรและสื่อการสอนเพื่อใช้ในการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากที่สุด จำเป็นจะต้องมีจุดประสงค์ในการเลือกสื่อการสอนที่เหมาะสม ซึ่งหลักการเลือกสื่อการสอนมี ดังนี้

1. สื่อนั้นต้องสัมพันธ์กับเนื้อหาบทเรียนและจุดมุ่งหมายที่จะสอน

2. เลือกสื่อที่มีเนื้อหาถูกต้อง ทันสมัย น่าสนใจ และเป็นสื่อที่จะให้ผลต่อการเรียนการสอนมากที่สุด ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาวิชานั้นได้ดี เป็นลำดับขั้นตอน

3. เป็นสื่อที่เหมาะสมกับวัย ระดับชั้น ความรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียน

4. สื่อนั้นควรสะดวกในการใช้ มีวิธีใช้ไม่ซับซ้อนยุ่งยากจนเกินไป

5. ต้องเป็นสื่อที่มีคุณภาพเทคนิคการผลิตที่ดี มีความชัดเจน และเป็นจริง

6. มีราคาไม่แพงจนเกินไป หรือถ้าจะผลิตเองควรคุ้มกับเวลา และการลงทุน

3.6.4 หลักการใช้เครื่องมือเครื่องจักรและสื่อการเรียนการสอน

1. หลักการใช้เครื่องมือเครื่องจักรและสื่อการสอน ประกอบด้วย

1.1 เตรียมตัวผู้สอน เป็นการเตรียมความพร้อมของตัวผู้สอนในการใช้สื่อการสอน โดยการทำความเข้าใจในเนื้อหาที่มีในสื่อ ขั้นตอน และวิธีการใช้สื่อ เป็นต้น

1.2 เตรียมจัดสภาพแวดล้อม เช่น สถานที่ ห้องเรียน ห้อง Lab วัสดุอุปกรณ์ เครื่องไม้เครื่องมือ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ

1.3 เตรียมตัวผู้เรียน เพื่อให้มีความพร้อมที่จะเรียน อาจมีการทดสอบ มีการอธิบายวิธีการใช้สื่อ อุปกรณ์ เครื่องมือต่างๆบอกวัตถุประสงค์ แนะนำหรือให้ความคิดรวบยอดของเนื้อหาในสื่อนั้นๆ เป็นต้น

1.4 การใช้สื่อให้เหมาะกับขั้นตอนและวิธีการ ตามที่ได้เตรียมไว้แล้ว และควบคุมการนำเสนอสื่อ เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างราบรื่น

1.5 การติดตามผล (Follow Up) หลังจากการใช้สื่อการสอนแล้ว ควรมีการติดตามผลเพื่อเป็นการทดสอบว่า ผู้เรียนเข้าใจบทเรียน และเรียนรู้ จากสื่อที่นำเสนอไปนั้นอย่างถูกต้องหรือไม่ เช่น การให้ผู้เรียนตอบคำถาม อภิปราย ทำรายงาน เป็นต้น เพื่อผู้สอนจะได้ทราบจุดบกพร่อง สามารถ นำมาแก้ไขปรับปรุงสำหรับการสอนในครั้งต่อไป

2. ขั้นตอนการใช้สื่อการสอน

การใช้สื่อการสอนนั้นอาจจะใช้เฉพาะขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งของการสอน หรือจะใช้ทุกขั้นตอนก็ได้ ดังนี้

2.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในเนื้อหาที่กำลังจะเรียนนั้น สื่อที่ใช้ในขั้นนี้จึงเป็นสื่อที่แสดงเนื้อหากว้างๆ หรือเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนในครั้งก่อน ยังมิใช่สื่อที่เน้นเนื้อหาเจาะลึกอย่างแท้จริง และควรเป็นสื่อที่ง่ายต่อการนำเสนอในระยะเวลาอันสั้น เช่น ภาพ บัตรคำ เป็นต้น

2.2 ขั้นดำเนินการสอนหรือประกอบกิจกรรมการเรียน เป็นขั้นที่จะให้ความรู้เนื้อหาอย่างละเอียดเพื่อสนองวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้สอนควรเลือกสื่อให้ตรงกับเนื้อหา และวิธีการสอน ต้องมีการจัดลำดับขั้นตอนการใช้สื่อให้เหมาะและสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียน การใช้สื่อในขั้นนี้ จะต้องเป็นสื่อที่เสนอความรู้อย่างละเอียดถูกต้องและชัดเจนแก่ผู้เรียน เช่น สไลด์ แผนภูมิ วีดิทัศน์ เป็นต้น

2.3 ขั้นวิเคราะห์และฝึกปฏิบัติ เป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์ตรงแก่ ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้ทดลองนำความรู้ที่เรียนมาแล้วไปใช้แก้ปัญหาในขั้นฝึกหัด โดยการลงมือ ฝึกปฏิบัติเอง สื่อในขั้นนี้จึงเป็นสื่อที่เป็นประเด็นปัญหาให้ผู้เรียนได้ขบคิด โดยผู้เรียนเป็นผู้ใช้สื่อเองมากที่สุด เช่น ภาพ บัตรปัญหา สมุดแบบฝึกหัด เป็นต้น

2.4 ขั้นสรุปบทเรียน เป็นการย้ำเนื้อหาบทเรียนให้ผู้เรียนมีความเข้าใจ ที่ถูกต้อง และตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ขั้นสรุปควรใช้เวลาเพียงสั้นๆ สื่อที่สรุปจึงควร ครอบคลุมเนื้อหาสำคัญทั้งหมด เช่น แผนภูมิ แผ่นโปร่งใส เป็นต้น

2.5 ขั้นประเมินผู้เรียน เป็นการทดสอบว่าผู้เรียนเข้าใจในสิ่งที่เรียนไปถูกต้องมากน้อยเพียงใด และบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ สื่อในขั้นการประเมินนี้มักจะเป็นคำถามจากเนื้อหาบทเรียนโดยอาจมีภาพประกอบด้วยก็ได้

3. เทคนิคการใช้สื่อการเรียนการสอน

การใช้สื่อการเรียนการสอน ย่อมจะมีเทคนิคที่แตกต่างกันไปตามเงื่อนไขต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่นลักษณะและคุณสมบัติของสื่อแต่ละประเภท กลุ่มผู้เรียน ผู้สอน สถานที่ ความพร้อมของอุปกรณ์และเครื่องมือประกอบตลอดจนสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เป็นต้น แต่หลักการสำคัญที่จะต้องคำนึงถึงอยู่เสมอก็คือ “เงื่อนไขการเรียนรู้” คินเตอร์ ได้ให้ข้อเสนอแนะในการใช้สื่อการเรียนการสอนไว้ ดังต่อไปนี้

3.1 ไม่มีวิธีการสอนหรือวัสดุประกอบการสอนชนิดใด ที่จะสามารถใช้กับผู้เรียนและบทเรียนทั่วไปได้ วิธีสอนและวัสดุประกอบการสอนแต่ละประเภทย่อมมีจุดมุ่งหมายเฉพาะของมันเอง

3.2 ในบทเรียนหนึ่ง ๆ ไม่ควรใช้สื่อการเรียนการสอนมากเกินไป ควรใช้เพียงแต่เท่าที่จำเป็นเท่านั้นในบางครั้งก็ไม่ควรใช้สื่ออย่างเดียวตลอด

3.3 สื่อการเรียนการสอนที่ใช้ควรจะต้องสอดคล้องกับบทเรียนและกระบวนการเรียนการสอน

3.4 สื่อการเรียนการสอนควรสร้างให้เกิดโอกาสที่ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเตรียมและการใช้อันก่อให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ไม่ลืมง่าย

3.5 ก่อนใช้สื่อการเรียนการสอน ผู้สอนควรทดลองใช้ก่อนเพื่อความแน่ใจว่าจะใช้ได้ถูกต้อง และมีประสิทธิภาพนอกจากนั้นยังต้องจัดเตรียมอุปกรณ์และเครื่องมือประกอบให้พร้อมทุกอย่าง

3.6.5 ประเภทของเครื่องมือเครื่องจักรและสื่อการเรียนการสอน

1. สื่อการเรียนการสอนที่ใช้ประกอบในการเรียนการสอนเท่าที่พบเห็น พอสรุปเป็นประเภทต่างๆ ดังนี้คือ

1.1 กระดานดำ (Chalk boards)

1.2 หนังสือ ตำราเรียน/ใบเนื้อหาและใบงาน (Book or text/information and Worksheets)

1.3 แผ่นภาพ (Wall charts)

1.4 แผ่นใส (Overhead transparencies)/สไลด์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronics slide)

1.5 โมเดลพลาสติก (Overhead plastic models)

1.6 ภาพสไลด์และแผ่นภาพยนตร์ (Slide series and filmstrips)

1.7 แถบบันทึกเสียง (Audiotape recordings)

1.8 แถบวิดีทัศน์/แผ่นวิดีทัศน์ (Videotape recordings and videodiscs)

1.9 หุ่นจำลอง (Models)

1.10 อุปกรณ์ทดลอง/สาธิต (Experimental/demonstration sets)

1.11 ของจริง (Real objects)

1.12 บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) หรือซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์อื่นๆ เป็นต้น

2. สื่ออี-เลิร์นนิง (e-Learning)

อี-เลิร์นนิงเป็นการนำส่งบทเรียนเพื่อการศึกษา และฝึกอบรม โดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น คอมพิวเตอร์ และเครือข่ายอินเตอร์เน็ต อินทราเน็ต โดยหลักแล้ว อี-เลิร์นนิงเป็นการศึกษาทางไกลวิธีหนึ่ง ที่ผู้เรียนสามารถศึกษาวัสดุการเรียนผ่านคอมพิวเตอร์จากเว็บไซต์หรือซีดี ซึ่งผู้สอนเสริมและผู้เรียนสามารถติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกันโดยใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์หรือการใช้บอร์ดวิเคราะห์ร่วมกัน อี-เลิร์นนิงจึงสามารถใช้เป็นวิธีการหลักในการนำส่งบทเรียนเพื่อการฝึกอบรมหรือใช้ควบคู่กับการฝึกอบรมปกติในชั้นเรียน

3. วัสดุการเรียน (Learning materials)

วัสดุการเรียน (Learning materials) หมายถึง บทเรียน สื่อการเรียน กิจกรรมการเรียนการสอนแบบทดสอบ การตรวจ ปรับและกระบวนการเรียนรู้อื่น ๆ ที่นำเสนอผ่านคอมพิวเตอร์ เพื่อ

ถ่ายทอดไปยังผู้เรียนตามวัตถุประสงค์ของบทเรียนที่กำหนดไว้ ซึ่งนำเสนอในรูปของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Electronic media) จำแนกออกเป็น 6 ประเภทใหญ่ๆ ได้แก่

3.1 บทเรียนคอมพิวเตอร์บนเว็บ (Web based instruction) หมายถึง บทเรียนสำเร็จรูปที่นำเสนอผ่านคอมพิวเตอร์หรือระบบ เครือข่ายคอมพิวเตอร์ ทั้งเครือข่ายอินเตอร์เน็ตและเครือข่ายอินทราเน็ต ได้แก่ ดับเบิ้ลยูบีไอ (WBI : Web based instruction) ดับเบิ้ลยูบีที (WBT : Web based training) ไอบีไอ (IBI : Internet based instruction) เอ็นบีไอ (NBI : Net based instruction) หรือบทเรียนที่มีชื่ออื่นๆ เพื่อใช้ในการศึกษาด้วยตนอง

3.2 สไลด์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic slide) หมายถึง สื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้นำเสนอข้อมูลต่าง ๆ เพื่อการเรียนการสอน เช่น เพาเวอร์พ้อย (Powerpoint slide) หรือ พีเซนเทชั่นไฟล์ (Presentation files)

3.3 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-Books) หมายถึง หนังสือ ที่นำเสนอผ่านจอภาพของเรื่องคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาด้วยตนเอง ซึ่งพัฒนาขึ้นภายใต้แนวความคิดของการนำเสนอหนังสือทั่ว ๆ ไป

3.4 เอกสารประกอบการบรรยายอิเล็กทรอนิกส์ (e-Lecture Notes) หมายถึง เอกสารประกอบการสอน หรือเอกสารประกอบการสอน หรือเอกสารคำสอนที่ผู้สอนใช้เพื่อประกอบการสอนผู้เรียนซึ่งอยู่ในรูปของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น ด็อกคูเม้นไฟล์ (Document files) เทซ์ทไฟล์ (Text files) และ พีดีเอฟไฟล์ (PDF Files)

3.5 ไฟล์ภาพเคลื่อนไหวและเสียงดิจิตอล (Video file and digital sound) หมายถึง ภาพเคลื่อนไหว และเสียงที่นำเสนอผ่าน คอมพิวเตอร์ เพื่อใช้เป็นวัสดุประการศึกษาหรือการฝึกอบรม เพื่อนำเสนอข้อมูลในลักษณะของมัลติมีเดีย

3.6 เอกสารไฮเปอร์เท็กซ์และไฮเปอร์มีเดีย (Hypertext and hypermedia document) หมายถึง ไฟล์เอกสารต่าง ๆ ในรูป ของเฮชทีเอ็มแอลไฟล์ (HTML Files) ซึ่งนำเสนอผ่านทางเว็บเบราเซอร์ ประกอบด้วย ข้อความ ภาพ และการเชื่อมโยง (Link) ไปยังส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอก วัสดุการเรียนทั้ง 6 ประเภทดังกล่าว บทเรียนคอมพิวเตอร์บนเว็บนับว่ามีความสำคัญที่สุดต่อการเรียนรู้ในระบบ e-Learning เนื่องจากเป็นวัสดุที่ใช้นำเสนอเนื้อหาสาระแก่ผู้เรียนโดยตรงบทเรียนคอมพิวเตอร์เว็บจึงมีบทบาทต่อการศึกษาและการฝึกอบรมในการเรียนรู้ อี-เลิร์นนิง (e-Learning) เป็นอย่างมาก จึงทำให้บางคนคิดว่าการศึกษาด้วยตนเองผ่านบทเรียนดับเบิ้ลยูบีไอ (WBI) หรือ ดับเบิ้ลยูบีที (WBT) ก็คือ อี-เลิร์นนิงซึ่งไม่น่าจะเป็นคำตอบที่ถูกต้องนัก เนื่องจากคำตอบที่แท้จริงนั้น อี-เลิร์นนิง ไอเอ็นซีแห่งเยอรมันนี ได้สรุปไว้ ค่อนข้างชัดเจนว่า การออกแบบและพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์บนเว็บ (e-Learning is the solution of the next education)

จึงเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ และมีการตรวจปรับทุกขั้นตอน เพื่อให้ได้มาซึ่งบทเรียนที่มีคุณภาพ ซึ่งจะส่งผลให้การศึกษาและการฝึกอบรมระบบ อี-เลิร์นนิงมีคุณภาพตามไปด้วย

4. ประเภทของสื่อการสอน

สื่อการสอนมีหลายประเภท และมีการจำแนกประเภทโดยใช้เกณฑ์ที่แตกต่างกัน ซึ่งสิริพัชร์ เจษฎาวิโรจน์ (2550, หน้า 71-72) จำแนกประเภทของสื่อได้เป็น 6 ประเภทใหญ่ๆ ดังนี้

4.1 สื่อสิ่งพิมพ์ มีทั้งพิมพ์ที่จัดทำขึ้นเพื่อสนองการเรียนรู้ตามหลักสูตรโดยตรง เช่น หนังสือเรียน คู่มือครู แผนการเรียนรู้ หนังสืออ้างอิง หนังสืออ่านเพิ่มเติม แบบฝึกกิจกรรม ใบงาน ใบความรู้ ฯลฯ และสิ่งพิมพ์ทั่วไปที่สามารถนำมาใช้ในกระบวนการเรียนรู้ เช่น วารสาร นิตยสาร จุลสาร หนังสือพิมพ์ จดหมายข่าว โปสเตอร์ แผ่นพับ แผ่นภาพ เป็นต้น

4.2 สื่อบุคคล หมายถึง ตัวบุคคลที่ทำหน้าที่ถ่ายทอดสาระความรู้ แนวคิด และวิธีปฏิบัติตนไปสู่บุคคลอื่น นับเป็นสื่อการเรียนรู้ที่มีบทบาทสำคัญ โดยเฉพาะในด้านการโน้มน้าวจิตใจของนักเรียน สื่อบุคคลอาจเป็นบุคลากรที่อยู่ในสถานศึกษา เช่น ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา คนทำอาหาร หรือตัวนักเรียนเอง หรืออาจเป็นบุคลากรภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาต่างๆ

4.3 สื่อวัสดุ เป็นสื่อที่เก็บสาระความรู้อยู่ในตัวเอง จำแนกออกเป็น 2 ลักษณะ คือ วัสดุประเภทที่สามารถถ่ายทอดความรู้อยู่ได้ด้วยตัวเอง โดยไม่จำเป็นต้องอาศัยอุปกรณ์ช่วย เช่น รูปภาพ หุ่นจำลอง เป็นต้น และวัสดุประเภทที่ไม่สามารถถ่ายทอดความรู้ได้โดยตนเองจำเป็นต้องอาศัยอุปกรณ์อื่นช่วย เช่น ฟิล์มภาพยนตร์ เทปบันทึกเสียง ซีดีรอม แผ่นดิสก์ เป็นต้น

4.4 สื่ออุปกรณ์ หมายถึง สิ่งที่เป็นตัวกลางหรือตัวผ่าน ทำให้ข้อมูลหรือความรู้ที่บันทึกในวัสดุสามารถถ่ายทอดออกมาให้เห็นหรือได้ยิน เช่น เครื่องฉายแผ่นโปร่งใส เครื่องฉายสไลด์ เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องบันทึกเสียง เป็นต้น

4.5 สื่อบริบท เป็นสื่อที่ส่งเสริมหรือสนับสนุนการเรียนการสอน ได้แก่ สภาพแวดล้อม และสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ แหล่งวิทยาการหรือแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ เช่น ห้องสมุด หรือเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติในรูปของสิ่งมีชีวิต เช่น พืชผักผลไม้ สัตว์ชนิดต่างๆ หรืออยู่ในรูปของปรากฏการณ์หรือเหตุการณ์ที่มีอยู่หรือเกิดขึ้นรอบตัว ตลอดจนข่าวสารด้านต่างๆ เป็นต้น

4.6 สื่อกิจกรรม เป็นกิจกรรมหรือกระบวนการที่จัดขึ้นเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับนักเรียน ได้แก่ การแสดงละคร บทบาทสมมติ การสาธิต สถานการณ์จำลอง การจัดนิทรรศการ การไปทัศนศึกษานอกสถานที่ การทำโครงงาน

จากความหมายดังกล่าว พอสรุปได้ว่า เครื่องมือเครื่องจักรและสื่อการเรียนการสอน หมายถึง เครื่องมือที่ช่วยสนับสนุนการเรียนการสอน เร้าความสนใจผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ เกิดความเข้าใจดีขึ้นอย่างรวดเร็ว

3.7 การฝึกงานในสถานประกอบการ

3.7.1 จุดมุ่งหมายของการฝึกงาน

การฝึกงานเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นให้นักศึกษาเข้าฝึกงานในสถานประกอบการ พื้อสัมผัสลักษณะการทำงานจากสถานประกอบการโดยตรง เป็นการเพิ่มทักษะและประสบการณ์ในสาขาวิชาชีพ และเป็นพื้นฐานการเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพอย่างมั่นคงและมีประสิทธิภาพเมื่อสำเร็จการศึกษาจากสถานศึกษา แล้วยังเป็นการส่งเสริมหลักสูตรการเรียนรู้ให้สมบูรณ์ และสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

การฝึกงาน หมายถึง กระบวนการเพิ่มทักษะและประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์แก่การประกอบอาชีพ ช่วยให้นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงานจริง เพื่อให้เกิดทักษะและความสามารถในการทำงานที่ดี สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ทั้งในสถานประกอบการ และการประกอบอาชีพอิสระ นักศึกษามีโอกาสได้ใช้เครื่องมือใหม่ๆ ในสถานประกอบการตลอดจนทราบถึงขั้นตอนปฏิบัติงานและเทคนิคการทำงาน สามารถเห็นวิธีการสร้างสรรค์ผลผลิตที่มีประสิทธิภาพนอกจากนั้นยังสร้างความเชื่อมั่นและทัศนคติที่ดีต่ออาชีพ และให้นักศึกษามีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีในการปฏิบัติงาน ที่สำคัญเป็นการเสริมสมรรถภาพในการประกอบอาชีพในอนาคตต่อไป

เมสัน และคณะ (Mason, et al., 1981, p.11) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการฝึกงานไว้ว่า

1. ช่วยให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์วิชาชีพในสาขาที่ตนสนใจ
2. ช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสหารายได้พิเศษ เพื่อช่วยเหลือค่าใช้จ่ายในครอบครัว
3. ช่วยขจัดปัญหาการออกกลางคันของผู้เรียน เพราะการฝึกงานถือเป็นแรงจูงใจอย่างหนึ่งที่จะทำให้ผู้เรียนมีรายได้และมีความมั่นในการออกไปประกอบอาชีพในอนาคต
4. ช่วยพัฒนาบุคลิกภาพของผู้เรียน และพัฒนาความชำนาญในการปฏิบัติงาน

จุดมุ่งหมายของการฝึกงานในขั้นต้นอาจสรุปได้ว่า การจัดการฝึกงานนั้นถือเป็นการเชื่อมโยงความสอดคล้องระหว่างการศึกษากับการทำงาน และที่สำคัญยังเป็นการส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการฝึกงานมีความสามารถในการพัฒนาทักษะ ความพร้อมในการปฏิบัติงานและเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.7.2 ความสำคัญของการจัดการฝึกงานในสถานประกอบการ

การจัดการฝึกงานในสถานประกอบการเป็นกระบวนการที่สามารถฝึกฝนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และปฏิบัติการฝึกงานด้วยเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ในการทำงานเพื่อเตรียมความพร้อมให้เกิดความมั่นใจที่ออกไปประกอบอาชีพ เพราะปกติโดยทั่วไปแล้วการเรียนการสอนในสถานศึกษานั้น ไม่สามารถวัดประสบการณ์จริงด้านการปฏิบัติงานให้กับผู้เรียนได้เพราะสถานศึกษามีข้อจำกัดอยู่หลายประการ โดยเฉพาะด้านงบประมาณการลงทุนจัดซื้อเครื่องมือ อุปกรณ์ ตลอดจนการจัดสร้างห้องปฏิบัติการจำลอง เพื่อรองรับการฝึกประสบการณ์ อีกประการหนึ่งด้านวิธีการปฏิบัติและด้านเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ ไม่สามารถปรับให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ได้ อีกทั้งสถานศึกษาไม่สามารถที่จะจัดการเรียนการสอนและจัดประมวลประสบการณ์ในการปฏิบัติงานให้กับผู้เรียนได้ทุกแง่ทุกมุม (Lewis, 1973, p.108)

การจัดการฝึกงานนับว่าเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการศึกษาและวงการอุตสาหกรรม เพราะนอกจากจะเกิดความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการและสถานศึกษาแล้ว ผู้เข้ารับการฝึกงานยังได้ประโยชน์เพิ่มอีก 3 ด้าน คือ

1. ทักษะในการปฏิบัติงานในแต่ละด้าน
2. ทักษะในการปฏิบัติงานโดยส่วนรวม
3. พัฒนาบุคลิกภาพให้เหมาะสมกับงานอาชีพของตน

จากรายงานการสัมมนาเกี่ยวกับการจัดฝึกงาน นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ (2532, หน้า 25) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการฝึกงานนักศึกษาในสถานประกอบการ

1. การฝึกงานในสถานประกอบการถือเป็นการแบ่งเบาภาระในการลงทุนด้านอาชีวศึกษาหรือการฝึกวิชาชีพ
2. การฝึกงานในสถานประกอบการหรือในโรงงาน จะช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกงานได้สัมผัสกับสิ่งแวดล้อมของโลกแห่งการทำงานจริง
3. การฝึกงานในสถานประกอบการ เป็นแนวทางและแบบอย่างที่ดีสำหรับการปฏิบัติเกี่ยวกับการฝึกงานในอาชีพประเภทอื่น ๆ
4. การฝึกงานในด้านอุตสาหกรรมระดับฝีมือหรือระดับกลางมีความจำเป็น เพราะช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพของการปฏิบัติงาน

สาระ ปัทมพงศา (2551, หน้า 69) ได้กล่าวถึง การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนวิชาชีพว่า “ควรจะมีการสร้างความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดระหว่างโลกของการศึกษาและโลกของการ

ทำงาน โดยใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นมาช่วยในการจัดการศึกษาให้มาก โดยให้ครู ผู้ปกครอง ผู้ชำนาญการ ในท้องถิ่นให้ความร่วมมือในกระบวนการพัฒนาการเรียนการสอน”

เมรี และโจยี่ (Mary & Joyee, 1999, p.33) กล่าวว่า “การฝึกงานจะทำให้ผู้เรียนมีประสบการณ์มีความพร้องในการทำงานและเป็นการเชื่อมโยงระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการในการให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกัน”

อาจกล่าวสรุปว่า การฝึกงานทุกประเภทล้วนมีประโยชน์ต่อการพัฒนาบุคลากรให้เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ โดยเฉพาะการจัดการฝึกงานร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ นั้น เป็นวิธีการหนึ่งที่จะทำให้ผู้เข้ารับการฝึกมีความพร้อมที่จะออกไปประกอบอาชีพตามสาขางาน ดังนั้นการจัดการฝึกงานในสถานประกอบการจึงทำให้สถาบันการศึกษาสามารถจัดการศึกษาด้านวิชาชีพให้เป็นไปตามเป้าหมายและตามความต้องการได้อย่างแท้จริง

3.7.3 หลักการปฏิบัติในการจัดการฝึกงานร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ

การจัดการฝึกงานในสถานประกอบการ เป็นกระบวนการที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความพร้อมเป็นพื้นฐาน มีความมั่นใจที่จะออกไปปฏิบัติงานในหน้าที่ยิ่งขึ้น เพราะการฝึกงานจะทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ ฝึกปฏิบัติในการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี

เลวิส (Lewis, 1973, pp.108) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการฝึกงาน ในสถานประกอบการ “การเรียนการสอนในสถานศึกษามีข้อจำกัดในเรื่องความทันสมัยของอุปกรณ์เครื่องมือต่าง ๆ ดังที่สถานประกอบการมีได้ อีกทั้งไม่สามารถจัดการเรียนการสอนประสบการณ์ในการทำงานให้กับผู้เรียนได้ทุกแง่ทุกมุม”

เมสัน และคณะ (Mason, et al., 1981, pp.102-104) ได้กล่าวถึงการฝึกงานร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

การเรียนการสอนในสถานศึกษา ต้องประกอบด้วยลักษณะสำคัญ 2 ประการ คือ ความรู้พื้นฐานด้านแนวคิด ความรู้ ทักษะ ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการเตรียมนักเรียนเพื่อประกอบอาชีพกำหนดนโยบายและดำเนินการปฏิบัติงานตามนโยบายด้านวิชาชีพของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับโครงการฝึกงานที่กำหนดไว้ เพราะการดำเนินงานดังกล่าวมีความจำเป็นต่อสถานประกอบการ ความรับผิดชอบ และหน้าที่ของผู้ประกอบการ

1. จัดเตรียมรายวิชาต่าง ๆ ที่จะช่วยพัฒนาความรู้ด้านอาชีพ ทักษะ แนวความคิด ตลอดจนเจตคติที่ดีสำหรับผู้เรียนก่อนออกไปฝึกอาชีพ

2. วางแผนจัดการฝึกงานอย่างเป็นลำดับขั้นตอน โดยการเขียนเป็นโครงการหรือคู่มือ เพื่อเป็นการชี้แนะว่านักเรียนควรจะได้เรียนรู้อะไร ที่ไหน เมื่อไร กับใคร ซึ่งในการวางแผนดังกล่าว อาจจะได้มาจากการวิเคราะห์ ลักษณะของงาน ผู้รับผิดชอบ และหน้าที่ผู้เข้ารับการฝึกปฏิบัติ

3. เลือกสถานที่ฝึกงาน ควรคำนึงถึงความเหมาะสมและความสามารถที่จะให้ประสบการณ์ตรงให้มากเพียงพอที่จะสามารถออกไปประกอบอาชีพต่อไป

4. ส่งเสริมให้ผู้เรียนศึกษาหาความรู้และประสบการณ์ด้านอาชีพ ตามจุดมุ่งหมายของวิชาชีพ คือ การเตรียมตัวผู้เรียนเพื่อการประกอบอาชีพ

5. จัดเวลาในการประสานงานอย่างเพียงพอ โดยคำนึงถึงจำนวนผู้เข้ารับการฝึกและบริเวณ ที่ตั้งสถานประกอบการ เพื่อที่จะทำให้ผู้ประสานงานสามารถดำเนินงานด้านการบริหารการจัดการและการปรับปรุงการฝึกงานได้อย่างเต็มที่

6. จัดการนิเทศการฝึกงานอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งวิธีการดังกล่าวจำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับบุคลากรที่มีส่วนรับผิดชอบในโครงการฝึกงาน เช่น เจ้าของสถานประกอบการ ผู้จัดการ หรือเจ้าหน้าที่ของสถานประกอบการ และอาจารย์นิเทศ เป็นต้น

7. มีการจดบันทึกเกี่ยวกับการฝึกงานของนักเรียนที่มีระบบที่สำคัญ ควรมีลักษณะข้อมูลที่เป็นระบบ เพื่อใช้พัฒนาความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของนักเรียนได้อย่างทั่วถึง

8. จัดหาเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ในการเรียนการสอนอย่างเพียงพอและเหมาะสม เพื่อให้ทันการการเปลี่ยนแปลงในกิจกรรมต่าง ๆ และสอดคล้องกับจุดประสงค์ของการเรียน

9. กำหนดคุณสมบัติของผู้ที่ทำหน้าที่ประสานงาน เพื่อให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวมีคุณสมบัติเพียงพอ ในด้านความรู้ ความสามารถ ในด้านวิชาการและวิชาชีพ ตลอดจนประสบการณ์ในการทำงาน

10. ยอมรับฟังความคิดเห็นและปฏิบัติตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาโครงการ ซึ่งอาจจะ ได้แก่ เจ้าของสถานประกอบการ อาจารย์นิเทศ ผู้บริหารสถานศึกษา

3.7.4 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการฝึกงาน

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการฝึกงาน มีดังนี้

1. สถานที่ฝึกงานที่ดี ควรมีขนาดเหมาะสมกับจำนวนผู้เข้ารับการฝึกงาน ควรจะได้พิจารณาหรือควรเอาใจใส่ทั้งในด้านบริเวณที่เหมะสมเพียงพอกับการปฏิบัติงาน มีอุปกรณ์ต่าง ๆ ครบถ้วน และมีความปลอดภัยในการปฏิบัติงานด้วย จอกจากนั้น สถานที่ฝึกงานควรประกอบด้วยอุปกรณ์ลักษณะต่าง ๆ ดังนี้ (Ditlow & Steinmetz, 1972, p.22)

1.1 มีแสงสว่างเพียงพอ

1.2 มีอากาศถ่ายเทสะดวก

1.3 มีพื้นสะอาด

1.4 มีการจัดตั้งเครื่องจักรต่าง ๆ อย่างเป็นระเบียบ

1.5 มีป้ายนิเทศ หรือประกาศเตือนเกี่ยววกับความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน

1.6 มีเครื่องมือดับเพลิงเพื่อให้ใช้ในกรณีที่มีอัคคีภัย

1.7 มีอุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้ในการปฐมพยาบาล

2. เกณฑ์ในการเลือกสถานที่ฝึกงานแก่นักเรียน ของสถานที่ฝึกงานที่ดีควรมีลักษณะดังนี้

2.1 ควรจะเป็นที่ที่สามารถจัดประสบการณ์และทักษะในการปฏิบัติงานให้นักเรียนได้หลาย ๆ อย่าง และอย่างกว้างขวาง ไม่ใช้เพียงประสบการณ์อย่างซ้ำซากเท่านั้น

2.2 ควรมีความปลอดภัยต่อการปฏิบัติงาน และมีที่สำหรับป้องกันการเกิดอุบัติเหตุเกี่ยวกับการปฏิบัติงานได้ด้วย เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดอุบัติเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นอีก

2.3 ควรมีวัสดุ อุปกรณ์ ตลอดจนเครื่องมือต่าง ๆ ที่ทันสมัยและเพียงพอ

2.4 ควรจะเป็ฯที่ที่สามารถถ่ายทอดทั้งประสบการณ์ในการปฏิบัติงานความรู้และทักษะในวิชาชีพแก่นักเรียน

2.5 ควรเป็นสถานที่ที่ได้รับการดูแล และตรวจสอบความปลอดภัยจากเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้เกี่ยวกับอาคารสถานที่

2.6 ควรจะเป็นสถานที่ที่ชื่อเสียงดีในการดำเนินธุรกิจ และการประกอบกิจการในชุมชนนั้น ๆ

2.7 ควรเป็นสถานที่ที่อยู่ไม่ไกลจากสถานศึกษาจนเกินไ และการเดินทางไปมาสะดวกสบาย

2.8 ควรมีระยะเวลาในการปฏิบัติงานที่แน่นอนในแต่ละวัน โดยควรจะมีชั่วโมงในการปฏิบัติงานไม่น้อยกว่าวันละ 8 ชั่วโมง

2.9 ควรเป็นสถานที่ที่สามารถสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้นิเทศน์กับผู้เข้ารับการฝึก

2.10 ควรเป็นสถานที่ที่สามารถจ่ายค่าตอบแทนให้กับนักเรียนที่เข้าฝึกงานด้วย โดยคำนึงถึงอัตราที่จ่ายให้แก่ลูกจ้างที่มีประสบการณ์และความสามารถเท่า ๆ กับผู้เข้ารับการฝึกอบรม

3. วัสดุอุปกรณ์ในการฝึกงาน วัสดุอุปกรณ์ในการฝึกงานมีความสำคัญต่อการเรียนการสอน การฝึกงานในทุกสาขาวิชา ไม่ว่าจะเป็ฯสาขาวิชาช่างอุตสาหกรรม หรือพาณิชยกรรม เพราะ

ถ้าขาดวัสดุอุปกรณ์ในการเรียนการสอนและการฝึกงานมีจำนวนไม่เพียงพอและไม่ทันสมัยแล้ว โอกาสนักเรียนจะมีงานทำ หรือสามารถประกอบอาชีพได้หลังจากจบการศึกษาแล้วมีน้อยมาก เพราะประสบการณ์ที่นักเรียนได้รับจากการปฏิบัติงานในโลกของการทำงานจริงๆ ไม่สอดคล้องสัมพันธ์กัน

นอกจากนั้นความขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน และการฝึกงานทั้งปริมาณและคุณภาพนั้น จะทำให้เกิดปัญหาที่สำคัญอย่างยิ่งในการฝึกงาน เพราะนักเรียนจะไม่สนใจการฝึกงานเลย เมื่อวัสดุอุปกรณ์ที่เขาเห็ฯในหนังสือหรือในภาพยนตร์กับอุปกรณ์ในสถานที่ฝึกงานไม่สอดคล้องสัมพันธ์กัน (Brossman, 1980, p.43)

4. บุคลากร บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการฝึกงาน คือ

4.1 ผู้ประสานงาน ในการส่งนักศึกษาออกฝึกงานในสถานประกอบการ สถานศึกษาจำเป็นต้องคัดเลือกผู้ประสานงานที่มีความรู้ ความสามารถ และมีทักษะในการปฏิบัติงานต่าง ๆ สามารถทำงานด้วยตนเองได้

เมสัน และคณะ (Mason, et al., 1981, pp.126-131) ได้กล่าวถึงความสำเร็จในการประสานงานด้านการศึกาวิชาชีพ ควรจะเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติดังนี้ 1) มีความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพและทักษะในหน้าที่ของตนอย่างดีพอ 2) มีความรู้สึกไวต่อความต้องการและความรู้สึกของคนทั่วไป ไม่เพียงแต่ผู้เข้ารับการฝึกงานเท่านั้น เพราะทุกคนอาจมีความรู้สึกแตกต่างกันไป เช่น สมหวัง ผิดหวัง หรือคับข้องใจ เป็นต้น 3) มีความสำนึกในหน้าที่ที่มีต่อการฝึกงาน 4) มีความเข้าใจและความรู้สึกที่ดีต่อโครงการฝึกงาน ที่สถานศึกษาจัดขึ้น 5) มีบุคลิกภาพเหมาะสมและเป็นที่ยอมรับในด้านการศึกษาวิชาชีพ 6) มีทักษะในการประชาสัมพันธ์เพื่อที่จะสามารถโต้ตอบ หลีกเลี่ยง เชิญชวน และสื่อสาร โดยสามารถพูดต่อหน้าสาธารณชนอย่างมั่นใจและมีวิจารณญาณ 7) มีแนวคิดต่อตนเองในแง่บวก แต่ก็พร้อมที่จะยอมรับการตำหนิทุกเมื่อ 8) มีความสามารถที่จะให้นักเรียนแต่ละคนรู้จักข้อบกพร่องของตน แล้วแสวงหาความสามารถที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพต่อไป 9) ยอมรับในความสามารถของนักเรียน และพยายามเปิดโอกาสให้นักเรียนแต่ละคน มีอากาสในการฝึกงานอย่างเท่าเทียมกัน 10) มีความสามารถในกรปฏิบัติงานนิเทศ 11) มีความสามารถในการดำเนินโครงการ และ 12) มีความเข้าใจและสามารถวิเคราะห์ผู้เข้ารับการฝึกงานได้โดยปราศจากการหาเหตุผลเข้าข้างตนเอง

4.2 อาจารย์นิเทศก์ การนิเทศนักศึกษาฝึกงานในสถานประกอบการนั้น ถ้าจะให้บังเกิดผลดีและมีประสิทธิภาพบรรลุวัตถุประสงค์ของการนิเทศที่มุ่งให้เกิดการพัฒนาบุคคลนั้น ผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศควรมีคุณสมบัติทั่วไป และคุณสมบัติด้านวิชาชีพดังนี้

4.2.1 คุณสมบัติทั่วไป มีดังนี้ 1) สร้างศรัทธาให้เกิดขึ้นกับตนเอง 2) เห็นอกเห็นใจผู้อื่น 3) มีความกระตือรือร้น 4) มองโลกในแง่ดี 5) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 6) มีอารมณ์ขัน 7) มีสุขภาพดี 8) มีความสามารถในการประเมินค่าสิ่งของ 9) มีความจริงใจ และ 10) มีไหวพริบและฝึกฝนตนเองตลอดจนมีประสบการณ์อย่างเพียงพอ

4.2.2 คุณสมบัติด้านวิชาชีพ มีดังนี้ 1) มีความรู้พื้นฐานอย่างกว้างขวาง 2) มีความรู้ในวิชาเฉพาะอย่างเพียงพอ 3) มีทักษะในการสอน 4) มีความเข้าใจในกระบวนการของการศึกษา 5) มีความรู้ด้านวิธีสอนและวัสดุอุปกรณ์การสอน 6) มีความสามารถในการวัดผล 7) มีประสิทธิภาพในการทดลองและวิจัย 8) ตระหนักถึงกระบวนการผลที่เกิดขึ้น และ 9) มีความกระตือรือร้นที่จะปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ

3.8 ด้านการวัดผลและประเมินผล

3.8.1 ความหมายของการวัดผลและประเมินผล

การกล่าวถึงการวัดและการประเมินผลจำเป็นต้องรู้จักความหมายของคำดังนี้ คำว่า การวัดผล (Measurement) และการประเมินผล (Evaluation) เป็นคำที่มีความหมายเกี่ยวข้องกัน โดยจะประเมินสิ่งใดนั้นได้ต้องมีการวัดสิ่งนั้นก่อน มีผู้กล่าวถึงการวัดผล การประเมินผล ดังต่อไปนี้

1. ความหมายของการวัดผล (Measurement)

ไวร์สมา และเจอร์ส (Wiersma & Jurs, 1990 ; อ้างถึงใน นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2546, หน้า 1) ให้นิยามว่า การวัดผล หมายถึงการกำหนดค่าเป็นตัวเลขให้กับสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือปรากฏการณ์ใดปรากฏการณ์หนึ่งโดยใช้กฎเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นเพื่อให้คำที่เป็นตัวเลขนั้นมีความหมายในเชิงปริมาณเพื่อแทนคุณสมบัติของสิ่งที่ต้องการวัดผล ผลจากการวัดได้เป็นค่าสังเกต หรือค่าการวัด

ยุพาวดี ศิริปิริดิ์ และคณะ (2557, หน้า 5) ให้ความหมายการวัดผล หมายถึง การกำหนดค่าเป็นตัวเลขให้กับสิ่งที่ต้องการวัดโดยใช้กฎเกณฑ์ที่กำหนดขึ้น เช่น การวัดความสูง น้ำหนัก ความรู้ ความสนใจ ระยะทาง เวลา อุณหภูมิ องค์ประกอบของการวัดประกอบด้วย 1) สิ่งที่วัด 2) กฎเกณฑ์การวัด สิ่งที่วัด หมายถึง คุณลักษณะ (Characteristics) หรือคุณสมบัติ (Properties) ของสิ่งที่ต้องการวัด เราจะไม่คนแต่จะวัดความรู้ ความสามารถ หรือความสนใจของคน ในทำนองเดียวกันเราจะไม่วัดอากาศแต่จะวัดอุณหภูมิของอากาศ สำหรับกฎเกณฑ์การวัดเป็นสิ่งที่ผู้วัดกำหนดขึ้น เช่น การวัดความรู้ ผู้ถูกวัดจะได้ความรู้ 1 คะแนน ถ้าตอบข้อสอบถูก 1 ข้อ เป็นต้น โดยในการวัดจะมีการสร้างเครื่องมือเพื่อใช้วัดตามกฎเกณฑ์ที่กำหนด

สรุปได้ว่าการวัดผลเป็นการกำหนดค่าเป็นตัวเลขให้กับสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือปรากฏการณ์ใดปรากฏการณ์หนึ่งที่ต้องวัดโดยใช้กฎเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นเพื่อให้ค่าที่เป็นตัวเลขนั้นมีความหมายในเชิงปริมาณเพื่อแทนคุณสมบัติของสิ่งที่ต้องการวัด

2. ความหมายของการประเมินผล (Evaluation)

อัลคิน (Alkin, 1969, p.107) กล่าวว่า การประเมินเป็นกระบวนการรวบรวมคัดเลือกข้อมูลสารสนเทศที่เหมาะสมมาวิเคราะห์แล้วจัดทำรายงานสรุปให้กับผู้มีอำนาจในการตัดสินใจไว้พิจารณาตัดสินเลือกทางเลือกที่เหมาะสม

ครอนบาค (Cronbach, 1970, p.672) กล่าวว่า การประเมินเป็นกระบวนการที่มีระบบในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการมีการปรับปรุงแก้ไข การดำเนินงานหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของโครงการ

สตัฟเฟิลบีม และคณะ (Stufflebcam, et.al., 1971, p.205) กล่าวว่า การประเมินเป็นการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการเลือกตัดสินใจ

สรุปความหมายของการประเมินผลเป็นกระบวนการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศที่เหมาะสมและนำมาวิเคราะห์ตัดสินคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยนำผลการวัดมาเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และสามารถนำผลประเมินไปใช้ในการตัดสินใจเพื่อปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงาน

3.8.2 แนวคิดในการวัดผลและประเมินผลการจัดการศึกษา

การวัดผลและการประเมินผลการจัดการศึกษาต้องมีแนวคิดพื้นฐานจากระบบประชาธิปไตยที่ว่าทุกสิ่งสามารถตรวจสอบและปรับปรุงได้ เพื่อเป็นการสร้างสรรค์ในการจัดการศึกษาและพัฒนาอย่างยั่งยืน แนวคิดในการวัดผลและการประเมินผลการจัดการศึกษา ควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. วางแผนและออกแบบการประเมิน ผู้ประเมินต้องวิเคราะห์รายละเอียด วัตถุประสงค์ของการประเมิน ช่วงเวลาในการประเมิน หรือเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงใด มีแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งใด มีแนวทางการวัดอย่างไร ด้วยเครื่องมือประเภทใด และจะนำข้อมูลมาวิเคราะห์หรือตัดสินผลการประเมินด้วยเกณฑ์อะไร และใครที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน

2. กำหนดขอบข่ายของสิ่งที่ต้องการวัดผลและประเมินผลการจัดการศึกษาให้ชัดเจน ครอบคลุมในสิ่งที่ต้องการวัดผลและประเมินผล โดยกำหนดประเด็นที่จะประเมินให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการประเมิน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลและประเมินผลการจัดการศึกษาต้องมีคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้องตรงตามสภาพความเป็นจริง เลือกเครื่องมือวัดให้เหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการวัดเพื่อให้ได้ผลตรงตามสิ่งที่ต้องการวัดและมีความถูกต้องแม่นยำ ประเมินผลจากการวัดหลาย ๆ ด้าน และใช้วิธีวัดหลาย ๆ วิธี เพื่อให้เกิดความคลาดเคลื่อนน้อยที่สุด ครอบคลุมทุกพฤติกรรมและถูกต้องเชื่อถือได้

4. กำหนดมาตรฐานและเกณฑ์การวัดผลและประเมินผลการจัดการศึกษาให้ครอบคลุม มีความเหมาะสมในการตัดสินคุณค่าของข้อมูลหรือสารสนเทศที่ได้มา โดยเกณฑ์นั้นต้องบอกลักษณะสิ่งที่ดี เป็นที่ยอมรับได้ในการปฏิบัติ

5. ประเมินแบบมีส่วนร่วมเป็นการดำเนินงานร่วมกันในทุกขั้นตอนของการประเมิน หรือร่วมดำเนินงานบางส่วนระหว่างบุคลากรที่เกี่ยวข้องภายในองค์การด้วยกันหรือผู้ประเมินในองค์การกับผู้ประเมินนอกองค์การ

6. ใช้ประโยชน์จากการวัดผลและประเมินผลการจัดการศึกษา สามารถนำผลไปใช้ได้หลากหลายเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยสรุปผลการประเมิน และจัดทำรายงานการประเมินต่อผู้เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจหรือตัดสินคุณค่าของสิ่งที่ประเมิน เช่น การประเมินการจัดการศึกษา การประเมินหลักสูตร การประเมินผู้เรียน การประเมินครู การประเมินการจัดการเรียนการสอน เป็นต้น

สรุปได้ว่าแนวคิดในการวัดผลและประเมินผลการจัดการศึกษา ต้องมีการวางแผนออกแบบการประเมิน กำหนดขอบข่ายสิ่งที่ต้องการวัดผลและประเมินผลให้ชัดเจน เครื่องมือที่ใช้วัดผลและประเมินผลการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ มาตรฐาน และเกณฑ์การวัดผลและประเมินผลการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างเหมาะสม มีการประเมินแบบมีส่วนร่วม ผลการวัดผลและประเมินผลการจัดการศึกษาสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้หลากหลายเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3.8.3 รูปแบบการวัดผลและประเมินผลการจัดการศึกษา

รูปแบบการวัดผลและประเมินผลการจัดการศึกษาเป็นกรอบความคิดหรือแบบแผนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบในการประเมินสิ่งที่ต้องการประเมินว่าควรพิจารณาประเมินสิ่งใด ด้วยวิธีใด ควรพิจารณาจากวัตถุประสงค์ของการประเมิน ข้อจำกัดของรูปแบบ ข้อจำกัดของเวลาและงบประมาณ นักวิชาการทางด้านการประเมินได้เสนอแนวคิดหลายรูปแบบ ดังมีรายละเอียดดังนี้

1. รูปแบบการประเมินที่เน้นวัตถุประสงค์ (Objective–based model) เป็นรูปแบบที่เน้นการตรวจสอบผลที่คาดหวังได้เกิดขึ้นตามวัตถุประสงค์หรือไม่ หรือประเมินโดยตรวจสอบผลที่ระบุไว้ในวัตถุประสงค์เป็นหลัก กับผลที่เกิดจากการปฏิบัติงานว่าบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ ได้แก่ รูปแบบการประเมินของ ไทเลอร์ (Tyler, 1943, p.167) รูปแบบการประเมินของครอนบาค (Cronbach, 1973, p.90) และรูปแบบการประเมินของเคิร์กแพทริค (Kirkpatrick, 1985, p.123)

2. รูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินคุณค่า (Evaluation model)

เป็นรูปแบบการประเมินที่มีจุดหมายเพื่อรวบรวมข้อมูลสารสนเทศสำหรับกำหนดและวินิจฉัยคุณค่าของโครงการนั้น ๆ ได้แก่ รูปแบบการประเมินของสคริฟเว่น (Scriven, 1967, p.89) รูปแบบการประเมินของสเตค (Stake, 1978, p.154) และรูปแบบการประเมินของโพรวัส (Provus, 1971, p.129)

รูปแบบการประเมินนี้เน้นการตัดสินคุณค่า สามารถนำไปใช้ในการประเมินลักษณะต่างๆ เช่น การดำเนินงานของโครงการ การประเมินประสิทธิผลของโครงการ การประเมินเป้าหมายของโครงการ การประเมินคุณภาพของเครื่องมือ การประเมินหลักสูตร การประเมินระบบการจัดการเรียนการสอน การประเมินเจตคติของผู้บริหาร ครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง การประเมินปัจจัยนำเข้า การประเมินกระบวนการ การประเมินผลลัพธ์ของโครงการ การวิเคราะห์ผลประโยชน์และค่าใช้จ่าย เป็นต้น

4. แนวทางการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่ามีนักวิชาการได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ดังนี้

4.1 แนวทางการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา

กรมอาชีวศึกษา (2558, หน้า 5) ได้กล่าวถึงหน่วยศึกษานิเทศก์และสำนักนโยบายและแผนการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และได้สรุปแนวคิดในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ดังนี้

การจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษาคือการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)ให้แก่ผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความประสงค์จะเรียนในสายวิชาชีพ เมื่อผู้เรียนสำเร็จการศึกษาครบตามหลักสูตรจะได้รับประกาศนียบัตรรับรองวุฒิการศึกษา ทั้งในระดับมัธยมศึกษาปี ที่ 6 และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพพร้อมกันการจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา เป็นแนวคิดใหม่และเป็นการสร้างนวตักรรมในการ จัดการศึกษารูปแบบใหม่ที่เป็นการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้ผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) ในการศึกษาทางด้านวิชาชีพเพื่อเพิ่มทักษะและความรู้ความสามารถต่าง ๆ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการประกอบอาชีพ รวมทั้งเพิ่มโอกาสในการมีงานทำมากกว่าการมีวุฒิการศึกษาระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม. 6) เพียงอย่างเดียวเป็นความร่วมมือการจัดการศึกษาระหว่างสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถานประกอบการ ต่าง ๆ ในการจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนร่วมกัน การเทียบโอนหน่วยกิต รวมทั้งการฝึกงาน ในสถานประกอบการ แนวคิดในการ

จัดการศึกษารูปแบบคู่ขนาน เริ่มต้น เมื่อปีพ.ศ. 2553 ด้วยโครงการ “ร้อยเอ็ด โมเดล”โดยหลังจากได้มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การกำหนดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ลงวันที่ 18 สิงหาคม พ.ศ. 2553 ปรากฏว่ามีสถานศึกษาขนาดเล็ก ซึ่งมีนักเรียนไม่เกิน 120 คน อยู่เป็นจำนวนมาก คณะผู้แทนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 (ร้อยเอ็ด) พร้อมด้วยผู้อำนวยการและครู โรงเรียนสุวรรณภูมิวิทยาลัย มีการหารือกับผู้อำนวยการวิทยาลัย การอาชีพเกษตรพิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อหาแนวทางเพิ่มจำนวนนักเรียนภายใต้ข้อจำกัดต่าง ๆ โดยทำความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกันและเริ่มมีการจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา และกระทรวงศึกษาธิการได้มีประกาศเรื่องการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) เพื่อรองรับคุณวุฒิและรับทราบการปรับปรุงหลักสูตรของผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 56 หลักสูตร เมื่อวันที่ 27 ตุลาคม พ.ศ.2558 จึงเป็นการดำเนินการที่ชอบด้วยกฎหมาย (คณะกรรมาธิการการศึกษาและการกีฬา สภานิติบัญญัติแห่งชาติ, 2559, หน้า 25) โดยกระทรวงศึกษาธิการได้ออกกฎกระทรวงว่าด้วยการแบ่งระดับและประเภทการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็น 3 ระดับ คือ

1. การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา
2. การศึกษาระดับประถมศึกษา
3. การศึกษาระดับมัธยมศึกษาแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ

3.1 การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

3.2 การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แบ่งระดับ เป็น 2 ประเภท คือ ประเภทสามัญศึกษา และประเภทอาชีวศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559, หน้า 23) ได้นำพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่มีการกล่าวว่าการจัดการศึกษาระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้ ประเภทสามัญศึกษา หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ คือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และประเภทอาชีวศึกษาหน่วยงาน ที่รับผิดชอบ คือ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จากสภาวการณ์ปัจจุบันที่ต้องเผชิญกับ การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ทำให้ทุกคนในสังคมต้องพยายาม ปรับตัวให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ให้ได้ทุกคนจึงหันมาให้ความสนใจกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้วย การศึกษามากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านอาชีวศึกษา ทั้งนี้เพื่อตอบสนองต่อความต้องการ ทั้งในการ ศึกษาต่อและการประกอบอาชีพประกอบกับรัฐบาลโดยกระทรวงศึกษาธิการให้ความสำคัญกับ การจัดการอาชีวศึกษา เพื่อต้องการให้นักเรียนสนใจเรียนสายอาชีพมากขึ้น เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ใน

ทำงานได้ทันที ดังนั้น เพื่อเป็นการสนองนโยบายดังกล่าวข้างต้น จึงกำหนดให้ดำเนินการเปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบตัรวิชาชีพ (ปวช.) ในโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใน 3 ลักษณะคือ

ลักษณะที่ 1 ลงทะเบียนเป็นนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จบแล้วได้วุฒิประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) คือ

รูปแบบที่ 1 บุคลากรจากสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาไปสอนที่โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

รูปแบบที่ 2 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานส่งนักเรียนมาเรียนที่สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ลักษณะที่ 2 ลงทะเบียนเป็นนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเรียนหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย แต่เน้นวิชาชีพตามหลักสูตรจบแล้วได้วุฒิมัธยมศึกษาตอนปลาย มี 2 รูปแบบ คือ

รูปแบบที่ 1 นักเรียนเรียนรายวิชาเพิ่มเติมจากรายวิชาชีพหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เพื่อเทียบโอนเข้าสู่หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พ.ศ. 2556 และต้องลงทะเบียนเป็นนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา เพื่อเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) อีกอย่างน้อย 1 ภาคเรียนจึงจะได้วุฒิประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พ.ศ. 2556

รูปแบบที่ 2 นักเรียนเรียนรายวิชาเพิ่มเติมจากรายวิชาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เพื่อเป็นพื้นฐานการต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

ลักษณะที่ 3 ลงทะเบียนเป็นนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่นำหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พ.ศ. 2556 มาจัดการเรียนการสอน จบแล้วได้วุฒิประกาศนียบัตรวิชาชีพ โดยให้สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเป็นสถานศึกษาพี่เลี้ยง ทั้งนี้ในการเปิดสอนนั้นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การขอเปิดหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในโรงเรียนมัธยมศึกาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กล่าวโดยสรุปคือ การจัดการศึกษาวิชาชีพ เป็นการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ให้สามารถผลิตกำลังคนได้ตามเป้าหมายของประเทศ รวมทั้งมีทักษะฝีมือที่ได้มาตรฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงเห็นสมควรในการปรับปรุงหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนที่มีความหลากหลาย เหมาะสม เพื่อเพิ่มโอกาสในการศึกษาด้าน

วิชาชีพ สำหรับนักเรียนตามความถนัดและความสนใจในการเข้าถึงการศึกษาอาชีวศึกษาได้ง่ายมากขึ้น นับเป็นทางเลือกหนึ่งของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-6) ที่มีความประสงค์จะเพิ่มพูนหรือสะสมความรู้ ทักษะและเตรียมตัวที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงานหรือศึกษาในระดับอาชีวศึกษาต่อไป

4.2 การเรียนแบบสะสมหน่วยกิต

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559, หน้า 65) มีการจัดการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานให้สามารถผลิตกำลังคนได้ตามเป้าหมายของประเทศรวมทั้งมีทักษะฝีมือที่ได้มาตรฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจึงเห็นสมควรปรับปรุงรูปแบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาให้มีความหลากหลาย เหมาะสม เพื่อเพิ่มโอกาสในการศึกษาด้านวิชาชีพสำหรับประชาชนวัยเรียนและวัยทำงานตามความถนัดและความสนใจ ในการเข้าถึงการศึกษาอาชีวศึกษาได้ง่ายมากขึ้น ต้องขยายวิธี การและกลุ่มเป้าหมายเพื่อเพิ่มโอกาสให้สามารถเข้าสู่ระบบการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาได้อย่างชัดเจน ทั่วถึง และรวดเร็ว นับเป็นทางเลือกสำหรับประชาชนผู้สนใจ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1– ม. 3) และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม. 4– ม. 6) ที่มีความประสงค์จะเพิ่มพูนหรือสะสมความรู้ ทักษะและเตรียมตัวที่จะเข้าศึกษาในระดับอาชีวศึกษาต่อไป การเรียนรายวิชาสะสมหน่วยกิต ซึ่งประกอบด้วยรายวิชาระยะสั้น รายวิชาเตรียม ประกาศนียบัตรวิชาชีพ และรายวิชาเตรียมประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จึงเป็นแนวทางหนึ่งในการเพิ่มโอกาสทางด้านอาชีวศึกษาให้กับผู้สนใจ นักเรียนที่เรียนในระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้มีโอกาสศึกษา ในหลักสูตรอาชีวศึกษาตามความถนัดและความสนใจโดยสามารถนำผลการเรียนจากรายวิชาดังกล่าวมาขอโอน เพื่อนับจำนวนหน่วยกิตสะสมภายหลังจากที่ได้สมัครเข้าเรียน และขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือเป็นนักศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) กับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา การโอนผลการเรียนเข้าสู่หลักสูตรการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559, หน้า 68) กล่าวถึงการโอนผลการเรียนจาก หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รายวิชาพื้นฐาน และจากหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายรายวิชาบังคับเข้าสู่หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 หมวดวิชาทักษะชีวิต และหมวดวิชาเลือกเสรี มีแนวทางในการดำเนินการดังนี้

1. วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 255 และหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้น

พื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เปรียบเทียบกับจุดประสงค์รายวิชา สมรรถนะรายวิชาและคำอธิบายรายวิชา หมวดวิชาทักษะชีวิตในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2551

2. พิจารณาแนวทางการเทียบรายวิชาตามระเบียบกระทรวกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษาและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 คือ ต้องเป็นรายวิชา หรือกลุ่มวิชาที่มีจุดประสงค์และเนื้อหาใกล้เคียงกัน ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60 และมีจำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่าหน่วยกิตของรายวิชาที่ระบุไว้ในหลักสูตร โดยมีแนวทางในการพิจารณาได้หลายกรณี

3. การโอนผลการเรียนรายวิชารายวิชาที่นำมาขอโอนผลการเรียนจะต้องเป็นรายวิชาที่ได้ ระดับผลการเรียนไม่ต่ำกว่า 2.0 กรณีที่ได้ระดับผลการเรียนต่ำกว่า 2.0 ให้สถานศึกษาที่รับโอนผล การเรียนทำการประเมินใหม่ถ้ามีผลตามเกณฑ์มาตรฐานแล้วจึงรับโอนรายวชานั้น รายวิชาที่ได้ระดับ ผลการเรียนตั้งแต่ 2.0 ขึ้นไป สถานศึกษาจะรับโอนผลการเรียนหรือจะทำการประเมินใหม่แล้ว จึงรับโอนรายวิชานั้นก็ได้กรณีมีการประเมินใหม่ระดับผลการเรียนให้เป็นไปตามที่ได้จากการประเมินใหม่แต่ต้องไม่สูงไป

4. การให้ระดับผลการเรียนเฉพาะรายวิชา ให้ใช้ตัวเลขในการแสดงระดับผลการเรียนตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษาและการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 ดังนี้

4.0	หมายถึง	ผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ ดีเยี่ยม
3.5	หมายถึง	ผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ มาก
3.0	หมายถึง	ผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ ดี
2.5	หมายถึง	ผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ ดีพอใช้
2.0	หมายถึง	ผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ พอใช้
1.5	หมายถึง	ผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ อ่อน
1.0	หมายถึง	ผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ อ่อนมาก
0	หมายถึง	ผลการเรียนตก

การสมัครเข้าเป็นนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559, หน้า 69) กำหนดหลักเกณฑ์ของผู้ที่จะเข้าเรียน ตามโครงการการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับ มัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่าและต้องมี

คุณสมบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษาและการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 กำหนดไว้ดังต่อไปนี้

1. มีความประพฤติเรียบร้อย
2. มีสุขภาพร่างกายแข็งแรงไม่เป็นอุปสรรคต่อการเรียน
3. มีภูมิลำเนาเป็นหลักแหล่งหรือมีหลักฐานของทางราชการในลักษณะเดียวกันมาแสดง
4. มีความเคารพ เลื่อมใส ศรัทธาต่อสถาบันชาติศาสนาและพระมหากษัตริย์ด้วยความบริสุทธิ์ใจ
5. มีเจตคติที่ดีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
6. เป็นนักเรียนในสังกัดสถานศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรการศึกษาขั้นฐาน
7. เข้าเรียนโครงการการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ต้องมีความรู้ความเข้าใจรูปแบบวิธีการเรียนเป็นอย่างดีและยอมรับการจัดการอาชีวศึกษาตามแบบทวิศึกษาเป็นอย่างดี ทั้งสถานศึกษาสามารถกำหนดคุณสมบัติเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสมของโครงการโดยผู้สมัครเข้าเรียนตามโครงการการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ต้องแจ้งความประสงค์ในการสมัครเรียน อย่างน้อยตามแบบฟอร์มที่กำหนด การเป็นนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559, หน้า 70) กล่าวว่า สถานศึกษาควรมีการตรวจสอบ นักเรียนที่ขึ้นทะเบียนแล้วนั้น ตามขั้นตอนต่อไปนี้

7.1 ผู้เข้าเรียนขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนในสถานศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พร้อมทั้งแสดงหลักฐานการสำเร็จการศึกษาตามวันและ เวลาที่สถานศึกษากำหนดโดยชำระเงินค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ตามที่หน่วยงานต้นสังกัดหรือสถานศึกษา กำหนดแล้วแต่กรณีทั้งนี้ให้เสร็จสิ้นก่อนวันเปิดภาคเรียน โดยมีผู้ปกครองซึ่งสถานศึกษาเชื่อถือ มาให้คำรับรองและทำหนังสือมอบตัว

7.2 สถานศึกษาจัดการปฐมนิเทศให้กับนักเรียนและผู้ปกครอง เพื่อให้ทราบแนวทางและ กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ในการเรียน

7.3 สถานศึกษาออกบัตรประจำตัวให้แก่นักเรียน โดยบัตรประจำตัว ต้องระบุเลขที่ชื่อสถานศึกษารหัสสถานศึกษา ชื่อ ชื่อสกุลนักเรียน รหัสประจำตัวนักเรียน เลขประจำตัวประชาชน วันออกบัตร วันหมดอายุ ลายมือชื่อหัวหน้าสถานศึกษา หรือผู้ได้รับมอบหมายให้ทำการแทน และ ให้มีรูปถ่ายครึ่งตัวของนักเรียน หน้าตรงไม่สวมหมวกไม่สวมแว่นตาดำ แต่งเครื่องแบบนักเรียน ถ่ายไว้ไม่เกิน 6 เดือน ติดลงในบัตร ให้มีลายมือชื่อของนักเรียน และประทับตราของ

สถานศึกษา ที่มุมใดมุมหนึ่งของรูปถ่ายนักเรียน โดยให้ติดที่รูปถ่ายบางส่วนบัตรประจำตัวนี้ให้มีอายุเท่ากับ ระยะเวลาที่มีสภาพนักเรียนในสถานศึกษาแห่งนั้น แต่ต้องไม่เกิน 3 ปีนับแต่วันออกบัตร ถ้าบัตร ประจำตัวหมดอายุในระหว่างที่ยังมีสภาพนักเรียนก็ให้สถานศึกษาต่ออายุบัตรเป็นรายปีไป การจัดทำโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นนฐาน (2558) ให้แนวทางการที่จะเปิดการเรียน การสอนโครงการการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ในสถานศึกษานั้นสถานศึกษาต้องจัดทำโครงสร้างหลักสูตรของสถานศึกษาตามแนวทางดังต่อไปนี้

7.3.1 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2556 หลักสูตรการอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบตัรวิชาชีพ (ปวช.) มุ่งให้มีความสัมพันธ์ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ ปรัชญาการอาชีวศึกษาและมาตรฐานการศึกษาวิชาชีพหรือ มาตรฐานสมรรถนะของสาขาวิชานั้น ๆ ในการจัดการศึกษาโดยมุ่งเน้นผลิตผู้มีความรู้ความข้าใจและทักษะในระดับฝีมือ มีสมรรถนะที่สามารถปฏิบัติงานอาชีพได้จริง มีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณ วิชาชีพ และกิจนิสัยที่เหมาะสมในการทำงาน สอดคล้องกับความต้องการของเศรษฐกิจและสังคม สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีความสุขและพัฒนาตนเองให้มีความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพ พร้อมกันนี้ยังเป็นหลักสูตรที่สำนักงาน ก.พ.ได้พิจารณาแล้วมีมติรับรองคุณวุฒิตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาว่าอาจบรรจุเข้ารับราชการเป็น ข้าราชการพลเรือนสามัญ ในตำแหน่งที่ ก.พ.กำหนดว่าคุณวุฒิดังกล่าวเป็นคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งได้ในอัตราเงินเดือนต่าง ๆ โดยโครงสร้างหลักสูตรอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประกอบด้วยประเภทวิชาดังนี้ 1) ประเภทวิชาอุตสาหกรรม 2) ประเภทวิชาพาณิชยกรรม 3) ประเภทวิชาศิลปกรรม 4) ประเภทวิชาคหกรรม 5) ประเภทวิชาเกษตรกรรม 6) ประเภทวิชาประมง 7) ประเภทวชิาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว 8) ประเภทวชิาอุตสาหกรรมสิ่งทอ และ 9) ประเภทวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร นอกจากนี้ในแต่ละประเภทวิชาแบ่งเป็นสาขาวิชาและสาขางานต่าง ๆ

7.3.2 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นนฐาน จัดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 การจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลายดังนี้ 1) รายวิชาพื้นฐานตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2556 สถานศึกษาจัดรายวิชาพื้นฐานตาม 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมจำนวน 41 หน่วยกิต โดยวางแผนการจัดรายวิชาพื้นฐาน ดังนี้ รายวิชาพื้นฐานที่จะเทียบโอนผลการเรียนเข้าสู่รายวิชาในกลุ่มวิชาต่าง ๆ ของหมวดวิชาทักษะชีวิตตาม

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 จำนวน 22 หน่วยกิต การจัดรายวิชาพื้นฐานกลุ่มนี้ให้พิจารณาถึงมาตรฐานการเรียนรู้หรือตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และรายวิชาพื้นฐานที่จะเทียบโอนผลการเรียนเข้าสู่รายวิชาในหมวดวิชา เลือกเสรี ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพพุทธศักราช 2556 จำนวน 10 หน่วยกิต การจัดรายวิชาพื้นฐานกลุ่ม นี้ให้พิจารณาถึงมาตรฐานการเรียนรู้หรือตัวชี้วัด ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 2) รายวิชาเพิ่มเติม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สถานศึกษาต้องจัดรายวิชาเพิ่มเติม รวมไม่น้อยกว่า 40 หน่วยกิต โดยวางแผนการจัด ดังนี้ รายวิชาเพิ่มเติมที่สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและ/หรือ จุดเน้นของสถานศึกษา (ถ้ามี) และรายวิชาเพิ่มเติมในกรณีที่ต้องการวุฒิประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในประเภทวิชา สาขาวิชาสาขางานใด ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 ให้นำรายวิชาในหมวดวิชาทักษะวิชาชีพไม่น้อยกว่า 71 หน่วยกิต ไปจัดเป็นหลักสูตรสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานการกำหนดรายวิชา ได้แก่ ชื่อรายวิชาจุดประสงค์ เนื้อหารายวิชาและชั่วโมงเรียน เป็นไปตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 การคิดค่าหน่วยกิตเป็นไปตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 คือ 40 ชั่วโมงเท่ากับ 1 หน่วยกิต แต่จำนวนหน่วยกิต รายวิชาต้องไม่น้อยกว่ารายวิชาในโครงสร้างของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 และ 3) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษาจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามโครงสร้าง เวลาเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย คือ 360 ชั่วโมงต่อ 3 ปี โดยจัดให้เรียนทุกภาคเรียนปกติ ภาคเรียนละ 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

7.3.3 หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย ได้แก่ 1) กำหนดให้ผู้เรียนเรียนรายวิชาตามโครงสร้างและมาตรฐานหลักสูตรการศึกษา นอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 รวมไม่น้อยกว่า 76 หน่วยกิต ประกอบด้วย รายวิชาบังคับไม่น้อยกว่า 44 หน่วยกิต และรายวิชาเลือกไม่น้อยกว่า 32 หน่วยกิต รวมทั้งกิจกรรม พัฒนาคุณภาพชีวิต จำนวน 200 ชั่วโมง 2) รายวิชาบังคับ ไม่น้อยกว่า 44 หน่วยกิต สามารถเทียบรายวิชาและโอนผลการเรียน เข้าสู่หมวดวิชาทักษะชีวิตและหมวดวิชาเลือกเสรีในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 ตามแนวทางการโอนผลการเรียน 3) กำหนดให้เรียนเพิ่มรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ จำนวน 1 หน่วยกิต เพื่อให้ สามารถเทียบโอนรายวิชาและจำนวนหน่วยกิตเข้าสู่หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 ได้ครบตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนดให้เรียนรายวิชาภาษาอังกฤษ ในหลักสูตร จำนวน 6 หน่วยกิต 4) กำหนดให้มีการเทียบโอนกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต จำนวน 200 ชั่วโมง เข้าสู่

กิจกรรมเสริมหลักสูตรในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 และ 5) กำหนดเงื่อนไขการจบหลักสูตร ต้องเป็นไปตามเกณฑ์การสำเร็จการศึกษาของ ทั้งสองหลักสูตร

จากการศึกษาข้างต้น สรุปได้ว่า การจัดการศึกษารูปแบบทวิศึกษา เป็นการจัดการศึกษาตาม หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ให้แก่ผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโดยจัดการเรียนการสอนร่วมกัน เป็นลักษณะการจัดการศึกษารูปแบบคู่ขนาน มีการเทียบโอนหน่วยกิตรวมทั้งการฝึกงานในสถานประกอบการ เมื่อนักเรียนศึกษาครบหลักสูตรจะได้รับประกาศนียบัตรรับรองวุฒิการศึกษา ทั้งในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพพร้อมกัน โดยกระทรวงศึกษาธิการได้แบ่งระดับและประเภทการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็น 3 ระดับ คือก่อนประถม ประถม และ มัธยม โดยมัธยมแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย โดยในส่วนของมัธยมศึกษาตอนปลาย นั้นกระทรวงศึกษาธิการไดกกำหนดให้เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)โดยแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ และให้สถานศึกษาดำเนินการตามความเหมาะสมของสถานศึกษาที่เปิดสอนโดยในการเรียนแบบสะสมหน่วยกิตการโอนหน่วยกิตให้กับผู้ที่สนใจ หรือ ให้กับนักเรียนในระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นการนำผลการเรียน ที่เรียนมาขอโอนหน่วยกิตแล้วนับจำนวนหน่วยกิตสะสมภายหลังที่ได้สมัครเข้าเรียนและขึ้นทะเบียน เรียนตามหลักสูตรของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา การโอนผลการเรียนเข้าสู่หลักสูตรการอาชีวศึกษา มีการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เปรียบเทียบกับจุดประสงค์ รายวิชา สมรรถนะรายวิชาและคำอธิบายรายวิชาหมวดวิชาทักษะชีวิต ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2551 มีจุดประสงค์และเนื้อหาใกล้เคียงกัน ดังนั้น การจัดทำโครงสร้างหลักสูตร สถานศึกษาจึงต้องมีการมุ่งให้ความสัมพันธ์และสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ ปรัชญาการอาชีวศึกษาและมาตรฐานการศึกษาวิชาชีพ หรือมาตรฐาน สมรรถนะของสาขาวิชานั้น ๆ ในการจัดการศึกษา ส่วนการจัดหลักสูตรควรจัดการศึกษาเรียนร่วม หลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย ให้มีรายวิชาที่สามารถเทียบโอนผลการเรียนได้ตามกำหนดเงื่อนไขหรือเกณฑก์การสำเร็จการศึกษา

4.3 สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษา

การจัดหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 การจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ต้องร่วมมือกับสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน

คณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) กำหนดโครงสร้างหลักสูตรและเวลาเรียน การจัดการเรียนรู้และการวัดผลและประเมินผล การฝึกประสบการณ์ในสถานประกอบการ และการเทียบโอนผลการเรียนของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยเรียนครบตามโครงสร้างหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 ในเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 3 ปีการศึกษา ดังตาราง 1

ตาราง 1 โครงสร้างหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และ โครงสร้างหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย		หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)พุทธศักราช 2556	
รายวิชา	หน่วยกิต	รายวิชา	หน่วยกิต
1. รายวิชาพื้นฐาน	41 นก.	1.หมวดวิชาทักษะชีวิต	ไม่น้อยกว่า 22นก.
1.1 ภาษาไทย	6 นก.	1.1 กลุ่มวิชาภาษาไทย	ไม่น้อยกว่า 3 นก.
1.2 ภาษาต่างประเทศ	6 นก.	1.2 กลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศ	ไม่น้อยกว่า 6 นก.
1.3 วิทยาศาสตร์	6 นก.	1.3 กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์	ไม่น้อยกว่า 4 นก.
1.4 คณิตศาสตร์	6 นก.	1.4 กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์	ไม่น้อยกว่า 4 นก.
1.5 สังคมศึกษา	6 นก.	1.5 กลุ่มวิชาสังคมศึกษา	ไม่น้อยกว่า 3 นก.
1.6 สุขศึกษาและพลศึกษา	6 นก.	1.6 กลุ่มวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา	ไม่น้อยกว่า 2 นก.
1.7 ศิลปะ	6 นก.		
1.8 การงานอาชีพและเทคโนโลยี	6 นก.		
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย		หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2556	
2. รายวิชาเพิ่มเติม	ไม่น้อยกว่า 40 นก.	2.หมวดวิชาทักษะวิชาชีพ	ไม่น้อยกว่า 71 นก.
		2.1 กลุ่มทักษะวิชาชีพพื้นฐาน	ไม่น้อยกว่า 18 นก.
		2.2 กลุ่มทักษะวิชาชีพเฉพาะ	24 นก.
		2.3 กลุ่มวิชาชีพเลือก	ไม่น้อยกว่า 21 นก.
		2.4 ฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ	4 นก.
		2.5 โครงการพัฒนาทักษะวิชาชีพ	4 นก.
		3. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า 10 นก.

ตาราง 1 (ต่อ)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย		หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)พุทธศักราช 2556	
3. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	360 ชั่วโมง	1.หมวดวิชาทักษะชีวิต	2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์
รวม	ไม่น้อยกว่า 81 นก.	รวม	ไม่น้อยกว่า 103 นก.

4.4 การจัดโครงสร้างรายวิชาและเวลาเรียน

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 การจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย ดังนี้

1. รายวิชาพื้นฐาน สถานศึกษาจัดรายวิชาพื้นฐาน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 41 หน่วยกิต โดยวางแผนการจัดรายวิชาพื้นฐาน ดังนี้

1.1 รายวิชาพื้นฐานที่จะเทียบโอนผลการเรียนเข้าสู่รายวิชาในกลุ่มวิชาต่าง ๆ ของหมวดวิชาทักษะชีวิต ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ จำนวน 22 หน่วยกิต การจัดรายวิชาพื้นฐาน

กลุ่มนี้ ให้พิจารณาถึงมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหาใกล้เคียงกับรายวิชาในกลุ่มวิชาต่าง ๆ ของหมวดวิชาทักษะชีวิต ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60 โดยจัดเป็นรายวิชาที่มีจำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่าหน่วยกิตของรายวิชาที่ต้องการเทียบโอนผลการเรียน

1.2 รายวิชาพื้นฐานที่จะเทียบโอนผลการเรียนเข้าสู่รายวิชาในหมวดวิชาเลือกเสรีตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ จำนวน 10 หน่วยกิต การจัดรายวิชาพื้นฐานกลุ่มนี้ ให้พิจารณาถึงมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหาใกล้เคียงกับรายวิชาในหมวดวิชาเลือกเสรี หรือหมวดวิชาทักษะวิชาชีพในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60 โดยจัดเป็นรายวิชาที่มีจำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่าหน่วยกิตของรายวิชาที่ต้องการเทียบโอนผลการเรียน

2. รายวิชาเพิ่มเติม สถานศึกษาจัดรายวิชาเพิ่มเติม ไม่น้อยกว่า 40 หน่วยกิต โดยวางแผนการจัดดังนี้

2.1 รายวิชาเพิ่มเติมที่สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และ/หรือจุดเน้นของสถานศึกษา (ถ้ามี)

2.2 รายวิชาเพิ่มเติมจัดตามหมวดวิชาทักษะวิชาชีพ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ไม่น้อยกว่า 71 หน่วยกิต) สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดรายวิชา โดยมีชื่อรายวิชา จุดประสงค์รายวิชาและเนื้อหารายวิชา และชั่วโมงเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ แต่คิดค่าหน่วยกิตตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (40 ชั่วโมงเท่ากับ 1 หน่วยกิต) ทั้งนี้ กรณีต้องการวุฒิประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในสาขาใด ให้จัดรายวิชาเพิ่มเติมในกลุ่มนี้ให้เรียนให้ครบตามโครงสร้างในหมวดทักษะวิชาชีพในสาขานั้น ๆ โดยใช้เวลาเรียนไม่น้อยกว่า 3 ปีการศึกษา

3. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษาจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามโครงสร้างเวลาเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 360 ชั่วโมง/ 3 ปี โดยจัดให้เรียนทุกภาคเรียนปกติ ภาคเรียนละ 3 ชั่วโมง/สัปดาห์ ดังตาราง 2

ตาราง 2 โครงสร้างหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลายการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย

รายวิชา	หน่วยกิต
1.รายวิชาพื้ฐาน	41 นก.
1.1 ภาษาไทย	6 นก.
1.2 ภาษาต่างประเทศ	6 นก.
1.3 วิทยาศาสตร์	6 นก.
1.4 คณิตศาสตร์	6 นก.
1.5 สังคมศึกษา	8 นก.
1.6 สุขศึกษาและพลศึกษา	3 นก.
1.7 ศิลปะ	3 นก.
1.8 การงานอาชีพและเทคโนโลยี	3 นก.
2.รายวิชาเพิ่มเติม	ไม่น้อยกว่า 40 นก.
2.1 รายวิชาเพิ่มเติมที่สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและ/หรือจุดเน้นของสถานศึกษา	
2.2 รายวิชาเพิ่มเติมจัดตามหมวดวิชาทักษะวิชาชีพ หลักสูตร ปวช.	
1) กลุ่มทักษะวิชาชีพพื้นฐาน 2) กลุ่มทักษะวิชาชีพเฉพาะ	
3) กลุ่มทักษะวิชาชีพเลือก 4) ฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพ	

ตาราง 2 (ต่อ)

รายวิชา	หน่วยกิต
3. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	360 ชั่วโมง
รวม	ไม่น้อยกว่า 81 นก.

4.5 การจัดการเรียนรู้และการวัดและประเมินผลการเรียน

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา วางแผนร่วมกันในการจัดการเรียนรู้และการวัดและประเมินผลการเรียนดังนี้

1. รายวิชาพื้นฐาน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นผู้ดำเนินการจัดการเรียนรู้และวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

2. รายวิชาเพิ่มเติม

2.1 รายวิชาเพิ่มเติมที่สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และ/หรือจุดเน้นของสถานศึกษา สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นผู้ดำเนินการจัดการเรียนรู้ และวัดและประเมินผลการเรียนของผู้เรียน

2.2 รายวิชาเพิ่มเติมจัดตามหมวดวิชาทักษะวิชาชีพ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นผู้ดำเนินการจัดการเรียนรู้และวัดและประเมินผลการเรียนของผู้เรียน โดยความร่วมมือของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามข้อตกลงความร่วมมือในการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน

สำหรับการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพให้ผู้เรียน ให้ถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาดำเนินการร่วมกันในการกำหนดหรือจัดหาสถานประกอบการ โดยวางแผนการฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพในภาคฤดูร้อน

3. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นผู้ดำเนินการจัดการเรียนรู้และวัดและประเมินผลการเรียนของผู้เรียน

4. การเทียบโอนผลการเรียน

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนของผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียน

เรียนครบตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย) และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ

5. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รับเทียบโอนผลการเรียนรายวิชาเพิ่มเติมจัดตามหมวดวิชาทักษะวิชาชีพหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ จากสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เข้าสู่รายวิชาเพิ่มเติม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายตามหลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย

6. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา รับเทียบโอนผลการเรียน ดังนี้

6.1 รายวิชาพื้นฐานตามหลักสูตรสถานศึกษาสังกัดสักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เข้าสู่รายวิชาหมวดทักษะชีวิต และหมวดวิชาเลือกเสรี หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ

6.2 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เข้าสู่กิจกรรมเสริมหลักสูตรตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ทั้งนี้ ผลการเรียนที่จะนำมาเทียบโอนได้ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่แต่ละหลักสูตรกำหนด ตามตาราง 3

ตาราง 3 ภารกิจและบทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 การจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย

ที่	ภารกิจ	สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	หมายเหตุ
1.	การประชาสัมพันธ์	□	□	
2.	การรับสมัคร/ใบสมัครผู้เรียนในโครงการ	□		
3.	การลงทะเบียน/บัตรประจำตัวผู้เรียน	□		
4.	การปฐมนิเทศ การแนะแนว	□	□	

ตาราง 3 (ต่อ)

ที่	ภารกิจ	สถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	สถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	หมายเหตุ
5.	การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามโครงการเรียนร่วมหลักสูตร	☐	☐	
6.	การจัดการเรียนการสอนรายวิชาพื้นฐานและวัดผลประเมินผลรายวิชา	☐		สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา รับเทียบโอนเป็นผลการเรียนหมวดวิชาทักษะชีวิต และหมวดวิชาเลือกเสรีของหลักสูตรประกาศนียบัตร
7.	การจัดการเรียนการสอนรายวิชาเพิ่มเติมและการวัดผลประเมินผลรายวิชา		☐	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานรับเทียบโอนผลการเรียนหมวดวิชาทักษะวิชาชีพของหลักสูตรประกาศนียบัตร
8.	การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	☐	☐	
9.	การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	☐		
10.	การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ		☐	
11.	การเทียบโอนผลการเรียน	☐	☐	
12.	การทดสอบ O-NET	☐		
13.	การอนุมัติผลการเรียน	☐	☐	
14.	การออกหลักฐานการสำเร็จการศึกษา	☐	☐	
15.	การรายงานผลผู้จบการศึกษา	☐	☐	
16.	การสอบ V-NET		☐	

17.	การประเมินผลการจัดหลักสูตรสถานศึกษาโครงการเรียนร่วมหลักสูตร	□	□

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ที่ผู้วิจัยได้ค้นคว้ามาอ้างอิงไว้เป็นแนวทางการวิจัยมีดังนี้

5.1 งานวิจัยในประเทศ

สาระ ปัทมพงศา (2551, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาคู่มือการเรียนร่วมในโรงเรียนวัดกาญจนาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นการศึกษาสุราษฎ์ธานี เขต 1 พบว่า คุณภาพของคู่มือการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนวัดกาญจนารามจากการประเมินความเหมาะสมของคู่มือโดยผู้บริหาร ครูผู้สอน และ ผู้เชี่ยวชาญ มีความถูกต้องสมบูรณ์ ทั้งด้านเนื้อหา ภาษา และการนำไปใช้มีความเหมาะสมอยู่ใน ระดับมาก

ทวี อุปสุขิน (2554, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รายงานการประเมินโครงการการพัฒนาการจัดการศึกษาด้านอาชีพของนักเรียน ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต1 พบว่า 1) ผลการประเมินด้านบริบท โดยภาพรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากและผ่านเกณ์การประเมินตามที่กำหนด 2) ผลการประเมินด้านปัจจัยโดยภาพรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากและผ่านเกณ์การประเมินตามที่กำหนด 3) ผลการประเมินด้านกระบวนการโดยภาพรวมการประเมินอยู่ในระดับมากและผ่านเกณ์การประเมินตามที่กำหนด 4) ผลการประเมินด้านผลผลิต ในด้านผลที่เกิดกับนักเรียนในด้านอาชีพ โดยภาพรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากและผ่านเกณ์การประเมินตามที่กำหนด สำหรับผลการประเมินด้านความพึงพอใจ โดยภาพรวม มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากและผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่กำหนดและผลการประเมินการศึกษาต่อในด้านอาชีพของนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2553 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ส่วนใหญ่ศึกษาต่อสายอาชีพร้อยละ 56.21 มีผลการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง และผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่กำหนด 5) สรุปผลการประเมินโครงการการพัฒนาการจัดการศึกษาด้านอาชีพของนักเรียนในโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 โดยภาพรวม ผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่กำหนด

เตือนใจ อารีโรจนนุกูล (2557, หน้า 116-118) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับชั้น ปวช.1 วิทยาลัยเทคโนโลยีพายัพและบริหารธุรกิจ พบว่า 1) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนที่เลือกเรียนต่อ

สายอาชีพ ทั้ง 5 ด้าน พบว่า ปัจจัยด้านตัวผู้เรียนมีอิทธิพลมากที่สุดในการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียน อยู่ในระดับ มาก (X = 3.70) รองลงมา พบว่า คือปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและจุดเด่นของสถานศึกษามีอิทธิพลอยู่ในระดับอยู่ในระดับปานกลาง (X = 3.25) ปัจจัยด้านผู้ปกครองมีอิทธิพลอยู่ในระดับอยู่ในระดับ ปานกลาง (X = 2.88) และปัจจัยที่มีอิทธิพลน้อยที่สุดต่อการเลือกตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียนคือ ปัจจัยด้านเพื่อนและรุ่นพี่ โดยภาพรวมปัจจัยด้านเพื่อนและรุ่นพี่มีอิทธิพลอยู่ในระดับน้อย (X = 2.30) 2) สภาพทั่วไปของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีพายัพและบริหารธุรกิจ พบว่านักศึกษาที่ศึกษาต่อในสายอาชีพมีเกรดเฉลี่ยมากที่สุดอยู่ในระดับ 2.01 – 2.50 ประเภทของสถานศึกษาที่จบการศึกษาชั้น ม.3 มากที่สุดคือประเภทโรงเรียนขยายโอกาส รายได้เฉลี่ยของผู้ปกครองมากที่สุดอยู่ที่ประมาณ 0 – 15,000 บาท ระดับการศึกษาของผู้ปกครองมากที่สุดคือจบการศึกษาระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5-6 3) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนมากที่สุดคือด้านตัวผู้เรียน โดยปัจจัยหลักคือ เลือกเรียนตามเป้าหมายของตนเองที่ได้ตั้งไว้ในอนาคต เลือกเรียนตามความถนัดของตนเอง และ เลือกเรียนโดยดูจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของตนเอง ตามลำดับ 4) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียน รองลงมาอันดับที่ 2 อยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านสภาพแวดล้อมและจุดเด่นของสถานศึกษา โดยเหตุผลที่มีผลมากที่สุดคือ สภาพแวดล้อมที่ดีภายในสถานศึกษาที่จะไปศึกษาต่อ นโยบายการจัดการศึกษาของวิทยาลัย รูปแบบชุดนักศึกษา ระยะทางในการเดินทางไปยังสถานศึกษา ค่าใช้จ่ายในการศึกษาต่อ และ สวัสดิการที่สถานศึกษามีให้ ตามลำดับ 5) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียน รองลงมาอันดับที่ 3 อยู่ในระดับ ปานกลาง คือ ด้านผู้ปกครอง โดยเหตุผลที่มีผลมากที่สุด คือ ความเข้าใจของผู้ปกครองในเรื่องการศึกษาต่อสายสามัญและสายอาชีพ เลือกเรียนเพราะสภาพเศรษฐกิจ ทางบ้านของผู้ปกครอง เลือกเรียนเพราะผู้ปกครองเป็นผู้แนะนำ เลือกเรียนเพราะ ผู้ปกครองดูตัวอย่างจากผู้อื่นที่ประสบความสำเร็จ ตามลำดับ 6) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียน รองลงมาอันดับที่ 4 อยู่ในระดับ ปานกลาง คือ ด้านครูแนะแนว โดยเหตุผลที่มีผลมากที่สุด คือ เลือกเรียนตามคำแนะนำของครูแนะแนวที่มาจากสถาบันการศึกษาต่าง ๆ และ เลือกเรียนเพราะคำแนะนำจากครูแนะแนวจากสถาบันเดิม ตามลำดับ 7) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียน อันดับสุดท้าย อยู่ใน ระดับน้อย คือ ด้านเพื่อนและรุ่นพี่ โดยเหตุผลที่มีผลมากที่สุด คือ เลือกเรียนตามตัวอย่าง รุ่นพี่ที่จบการศึกษา เลือกเรียนตามเพื่อนหรือรุ่นพี่ที่แนะนำ และเลือกเรียนตามกลุ่มเพื่อน สนิท ตามลำดับ

ยุพาวดี ศิริปิริดิ์ และคณะ (2557, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า 1) สถานศึกษา

สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานีมีการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาพรวมและทุกรายด้านระดับมาก เรียงลำดับการดำเนินงานแต่ละรายด้านจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการประสานงาน ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการวางแผน ด้านการติดตามผล ด้านการทดสอบมาตรฐานฝีมือ ด้านบุคลากร และด้านหลักสูตร ตามลำดับ 2) เปรียบเทียบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี จำแนกตามสถานภาพที่แตกต่างกัน มีการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ได้แก่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ประเภทสถานศึกษา และไม่แตกต่างกันได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่งงาน 3) ปัญหาและข้อเสนอแนะจากผลการศึกษาผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นดังนี้ (1) ด้านการวางแผน สถานศึกษาควรมีการสำรวจความต้องการรับนักเรียนเข้าฝึกอาชีพจากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อเป็นการคัดกรองนักเรียนก่อนออกฝึกอาชีพ (2) ด้านการประสานงาน สถานศึกษาควรมีการส่งเสริมประสานงานระหว่างสถานประกอบการกับผู้ปกครองเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการฝึกอาชีพและการติดต่อประสานงานด้านต่าง ๆ (3) ด้านบุคลากร สถานศึกษาควรมีการจัดครูและครูฝึกที่มีความรู้ความสามารถในสาขาวิชาร่วมจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี (4) ด้านหลักสูตร สถานศึกษาควรมีการให้คำปรึกษาแก่ผู้ที่ทำการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

ชลธาร สมาธิ (2558, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาคู่มือการบริหารจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของโรงเรียนสบเมยวิทยาคม จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามแนวทางการบริหาร จัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา)ของโรงเรียนสบเมยวิทยาคม จังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า มีปัญหาในด้านการวิเคราะห์ประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน เนื่องจาก (1) ยังไม่มีการสำรวจสถานประกอบการข้อมูลพื้นฐานความจำเป็นและความต้องการของชุมชน (2) สาขาวิชาไม่ได้เป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน และ(3) ไม่ได้เตรียมความพร้อมของวิทยากร จากวิทยาลัยการอาชีพแม่ฮ่องสอน 2) ผลการพัฒนาคู่มือการบริหารจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของโรงเรียนสบเมยวิทยาคม จังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า ได้คู่มือมีองค์ประกอบด้วย ตอนที่ 1 แนวทางการดำเนินการจัดการศึกษาวิชาชีพในโรงเรียนสบเมย วิทยาคม ตอนที่ 2 แนวทางการจัดโครงสร้างหลักสูตรของโรงเรียนสบเมยวิทยาคม และตอนที่ 3 แนวทางการจัดการเรียนการสอน 3) ผลการหาประสิทธิภาพของการพัฒนาคู่มือการบริหารจัดการศึกษาเรียนร่วม หลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของโรงเรียนสบเมยวิทยาคม จังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า ด้านความถูกต้อง ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ และด้านความเป็นประโยชน์โดยภาพรวม

และรายด้านอยู่ในระดับ มากที่สุด (X = 4.86, S. D. = 0.08) ด้านที่มีระดับสูงสุด คือ ด้านความเหมาะสม (X = 4.87, S. D. =0.10) รองลงมา คือ ด้านความเป็นไปได้ (X = 4.87, S. D. =0.21) ลำดับต่อมาคือ ด้านความถูกต้อง (X = 4.85, S. D. =0.10) และด้านที่มีระดับน้อยที่สุด คือ ด้านความเป็นประโยชน์ (X = 4.84, S. D. =0.18)

สำนักงานศึกษาธิการภาค 6 (2558, หน้า 20) ได้ทำการวิจัยเรื่องการประเมินนโยบายการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย พบว่า 1. ด้านสภาวะแวดล้อมของนโยบาย ฯ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู พบว่า โดย ภาพรวมไม่ผ่านเกณฑ์ (ค่าเฉลี่ย 3.78) โดยการประเมินวัตถุประสงค์ของนโยบายผ่านเกณฑ์ทุกข้อ ส่วนการประเมินสภาพแวดล้อมทางสังคมและชุมชน ส่วนใหญ่ไม่ผ่านเกณฑ์ 2. ด้านปัจจัยเบื้องต้นของนโยบาย ฯ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู พบว่า โดภาพรวมไม่ผ่านเกณฑ์ (ค่าเฉลี่ย 3.78) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ไม่ผ่านเกณฑ์ทุกข้อ 3. ด้านกระบวนการของนโยบาย ฯ มีดังนี้ 3.1) ประเภทภารกิจของสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา พบว่า ผ่านเกณฑ์ จำนวน 4 ข้อ และไม่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 3 ข้อ 3.2) ประเมินภารกิจของหน่วยงานต้นสังกัดของโรงเรียน พบว่า ส่วนใหญ่ผ่านเกณฑ์ 3.3) ประเมินภารกิจของโรงเรียน พบว่า ส่วนใหญ่ผ่านเกณฑ์ 3.4) การประเมินการดำเนินงานของโรงเรียนด้านความพร้อมของนักเรียน พบว่า โดยภาพรวมผ่านเกณฑ์ (ค่าเฉลี่ย 4.06) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ส่วนใหญ่ผ่านเกณฑ์ 3.5) การประเมินการดำเนินงานของโรงเรียนด้านการจัดการเรียนรู้ พบว่า โดยภาพรวมผ่านเกณฑ์ (ค่าเฉลี่ย 4.06) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ส่วนใหญ่ผ่านเกณฑ์ 3.6) การประเมินการดำเนินงานของโรงเรียนด้านความพร้อมของครูผู้สอน พบว่า โดยภาพรวมผ่านเกณฑ์ (ค่าเฉลี่ย 4.18) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ส่วนใหญ่ผ่านเกณฑ์ 3.7) การประเมินการดำเนินงานของโรงเรียนด้านสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ และการบริการ พบว่า โดยภาพรวมผ่านเกณฑ์ (ค่าเฉลี่ย 4.00) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่ผ่านเกณฑ์ 3.8) การประเมินการดำเนินงานของโรงเรียนด้านการวัด ประเมินผล และการฝึกประสบการณ์ พบว่า โดยภาพรวมผ่านเกณฑ์ (ค่าเฉลี่ย 4.03) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผ่านเกณฑ์ และไม่ผ่านเกณฑ์ มี 5 ข้อ 3.9) การประเมินการดำเนินงานของโรงเรียนด้านการประชาสัมพันธ์ พบว่า โดยภาพรวมไม่ผ่านเกณฑ์ (ค่าเฉลี่ย 3.86) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ไม่ผ่านเกณฑ์ทุกข้อ 3.10) การประเมินการดำเนินงานของโรงเรียนด้านความร่วมมือและการยอมรับของชุมชน พบว่า โดยภาพรวมไม่ผ่านเกณฑ์ (ค่าเฉลี่ย 3.88) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ไม่ผ่านเกณฑ์ทุกข้อ 4. ด้านผลผลิตของนโยบายฯ มีดังนี้ 4.1) การประเมินด้านผลผลิตนโยบาย ฯ ในประเด็นการจัดกระบวนการเรียนรู้ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ พบว่า ครูได้จัดกระบวนการเรียนรู้ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยภาพรวม

ไม่ผ่านเกณฑ์ (ค่าเฉลี่ย 3.90) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่ไม่ผ่านเกณฑ์ 4.2) การประเมินด้านผลผลิตนโยบาย ฯ ในประเด็นการบริหารตามนโยบายทวิศึกษาฯ ของผู้บริหาร พบว่า โดยภาพรวมผ่านเกณฑ์ (ค่าเฉลี่ย 4.08) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่ผ่านเกณฑ์ 4.3) การประเมินด้านผลผลิตนโยบาย ในประเด็นพฤติกรรมการทำงาน (คุณลักษณะอันพึงประสงค์) ของนักเรียน พบว่า โดยภาพรวมผ่านเกณฑ์ (ค่าเฉลี่ย 4.10) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่ผ่านเกณฑ์ 4.4) การประเมินด้านผลผลิตนโยบาย ในประเด็นความสามารถทั่วไป (สมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไป) ของนักเรียน พบว่า โดยภาพรวมไม่ผ่านเกณฑ์ (3.94) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ไม่ผ่านเกณฑ์ทุกข้อ 4.5) การประเมินด้านผลผลิตนโยบาย ในประเด็นความสามารถด้านวิชาชีพ (สมรรถนะวิชาชีพ) ของนักเรียน พบว่า โดยภาพรวมไม่ผ่านเกณฑ์ (ค่าเฉลี่ย 3.98) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ไม่ผ่านเกณฑ์ทุกข้อ 5. ผลการศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานตามนโยบายการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตร อาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) รายละเอียดดังนี้ 5.1) ด้านบุคลากร ผู้บริหาร บุคลากรที่รับผิดชอบนโยบายการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ต้องมีความรู้ความเข้าใจในโครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร รวมทั้งชี้แจง ทำความเข้าใจกับกลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ เรียนร่วมกับหลักสูตรอาชีวศึกษาและ มัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) อย่างชัดเจน นำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนส่วนใหญ่บุคลากรของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจะเป็นผู้ดำเนินการทั้งการประสานงาน การจัดการเรียนรู้ การวัดประเมินผล ส่วนโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจะดำเนินการ ประชาสัมพันธ์ และจัดตารางเรียนให้สอดคล้องกับวิทยาลัยต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนเดินทางไปเรียนได้อย่างสะดวก 5.2) ด้านงบประมาณ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ยังไม่ได้รับงบประมาณช่วยเหลือ มีบางโรงเรียนที่ได้รับความอนุเคราะห์จากวิทยาลัยเทคนิคในการรับ-ส่งนักเรียน และจัดบุคลากรในการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนส่วนใหญ่นักเรียนต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการเดินทางเอง 5.3)ด้านวัสดุอุปกรณ์ ในการจัดการเรียนรู้ทุกอย่างใช้ของวิทยาลัยที่นักเรียนไปเรียน เพราะมีวัสดุ อุปกรณ์พร้อมตามสาขาวิชาที่นักเรียนเรียน 5.4) ด้านการดำเนินงานภารกิจต่าง ๆ ได้มีการประสานงานกันในการจัดตารางเรียนให้นักเรียนที่จะเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) สามารถเดินทางไปเรียนที่วิทยาลัยต่าง ๆ โรงเรียนบางแห่งให้นักเรียนเรียนสัปดาห์ละ 2 ครั้ง คือวันพุธช่วงบ่าย และวันศุกร์ช่วงบ่าย หรือเรียนเพิ่มในวันเสาร์ ซึ่งทางวิทยาลัยบางแห่งมีข้อจำกัดในเรื่องบุคลากร ไม่สามารถเปิดสาขาที่นักเรียนต้องการได้ทั้งหมด 5.5) ข้อเสนอแนะ 1) สนับสนุนงบประมาณเพื่อเป็นค่า

พาหนะเดินทาง ค่าอาหารให้กับนักเรียน 2)สนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ให้กับวิทยาลัยต่าง ๆ ที่จัดการเรียนร่วมตามหลักสูตรฯ 3) จัดประชุมสัมมนาเพื่อติดตามผลและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในกลุ่มโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม ตามหลักสูตรฯ และสถาบันการศึกษาที่ให้ความร่วมมือ เพื่อความชัดเจนในเรื่องหลักสูตร การเทียบโอน และการดำเนินการต่าง ๆ 4) ผู้เรียนต้องมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) 5) สถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชน ควรมีการประชุมวางแผน ตลอดจนมีการนิเทศเพื่อแก้ไขปัญหาในการดำเนินงานร่วมกันอย่างต่อเนื่อง

อุดม ประชานันท์ (2560, บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความรู้สู่การจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของวิทยาลัยการอาชีพเกษตรวิสัย พบว่า 1) ผลการศึกษาสภาพการบริหารจัดการความรู้สู่การจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของวิทยาลัยการอาชีพเกษตรวิสัย พบว่า การศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความรู้สู่การจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของวิทยาลัยการอาชีพเกษตรวิสัย พบว่า ครูขาดความรู้ในการจัดการศึกษาทวิศึกษาให้นักศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายได้ทราบถึงแนวทางการจัดการทวิศึกษา ขาดการเอาใจใส่ในการประสานงานกับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดการศึกษาทวิศึกษาให้แก่นักเรียนทวิศึกษา ครูยังยึดติดอยู่กับการจัดการศึกษาแบบเดิมที่เคยกระทำมากับนักเรียนที่เรียนปกติ ไม่ได้มีการปรับปรุงวิธีการจัดการศึกษาทวิศึกษาให้แก่นักเรียนทวิศึกษา โดยมุ่งหวังจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรมากกว่าการคำนึงถึงทักษะด้านวิชาชีพที่นักเรียนทวิศึกษาต้องการเรียนรู้และได้รับวุฒิการศึกษาด้านวิชาชีพที่เทียบเท่ากับนักเรียนที่เรียนสายอาชีพโดยตรง 2) ผลสร้างและทดลองใช้รูปแบบการจัดการความรู้สู่การจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของวิทยาลัยการอาชีพเกษตรวิสัย พบว่า การสร้างและผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความรู้สู่การจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของวิทยาลัยการอาชีพเกษตรวิสัย เป็นรูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีชื่อว่า “PAKE Model” นำไปดำเนินการในการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนทวิศึกษา ปรากฏว่ารูปแบบที่จัดทำขึ้นมีความเหมาะสมและเป็นไปได้ สามารถนำไปใช้ในการพัฒนารูปแบบได้ และได้มีการนำรูปแบบการจัดการบริหารจัดการความรู้สู่การจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของวิทยาลัยการอาชีพเกษตรวิสัย ให้แก่ครูผู้สอน ครูประจำห้องเรียน และนักเรียนทวิศึกษา ผลการเปรียบเทียบการทดลองก่อน-หลังการพัฒนามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้รูปแบบที่พัฒนาขึ้นอย่างสมบูรณ์ 3) ผลการประเมินผล

การใช้รูปแบบการบริหารจัดการความรู้สู่การจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของวิทยาลัยการอาชีพเกษตรวิสัย พบว่า การประเมินความพึงพอใจในการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความรู้สู่การจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของวิทยาลัยการอาชีพเกษตรวิสัย พบว่า ครูผู้สอน ครูประจำห้องเรียน และนักเรียนทวิศึกษา มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก (X = 4.38)

อารีรัตน์ ชูรวง (2559, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการประเมินการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชวีศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 23 จังหวัดพิษณุโลก สังกัดสำนักงานบริหารการศึกษาพิเศษ พบว่า 1) การประเมินบริบทของการจัดการศึกษามีความเหมาะสมมากที่สุด พบว่า การจัดการศึกษาเป็นทางเลือกสำหรับนักเรียนด้อยโอกาสที่มีความประสงค์จะเรียนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายควบคู่กับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ การจัดการศึกษาเป็นการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาอาชีวศึกษาแก่นักเรียนด้อยโอกาสตามความถนัดและความความสนใจและการจัดการศึกษาสามารถผลิตนักเรียนให้มีความรู้ความสามารถทางด้านวิชาชีพและเหมาะสมกับทิศทางการพัฒนาประเทศและรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตและการจัดการศึกษาสนับสนุน สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานต้นสังกัด และการจัดการศึกษาสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน 2) การประเมินปัจจัยนำเข้าของการจัดการศึกษา พบว่า ด้านหลักสูตรสถานศึกษา ด้านความ พร้อมของครูผู้สอน ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้และด้านงบประมาณมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อ พิจารณารายด้านดังนี้ 1. ด้านหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า หลักสูตรสถานศึกษามีความสอดคล้องกับ นโยบายการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานต้นสังกัด หลักสูตรสถานศึกษาเปิดโอกาสทางการศึกษาให้กับนักเรียนสามารถพัฒนาศักยภาพและพัฒนาทางด้านอาชีพ เพื่อส่งเสริม ความรู้ให้ทันต่อสังคมในปัจจุบัน และรายวิชาเพิ่มเติม หรือรายวิชาชีพสอดคล้องกับโครงสร้างหลักสูตร หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2556 และครบตามเกณฑ์การจบการศึกษา 2. ด้านความพร้อมของครูผู้สอน พบว่า ครูสามารถเป็นที่ปรึกษา และดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เกิดการเรียนรู้ ครูประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนทั้งกาย วาจา ใจ ครูแสวงหาความรู้ ศึกษาค้นคว้าในวิทยาการใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ครูมีความรู้ตรงสาขาวิชา และจัดการเรียนรู้ตรงสาขาวิชา มีจำนวนเพียงพอในการจัดการเรียนรู้ของรายวิชาตามหลักสูตร สถานศึกษา 3. ด้านงบประมาณ พบว่า สถานศึกษาจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนด้านแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา สถานศึกษาจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนกิจกรรมภายในสถานศึกษาเพื่อส่งเสริม

การเรียนรู้และสร้างประสบการณ์ให้กับนักเรียน และสถานศึกษาจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนกิจกรรมภายนอกสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และสร้างประสบการณ์ให้กับนักเรียน 4. ด้านสื่อ และแหล่งเรียนรู้ พบว่า สถานศึกษามีสื่อ สื่อเทคโนโลยี เอกสาร หนังสือให้นักเรียนได้ค้นคว้าในแหล่ง เรียนรู้อย่างเพียงพอ สถานศึกษาจัดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน และ สถานศึกษาจัดพื้นที่สำหรับทำกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมภายใน โรงเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน สถานศึกษามีเครือข่ายการจัดการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ให้กับนักเรียน และ สถานศึกษาจัดแหล่ง เรียนรู้ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และเครือข่ายคอมพิวเตอร์สำหรับการศึกษาค้นคว้าของนักเรียน 3) การประเมินกระบวนการของการจัดการศึกษา พบว่าด้านการจัดการศึกษา และด้านการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านดังนี้ 1. ด้านการจัดการศึกษา พบว่า สถานศึกษามีการวางแผน และจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาร่วมกันระหว่างสถานศึกษา มีการรายงานผลการเรียนของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบทุกสิ้นภาคเรียน และรายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษาทุกสิ้นปีการศึกษาหน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 2. ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยคำนึงถึงศักยภาพ ความสามารถของนักเรียน และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจ ความต้องการของนักเรียน มีการวัด และประเมินผลหลากหลาย มีความต่อเนื่องควบคู่ไปกับการจัดการเรียน จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยลงมือปฏิบัติจริงสร้างทักษะให้นักเรียน และจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยฝึกทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ให้นักเรียน 4) การประเมินผลผลิตของการจัดการศึกษา พบว่า นักเรียนทุกคนจบการศึกษาตามหลักสูตร นักเรียนมีความพร้อมในการประกอบอาชีพอยู่ในระดับมาก โดยนักเรียนมองเห็นความก้าวหน้าในวิชาชีพที่ตนเองเลือกปฏิบัติ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีความภาคภูมิใจในอาชีพที่ตนเองเลือกปฏิบัติ ในส่วนของความพึงพอใจการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมาก พบว่ามีความพึงพอใจในเรื่องการจัดการศึกษาเป็นทางเลือกสำหรับนักเรียนที่มีความประสงค์จะเรียนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายควบคู่กับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ การจัดการศึกษาเป็นการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาอาชีวศึกษาตามความถนัดและความความสนใจของนักเรียน สถานศึกษามีการประสานหน่วยงานหรือสถานประกอบการในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ครูที่ปรึกษาให้คำแนะนำนักเรียน เกี่ยวกับการปฏิบัติตน และส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับนักเรียน ครูประพฤติ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนทั้งกาย วาจา และใจ พัฒนานักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์และการจัดการศึกษาส่งเสริม พัฒนาการอ่าน คิดวิเคราะห์ เขียนให้นักเรียน การจัดการศึกษาส่งเสริม พัฒนานักเรียนมีความรู้ ความสามารถทางด้าน

วิชาชีพสอดคล้องกับความต้องการ และการจัดการศึกษาส่งเสริม พัฒนานักเรียน มีทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพ

ชูเกียรติ อุ่นปัญญา และ พนมพร จันทรปัญญา (2560, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการจัดการการศึกษาแบบทวิศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า การจัดการการศึกษาแบบทวิศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีการดำเนินการ 4 ด้านได้แก่ 1) ด้านการวางแผน สถานศึกษาส่วนใหญ่มีการประชุมเพื่อวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและสภาพความพร้อมของบุคลากร ส่วนการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการกำหนดจุดหมาย ที่มีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ นโยบาย เป้าหมาย นั้นอยู่ในระดับน้อย รวมถึงการบรรจุการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาไว้ในแผนการปฏิบัติการระยะสั้นและระยะยาวของสถานศึกษานันมีการบรรจุเพียงบางสถานศึกษา 2) ด้านการจัดการองค์การ สถานศึกษาส่วนมากได้มีการทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา พร้อมกับมีการการแต่งตั้งคณะทำงานรับผิดชอบโครงการ แต่มีบางสถานศึกษาที่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่พิจารณาเทียบโอนผลการเรียน 3) ด้านการนำและการสั่งการ สถานศึกษาส่วนมากมีการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับครู และจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ รวมถึงการประสานงานร่วมกับภาคีเครือข่ายเพื่อร่วมกันสนับสนุนการจัดการการศึกษาแบบทวิศึกษา 4) ด้านการควบคุมติดตาม สถานศึกษามีระบบการนิเทศและการกำกับติดตามการจัดการเรียนรู้ของครู โดยมีการประชุมชี้แจงการนิเทศและการกำกับติดตาม แต่สถานศึกษาส่วนมากไม่ได้นำผลการนิเทศและกำกับติดตามมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ และจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จากประเด็นปัญหาทั้ง 4 ด้าน นั้น มาจาก 3 ปัจจัย คือ 1) บุคลากรของสถานศึกษามีจำนวนน้อย เมื่อมีการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาเพิ่มเติมจากการเรียนการสอนปกติ จึงทำให้ชั่วโมงสอนของครูมีมากกว่าเดิม ซึ่งสถานศึกษาจะทำการจ้างบุคลากรสายการสอนเพิ่มก็จะเป็นการเพิ่มงบประมาณรายจ่ายของสถานศึกษา 2) งบประมาณ สถานศึกษาได้รับงบประมาณสนับสนุนจากต้นสังกัดตามจำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมการเรียนการสอนแบบทวิศึกษา ในการทำความร่วมมือกันกับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตการศึกษามัธยมศึกษานั้น บางสถานศึกษาอยู่ไกล จึงทำให้ค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นจากค่าเดินทางของบุคลากรที่ไปปฏิบัติหน้าที่ จึงส่งผลให้งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนไม่สมดุลกับรายจ่ายของสถานศึกษา 3) วัสดุ ครุภัณฑ์ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาไม่มีครุภัณฑ์ที่จำเป็นใช้ประกอบการสอนในบางสาขาวิชาจึงทำให้กระบวนการเรียนการสอนไม่เป็นไปตามสมรรถนะรายวิชา ในส่วนสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษามีครุภัณฑ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนจริงแต่ไม่สะดวกขนย้ายไปยังสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอน จึงเกิดปัญหากับ

สถานศึกษาที่อยู่ห่างไกล แนวทางที่จะพัฒนาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา คือการสนับสนุนงบประมาณจากต้นสังกัดให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาแต่ละสถานศึกษาที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษา

สุทธิพงษ์ ฝึกฝ่าย (2560, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษาแบบทวิศึกษา พบว่า 1) สภาพปัจจุบันและปัญหารูปแบบความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษาแบบทวิศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษากรณีศึกษาวิทยาลัยการอาชีพป๊ว อยู่ในลักษณะที่ยังไม่ชัดเจนทั้งรูปแบบ กฎเกณฑ์ ข้อบังคับ และอื่น ๆ และ 2) รูปแบบความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษา เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา กรณีศึกษา, หน้าวิทยาลัยการอาชีพป๊ว ที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย ประเด็น 9 ประเด็น ดังนี้ 1) การผลิตและพัฒนากำลังคนตามความต้องการ 2) การพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ 3) การประชาสัมพันธ์ แนะแนวรับสมัครและคัดเลือกผู้เรียน 4) การพัฒนาผู้บริหารและครูผู้สอน 5) การบริหารทรัพยากรในการจัดการเรียนการสอน 6) การนิเทศ ติดตาม การจัดการเรียนการสอน 7) การวัดผลสัมฤทธิ์ตามหลักสูตรในแต่ละภาคเรียน 8) การทดสอบมาตรฐานวิชาชีพระดับชาติ หรือระดับอาเซียน และ 9) การติดตาม ประเมินผล ปรับปรุงและส่งเสริม ทำให้เห็นประเด็นและองค์ประกอบของความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษาแบบทวิศึกษา ซึ่งนอกเหนือจากจะเป็นรูปแบบความร่วมมือที่ชัดเจนและเหมาะสมแล้ว ยังเป็นกลไกสำคัญที่จะนำไปสู่ การจัดทำแผนปฏิบัติการ (Action Plan) ในการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ อันจะเป็นการขับเคลื่อนให้เกิดพลวัตรอย่างต่อเนื่อง

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

เอดดี้ (Eddy, 1969, Abstract) ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนเกษตรกรรม ของรัฐหลุยเซียน่า จำนวน 741 คน พบว่า 1) บิดา มารดามีอิทธิพลต่อการเลือกสาขาวิชาเรียนต่อ 2) ระดับการศึกษาของบิดา มารดามีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดับการเลือกสาขาวิชาเรียนต่อของเด็ก มากกว่าความมีชื่อเสียงของบิดามารดา 3) การเลือกสาขาวิชาเรียนต่อของเด็กขึ้นอยู่กับความสนใจส่วนตัว ความพึงพอใจ ความสามารถ และค่าตอบแทน และ 4) บิดา มารดา บุคคลที่มีชื่อเสียงในวิชาชีพมีอิทธิพลต่อการเลือกสาขาวิชาตามลำดับ

ดอบบีน (Dobbins, 1969, Abstract; อ้างถึงในสุวิน กฤษสุริยา,2547, หน้า 4) ศึกษาเกี่ยวกับความปรารถนาและความมุ่งหวังทางด้านการศึกษาและ อาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในรัฐหลุยเซียนา โดยใช้แบบสอบถามความปรารถนาและความมุ่งหวังของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 492 คน พบว่าบิดามารดามีอิทธิต่อการเลือกอาชีพมากกว่าการเลือกศึกษาต่อ

ชาร์ลา (Shahla, 1987, Abstract ; อ้างถึงในสมศักดิ์ สินธุระเวชญ์, 2542, หน้า 43) ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกโครงการเทคนิคศึกษาของนักเรียนโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าเรียนในโครงการเทคนิคศึกษา และเพื่อศึกษาความต้องการของนักเรียนในด้านเทคนิคศึกษา ทำการศึกษาโดยใช้แบบสอบถามนักเรียน 238 คน จากมหาวิทยาลัยพิทเบอร์ก และมหาวิทยาลัยแคนซัส ซึ่งผลการวิจัยพบว่าปัจจยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักเรียน ได้แก่คณะวิชา และบุคคลต่าง ๆ และพบว่านักเรียนที่อยู่ในตัวแปร 8 ด้าน คือ ครอบครัว กลุ่มเพื่อน คณะวิชา สื่อที่รับได้ การทำงาน ความสนใจ บุคคล และอื่น ๆ แตกต่างกัน มีการตัดสินใจเลือกโครงการ เทคนิคศึกษาแตกต่างกันด้วย

ฮาร์ดี้และโซฟี่ (Hardy & Sophie, 1995, Website) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความไม่ต่อเนื่องในการจัดการศึกษาแบบร่วมกันระหว่างรัฐบาลกับสถานศึกษาและสถานประกอบการผลการวิจัยพบว่า การทำงานร่วมกันเป็นวิธีหนึ่งที่จะสร้างความสัมพันธ์กัน โดยสถานศึกษาจะต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของการได้ความรู้และทักษะ จากสถานประกอบการ เพื่อเข้าสู้ตลาดแรงงานอย่างมีประสิทธิภาพ ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ คนส่วนมากยังไม่เข้าใจการศึกษาระบบนี้รวมถึงผู้ปกครองด้วยจึงจำเป็นต้องมีการให้ความรู้เกี่ยวกับการศึกษาระบบนี้ ซึ่งสิ่งสำคัญที่จะต้องปฏิบัติคือ การทำงานเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ระหว่างรัฐบาล สถานศึกษาและสถานประกอบการ ปัจจัยที่ทำให้การทำงานไม่ประสบผลสำเร็จ อาจเป็นไปได้ว่า เมื่อมีการศึกษาระบบนี้เข้าไปเกี่ยวข้องกับการทำงานของแต่ละหน่วยงาน จะต้องมีการเปลี่ยนรูปแบบการทำงานและแสวงผลประโยชน์ ประสิทธิภาพที่จะได้รับการจากการฝึกงาน อย่างเป็นที่ยอมรับและเชื่อถือ ควรจะให้บุคลากรในแต่ละหน่วยงานได้รับเทคนิคความรู้เพื่อช่วยให้การศึกษาระบบนี้ประสบความสำเร็จ

โบโน (Bono, 1996, p.26) ได้ทำการวิจัยเรื่องการเปรียงเทียบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษา ในการฝึกงาน ตามระยะเวลาที่กำหนดผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาฝึกงานที่มีอาจารย์ที่ปรึกษา ไปนิเทศตลอดกับนักศึกษาที่ไม่มีอาจารย์ไปนิเทศแต่ให้มีการทดสอบก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานโดยใช้เวลาห่างกัน 12 สัปดาห์ผลที่ได้รับไม่มีความแตกต่างกัน สรุปว่าการจัดการศึกษาโดยการให้ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา กับสถานประกอบการ พร้อมกับนักศึกษา มีความสัมพันธ์และทุกฝ่ายจะต้องให้ความร่วมมือ สถานศึกษาจะต้องให้ความสนใจในการติดต่อประสานงานความสัมพันธ์เพื่อให้นักศึกษาเกิดประสบการณ์สูงสุดในการเข้าร่วมโครงการ

เออร์เบ (Erbe, 1996, p.2819) ได้ทำการวิจัยเรื่องการเพิ่มคุณค่าการยกระดับของผลที่ได้รับในการเข้าร่วมโครงการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมจากการเรียนรู้ประสบการณ์การพัฒนาอาชีพผลการวิจัยพบว่า การศึกษาการเรียนรู้จากประสบการณ์แบบมีส่วนร่วมที่เกี่ยวกับความ

ร่วมมือของภาครัฐและเอกชน ทำให้นักศึกษามีโอกาสได้รู้ถึงรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน ผลประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าศึกษาในระบบนี้ นอกจากจะได้รับประสบการณ์จากการฝึกงานแล้ว ยังสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสภาวะสังคมได้ โดยที่นักศึกษากลุ่มปรกติในสาขาเดียวกันที่ไม่ได้ฝึกงานในสถานประกอบการ มีผลลัพธ์ด้านความสำเร็จ ของการเข้าทำงานหรือประกอบธุรกิจมีความแตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่นักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการจะได้รับการยอมรับจากสถานประกอบการมากกว่านักศึกษากลุ่มปรกติ

เลห์มานน์ (Lehmann, 1997, Abstract) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลสัมฤทธิ์ของการจัดการศึกษาระบบทิวภาคีในประเทศเยอรมัน ผลการวิจัยพบว่า เป็นระบบการศึกษาที่นิยมกันแพร่หลาย และเป็นวิธีผลิตแรงงานที่มีทักษะเข้าสู่ตลาดอุตสาหกรรม ทำให้เกิดแรงจูงใจให้นักศึกษาเข้าร่วมศึกษาต่อในระบบนี้เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วจะมีทักษะในการปฏิบัติงาน และประสบผลสำเร็จในการเข้าสู่ตลาดแรงงานอย่างมีประสิทธิภาพ

ฮิลล์ (Hill, 2000, p.159-A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสนับสนุนของการประชุมสำหรับโรงเรียนรัฐบาลในรัฐแอละเบมา โดยใช้คำถามวิจัยว่า ชุมชนซึ่งมีผู้อาศัยอยู่ซึ่งเป็นชุมชนกลุ่มน้อยมากกว่ามีการสนับสนุนโรงเรียนรัฐบาลในระดับน้อยกว่าหรือไม่ การศึกษาครั้งนี้ให้นิยาม การสนับสนุนของชุมชน โดยใช้วัดความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน 8 ประการ คือ 1) การสนับสนุนทางการเงิน 2) การสนับสนุนทางสื่อ 3) การมีส่วนเกี่ยวข้องของผู้ปกครอง 4) การออกสู่ชุมชนของระบบโรงเรียน 5) ชุมชนให้สิ่งอำนวยความสะดวกของโรงเรียน 6) โปรแกรมสนับสนุนของชุมชน 7) การเข้าเกี่ยวข้องของผู้ที่ไม่ใช่ผู้ปกครอง 8) การประเมิน ของศึกษาธิการ หลังสร้างแบบวัดเหล่านี้เพื่อจัดตำแหน่งการสนับสนุนของชุมชนของระบบโรงเรียนแต่ละระบบโดยใช้ข้อมูลเชิงสัมมะโนเพื่ออธิบายลักษณะของชุมชนที่ศึกษา ตัวแปร ทางประชากรศาสตร์ที่ศึกษาได้แก่ ชนชั้น การประชุมชนเมือง ขนาดของกลุ่มโรงเรียน และจำนวนเด็กในวัยเรียน รวมตัวแปรเพิ่มเติมเหล่านี้เข้าด้วยกันแล้วทดสอบว่า เชื้อชาติหรือตัวแปรอื่น เป็นพยากรณ์เบื้องต้นของกลุ่มสนับสนุนของชุมชนสำหรับโรงเรียนรัฐบาล ทำการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลทั้งใช้ข้อมูลที่เก็บไว้ได้เมื่อ ค.ศ. 1970 ด้วยข้อค้นพบแสดงว่า เชื้อชาติชนชั้น และการเป็นชุมชนเมือง มีอิทธิพลต่อระดับการสนับสนุนของชุมชนสำหรับโรงเรียนรัฐบาลในขณะที่มีความแตกต่างระหว่างตัวบ่งชี้เหล่านี้ ข้อค้นพบโดยรวมชี้แนะว่าระบบที่มีค่าร้อยละ ของนักเรียนชุมชนน้อยกว่าระบบที่มีผู้ปกครองได้รับการศึกษากว่า และระบบในเมืองมากกว่า มักจะมีความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนชุมชนที่เข็มแข็งกว่า

กรอสซี (Groossi, 2001, p.241-A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความตระหนักในบทบาท ของผู้บริหารสถานศึกษาในการประสานความร่วมมือจากชุมชน เพื่อกำหนดเป้าหมายทางการศึกษา ซึ่ง

ได้ข้อสรุปว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความพยายามที่จะประสานความร่วมมือจากชุมชน เพื่อกำหนดเป้าหมายทางการศึกษาโดยเน้นไปที่การมีส่วนร่วมของพ่อแม่ผู้ปกครองเพราะครอบครัวถือว่าเป็นหน่วยที่เล็กที่สุดของสังคม ซึ่งมีความใกล้ชิดกับผู้เรียนมากที่สุดและการมีส่วนร่วมมากขึ้นของชุมชนจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น ด้านการบริหารจัดการ บทบาทหน้าที่ของชุมชนและความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน นำไปสู่เป้าหมายทางการศึกษาของชุมชนที่มีผลต่อการพัฒนานโยบายและการเตรียมการด้านบริหารจัดการ

แซเตอร์ส (Sanda, 2002, p.118-A ; อ้างถึงในสุทธิพงษ์ ฝักฝ่าย, 2560, หน้า 55) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการการร่วมมือและการเพิ่ม การสื่อสารระหว่างบ้านกับโรงเรียน ซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จของการเรียนของนักเรียนอัฟริกัน-อเมริกา โดยจัดรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการลงมือปฏิบัติเพื่อเพิ่มพูนความร่วมมือและการสื่อสารระหว่างบ้านกับโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่ง ในประเทศอเมริกา การวิจัยโดยผู้ร่วมโครงการของการวิจัยเชิงปฏิบัติการตามขั้นตอน 4 ขั้น คือ ปัญหา การสำรวจ การลงมือปฏิบัติและ การประเมินผลผลการศึกษาพบว่า เมื่อให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในโรงเรียนมากยิ่งขึ้น นักเรียน มีผลการเรียนดีขึ้นจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า การพัฒนาการจัดการศึกษา ต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และชุมชนต้องเข้ามามีส่วนร่วม ในการพัฒนาการศึกษาทุกขั้นตอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญยิ่งที่ทำให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษามีประสิทธิภาพเพราะประกอบด้วยบุคคลหลายฝ่าย ที่คัดเลือกมาจาก ชุมชนแต่คณะกรรมการสถานศึกษายังให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาได้ไม่เต็มที่เนื่องจากมีสาเหตุ หลายประการได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษายังไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ขาดความรู้ ความเข้าใจในการบริหารจัดการ ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นและการประชุมของคณะกรรมการ สถานศึกษามีน้อย ปัญหาที่กล่าวมานี้ส่งผลต่อการพัฒนาความร่วมมือของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และจะส่งผลถึงการบริหารที่มีคุณภาพตามมาตรฐานส่งผลต่อการพัฒนา คุณภาพการจัดการศึกษาต่อไป

จริงจิต (Chringchit, 2002, pp.128-129) และแม็คโคชาน และโอทีโร (McCoshan & Otero) คือการได้ฝึกงานในสถานประกอบการ มีความสำคัญมากที่สุด ความสำคัญน้อยที่สุดคือการให้ การศึกษาต่อเนื่องในสถานประกอบการ แก่บุคลากรของสถานศึกษา ประโยชน์ของความร่วมมือ คือ โอกาสการได้งานทำของนักเรียนนักศึกษา การหารายได้ของนักศึกษา และการช่วยพัฒนา เศรษฐกิจของท้องถิ่น ในด้านจุดอ่อนหรืออุปสรรคของความร่วมมือ การขาดงบประมาณสนับสนุน จากทั้งฝ่ายสถานศึกษาและสถานประกอบการ ภาระงานที่เพิ่มขึ้นของอาจารย์ ความไม่ยืดหยุ่นของ ตารางสอน และบุคลากรของสถานศึกษาขาดทักษะความรู้ด้านธุรกิจอุตสาหกรรม และทักษะการ ขาย รวมทั้งสถานศึกษาขาดแผนกลยุทธ์ ส่วนอุปสรรคด้านสถานประกอบการคือ

นายจ้างมองไม่ เห็นประโยชน์และขาดความเข้าใจด้านการพัฒนาองค์การของตนเองและมองไม่เห็นผลเสียของ ผลผลิตของสถานศึกษาที่ไม่ตรงกับความต้องการของตน

แม็คโคชาน และโอทีโร (McCoshan & Otero, 2003, Abstract) พบว่าความคิดเห็นของเจ้าของและผู้บริหารสถานประกอบการ จากงานวิจัยของอัลมีเกรน (Almegren) มีความคิดเห็นเชิงบวกต่อความร่วมมือแม้จะมีความร่วมมือไม่มากนักแต่มีความคิดเห็นเชิงลบต่อคุณลักษณะ ของนักเรียนอาชีวศึกษา คือมีความรู้และทักษะน้อย ขาดความเชื่อมั่นและแรงบันดาลใจ ขาดข้อมูลเกี่ยวกับสถานประกอบการระบบงาน ระบบแรงงาน และขาดระเบียบวินัย หลักสูตร ของสถานศึกษา ไม่ตอบสนองความต้องการของสถานประกอบการ สถานประกอบการพึงพอใจผลผลิตของสถานศึกษา ร่วมออกแบบรายวิชา ร่วมสอนและให้คำปรึกษา การเยี่ยมชม และการฝึกงานในสถานประกอบการการวิจัยที่สถานประกอบการให้การอุดหนุน บริการวิชาการ ที่สถานประกอบการจัดให้กับสถานศึกษาการให้คำปรึกษาของสถานศึกษาแก่สถานประกอบการและการจัดให้มีอุทยานอุตสาหกรรมร่วมกันและโดยทั่วไป ความร่วมมือจะเกิดขึ้นจากการประชุมพบปะกันและการติดต่ออย่างไม่เป็นทางการ โดยอาจารย์ของสถานศึกษามีบทบาทสำคัญ ในการริเริ่ม สร้างความร่วมมือ และการริเริ่มความร่วมมือกับการกำกับดูแลร่วมมือของสถานศึกษา นอกจากนี้ แม็คโคชาน และโอทีโร (McCoshan & Otero) ยังรายงานว่า ความร่วมมือส่วนใหญ่ เป็น ลักษณะเฉพาะกิจไม่ถาวร คอลแลนและแอสเวิร์ธ (Callan & Ashworth, 2004, Abstract) แห่งมหาวิทยาลัยควีนแลนด์ ประเทศออสเตรเลีย ศึกษาเรื่องความร่วมมือและความร่วมทำงานระหว่างสถานศึกษากับสถาน ประกอบการ วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะความร่วมมือและปริมาณความร่วมมือระหว่างสถาน 42 ประกอบการกับสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนขนาดใหญ่พบว่า สิ่งที่สนับสนุนให้เกิดความร่วมมือ ที่มีประสิทธิภาพของสถานประกอบการและสถานศึกษา คือ 1) ความเต็มใจของทั้ง 2 ฝ่าย ที่จะร่วมมือกันจัดการการอาชีวศึกษา 2) เป้าหมายและจุดมุ่งหมายที่ตรงกัน รวมทั้งวิสัยทัศน์รวมของทั้ง สถานศึกษาและสถานประกอบการ 3) ความเคารพและเชื่อใจกันและกัน 4) การติดต่อสื่อสารที่ดี ระหว่างกัน 5) ภาวะผู้นำของทั้งสองฝ่ายที่สามารถหลอมรวมบูรณาการเอากลยุทธ์กลวิธีการ ปฏิบัติการความสัมพันธ์ระหว่างกันและวัฒนธรรมของทั้งสองฝ่ายเข้าด้วยกัน 6) การยอมรับความแตกต่างของกันและกัน 7) ความยืดหยุ่นด้านเวลาและอื่นๆ กับความเต็มใจที่จะลองทำ 8) ความรู้ใหม่ทักษะใหม่และวิธีคิดใหม่ ซึ่งจะนำไปสู่การปรับเปลี่ยนโครงสร้างขององค์การนโยบายและ กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ขององค์การ จากผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารและครูในการบริหารงานความร่วมมือกับสถานประกอบการ จะเห็นได้ว่า ในสถานศึกษานั้นผู้บริหารและครูมีความสำคัญและเป็นผู้ที่จะต้องปฏิบัติงานในบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารได้แก่การวางแผน การจัดองค์การการนำ

และการควบคุม ภายในองค์การ เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งในการบริหารงานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการนั้น ผู้บริหารจะต้องมีทั้งความรู้ประสบการณ์การทำงานบริหารและมีการพัฒนา โดยการฝึกอบรม และจะต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงาน ต่าง ๆ เพื่อการ ประสบความสำเร็จในการบริหารงานขององค์การ

6. สรุปหลักการและแนวคิดที่นำไปสู่การกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยการศึกษาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์แนวทางการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) จากหน่วยศึกษานิเทศน์และสำนักนโยบายและแผนการอาชีวศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2559, หน้า 26) เรื่องแนวทางการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา 1) ความหมายของแนวทางจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา หน่วยงานและนักวิชาการได้ให้ความหมายของแนวทางไว้ดังนี้พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตสถาน พุทธศักราช 2542 (ราชบัณฑิตสถาน, 2546, หน้า 599) ได้ให้ความหมายไว้ว่า แนวทาง หมายถึง ทางปฏิบัติที่วางไว้เป็นแนว ศุภลักษณ์ เศษธพานิช (2544, หน้า 15) กล่าวไว้ว่า แนวทาง หมายถึง แบบจำลองอย่างง่ายของเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาและพัฒนาขึ้นเพื่ออธิบายเหตุการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง และควรแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรและปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกัน กู๊ด (Good, 1973, p.191) ได้ให้ความหมายของแนวทาง หมายถึง เป็นแบบอย่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างหรือทำซ้ำเป็นตัวอย่างเพื่อการเลียนแบบ หรือแผนภูมิซึ่งเป็นตัวแบบของสิ่งหนึ่ง เป็นหลักการหรือแนวคิดและเป็นชุดของปัจจัยหรือตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน จึงสรุปได้ว่า แนวทางหมายถึง วิธีที่ใช้ยึดถือเป็นแบบอย่างในการดำเนินงานต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาหรือพัฒนาขึ้นเพื่อนำไปใช้ให้เกิดผลสำเร็จในการปฏิบัติต่อไป 2) แนวคิดในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่ามีนักวิชาการได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ดังนี้หน่วยศึกษานิเทศก์และสำนักนโยบายและแผนการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2558, หน้า 5) ได้สรุปแนวคิดในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ว่าการจัดการศึกษาตามการเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลายตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการได้มุ่งหวังให้ประชาชนได้รับการศึกษาสายอาชีพเพิ่มมากขึ้น เพื่อเสริมสร้างให้ประชาชนเกิดเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพ มีการฝึกทักษะอาชีพ และสามารถเข้าสู่การประกอบอาชีพทั้งแรงงานและอาชีพอิสระที่มีคุณภาพต่อไป จึงส่งเสริมให้ผู้เรียนที่ศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานได้รับการศึกษาด้านอาชีพควบคู่ไปด้วย ดังนั้นการเตรียมความพร้อมจึงเป็นสิ่ง

จำเป็นต้องมีการสำรวจความต้องการของตลาดแรงงานและการประกอบอาชีพในท้องถิ่น เพราะพื้นที่แต่ละแห่งโดยเฉพาะเป้าหมายในระยะแรกของการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตร ที่เน้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษตามที่รัฐบาลได้ประกาศกำหนดเขตพื้นที่ไว้ว่าแต่ละแห่งมียุทธศาสตร์ด้านส่งเสริมเขตเศรษฐกิจพิเศษในแต่ละพื้นที่อย่างไร มีปัญหาความต้องการแรงงานหรือการพัฒนาการอาชีพและเศรษฐกิจของแต่ละพื้นที่ เพื่อนำมาวิเคราะห์ปัญหาความต้องการแรงงานที่แท้จริงของพื้นที่ เพื่อประกอบการจัดสาขาวิชาชีพที่จะเปิดสอนและสำรวจข้อมูลนักเรียนที่มีความต้องการเรียนต่อหลักสูตรดังกล่าว พร้อมทั้งสำรวจความพร้อมของสถานศึกษาในการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งในด้านบุคลากรที่รับผิดชอบโครงการ เจ้าหน้าที่แนะแนว นายทะเบียน ครูผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษาวิชาพื้นฐาน การเทียบโอน การวัดผลประเมินผล ของนักเรียนแต่ละกลุ่มว่ามีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานจัดการศึกษาเป็นอย่างดี รวมถึงการเตรียมเอกสารแบบฟอร์มต่าง ๆ ที่ใช้ในการดำเนินการจัดการศึกษาตั้งแต่การสมัคร การขึ้นทะเบียนลงทะเบียนเรียน การทดสอบความรู้พื้นฐานหรือการปรับสภาพความรู้พื้นฐานผู้เรียนและเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

บริบทการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่ามีนักวิชาการได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ดังนี้ กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา ปีการศึกษา 2560 (2560, หน้า 14) ได้สรุปแนวคิดในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ดังนี้

1. สภาพทั่วไปของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับช่วงชั้นที่ 3-4 (มัธยมศึกษาปีที่ 1-6) ในเขตพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรีและจังหวัดนครปฐม มีสถานศึกษาในความรับผิดชอบ 61 โรงเรียน ประกอบด้วยโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 32 โรงเรียน และโรงเรียนในจังหวัดนครปฐม จำนวน 29 โรงเรียน มีพื้นที่การปกครองจังหวัดสุพรรณบุรี ดังนี้

จังหวัดสุพรรณบุรีตั้งอยู่ในภาคกลางด้านตะวันตกของประเทศไทย มีแม่น้ำสุพรรณบุรีหรือแม่น้ำท่าจีนไหลผ่านตามแนวยาวของจังหวัดจากเหนือจรดใต้ อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครทางรถยนต์ 107 กิโลเมตร และทางรถไฟ 142 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	จังหวัดชัยนาท และจังหวัดอุทัยธานี
ทิศใต้	ติดต่อกับ	จังหวัดนครปฐม

ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	จังหวัดสิงห์บุรี อ่างทอง และพระนครศรีอยุธยา
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	จังหวัดกาญจนบุรี

จังหวัดสุพรรณบุรี มีพื้นที่ประมาณ 5,358 ตารางกิโลเมตร หรือ 3,348,755 ไร่ แบ่งการปกครองออกเป็น 10 อำเภอ 110 ตำบล และ 997 หมู่บ้าน จังหวัดสุพรรณบุรี มีพื้นที่ประมาณ 5,358 ตารางกิโลเมตร หรือ 3,348,755 ไร่ แบ่งการปกครองออกเป็น 10 อำเภอ 110 ตำบล และ 997 หมู่บ้าน ได้แก่ 1) อำเภอศรีประจันต์ 2) อำเภอด่านช้าง 3) อำเภอสามชุก 4) อำเภอหนองหญ้าไซ 5) อำเภอดอนเจดีย์ 6) อำเภอเมืองสุพรรณบุรี 7) อำเภอสองพี่น้อง 8) อำเภอบางปลาม้า 9) อำเภอเดิมบางนางบวช และ 10) อำเภออู่ทอง

2. การจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ได้ดำเนินจัดการเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ในการผลิตผู้เรียนด้านอาชีวศึกาให้มากขึ้น โดยได้ทำความตกลงร่วมมือ (MOU) ในการจัดการเรียนการสอนระหว่างสถานศึกษาที่เปิดสอนมัธยมศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี มีโรงเรียนในสังกัดที่เปิดสอนลักษณะนี้ จำนวน 8 โรงเรียน ได้แก่ 1) โรงเรียนหรรษาสุจิตต์วิทยา 2 2) โรงเรียนทุ่งแฝกพิทยาคม 3) โรงเรียนสรวงสุทธาวิทยา 4) โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 5 5) โรงเรียนวังหว้าราษฎร์สามัคคี 6) โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 7 7) โรงเรียนทุ่งคลีโคกช้างวิทยา และ 8)โรงเรียนหนองวัลย์เปรียงวิทยา

นอกจากนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ได้กำหนดทางเลือกสำหรับนักเรียนที่จบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และต้องการศึกษาต่อในระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือสายอาชีพ แต่ไม่มีสถาบันอาชีวศึกษาในพื้นที่ เพราะส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ในเขตเมือง ดังนั้น จึงได้เกิดโอกาสในการศึกษาต่ออีก 1 ทางเลือก เป็นโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ขึ้น โดยในพื้นที่ไม่มีสถาบันอาชีวศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี มีโรงเรียนที่เปิดหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จำนวน 8 โรงเรียน กระจายตัวอยู่ในพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรีทั้งสิ้น ได้แก่ 1) โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 6 2) โรงเรียนอู่ทอง 3) โรงเรียนบรรหาร

แจ่มใสวิทยา 1 4) โรงเรียนสามชุกรัตนโภคาราม 5) โรงเรียนบ่อกรุวิทยา 6) โรงเรียนหนองหญ้าไซวิทยา 7) โรงเรียนธรรมโชติศึกษาลัย และ 8) โรงเรียนหรรษาสุจิตต์วิทยา 2

และผู้วิจัยได้มาจากการสังเคราะห์สรุปแนวความคิดของนักวิจัย ผู้โดยดำเนินการสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการอาชีวศึกษาแบบทวิศึกษา จากหน่วยงานและนักวิชาการต่างๆ ดังนี้ กรมอาชีวศึกษา (2541, หน้า 5) ; สาระ ปัทมพงศา (2551, บทคัดย่อ) ; ทวี อุปสุขิน (2554, บทคัดย่อ) ; เตือนใจ อารีโรจนนุกูล (2557, หน้า 116-118) ; ยุพาวดี ศิริปีริดิ์ และคณะ (2557, บทคัดย่อ); ชลธาร สมาธิ (2558, บทคัดย่อ); สำนักงานศึกษาธิการภาค 6 (2558) ; อุดม ประชานันท์. (2560) ; อารีรัตน์ ชูรวง (2559, บทคัดย่อ) ; ชูเกียรติ อุ่นปัญญาและ พนมพร จันทรปัญญา (2560, บทคัดย่อ) ; สุทธิพงษ์ ฝักฝ่าย (2560, บทคัดย่อ) ; เอดดี้ (Eddy, p.1969) ; ดอบบีน (Dobbins, p.1969) ; ชาร์ลา (Shahla, p.1987) ; ฮาร์ดี้และโซฟี่ (Hardy & Sophie, 1995, Website) ; โบโน (Bono, 1996, p.26) ; เออร์เบ (Erbe, 1996, p.2819) ; เลห์มานน์ (Lehmann, 1997, Abstract) ; ฮิลล์ (Hill, 2000, p.159-A) ;กรอสซี (Groossi, 2001, p.241-A) ; แซเตอร์ส (Sanda, 2002, p.118-A) ; จริงจิต (Chringchit, 2002, pp.128-129) ; แม็คโคชาน และโอทีโร (McCoshan & Otero, 2003, Abstract) ประกอบด้วย 8 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านการบริหารจัดการศึกษา ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านครูผู้สอนในสถานศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ ด้านเครื่องมือเครื่องจักรและสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล ซึ่งนำมาเขียนในรูปตารางเปรียบเทียบกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ดังตาราง 4

ตาราง 4 ตารางเปรียบเทียบกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในประเทศ

ชื่อผู้วิจัย ในประเทศ	การพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น	การวางแผนงานด้านวิชาการ	การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	การวัด ประเมินผล และการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	การพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	การนิเทศการศึกษา	การแนะแนว	การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในมาตรฐานการศึกษา	การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ	การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น	การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน	การจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษา	การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา	การพัฒนาสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา
สาระ ปัทมพงศา (2551, บทคัดย่อ)				☐													
ทวี อุปสุขิน (2554, บทคัดย่อ)					☐	☐											
เดือนใจ อารีโรจนนุกูล (2557, หน้า 116-118)										☐							☐
ยุพาวดี ศิริปิริดิ์ และคณะ (2557, บทคัดย่อ)		☐	☐	☐		☐			☐		☐		☐				
ชลธาร สมาธิ (2558, บทคัดย่อ)			☐	☐									☐		☐		
สำนักงานศึกษาธิการภาค 6 (2558, หน้า 19)			☐	☐		☐							☐				☐
อารีรัตน์ ชูรวง (2559, บทคัดย่อ)			☐	☐	☐												☐
อุดม ประชานันท์ (2560, หน้า 54)				☐		☐			☐				☐				☐
ชูเกียรติ อุ่นปัญญาและพนมพร จันทรปัญญา (2560, บทคัดย่อ)		☐				☐			☐				☐				☐
สุทธิพงษ์ ฝักฝ่าย (2560, บทคัดย่อ)									☐				☐				
รวม	0	2	4	6	2	5	0	0	4	1	1	0	6	0	1	0	4

ตาราง 5 ตารางเปรียบเทียบกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาต่างประเทศ

ชื่อผู้วิจัย ต่างประเทศ	การพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น	การวางแผนงานด้านวิชาการ	การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	การวัด ประเมินผล และการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	การพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	การนิเทศการศึกษา	การแนะแนว	การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในมาตรฐานการศึกษา	การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ	การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น	การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน	การจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษา	การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา	การพัฒนาสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา
เอดดี้ (Eddy, 1969)													☐				
ดอบบีน (Dobbins,1969)										☐							
ชาร์ลา (Shahla, 1987)				☐													
ฮาร์ดี้และโซฟี่ (Hardy & Sophie, 1995, Webside)													☐				
โบโน (Bono,1996, p.26)						☐			☐				☐				
เออร์เบ (Erbe, 1996, p.2819)													☐				
เลห์มานน์ (Lehmann. 1997, Abstract)			☐										☐				
ฮิลล์ (Hill, 2000, p.59-A)																	
กรอสซี่ (Groossi, 2001, p. 241-A)													☐				
แซแตอร์ส (Sanda, 2002, p.118-A)													☐				
จริงจิต (Chingchil, 2002, pp.128-129)													☐				
แม็คโคชาน และโอทีโร (McCoshan & Otero. 2003, Abstract)					☐								☐				

รวม	0	0	1	1	1	1	0	0	1	1	0	0	9	0	0	0	0

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี โดยในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการ โดยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี

ศึกษาสภาพและปัญหาของการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาตามความคิดเห็นของบริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ครูผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี และผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าแผนกวิชา และครูผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาของสถาบันที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษาร่วมกัน

1. ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยเป็น 6 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1.1 ศึกษาข้อมูลเบื้องต้น โดยผู้วิจัยศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา และข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตการศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษา จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อมูลในการกำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย

1.2 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ โดยผู้วิจัยสร้างแบบสอบถาม โดยกำหนดกรอบของแบบสอบถามตามโครงสร้างเนื้อหาเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา การจัดการการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ใน 8 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการบริหารจัดการศึกษา ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านครูผู้สอนในสถานศึกษา ด้านการนิแทศการศึกษาด้านการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ ด้านเครื่องมือเครื่องจักรและสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล

1.3 ตรวจสอบเครื่องมือด้านเนื้อหา โดยผู้วิจัยขอให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ในการบริหารจัดการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงของเนื้อหาและ

ความถูกต้องตามหลักวิชา รวมทั้งความสอดคล้องกันของข้อคำถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้อันเป็นการตรวจความตรงของเนื้อหา (Content validity)

1.4 ทดลองใช้เครื่องมือ โดยผู้วิจัยทดลองใช้เครื่องมือกับผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี และครูที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม ที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษาและสถาบันที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษาร่วมกัน ได้แก่โรงเรียนกำแพงแสนวิทยา โรงเรียนบ้านหลวงวิทยา โรงเรียนคงทองวิทยา วิทยาลัยสารพัดช่างนครปฐม วิทยาลัยเทคนิคนนทบุรี จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม จากนั้นผู้วิจัยแก้ไขปรับปรุงเพื่อให้ได้แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

1.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี และครูผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษา และจากผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าแผนกวิชา และครูผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในสถาบันที่จัดการศึกษาหลักสูตรทวิศึกษาร่วมกัน ทั้งหมดจำนวน 102 คน

1.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล โดยผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

2. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำแนกตามหน้าที่ที่ปฏิบัติดังนี้

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษา จำนวน 8 แห่ง จำนวน 13 คน

2.2 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษา จำนวน 8 แห่ง จำนวน 8 คน

2.3 ครูผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษา จำนวน 8 แห่ง จำนวน 24 คน

2.4 ผู้บริหารสถานศึกษา ในสถาบันที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษาร่วมกับโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 5 แห่ง จำนวน 17 คน

2.5 หัวหน้าแผนกวิชา ในสถาบันที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษาร่วมกับโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 5 แห่ง จำนวน 12 คน

2.6 ครูผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ในสถาบันที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษาร่วมกับโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 5 แห่ง จำนวน 28 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามเรื่องการศึกษาสภาพ ปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับหน้าที่ที่ปฏิบัติงาน โดยเป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับสภาพ ปัญหา การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นแบบสอบถามประมาณค่า (Rating Scale) ชนิดกำหนดคำตอบเป็น 5 ระดับ จำนวน 80 ข้อ โดยสอบถามเกี่ยวกับระดับปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ใน 8 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการบริหารจัดการศึกษา ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านครูผู้สอนในสถานศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ ด้านเครื่องมือเครื่องจักรและสื่อการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล ซึ่งมีค่าน้ำหนักคะแนนดังนี้

ระดับ	5	หมายถึง	ระดับของปัญหามากที่สุด หรือร้อยละ 81-100 ของระดับของการปฏิบัติงานนั้นที่ผ่านมาทั้งหมด
ระดับ	4	หมายถึง	ระดับของปัญหามาก หรือร้อยละ 60-80 ของระดับของการปฏิบัติงานนั้นที่ผ่านมาทั้งหมด
ระดับ	3	หมายถึง	ระดับของปัญหาปานกลาง หรือร้อยละ 41-60 ของระดับของการปฏิบัติงานนั้นที่ผ่านมาทั้งหมด

ระดับ 2 หมายถึง ระดับของปัญหาน้อย หรือร้อยละ 21-40 ของระดับของการปฏิบัติงานนั้นที่ผ่านมาทั้งหมด

ระดับ 1 หมายถึง ระดับของปัญหาน้อยที่สุด หรือร้อยละ 1-20 ของระดับของการปฏิบัติงานนั้นที่ผ่านมาทั้งหมด

4. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือโดยดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

4.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา

4.2 นำข้อมูลจากการศึกษาข้อ 1 มากำหนดกรอบแนวคิด และรูปแบบที่เหมาะสมในการสร้างข้อคำถาม และดำเนินการสร้างแบบสอบถาม พร้อมทั้งเสนอกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อขอคำแนะนำหรือข้อเสนอแนะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

4.3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยมีเกณฑ์คัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิดังนี้

4.3.1 มีวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาโททางด้านการศึกษาหรือสาขาที่เกี่ยวข้อง

4.3.2 ปฏิบัติงานหรือดำรงตำแหน่งบริหารสถานศึกษาในโรงเรียนหรือหน่วยงานทางการศึกษา

4.4 วิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความตรงตามเนื้อหา ในเครื่องมือที่สร้างขึ้นมีความครอบคลุมเรื่องที่ศึกษาเพียงใด โดยคำนวณหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) คัดเลือกข้อความี่มีค่าตั้งแต่ 0.5 ไว้ และปรับปรุงข้อคำถามในหัวข้อที่มีดัชนีความสอดคล้องน้อยกว่า 0.5

4.5 รวบรวมข้อเสนอแนะที่ได้จากผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะ และจัดทำแบบสอบถามให้ถูกต้องสมบูรณ์อีกครั้ง

4.6 นำแบบสอบถามไปใช้กับผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ครูผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม ที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษาและสถาบันที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษาร่วมกัน ได้แก่โรงเรียนกำแพงแสนวิทยา โรงเรียนบ้านหลวงวิทยา โรงเรียนคงทองวิทยา วิทยาลัยสารพัดช่างนครปฐม วิทยาลัยเทคนิคนนทบุรี จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม

4.7 นำผลที่ได้มาปรับปรุงพัฒนา และจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

5. การเก็บรวมรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเป็นลำดับดังนี้

5.1 ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยาถึงผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษา และผู้บริหารสถาบันที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษาร่วมกัน เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล

5.2 นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี หัวหน้าแผนกวิชา และครูผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา แล้วอธิบายวัตถุประสงค์ วิธีการตอบ และรับคืนแบบสอบถามโดยจัดส่งทางไปรษณีย์

5.3 นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

6. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้ได้คำตอบตรงตามมุ่งหมายของการวิจัย คือ เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม โดยกำหนดวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติไว้ดังนี้

6.1 การวิเคราะห์คำนวณสถิติภาคบรรยายข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

6.2 การศึกษาสภาพ ปัญหา การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ใช้การตรวจให้คะแนนและหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของแต่ละรายการ และแปลผลเป็น 5 ระดับ ดังนี้

การตรวจให้คะแนน

ระดับของปัญหา	5	กำหนดค่าคะแนน	เท่ากับ	5
ระดับของปัญหา	4	กำหนดค่าคะแนน	เท่ากับ	4
ระดับของปัญหา	3	กำหนดค่าคะแนน	เท่ากับ	3
ระดับของปัญหา	2	กำหนดค่าคะแนน	เท่ากับ	2
ระดับของปัญหา	1	กำหนดค่าคะแนน	เท่ากับ	1

การแปลผลค่าเฉลี่ย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51-5.00 หมายถึง ระดับของปัญหามากที่สุดหรือร้อยละ 81-100 ของระดับของการปฏิบัติงานนั้นที่ผ่านมาทั้งหมด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51-4.50 หมายถึง ระดับของปัญหามากหรือร้อยละ 61-80 ของระดับของการปฏิบัติงานนั้นที่ผ่านมาทั้งหมด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51-3.50 หมายถึง ระดับของปัญหาปานกลางหรือร้อยละ 41-60 ของระดับของการปฏิบัติงานนั้นที่ผ่านมาทั้งหมด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51-2.50 หมายถึง ระดับของปัญหาน้อยหรือร้อยละ 21-40 ของระดับของการปฏิบัติงานนั้นที่ผ่านมาทั้งหมด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.50 หมายถึง ระดับของปัญหาน้อยที่สุดหรือร้อยละ 1-20 ของระดับของการปฏิบัติงานนั้นที่ผ่านมาทั้งหมด

ขั้นตอนที่ 2 เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการการศึกษาแบบทวิศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี

ศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการการศึกษาแบบทวิศึกษา ตามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา

1. ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยเป็น 4 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.1 สร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย โดยผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ในขั้นตอนที่ 1 มากำหนดข้อคำถามในการสัมภาษณ์ เรื่องแนวทางการดำเนินการแก้ไขปัญหาการจัดการการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี โดยนำผลการวิเคราะห์ที่มีปัญหามากที่สุดในแต่ละด้านมาเป็นข้อคำถามทั้งหมดจำนวน 8 ข้อ ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านการบริหารจัดการศึกษา ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านครูผู้สอนในสถานศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ ด้านเครื่องมือเครื่องจักรและสื่อการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล

1.2 ตรวจสอบเครื่องมือ โดยผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ให้คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะ และปรับปรุงแก้ไข จากนั้นผู้วิจัยแก้ไขปรับปรุงเพื่อให้ได้แบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์

1.3 เก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน

1.4 วิเคราะห์ข้อมูลและรายงานผล โดยผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้รับมาวิเคราะห์และสรุปเป็นแนวทางการเดินการแก้ไขปัญหาการจัดการการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี แล้วนำเสนอในรูปความเรียง

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยวิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจงจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน โดยเป็นผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษา จำนวน 3 ท่าน และของสถาบันที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษาร่วมกัน จำนวน 2 ท่าน คือ

2.1 มีวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาโททางด้านการศึกษาหรือสาขาที่เกี่ยวข้อง

2.2 ปฏิบัติงานหรือดำรงตำแหน่งบริหารสถานศึกษาในโรงเรียนหรือหน่วยงานทางการศึกษาที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษา

3. ข้อมูลที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบการสัมภาษณ์ เรื่องแนวทางการดำเนินการแก้ไขปัญหาการจัดการการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์โดยเป็นแบบสัมภาษณ์แบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการดำเนินการแก้ไขปัญหาการจัดการการศึกษาแบบทวิศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด จำนวน 8 ข้อ ได้มาจากกรอบแนวคิดในการวิจัยที่เกิดปัญหามากที่สุดในแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านการบริหารจัดการศึกษา ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านครูผู้สอนในสถานศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ ด้านเครื่องมือเครื่องจักรและสื่อการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล โดยสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการดำเนินการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี

4. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือโดยดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

4.1 นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลเรื่องสภาพ ปัญหาการจัดการการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี

ในขั้นตอนที่ 1 มากำหนดข้อคำถามแต่ละข้อ โดยสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการดำเนินการแก้ไขปัญหาในแต่ละด้าน จำนวน 8 ข้อ ได้มาจากกรอบแนวคิดในการวิจัยที่เกิดปัญหามากที่สุดในแต่ละด้าน จำนวน 8 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านการบริหารจัดการศึกษา ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านครูผู้สอนในสถานศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ ด้านเครื่องมือเครื่องจักรและสื่อการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล

4.2 นำแบบสัมภาษณ์ให้กรรมการวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ เสนอแนะ และแก้ไขปรับปรุง

4.3 นำมาปรับปรุงแก้ไข และจัดทำแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเป็นลำดับดังนี้

5.1 ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญในการเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหา

5.2 นำแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้เชี่ยวชาญ

5.3 นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มานำเสนอในรูปความเรียง

6. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้ได้คำตอบตรงตามมุ่งหมายของการวิจัย คือ เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติไว้ดังนี้

6.1 การวิเคราะห์คำนวณสถิติภาคบรรยายข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ใช้การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

6.2 แนวทางการดำเนินการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี โดยดำเนินการตรวจสอบความสอดคล้อง แล้วนำไปวิเคราะห์ด้วยการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive analysis)

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี โดยในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการ โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์แนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ตามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ในการวิจัยครั้งนี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากร ซึ่งประกอบไปด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี หัวหน้าแผนกวิชา และครูผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี และสถาบันที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษาร่วมกัน จำนวน 102 คน แสดงรายละเอียดในตาราง 6

ตาราง 6 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	40	39.2
หญิง	62	60.8
รวม	102	100.0
อายุ		
น้อยกว่า 30 ปี	14	13.7
31 - 40 ปี	34	33.3
41 – 50 ปี	18	17.6
มากกว่า 50 ปี	36	35.3
รวม	102	100.0
วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรี	49	48.0
ปริญญาโท	52	51.0
ปริญญาเอก	1	1.0
รวม	102	100.0
ตำแหน่งปัจจุบัน		
ผู้บริหารสถานศึกษา	30	29.4
หัวหน้ากลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี	8	7.8
หัวหน้าแผนกวิชา	12	11.8
ครูผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	41	51.0
รวม	102	100.0
ประสบการณ์ในการทำงาน		
1 – 5 ปี	9	8.8
6 – 10 ปี	12	11.8
11 – 15 ปี	17	16.7
16 – 20 ปี	14	13.7
มากกว่า 20 ปี	50	49.0
รวม	102	100.0

จากตาราง 6 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี หัวหน้าแผนกวิชา และครูผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 60.8) มีอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 35.3) จบการศึกษาระดับปริญญาโท (ร้อยละ 51.0) ตำแหน่งครูผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา (ร้อยละ 51.0) และประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 20 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 49.0)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพและปัญหาการจัดการการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ใน 8 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการบริหารจัดการศึกษา ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านครูผู้สอนในสถานศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการฝึกอาชีพกับสถานประกอบการ ด้านเครื่องมือเครื่องจักรและสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล แสดงรายละเอียดในตาราง 7 - 16

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) สภาพและปัญหาการจัดการการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านหลักสูตรในภาพรวม

ด้านหลักสูตร	ระดับปฏิบัติ		ความหมาย	ระดับปัญหา		ความหมาย
	μ	σ		μ	σ	
1. สถานศึกษามีการสำรวจความพร้อมด้านหลักสูตรก่อนการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	3.71	0.97	มาก	2.88	1.01	ปานกลาง
2. สถานศึกษามีการจัดทำหลักสูตรทวิศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของกรมอาชีวศึกษา และสำนักงานคณะกรรรมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สภาพเศรษฐกิจ สังคมและความต้องการของท้องถิ่น	3.88	0.98	มาก	2.80	1.06	ปานกลาง
3. บุคลากรในสถานศึกษาได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ จุดหมาย โครงสร้าง แนวดำเนินการ และเนื้อหาสาระของหลักสูตรทวิศึกษา	3.57	0.93	มาก	2.76	1.05	ปานกลาง
4. สถานศึกษามีการกำหนดโครงสร้างของหลักสูตรทวิศึกษาให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และ ลักษณะอันพึงประสงค์ที่กำหนด	3.69	0.91	มาก	2.78	1.01	ปานกลาง

ตาราง 7 (ต่อ)

ด้านหลักสูตร	ระดับปฏิบัติ		ความหมาย	ระดับปัญหา		ความหมาย
	μ	σ		μ	σ	
5. สถานศึกษามีการกำหนดตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ให้ครอบคลุม เนื้อหาสาระของหลักสูตรทวิศึกษา	3.72	1.00	มาก	2.67	1.11	ปานกลาง
6. สถานศึกษามีการจัดทำคำอธิบายรายวิชาที่สอดคล้องกับเวลาเรียนในการจัดทำหน่วยการเรียนรู้	3.79	1.02	มาก	2.45	1.16	ปานกลาง
7. สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความ เข้าใจให้ผู้เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรทวิศึกษาได้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงและความสำคัญของหลักสูตร	3.70	0.94	มาก	2.66	1.22	น้อย
8. สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำเนินงานการใช้หลักสูตรทวิศึกษาตามแนวคิดของหลักสูตรทั้งในสถานศึกษาและชุมชน	3.64	0.91	มาก	2.63	1.12	ปานกลาง
9. สถานศึกษามีการกำหนดรูปแบบ วิธีการ เกณฑ์ ขั้นตอนการประเมินการใช้หลักสูตรทวิศึกษาอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม	3.77	0.96	มาก	2.65	1.17	ปานกลาง
10. การมีส่วนร่วมกับผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาในการติดตาม และประเมินผลการนำหลักสูตรทวิศึกษาไปใช้ในการจัดการศึกษา	3.91	1.00	มาก	2.51	1.18	ปานกลาง
11. สถานศึกษามีการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรทวิศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น	3.72	0.84	มาก	2.55	1.03	ปานกลาง
12. สถานศึกษามีการประเมิน ติดตามผลการปรับปรุงเอกสารหลักสูตรทวิศึกษาและเอกสารประกอบหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง	3.64	0.99	มาก	2.61	1.06	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.73	0.88	มาก	2.66	1.11	ปานกลาง

จากตาราง 7 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี หัวหน้าแผนกวิชา และครูผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านหลักสูตร ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (μ = 3.73) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยค่าสูงสุดคือ สถานศึกษามีส่วนร่วมกับผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาในการติดตาม และประเมินผลการนำหลักสูตรทวิศึกษาไปใช้ในการจัดการศึกษา (μ = 3.91) รองลงมาคือ สถานศึกษามีการจัดทำหลักสูตรทวิศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของกรมอาชีวศึกษา และสำนักงานคณะกรรรมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สภาพเศรษฐกิจ สังคมและความต้องการของท้องถิ่น (μ = 3.88) น้อยที่สุดคือ บุคลากรใน

สถานศึกษาได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ หลักการ จุดหมาย โครงสร้าง แนวดำเนินการ และเนื้อหาสาระของหลักสูตรทวิศึกษา (μ = 3.57) และพบว่า ปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านหลักสูตรภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (μ = 2.66) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยค่าสูงสุดคือ สถานศึกษามีการสำรวจความพร้อมด้านหลักสูตรก่อนการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา (μ = 2.88) รองลงมาคือ สถานศึกษามีการจัดทำหลักสูตรทวิศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของกรมอาชีวศึกษา และสำนักงานคณะกรรรมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สภาพเศรษฐกิจ สังคมและความต้องการของท้องถิ่น (μ = 2.80) น้อยที่สุดคือ สถานศึกษามีการจัดทำคำอธิบายรายวิชาที่สอดคล้องกับเวลาเรียนในการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ (μ = 2.45)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) สภาพและปัญหาการจัดการการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการบริหารจัดการศึกษา ในภาพรวม

ด้านการบริหารจัดการศึกษา	ระดับปฏิบัติ		ความหมาย	ระดับปัญหา		ความหมาย
	μ	σ		μ	σ	
13. บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	3.53	0.94	มาก	2.52	0.96	ปานกลาง
14. สถานศึกษามีการบริหารและกำหนดนโยบายหรือแนวทางการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	3.71	0.87	มาก	2.36	0.99	น้อย
15. สถานศึกษามีการให้ข้อเสนอแนะในการการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพการศึกษาแบบทวิศึกษาในสถานศึกษา	3.65	1.01	มาก	2.40	0.93	น้อย
16. สถานศึกษามีการบริหารจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน	3.84	0.90	มาก	2.26.	0.99	น้อย
17. สถานศึกษามีการบริหารการจัดทำแผนการเงินงบประมาณในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	3.47	0.94	มาก	2.64	1.11	ปานกลาง
18. สถานศึกษามีการบริหารเวลาในการจัดการศึกษา	3.69	0.81	มาก	2.50	1.10	ปานกลาง
19. สถานศึกษามีการบริหารบุคลากรในการจัดการศึกษา	3.66	0.76	มาก	2.32	0.88	น้อย
20. สถานศึกษามีการบริหารงานอาคารสถานที่ให้เหมาะสมกับการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	3.50	0.94	มาก	2.42	1.06	น้อย
21. สถานศึกษามีการบริหารจัดการด้าน สื่อ นวัตกรรม วัสดุอุปกรณ์ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	3.44	0.78	มาก	2.58	1.02	ปานกลาง
22. สถานศึกษามีการบริหารสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้เอื้อต่อการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	3.54	0.85	มาก	2.52	1.02	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.60	0.88	มาก	2.45	1.00	น้อย

จากตาราง 8 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี หัวหน้าแผนกวิชา และครูผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการบริหารจัดการศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (μ = 3.60) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยค่าสูงสุด คือ สถานศึกษามีความเหมาะสมในการบริหารจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน (μ = 3.84) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการบริหารและกำหนดนโยบายหรือแนวทางการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา (μ = 3.71) น้อยที่สุด คือ สถานศึกษามีการบริหารจัดการด้าน สื่อ นวัตกรรม วัสดุ อุปกรณ์ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา (μ = 3.44) และพบว่า ปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการบริหารจัดการศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (μ = 2.45) โดยค่าสูงสุดคือ สถานศึกษามีการบริหารการจัดทำแผนการเงินงบประมาณในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา (μ = 2.64) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการบริหารจัดการด้าน สื่อ นวัตกรรม วัสดุ อุปกรณ์ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา (μ = 2.58) น้อยที่สุด คือ สถานศึกษามีการบริหารจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน (μ = 2.26)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) สภาพและปัญหาการจัดการการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการจัดการเรียนรู้ในภาพรวม

ด้านการจัดการเรียนรู้	ระดับปฏิบัติ		ความหมาย	ระดับปัญหา		ความหมาย
	μ	σ		μ	σ	
23. สถานศึกษาดำเนินการจัดการเรียนการสอนเป็นลำดับขั้นตอนตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบทวิศึกษา	3.87	0.82	มาก	2.30	0.83	น้อย
24. สถานศึกษาได้มีการแนะนำแนวการสอน การวัดผล และการประเมินผลแก่ผู้เรียนในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	3.95	0.75	มาก	2.19	0.91	นิอย
25. สถานศึกษามีการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาที่มีเนื้อหาเหมาะสมกับระดับความรู้ ความสามารถของผู้เรียน	3.74	0.74	มาก	2.28	0.83	น้อย
26. สถานศึกษาจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายวิธีในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	3.81	0.66	มาก	2.32	0.83	น้อย
27. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนแบบทวิศึกษาได้ฝึกค้นคว้า รวบรวมข้อมูล คิดวิเคราะห์และสังเคราะห์	3.79	0.87	มาก	2.36	0.93	น้อย

ตาราง 9 (ต่อ)

ด้านการจัดการเรียนรู้	ระดับปฏิบัติ		ความหมาย	ระดับปัญหา		ความหมาย
	μ	σ		μ	σ	
28. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบทวิศึกษาที่ให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์	4.04	0.74	มาก	2.30	0.92	น้อย
29. สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนแบบทวิศึกษาที่เน้นพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.95	0.72	มาก	2.21	0.92	น้อย
30. สถานศึกษาได้ให้ความสำคัญและเห็นคุณค่าในการเรียนการสอนสายวิชาชีพในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	4.03	0.70	มาก	2.28	0.96	น้อย
31. สถานศึกษามีการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ที่ดึงดูดความสนใจก่อให้เกิดความสุข	3.91	0.69	มาก	2.28	0.992	น้อย
32. สถานศึกษามีการจัดโครงการให้ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการสอนแบบทวิศึกษากับครูผู้สอน เพื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.74	0.80	มาก	2.40	0.89	น้อย
33. สถานศึกษามีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาที่เหมาะสม	3.64	0.87	มาก	2.60	0.89	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.86	0.77	มาก	2.32	0.89	น้อย

จากตาราง 9 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี หัวหน้าแผนกวิชา และครูผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการจัดการเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (μ = 3.86) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยค่าสูงสุด คือ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบทวิศึกษาที่ให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (μ = 4.04) รองลงมา คือ สถานศึกษาได้ให้ความสำคัญและเห็นคุณค่าในการเรียนการสอนสายวิชาชีพในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา (μ = 4.03) น้อยที่สุด คือ สถานศึกษามีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาที่เหมาะสม (μ = 3.64) และพบว่า ปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการจัดการเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (μ = 2.32) โดยค่าสูงสุด คือ สถานศึกษามีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาที่เหมาะสม (μ = 2.60) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการจัดโครงการให้ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการสอนแบบทวิศึกษากับครูผู้สอน เพื่อนำมาใช้ในการจัด

กิจกรรมการเรียนรู้ (μ = 2.40) น้อยที่สุด คือ สถานศึกษาได้มีการแนะนำแนวการสอน การวัดผลและการประเมินผลแก่ผู้เรียนในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา (μ = 2.19)

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) สภาพและปัญหาการจัดการการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านครูผู้สอนในสถานศึกษาในภาพรวม

ด้านครูผู้สอนในสถานศึกษา	ระดับปฏิบัติ		ความหมาย	ระดับปัญหา		ความหมาย
	μ	σ		μ	σ	
34. สถานศึกษามีการประชุมชี้แจงให้ครูผู้สอนได้รู้ถึงภารกิจ เป้าหมาย บทบาท หน้าที่ที่ต้องทำอย่างชัดเจนในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	3.97	0.91	มาก	2.25	0.91	น้อย
35. สถานศึกษามีการจัดครูผู้สอนที่มีความสามารถในการจัดการชั้นเรียน และแก้ไขปัญหาในชั้นเรียน ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	3.87	0.97	มาก	2.42	1.09	น้อย
36. สถานศึกษาจัดให้ครูผู้สอนมีการประเมินผลที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด กิจกรรมการเรียนรู้	3.97	0.84	มาก	2.32	0.97	น้อย
37. สถานศึกษาจัดให้ครูผู้สอนสามารถสร้างองค์ความรู้ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาให้กับนักเรียนได้นำไปใช้ได้จริง	3.93	0.88	มาก	2.25	1.03	น้อย
38. สถานศึกษาจัดครูผู้สอนที่จบการศึกษาตรงกับวิชาที่สอนในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	4.03	0.80	มาก	2.19	0.99	น้อย
39. สถานศึกษามีการจัดครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	3.97	0.99	มาก	2.21	1.00	น้อย
40. สถานศึกษาตระหนักถึงความสมดุลระหว่างปริมาณครูผู้สอนในสถานศึกษากับนักเรียนในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	3.89	0.92	มาก	2.34	1.00	น้อย
41. สถานศึกษามีการประสานความร่วมมือในการสรรหาบุคลากรครูผู้สอนจากหน่วยงานภายนอกในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	3.93	0.94	มาก	2.40	1.07	น้อย
42. สถานศึกษามีการนิเทศครูผู้สอนในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	3.70	0.94	มาก	2.30	0.96	น้อย
43. สถานศึกษามีการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	3.77	0.78	มาก	2.26.	0.89	น้อย
44. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรม ศึกษาดูงาน ทั้งภายใน ภายนอกสถานที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาให้กับครูผู้สอน	3.48	0.96	มาก	2.50	0.98	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.86	0.90	มาก	2.31	0.99	น้อย

จากตาราง 10 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี หัวหน้าแผนกวิชา และครูผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านครูผู้สอนในสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (μ = 3.86) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยค่าสูงสุด คือ สถานศึกษามีความเหมาะสมในการจัดครูผู้สอนที่จบการศึกษาตรงกับวิชาที่สอนในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา (μ = 4.03) รองลงมา คือ สถานศึกษาจัดให้ครูผู้สอนมีการประเมินผลที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด กิจกรรมการเรียนรู้แบบทวิศึกษา (μ = 3.97) น้อยที่สุด คือ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรม ศึกษาดูงาน ทั้งภายใน ภายนอกสถานที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาให้กับครูผู้สอน (μ = 3.48) และพบว่า ปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านครูผู้สอนในสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (μ = 2.31) โดยค่าสูงสุด คือ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรม ศึกษาดูงาน ทั้งภายใน ภายนอกสถานที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาให้กับครูผู้สอน (μ = 2.50) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการจัดครูผู้สอนที่มีความสามารถในการจัดการชั้นเรียน และแก้ไขปัญหาในชั้นเรียน ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา (μ = 2.42) น้อยที่สุด คือ สถานศึกษาจัดครูผู้สอนที่จบการศึกษาตรงกับวิชาที่สอนในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา (μ = 2.19)

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) สภาพการจัดการการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการนิเทศการศึกษาในภาพรวม

ด้านการนิเทศการศึกษา	ระดับปฏิบัติ		ความหมาย	ระดับปัญหา		ความหมาย
	μ	σ		μ	σ	
45. สถานศึกษามีการประสานงานระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานที่จัดการศึกษาร่วมกัน ในการจัดการศึกษา	3.97	0.93	มาก	2.30	0.94	น้อย
46. สถานศึกษามีการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ	3.95	0.92	มาก	2.23	1.04	น้อย
47. สถานศึกษามีการกำกับดูแลประสานงานการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา และสถานประกอบการ	3.99	0.98	มาก	2.30	1.02	น้อย
48. สถานศึกษามีการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบทวิศึกษาอย่างต่อเนื่อง	3.64	0.89	มาก	2.34	0.95	น้อย

ตาราง 11 (ต่อ)

ด้านการนิเทศการศึกษา	ระดับปฏิบัติ		ความหมาย	ระดับปัญหา		ความหมาย
	μ	σ		μ	σ	
49. สถานศึกษามีการประสานงานด้านวิชาการกับสถานศึกษาที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษาร่วมกันและกับหน่วยงานภายนอก	3.83	0.86	มาก	2.26	0.97	น้อย
50. สถานศึกษามีการนิเทศการฝึกอาชีพของนักเรียนในสถานประกอบการในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	3.95	0.94	มาก	2.21	1.04	น้อย
51. สถานศึกษามีการนิเทศครูผู้สอน และนำผลการนิเทศมาปรับปรุงพัฒนาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาอย่างต่อเนื่อง	3.79	0.98	มาก	2.26	0.93	น้อย
52. สถานศึกษามีการให้บุคลากรภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการนิเทศการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	3.60	0.92	มาก	2.26	0.89	น้อย
รวมเฉลี่ย	3.84	0.93	มาก	2.27	0.97	น้อย

จากตาราง 11 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี หัวหน้าแผนกวิชา และครูผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการนิเทศการศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (μ = 3.84) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยค่าสูงสุด คือ สถานศึกษามีความเหมาะสมในการกำกับดูแลประสานงานการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา และสถานประกอบการ (μ = 3.99) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการประสานงานระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานที่จัดการศึกษาร่วมกัน ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา (μ = 3.97) น้อยที่สุด คือ สถานศึกษามีการให้บุคลากรภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการนิเทศการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา (μ = 3.60) และพบว่า ปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการนิเทศการศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (μ = 2.27) โดยค่าสูงสุด คือ สถานศึกษามีการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบทวิศึกษาอย่างต่อเนื่อง (μ = 2.34) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการประสานงานระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานที่จัดการศึกษาร่วมกัน ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาและสถานศึกษามีการกำกับดูแลประสานงานการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา และสถานประกอบการ (μ = 2.30) น้อยที่สุด คือ สถานศึกษามีการนิเทศการฝึกอาชีพของนักเรียนในสถานประกอบการในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา (μ = 2.21)

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) สภาพและปัญหาการจัดการการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านเครื่องมือเครื่องจักรและสื่อการสอนในภาพรวม

ด้านเครื่องมือเครื่องจักรและสื่อการสอน	ระดับปฏิบัติ		ความหมาย	ระดับปัญหา		ความหมาย
	μ	σ		μ	σ	
53. สถานศึกษามีการสร้างความตระหนักให้บุคลากรเห็นความสำคัญของการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะในการใช้เครื่องมือ เครื่องจักรและการผลิตสื่อการสอน	3.83	0.83	มาก	2.30	0.88	น้อย
54. สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้ใช้เครื่องมือ เครื่องจักร และสื่อการสอนที่มีความทันสมัย แปลกใหม่	3.75	0.81	มาก	2.34	0.81	น้อย
55. สถานศึกษามีการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในด้านเครื่องมือ เครื่องจักร และสื่อการสอนกับหน่วยงานภายนอก	3.54	0.73	มาก	2.56	0.80	ปานกลาง
56. สถานศึกษามีการจัดหาเครื่องมือ เครื่องจักร และสื่อการสอนที่เร้าความสนใจก่อให้เกิดการใฝ่รู้ในเรื่องราวที่ต้องการศึกษา	3.58	0.75	มาก	2.42	0.92	น้อย
57. สถานศึกษามีเครื่องมือ เครื่องจักร และสื่อการสอนที่สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	3.58	0.78	มาก	2.44	0.92	น้อย
58. สถานศึกษามีเครื่องมือ เครื่องจักรและสื่อการสอนที่สะดวกง่ายต่อการใช้งานในการจัดการศึกษาทวิศึกษา	3.56	0.70	มาก	2.54	1.02	ปานกลาง
59. สถานศึกษามีเครื่องมือ เครื่องจักร และสื่อการสอน ที่ราคาไม่แพง ต้นทุนการผลิตต่ำ และคุ้มค่าต่อการใช้งาน	3.66	0.79	มาก	2.40	0.87	น้อย
60. สถานศึกษาจัดสรรงบประมาณเพียงพอสำหรับการจัดหา ซ่อมแซม บำรุงรักษา เครื่องมือ เครื่องจักร และสื่อการสอน	3.48	0.85	มาก	2.54	1.00	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.62	0.78	มาก	2.44	0.90	น้อย

จากตาราง 12 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี หัวหน้าแผนกวิชา และครูผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านเครื่องมือ เครื่องจักร และสื่อการสอนภาพรวมอยู่ในระดับมาก (μ = 3.62) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยค่าสูงสุด คือ สถานศึกษามีการสร้างความตระหนักให้บุคลากรเห็นความสำคัญของการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจ และทักษะในการใช้เครื่องมือ เครื่องจักรและการผลิตสื่อการสอน (μ = 3.83) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้ใช้เครื่องมือ เครื่องจักร และสื่อการสอนที่มีความทันสมัย แปลกใหม่ ที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา (μ = 3.75) น้อยที่สุด คือ สถานศึกษาจัดสรรงบประมาณเพียงพอสำหรับการจัดหา ซ่อมแซม บำรุงรักษา เครื่องมือ เครื่องจักร

และสื่อการสอน ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา (μ = 3.48) และพบว่า ปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านเครื่องมือ เครื่องจักร และสื่อการสอน ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (μ = 2.44) โดยค่าสูงสุดคือ สถานศึกษามีการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในด้านเครื่องมือ เครื่องจักร และสื่อการสอนกับหน่วยงานภายนอก (μ = 2.56) รองลงมาคือ สถานศึกษามีเครื่องมือ เครื่องจักรและสื่อการสอนที่สะดวก ง่ายต่อการใช้งานในการจัดการศึกษาทวิศึกษา (μ = 2.54) น้อยที่สุดคือ สถานศึกษามีการสร้างความตระหนักให้บุคลากรเห็นความสำคัญของการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจและทักษะในการใช้เครื่องมือ เครื่องจักรและการผลิตสื่อการสอน (μ = 2.30)

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) สภาพและปัญหาการจัดการการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการฝึกอาชีพในสถานประกอบการในภาพรวม

ด้านการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ	ระดับปฏิบัติ		ความหมาย	ระดับปัญหา		ความหมาย
	μ	σ		μ	σ	
61. สถานศึกษามีการจัดสถานที่ฝึกอาชีพในสถานประกอบการที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับให้กับนักเรียน	3.83	0.79	มาก	2.32	1.01	น้อย
62. หลักสูตรทวิศึกษาที่ใช้ในการฝึกอาชีพตอบสนองความจำเป็นในการประกอบอาชีพ	3.79	0.75	มาก	2.32	1.05	น้อย
63. ระยะเวลาในการฝึกอาชีพในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	3.74	0.72	มาก	2.34	1.01	น้อย
64. นักเรียนมีความพร้อมทางด้านความรู้ ทักษะต่าง ๆ ในการเข้ารับการฝึกอาชีพในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	3.48	0.83	มาก	2.42	1.02	น้อย
65. นักเรียนสามารถนำความรู้และทักษะที่ได้รับจากการฝึกอาชีพในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาไปปฏิบัติงานได้	3.74	0.80	มาก	2.36	0.99	น้อย
66. สถานประกอบการที่นักเรียนรับการฝึกอาชีพ มีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักร ที่มีสภาพพร้อมใช้งานทันสมัย และเพียงพอ	3.70	0.73	มาก	2.35	1.05	น้อย
67. มีการประสานงานระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการและผู้ปกครอง ในการฝึกอาชีพในการจัดการศึกษา	3.79	0.83	มาก	2.24	0.99	น้อย
68. สถานที่ฝึกอาชีพมีขนาดเหมาะสมกับจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอาชีพ	3.87	0.77	มาก	2.16	0.92	น้อย
69. สถานที่ฝึกอาชีพมีสภาพแวดล้อมในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา มีความเหมาะสมกับการฝึกอาชีพ	3.79	0.69	มาก	2.29	1.02	น้อย

ตาราง 13 (ต่อ)

ด้านการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ	ระดับปฏิบัติ		ความหมาย	ระดับปัญหา		ความหมาย
	μ	σ		μ	σ	
70. สถานศึกษามีการนิเทศการฝึกอาชีพของนักเรียนและนำผลการนิเทศมาปรับปรุงพัฒนาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาอย่างต่อเนื่อง	3.79	0.69	มาก	2.29	1.04	น้อย
รวมเฉลี่ย	3.75	0.76	มาก	2.31	1.05	น้อย

จากตาราง 13 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี หัวหน้าแผนกวิชา และครูผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (μ = 3.75) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยค่าสูงสุด คือ สถานศึกษามีสถานที่ฝึกอาชีพมีขนาดเหมาะสมกับจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอาชีพ (μ = 3.87) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการจัดสถานที่ฝึกอาชีพในสถานประกอบการที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับให้กับนักเรียน ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา (μ = 3.83) น้อยที่สุด คือ นักเรียนมีความพร้อมทางด้านความรู้ ทักษะต่าง ๆ ในการเข้ารับการฝึกอาชีพในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา (μ = 3.48) และพบว่า ปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (μ = 2.31) โดยค่าสูงสุด คือ นักเรียนมีความพร้อมทางด้านความรู้ ทักษะต่าง ๆ ในการเข้ารับการฝึกอาชีพในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา (μ = 2.42) รองลงมา คือ นักเรียนสามารถนำความรู้และทักษะที่ได้รับจากการฝึกอาชีพในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาไปปฏิบัติงานได้ (μ = 2.36) น้อยที่สุด คือ สถานที่ฝึกอาชีพมีขนาดเหมาะสมกับจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอาชีพ (μ = 2.16)

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) สภาพและปัญหาการจัดการการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการวัดผลและประเมินผลในภาพรวม

ด้านการวัดผลและประเมินผล	ระดับปฏิบัติ		ความหมาย	ระดับปัญหา		ความหมาย
	μ	σ		μ	σ	
71. สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	3.99	0.94	มาก	2.22	0.96	น้อย
72. สถานศึกษามีการประชุมชี้แจงให้บุคลากรเข้าใจวัตถุประสงค์ของการวัดผล ประเมินผลการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	3.77	0.94	มาก	2.16	0.85	น้อย
73. สถานศึกษามีการอนุมัติผลการเรียนและการเทียบโอนผลการเรียนตามที่คณะกรรมการวัดผล ประเมินผลกำหนดไว้	3.75	0.93	มาก	2.16	0.92	น้อย
74. สถานศึกษามีระเบียบการวัดผล ประเมินผลหลักสูตรทวิศึกษา	3.89	0.83	มาก	2.23	0.88	น้อย
75. สถานศึกษามีการจัดทำ และพัฒนาเครื่องมือการวัดผล ประเมินผลการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	3.79	0.75	มาก	2.40	0.96	น้อย
76. สถานศึกษามีการจัดทำเอกสารหลักฐานการวัดผล ประเมินผลหลักสูตรทวิศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ	3.89	0.76	มาก	2.21	0.92	น้อย
77. สถานศึกษามีการประสานงานในการจัดการวัดผล ประเมินผลร่วมกับสถานศึกษาที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษาร่วมกัน	3.95	0.89	มาก	2.30	0.94	น้อย
78. สถานศึกษามีการนำผลการประเมิน มาปรับปรุงการเรียนการสอนในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง	3.79	0.80	มาก	2.36	0.82	น้อย
79. สถานศึกษามีการนิเทศติดตามการวัดผล ประเมินผลการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาอย่างต่อเนื่อง	3.81	0.79	มาก	2.35	0.95	น้อย
80. สถานศึกษามีการนำผลการนิเทศมาปรับปรุงเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผลการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	3.74	0.80	มาก	2.46	0.92	น้อย
รวมเฉลี่ย	3.84	0.84	มาก	2.29	0.91	น้อย

จากตาราง 14 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี หัวหน้าแผนกวิชา และครูผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการวัดผล ประเมินผล ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (μ = 3.84) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยค่าสูงสุด คือ สถานศึกษามีการประชุมชี้แจงให้บุคลากรเข้าใจวัตถุประสงค์ของการวัดผล ประเมินผลการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา (μ = 3.99) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการประสานงานในการจัดการวัดผล

ประเมินผลร่วมกับสถานศึกษาที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษาร่วมกัน (μ = 3.95) น้อยที่สุด คือ สถานศึกษามีการนำผลการนิเทศมาปรับปรุงเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผลการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา (μ = 3.74) คือ สถานศึกษามีการประชุมชี้แจงให้บุคลากรเข้าใจวัตถุประสงค์ของการวัดผล ประเมินผลการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษและสถานศึกษามีการอนุมัติผลการเรียนและการเทียบโอนผลการเรียนตามที่คณะกรรมการวัดผล ประเมินผลกำหนดไว้ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา (μ = 2.16)

สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี หัวหน้าแผนกวิชา และครูผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (μ = 3.76) และพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยค่าสูงสุด คือ ด้านการจัดการเรียนรู้และด้านครูผู้สอนในสถานศึกษา (μ = 3.86) รองลงมา คือ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการวัดผลและประเมินผล (μ = 3.84) น้อยที่สุดคือ ด้านการบริหารการศึกษา (μ = 3.60) และปัญหาการจัดการการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (μ = 2.38) โดยค่าสูงสุด คือ ด้านหลักสูตร (μ = 2.66) รองลงมา คือ ด้านการบริหารจัดการศึกษา (μ = 2.45) และน้อยที่สุด คือ ด้านการนิเทศการศึกษา (μ = 2.27) ดังตาราง 15

ตาราง 15 สรุปสภาพและปัญหาการจัดการการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี แยกเป็นรายด้าน

ด้าน	สภาพ			ปัญหา		
	μ	σ	ระดับปฏิบัติ	μ	σ	ระดับปัญหา
1.หลักสูตร	3.73	0.88	มาก	2.66	1.11	ปานกลาง
2.การบริหารการศึกษา	3.60	0.88	มาก	2.45	1.00	น้อย
3.การจัดการเรียนรู้	3.86	0.77	มาก	2.32	0.89	น้อย
4.ครูผู้สอนในสถานศึกษา	3.86	0.90	มาก	2.31	0.99	น้อย
5.การนิเทศการศึกษา	3.84	0.93	มาก	2.27	0.97	น้อย
6.เครื่องมือเครื่องจักรและสื่อการสอน	3.62	0.73	มาก	2.44	0.90	น้อย
7.การฝึกอาชีพในสถานประกอบการ	3.75	0.76	มาก	2.31	1.05	น้อย
8.การวัดผลและประเมินผล	3.84	0.84	มาก	2.29	0.91	น้อย

ตาราง 16 สรุปปัญหาการจัดการการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ที่พบมากที่สุดแยกเป็นรายด้าน จากมากไปน้อย ดังนี้

ด้าน	ปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด	μ	σ	ระดับปัญหา
1.หลักสูตร	การสำรวจความพร้อมด้านหลักสูตรก่อนการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	2.88	1.06	ปานกลาง
2.การบริหารการศึกษา	การบริหารการจัดทำแผนการเงินงบประมาณในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	2.64	1.11	ปานกลาง
3.การจัดการเรียนรู้	การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาที่เหมาะสม	2.60	0.89	ปานกลาง
4.เครื่องมือเครื่องจักรและสื่อการสอน	การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในด้านเครื่องมือเครื่องจักร และสื่อการสอนกับหน่วยงานภายนอก	2.56	0.80	ปานกลาง
5.ครูผู้สอนในสถานศึกษา	การจัดกิจกรรมศึกษาดูงานทั้งภายในภายนอกสถานที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาให้กับครูผู้สอน	2.50	0.98	ปานกลาง

ตาราง 16 (ต่อ)

ด้าน	ปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด	μ	σ	ระดับปัญหา
6.การวัดผลและประเมินผล	การนำผลการนิเทศมาปรับปรุงเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผลการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	2.46	0.92	น้อย
7.การฝึกอาชีพในสถานประกอบการ	ความพร้อมทางด้านความรู้ ทักษะต่าง ๆ ของนักเรียนในการเข้ารับการฝึกอาชีพในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	2.42	1.02	น้อย
8.การนิเทศการศึกษา	การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบทวิศึกษาอย่างต่อเนื่อง	2.34	0.95	น้อย

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์แนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ตามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา

1. ด้านหลักสูตร

จากการสัมภาษณ์พบแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาด้านหลักสูตร แยกเป็นประเด็นได้ดังนี้

1.1 สำรวจความพร้อมของสถานศึกษาและสถาบันอาชีวศึกษาที่จัดการศึกษาร่วมกันในเรื่องของ ผู้เรียน ตลอดจนความพร้อมของสภาพท้องถิ่น ดังผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 2 กล่าวว่า “สถานศึกษาและสถาบันอาชีวศึกษาที่จัดการศึกษาร่วมกัน ต้องดำเนินการประชุมทำความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรการศึกษาแบบทวิศึกษาอย่างถ่องแท้”

1.2 กำหนดเป้าหมายคุณลักษณะของผู้เรียน ระยะเวลาดำเนินการ รายละเอียดการฝึกอาชีพ การนิเทศการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล การทดสอบมาตรฐานวิชาชีพ ดังผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 3 กล่าวว่า “สถานศึกษาและสถานประกอบการต้องร่วมมือกันในการจัดการศึกษาแบบทวิศึษาในรายวิชาชีพ และวิชาสามัญ”

1.3 กำหนดหน่วยงานรับผิดชอบด้านหลักสูตร

1.4 สร้างความตระหนักของผู้บริหารเกี่ยวกับภาระหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติด้านหลักสูตร

ดังผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1 กล่าวว่า “ ควรมีการจัดทำแผนพัฒนาหลักสูตรร่วมกัน โดยการตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรเป็นการเฉพาะ”

1.5 สถานศึกษาและสถาบันอาชีวศึกษาต้องร่วมมือกันในจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ดังผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 5 กล่าวว่า “ ให้ดำเนินการวางแผนการจัดทำหลักสูตรร่วมกัน”

ตาราง 17 สรุปปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านหลักสูตร

ปัญหาด้านหลักสูตร	แนวทางแก้ไขปัญหา
การสำรวจความพร้อมด้านหลักสูตรสถาบันก่อนการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	1. สำรวจความพร้อมของสถานศึกษาและสถานบันอาชีวศึกษาจัดการศึกษา 2. กำหนดเป้าหมายคุณลักษณะของผู้เรียน ระยะเวลาดำเนินการ รายละเอียดการฝึกอาชีพ การนิเทศการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล การทดสอบมาตรฐานวิชาชีพ 3. กำหนดขอบข่าย บทบาทหน้าที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบด้านหลักสูตรให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของบุคลากร 4. สร้างความตระหนักของผู้บริหารเกี่ยวกับภาระหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติด้านหลักสูตร มีการนิเทศติดตามและให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตร 5. สถานศึกษาและสถาบันอาชีวศึกษาต้องส่งเสริมให้ทุกคนมีร่วมมือกันในจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาทั้งครู ผู้ปกครอง และผู้เรียน

2. ด้านการบริหารการศึกษา

จากการสัมภาษณ์พบแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาด้านการบริหารการศึกษา แยกเป็นประเด็นได้ดังนี้

2.1 รัฐบาลสนับสนุนงบประมาณในการส่งเสริมการจัดการศึกษาแบบทวิและสนับสนุนให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนได้มีโอกาสร่วมในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ดังผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1 กล่าวว่า “รัฐบาลควรสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมให้แก่สำนักงาน

คณะกรรมการการอาชีวศึกษาในการส่งเสริมการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาและสนับสนุนให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนได้มีโอกาสร่วมในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาร่วมกับโรงเรียนมัธยมศึกษา”

2.2 ผู้บริหารต้องคำนึงถึงความพร้อมและความเหมาะสมทางด้านงบประมาณ ดังผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 2 กล่าวว่า “ ก่อนการดำเนินการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ผู้บริหารควรคำนึงถึงความพร้อมและความเหมาะสมทางด้านงบประมาณ ครู บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งสถานประกอบการที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่เหมาะสม”

2.3 จัดทำแผนการบริหารจัดการศึกษาด้านงบประมาณ ในเรื่องของแหล่งที่มาของงบประมาณและการใช้งบประมาณ ดังผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 4 กล่าวว่า “สถานศึกษาทั้ง 2 ฝ่าย ร่วมมือกันวางแผนการบริหารจัดการศึกษาใช้งบประมาณร่วมกันในการบริหารจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา”

ตาราง 18 สรุปปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการบริหารจัดการศึกษา

ปัญหาด้านการบริหารจัดการศึกษา	แนวทางแก้ไขปัญหา
การบริหารการจัดทำแผนการเงินงบประมาณในการจัดการศึกษา	1. ขอสนับสนุนงบประมาณ จากรัฐบาลในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาและสนับสนุนให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนได้มีโอกาสร่วม ในการจัดการศึกษาแบบทวิ หน่วยงานต้นสังกัดและโรงเรียนมัธยมศึกษาจัดสรรงบประมาณ ศึกษาสำรวจความพร้อมของสถานศึกษา 2. ผู้บริหารต้องคำนึงถึงความพร้อมและความหมาะสมทางด้านงบประมาณ มีการคัดเลือก จัดสรรบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดทำแผนการเงินและงบประมาณ 3. จัดทำแผนการบริหารจัดการศึกษาด้านงบประมาณ ในเรื่องของแหล่งที่มาของงบประมาณและการใช้งบประมาณ

3. ด้านการจัดการเรียนรู้

จากการสัมภาษณ์พบแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาด้านการจัดการเรียนรู้ แยกเป็นประเด็นได้ดังนี้

3.1 กำหนดนโยบายด้านการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาให้ชัดเจน

3.2 วางแผนการดำเนินการ ปฏิบัติตามแผน ติดตามประเมินผล นำผลการประเมินไปพัฒนางาน

3.3 ส่งเสริมให้มีหน่วยงานแสวงหาแนวทางการมีส่วนร่วมและสนับสนุนในการปฏิบัติกิจกรรม และงบประมาณในการจัดการศึกษา ดังผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 2 กล่าวว่า “รัฐควรสนับสนุนในเรื่องของงบประมาณในการจัดการศึกษา รวมทั้งสถานศึกษาควรระดมเงินทรัพยากรในการจัดการศึกษาจากผู้ปกครองนักเรียน”

3.4 มีความหลากหลายในการจัดการศึกษา จัดการเรียนรู้ตามความสนใจของผู้เรียน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และวัดผลประเมินผลตามสภาพที่แท้จริง ดังผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 3 กล่าวว่า “ ครูผู้สอนใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียน โดยการใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย”

3.5 กำหนดขอบข่ายหน้าที่ให้บุคลากรได้ปฏิบัติงานอย่างชัดเจน ประเมินผลการปฏิบัติงาน นำผลการประเมินไปพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ดังผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 3 กล่าวว่า “ ครูผู้สอนใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียน โดยการใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย”

3.6 จัดกิจกรรมศึกษาดูงานทั้งภายนอกและภายในเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ดังผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 5 กล่าวว่า “ควรจัดกิจกรรมศึกษาดูงาน จัดฝึกอาชีพในสถานประกอบการหรือศูนย์ฝึกของรัฐบาลหรือเอกชน ที่มีเครื่องมือ เทคโนโลยีที่ทันสมัย”

ตาราง 19 สรุปปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการจัดการเรียนรู้

ปัญหาด้านการจัดการเรียนรู้	แนวทางแก้ไขปัญหา
การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาที่เหมาะสม	1. กำหนดนโยบายทางด้านการจัดการเรียนรู้ ของสถานศึกษาให้ชัดเจน 2. วางแผนการดำเนินการ ปฏิบัติตามแผน ติดตามประเมินผล นำผลการประเมินไปพัฒนางาน 3. ส่งเสริมให้มีหน่วยงานแสวงหาแนวทางการมีส่วนร่วมและสนับสนุนในการปฏิบัติกิจกรรมและงบประมาณในการจัดการศึกษา 4. มีความหลากหลายในการจัดการศึกษา จัดการเรียนรู้ตามความสนใจของผู้เรียน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และวัดผลประเมินผลตามสภาพที่แท้จริง 5. กำหนดขอบข่ายหน้าที่ให้บุคลากรได้ปฏิบัติงานอย่างชัดเจน ประเมินผลการปฏิบัติงาน นำผลการประเมินไปพัฒนาการจัดการเรียนรู้ 6. จัดกิจกรรมศึกษาดูงานทั้งภายนอกและภายในเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการจัดการเรียนรู้

4. เครื่องมือเครื่องจักรและสื่อการสอน

จากการสัมภาษณ์พบแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาด้านเครื่องมือเครื่องจักรและสื่อการสอน แยกเป็นประเด็นได้ดังนี้

4.1 ผู้บริหารและบุคลากรทั้ง 2 ฝ่าย ร่วมมือกันในการประสานงานเครือข่ายการเรียนรู้ในด้านเครื่องมือเครื่องจักรสื่อการสอนกับหน่วยงานภายนอก ดังผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 3 กล่าวว่า “ผู้บริหารจำเป็นต้องสร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา”

4.2 สร้างความตระหนักให้กับผู้เรียนในหลักสูตรทวิศึกษา ดังผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 2 กล่าวว่า “โรงเรียนมัธยมศึกษาและสถาบันอาชีวศึกษาต้องสร้างความตระหนักให้กับผู้เรียนในหลักสูตรทวิศึกษา”

4.3 จัดทำคู่มือแนวทางการจัดการเรียนการสอนแบบทวิศึกษาให้กับนักเรียน ดังผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 3 กล่าวว่า “ ควรจัดทำคู่มือแนวทางการจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียนในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา”

4.4 จัดกิจกรรมศึกษาดูงานให้กับนักเรียน ได้มีโอกาสได้เข้ามาเรียนรู้แหล่งการเรียนรู้ของจริงจากสถานประกอบการ หรือในสถาบันอาชีวศึกษา ดังผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 3 กล่าวว่า “ควรจัดกิจกรรมศึกษาดูงานให้กับนักเรียน” และท่านที่ 4 กล่าวว่า “ สถานศึกษาควรพานักเรียนเข้าศึกษาดูงานกับแหล่งเรียนรู้จริง”

ตาราง 20 สรุปปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านเครื่องมือเครื่องจักรและสื่อการสอน

ปัญหาด้านเครื่องมือเครื่องจักรและสื่อการสอน	แนวทางแก้ไขปัญหา
การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในด้านเครื่องมือเครื่องจักรและสื่อการสอนกับหน่วยงานภายนอก	1. ผู้บริหารและบุคลากรทั้ง 2 ฝ่ายร่วมมือกันในการประสานงานเครือข่ายการเรียนรู้ในด้านเครื่องมือเครื่องจักรสื่อการสอนกับหน่วยงาน 2. สร้างความตระหนักให้กับผู้เรียนในหลักสูตรทวิศึกษา 3. จัดทำคู่มือแนวทางการจัดการเรียนการสอนแบบทวิศึกษาให้กับนักเรียน 4. จัดกิจกรรมศึกษาดูงานให้กับนักเรียนได้มีโอกาสได้เข้ามาเรียนรู้แหล่งการเรียนรู้ของจริงจากสถานประกอบการ หรือในสถาบันอาชีวศึกษา

5. ด้านครูผู้สอนในสถานศึกษา

จากการสัมภาษณ์พบแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาด้านครูผู้สอนในสถานศึกษา แยกเป็นประเด็นได้ดังนี้

5.1 กำหนดนโยบายด้านอัตรากำลังคนให้ชัดเจน วางแผนอัตรากำลังครู กำหนดสัดส่วนระหว่างครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาและครูในสถาบันอาชีวศึกษาให้เหมาะสมกับนักเรียน โดยมีการกำหนดอัตรากำลังร่วมกันทั้ง 2 ฝ่าย ดังผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 3 กล่าวว่า “รัฐบาลต้องสร้างความชัดเจนให้กับผู้บริหารในการจัดการศึกษาและมีการกำหนดเป็นนโยบายที่ชัดเจนมองเห็นเป็นรูปธรรม”

5.2 จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานที่ชัดเจน ดังผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 2 กล่าวว่า “สถานศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่เอื้ออำนวยต่อครูผู้สอน”

5.3 จัดทำแผนการศึกษาดูงานทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาและในสถานประกอบการ ดังผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 5 กล่าวว่า “จัดทำโครงการศึกษาดูงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา”

5.4 ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครู ดังผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 5 กล่าวว่า “ครูผู้สอน ควรดำเนินาร สอบถาม/แลกเปลี่ยน สืบค้นข้อมูลจากโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา”

5.5 ฝึกอบรม พัฒนาความก้าวหน้าในวิชาชีพครู ดังผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 4 กล่าวว่า “ เชิญวิทยากรที่มีความรู้ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษามาให้ความรู้ อบรมให้ความรู้เรื่องของหลักสูตร”

5.6 ส่งเสริมให้ครูมีความขยันหมั่นเพียรและรับผิดชอบหน้าที่ของตนเอง เป็นแบบอย่างที่ดีในทุกด้าน ดังผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 4 กล่าวว่า “ สร้างความตระหนักให้กับครูผู้สอนในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา”

5.7 มีการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยเป็นธรรมและสามารถตรวจสอบได้ ดังผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 4 กล่าวว่า “เชิญตัวแทนในสถานศึกษาที่มีความรับผิดชอบในหลักสูตรให้ความรู้เพื่อจะสามารถช่วยในเรื่องการนิเทศครูผู้สอนได้”

5.8 ส่งเสริมกระบวนการทำงานเป็นทีม เป็นระบบและต่อเนื่อง ดังผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 2 กล่าวว่า “ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาควรร่วมมือกับสถาบันอาชีวศึกษา”

ตาราง 21 สรุปปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านครูผู้สอนในสถานศึกษา

ปัญหาด้านครูผู้สอนในสถานศึกษา	แนวทางแก้ไขปัญหา
การจัดกิจกรรมศึกษาดูงานทั้งภายในภายนอกสถานที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาให้กับครูผู้สอน	1. กำหนดนโยบายด้านอัตรากำลังคนให้ชัดเจน วางแผนอัตรากำลังครู กำหนดสัดส่วนของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาและครูในสถาบันอาชีวศึกษาให้เหมาะสมกับนักเรียน โดยมีการกำหนดอัตรากำลังร่วมกันทั้ง 2 ฝ่าย 2. จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานด้านการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาที่ชัดเจน 3. จัดทำแผนการศึกษาดูงานทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาและในสถานประกอบการ 4. ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครู 5. ฝึกอบรม พัฒนาความก้าวหน้าในวิชาชีพครู 6. ส่งเสริมให้ครูมีความขยันหมั่นเพียรและรับผิดชอบหน้าที่ของตนเอง เป็นแบบอย่างที่ดีในทุกด้าน 7. มีการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยเป็นธรรมและสามารถตรวจสอบได้ 8. ส่งเสริมกระบวนการทำงานเป็นทีม เป็นระบบและต่อเนื่อง

6. ด้านการวัดผลและประเมินผล

จากการสัมภาษณ์พบแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาด้านการวัดผลและประเมินผล แยกเป็นประเด็นได้ดังนี้

6.1 กำหนดนโยบายการวัดผลประเมินผลให้ชัดเจน

6.2 กำหนดแนวทางในการปฏิบัติงานวัดผลและประเมินผล

6.3 กำหนดมาตรฐานของเครื่องมือการวัดผลประเมินผล ปรับปรุงมาตรฐานเครื่องมือให้เหมาะสม

6.4 ดำเนินการวัดผลและประเมินผลร่วมกันทั้ง 2 ฝ่าย อย่างต่อเนื่องทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

6.5 กำหนดวิธีการ บุคลากร ระยะเวลาในการดำเนินงานวัดผลและประเมินผลที่เป็นขั้นตอน เป็นกระบวนการที่ชัดเจนและน่าเชื่อถือ

ดังผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1 กล่าวว่า “ โรงเรียนมัธยมศึกษาและสถาบันอาชีวศึกษาต้องร่วมมือกันในการวัดผลและประเมินผลการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา มีการกำหนดวิธีการ บุคลากร ระยะเวลาในการดำเนินงานที่เป็นขั้นตอน เป็นกระบวนการที่ชัดเจน”

6.6 มีมาตรการช่วยเหลือนักเรียนในการปรับปรุงเกรดเพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการเทียบโอนรายวิชาได้ ดังผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 4 กล่าวว่า “ สถานศึกษาควรหามาตรการในการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เพื่อใช้ในการเทียบโอนผลการเรียนจากสายสามัญไปสายอาชีพ”

6.7 วิเคราะห์ผลการดำเนินงานการวัดผลและประเมินผล แล้วนำผลไปพัฒนาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ดังผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 5 กล่าวว่า “ควรจัดทำแผนการวัดผลประเมินผลที่ชัดเจน กำหนดผู้รับผิดชอบและกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง”

ตาราง 22 สรุปปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการวัดผลและประเมินผล

ปัญหาด้านการวัดผลและประเมินผล	แนวทางแก้ไขปัญหา
การนำผลการนิเทศมาปรับปรุงเกี่ยวกับการวัดผและประเมินผลการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	1. กำหนดนโยบายการวัดผลประเมินผลให้ชัดเจน 2. กำหนดแนวทางในการปฏิบัติงานวัดผลและประเมินผล 3. กำหนดมาตรฐานของเครื่องมือการวัดผลประเมินผลปรับปรุงมาตรฐานเครื่องมือให้เหมาะสม 4. ดำเนินการวัดผลและประเมินผลร่วมกันทั้ง 2 ฝ่าย อย่างต่อเนื่อง 5. กำหนดวิธีการ บุคลากร ระยะเวลาในการดำเนินงานวัดผลและประเมินผลที่เป็นขั้นตอนเป็นกระบวนการที่ชัดเจนและน่าเชื่อถือ 6. มีมาตรการช่วยเหลือนักเรียนในการปรับปรุงเกรดเพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการเทียบโอนรายวิชาได้ 7. วิเคราะห์ผลการดำเนินงานการวัดผลและประเมินผล แล้วนำผลไปพัฒนาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา

7. การฝึกอาชีพในสถานประกอบการ

จากการสัมภาษณ์พบแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาด้านการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ แยกเป็นประเด็นได้ดังนี้

7.1 จัดการแนะแนวทางการเลือกสถานประกอบการในการฝึกอาชีพให้กับนักเรียนได้เลือกให้ตรงตามสาขาวิชาที่เรียนอย่างเหมาะสมกับความรู้ความสามารถของผู้เรียน ดังผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1 กล่าวว่า “สถานศึกษาต้องจัดการแนะแนวทางการเลือสถานประกอบการในการฝึกอาชีพให้กับนักเรียน”

7.2 จัดให้มีแหล่งฝึกอาชีพรองรับนักเรียนที่เรียนในแบบทวิศึกษา ดังผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 4 กล่าวว่า “สถานศึกษาควรมีแหล่งฝึกอาชีพรองรับนักเรียน พร้อมที่พัก ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง เพื่อเพิ่มศักยภาพในการฝึกอาชีพของนักเรียน”

7.3 สร้างความมั่นใจให้กับครูให้เห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาในรูปแบบทวิศึกษาให้สำเร็จ ดังผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 5 กล่าวว่า “ สถานศึกษาต้องสร้างความมั่นใจ ความศรัทธา ให้เกิดขึ้นกับครูผู้สอน ให้เห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาในรูปแบบทวิศึกษา และให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สำเร็จ”

7.4 สร้างความตระหนักให้กับนักเรียนได้เห็นถึงความจำเป็นและตั้งใจเรียนที่จะเรียนในระบบทวิศึกษา ดังผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 3 กล่าวว่า “ สถานศึกษาต้องสร้างความตระหนักให้นักเรียนได้เห็นถึงความสำคัญของการเรียนในรูปแบบทวิศึกษา”

ตาราง 23 สรุปปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ

ปัญหาด้านการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ	แนวทางแก้ไขปัญหา
ความพร้อมทางด้านความรู้ทักษะต่าง ๆ ของนักเรียนในการเข้ารับการฝึกอาชีพในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	1. จัดการแนะแนวทางการเลือกสถานประกอบการในการฝึกอาชีพให้กับนักเรียนได้เลือกให้ตรงตามสาขาวิชาที่เรียนอย่างเหมาะสมกับความรู้ความสามารถของผู้เรียน 2. จัดให้มีแหล่งฝึกอาชีพรองรับนักเรียนที่เรียนในแบบทวิศึกษา มีการสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานของภาครัฐ เอกชน และหน่วยงานภายนอกสถานศึกษาในเรื่องของแหล่งการฝึกอาชีพของนักเรียน 3. จัดทำคู่มือครูสำหรับการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับครูให้เห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาในรูปแบบทวิศึกษาให้สำเร็จ 4. สร้างความตระหนักให้กับนักเรียนได้เห็นถึงความจำเป็นและตั้งใจเรียนที่จะเรียนในระบบทวิศึกษา โดยการจัดทำคู่มือการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาเพื่อเป็นแนวทางให้นักเรียนได้ปฏิบัติ

8. ด้านการนิเทศการศึกษา

จากการสัมภาษณ์พบแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาด้านการนิเทศการศึกษาแยกเป็นประเด็นได้ดังนี้

8.1 มีการวางแผน และประชุมสัมมนาประสานงานด้านการนิเทศการศึกษาร่วมกันทั้ง 2 ฝ่าย ดังผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1 กล่าวว่า “โรงเรียนมัธยมศึกษาและสถาบันอาชีวศึกษาและ

หน่วยงานภายนอก ต้องประชุมหาข้อตกลงในการจัดทำแผนการนิเทศการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาร่วมกัน”

8.2 กำหนดนโยบายนการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาให้ชัดเจน ดังผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1 กล่าวว่า “ ผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 2 ฝ่ายต้องสนับสนุนการเรียนการสอนอย่างจริงจังและให้นโยบายอย่างชัดเจนเกี่ยวกับการนิเทศการสอน”

8.3 ให้แนวทางในการพัฒนาบุคลากร มีการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ดังผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 5 กล่าวว่า “ สร้างความมั่นใจ ศรัทธาให้เกิดขึ้นกับครูผู้สอน ให้เห็นความสำคัญของการจัดการศึกษา”

8.4 กำหนดคุณสมบัติของบุคลากรให้เหมาะสม

8.5 กำหนดเป้าหมายการพัฒนาบุคลากร

8.6 ประสานงานและจัดกิจกรรมร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ ดังผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 5 กล่าวว่า “ ให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการจัดการศึษาให้สำเร็จ”

8.7 มีระบบการนิเทศอย่างชัดเจน ดังผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1 กล่าวว่า “ โรงเรียนมัธยมศึกษาและสถาบันอาชีวศึกษาต้องดำเนินการประชุม เพื่อจัดทำแผนการนิเทศการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง”

8.8 ผู้บริหารทั้ง 2 ฝ่ายต้องตระหนักถึงประโยชน์ของการนิเทศการศึกษา ดังผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 3 กล่าวว่า “ผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 2 ฝ่ายต้องสนับสนุนการเรียนการสอนอย่างจริงจัง เกี่ยวกับการนิเทศ การตรวจการสอน”

ตาราง 24 สรุปปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการนิเทศการศึกษา

ปัญหาด้านการนิเทศการศึกษา	แนวทางแก้ไขปัญหา
การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบ ทวิศึกษาอย่างต่อเนื่อง	1. มีการวางแผน และประชุมสัมมนาเกี่ยวกับด้านการนิเทศการศึกษาร่วมกันทั้ง 2 ฝ่าย ทั้งทางด้านโรงเรียนมัธยมศึกษาและสถาบันอาชีวศึกษา 2. กำหนดนโยบายการนิเทศการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาให้ชัดเจน มีการนำสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม มีหลักฐาน ร่องรอย เอกสาร ที่สามารถตรวจสอบได้ 3. ให้แนวทางในการพัฒนาบุคลากร มีการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง จัดอบรม ศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา 4. กำหนดคุณสมบัติของบุคลากรให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถและเนื้อหาวิชาของหลักสูตรทวิศึกษา 5. กำหนดเป้าหมายการพัฒนาบุคลากร มีการจัดทำเป็นแผนงาน กำกับติดตาม ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง 6.ประสานงานและจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาและสถาบันอาชีวศึกษาที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษาร่วมกัน มีการประชุม สัมมนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันอย่างต่อเนื่อง 7. มีระบบการนิเทศการศึกษาอย่างชัดเจน จัดทำเป็นแผนงาน กำหนดผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน 8. ผู้บริหารทั้ง 2 ฝ่ายต้องตระหนักถึงประโยชน์ของการนิเทศการศึกษาว่ามีความสำคัญต่อการบริหารจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ

บทที่ 5
สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี โดยในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการดำเนินการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี วิธีดำเนินการวิจัยมี 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าแผนกวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี หัวหน้าแผนกวิชา และครูผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษา และสถาบันที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษาร่วมกัน จำนวน 102 คน มีค่าความเชื่อมั่น 0.95 ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม 5 ระดับ จำนวน 80 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางการดำเนินการแก้ไขปัญหาโดยแบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ มีค่าความเชื่อมั่น 0.82 ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการพรรณนาวิเคราะห์

สรุปผลการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ครูผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี และผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าแผนกวิชา และครูผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษา ของสถาบันที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษาร่วมกัน

1. สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป จบการศึกษาระดับปริญญาโท ตำแหน่งครูผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 20 ปีขึ้นไป

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพและปัญหาการจัดการการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ใน 8 ด้าน สรุปได้ดังนี้

2.1 ด้านหลักสูตร ในภาพรวมมีสภาพการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยค่าสูงสุดคือ สถานศึกษามีส่วนร่วมกับผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาในการติดตาม และประเมินผลการนำหลักสูตรทวิศึกษาไปใช้ในการจัดการศึกษา รองลงมาคือ สถานศึกษามีการจัดทำหลักสูตรทวิศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของกรมอาชีวศึกษา และสำนักงานคณะกรรรมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สภาพเศรษฐกิจ สังคมและความต้องการของท้องถิ่น และบุคลากรในสถานศึกษาได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ หลักการ จุดหมาย โครงสร้าง แนวดำเนินการ และเนื้อหาสาระของหลักสูตรทวิศึกษา น้อยที่สุด สำหรับภาพรวมของปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยค่าสูงสุดคือ สถานศึกษามีการสำรวจความพร้อมด้านหลักสูตรก่อนการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา รองลงมาคือ สถานศึกษามีการจัดทำหลักสูตรทวิศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของกรมอาชีวศึกษา และสำนักงานคณะกรรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สภาพเศรษฐกิจ สังคมและความต้องการของท้องถิ่น และน้อยที่สุดคือ สถานศึกษามีการจัดทำคำอธิบายรายวิชาที่สอดคล้องกับเวลาเรียนในการจัดทำหน่วยการเรียนรู้

2.2 ด้านการบริหารการศึกษา ในภาพรวมมีสภาพการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยค่าสูงสุดคือ สถานศึกษามีความเหมาะสมในการบริหารจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน รองลงมาคือ สถานศึกษามีการบริหารและกำหนดนโยบายหรือแนวทางการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา และสถานศึกษามีการบริหารจัดการด้าน สื่อ นวัตกรรม วัสดุ อุปกรณ์ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา น้อยที่สุด สำหรับภาพรวมของปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาอยู่ในระดับน้อย โดยค่าสูงสุดคือ สถานศึกษามีการบริหารการจัดทำแผนการเงินงบประมาณในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา รองลงมาคือ สถานศึกษามีการบริหารจัดการด้าน สื่อ นวัตกรรม วัสดุ อุปกรณ์ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา และน้อยที่สุดคือ สถานศึกษามีการบริหารจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน

2.3 ด้านการจัดการเรียนรู้ ในภาพรวมมีสภาพการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยค่าสูงสุดคือ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบทวิศึกษาที่ให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ รองลงมาคือ สถานศึกษาได้ให้ความสำคัญและเห็นคุณค่าในการเรียนการสอนสายวิชาชีพ

ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา และสถานศึกษามีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาที่เหมาะสม น้อยที่สุด สำหรับปัญหาในภาพรวมมีปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาอยู่ในระดับน้อย โดยค่าสูงสุดคือ สถานศึกษามีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาที่เหมาะสม รองลงมาคือ สถานศึกษามีการจัดโครงการให้ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการสอนแบบทวิศึกษากับครูผู้สอน เพื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และน้อยที่สุดคือ สถานศึกษาได้มีการแนะนำแนวการสอน การวัดผล และการประเมินผลแก่ผู้เรียนในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา

2.4 ด้านเครื่องมือเครื่องจักรและสื่อการสอน ในภาพรวมมีสภาพการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยค่าสูงสุดคือ สถานศึกษามีการสร้างความตระหนักให้บุคลากรเห็นความสำคัญของการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจ และทักษะในการใช้เครื่องมือ เครื่องจักรและการผลิตสื่อการสอน รองลงมาคือ สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้ใช้เครื่องมือ เครื่องจักร และสื่อการสอนที่มีความทันสมัยแปลกใหม่ ที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา และสถานศึกษาจัดสรรงบประมาณเพียงพอสำหรับการจัดหา ซ่อมแซม บำรุงรักษา เครื่องมือ เครื่องจักร และสื่อการสอน ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา น้อยที่สุด สำหรับปัญหาในภาพรวมมีปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาอยู่ในระดับน้อย โดยค่าสูงสุดคือ สถานศึกษามีการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในด้านเครื่องมือ เครื่องจักรและสื่อการสอนกับหน่วยงานภายนอก รองลงมาคือ สถานศึกษามีเครื่องมือ เครื่องจักรและสื่อการสอนที่สะดวก ง่ายต่อการใช้งานในการจัดการศึกษาทวิศึกษา และน้อยที่สุดคือ สถานศึกษามีการสร้างความตระหนักให้บุคลากรเห็นความสำคัญของการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจ และทักษะในการใช้เครื่องมือ เครื่องจักรและการผลิตสื่อการสอน

2.5 ด้านครูผู้สอนในสถานศึกษา ในภาพรวม มีสภาพการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยค่าสูงสุดคือ สถานศึกษามีความเหมาะสมในการจัดครูผู้สอนที่จบการศึกษาตรงกับวิชาที่สอนในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา รองลงมาคือ สถานศึกษาจัดให้ครูผู้สอนมีการประเมินผลที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด กิจกรรมการเรียนรู้แบบทวิศึกษา และน้อยที่สุดคือ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมศึกษาดูงาน ทั้งภายใน ภายนอกสถานที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาให้กับครูผู้สอน

2.6 ด้านการวัดผลประเมินผล ในภาพรวมมีสภาพการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยค่าสูงสุดคือ สถานศึกษามีการประชุมชี้แจงให้บุคลากรเข้าใจวัตถุประสงค์ของการวัดผล ประเมินผลการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา รองลงมาคือ สถานศึกษามีการประสานงานในการจัดการวัดผล ประเมินผลร่วมกับ

สถานศึกษาที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษาร่วมกัน และสถานศึกษามีการนำผลการนิเทศมาปรับปรุงเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผลการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา น้อยที่สุด สำหรับปัญหาในภาพรวมมีปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาอยู่ในระดับน้อย โดยค่าสูงสุดคือ สถานศึกษามีการนำผลการนิเทศมาปรับปรุงเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผลการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา รองลงมาคือ สถานศึกษามีการจัดทำ และพัฒนาเครื่องมือการวัดผล ประเมินผลการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา และสถานศึกษามีการประชุมชี้แจงให้บุคลากรเข้าใจวัตถุประสงค์ของการวัดผล ประเมินผลการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา และน้อยที่สุดคือ สถานศึกษามีการอนุมัติผลการเรียนและการเทียบโอนผลการเรียนตามที่คณะกรรมการวัดผล ประเมินผลกำหนดไว้ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา

2.7 ด้านการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ ในภาพรวมมีสภาพการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยค่าสูงสุดคือ สถานศึกษามีสถานที่ฝึกอาชีพมีขนาดเหมาะสมกับจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอาชีพ รองลงมาคือ สถานศึกษามีการจัดสถานที่ฝึกอาชีพในสถานประกอบการที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับให้กับนักเรียนในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา และนักเรียนมีความพร้อมทางด้านความรู้ ทักษะต่าง ๆ ในการเข้ารับการฝึกอาชีพในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา น้อยที่สุด สำหรับปัญหาในภาพรวมมีปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาอยู่ในระดับน้อย โดยค่าสูงสุดคือ นักเรียนมีความพร้อมทางด้านความรู้ ทักษะต่าง ๆ ในการเข้ารับการฝึกอาชีพในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา รองลงมาคือ นักเรียนสามารถนำความรู้และทักษะที่ได้รับจากการฝึกอาชีพในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาไปปฏิบัติงานได้ และน้อยที่สุดคือ สถานที่ฝึกอาชีพมีขนาดเหมาะสมกับจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอาชีพ

2.8 ด้านการนิเทศการศึกษา ในภาพรวมมีสภาพการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยค่าสูงสุดคือ สถานศึกษามีความเหมาะสมในการกำกับดูแลประสานงานการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา และสถานประกอบการ รองลงมาคือ สถานศึกษามีการประสานงานระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานที่จัดการศึกษาร่วมกัน ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา และสถานศึกษามีการให้บุคลากรภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการนิเทศการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา น้อยที่สุด สำหรับปัญหา ในภาพรวมมีปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาอยู่ในระดับน้อย โดยค่าสูงสุดคือ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมศึกษาดูงาน ทั้งภายใน ภายนอกสถานที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาให้กับครูผู้สอน รองลงมาคือ สถานศึกษามีการจัดครูผู้สอนที่มีความสามารถในการจัดการชั้นเรียน และแก้ไขปัญหาในชั้นเรียน ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา และสถานศึกษาจัดครูผู้สอนที่จบการศึกษาตรงกับวิชาที่สอนในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา น้อยที่สุด สำหรับปัญหาในภาพรวมมีปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาอยู่ในระดับน้อยโดยค่าสูงสุดคือ สถานศึกษามีการพัฒนาการจัดการเรียนรู้

แบบทวิศึกษาอย่างต่อเนื่อง รองลงมาคือ สถานศึกษามีการประสานงานระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานที่จัดการศึกษาร่วมกัน ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาและสถานศึกษามีการกำกับดูแลประสานงานการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา และสถานประกอบการ และน้อยที่สุดคือ สถานศึกษามีการนิเทศการฝึกอาชีพของนักเรียนในสถานประกอบการในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา

สรุปสภาพการจัดการการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยค่าสูงสุดคือ ด้านการจัดการเรียนรู้และด้านครูผู้สอนในสถานศึกษา รองลงมาคือ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ ด้านหลักสูตร ด้านเครื่องมือ เครื่องจักรและสื่อการเรียนการสอน ด้านการบริหารจัดการศึกษา ตามลำดับ และสรุปปัญหาการจัดการการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยค่าสูงสุดคือ ด้านหลักสูตร รองลงมาคือ ด้านการบริหารจัดการศึกษา ด้านเครื่องมือเครื่องจักรและสื่อการเรียนการสอน ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านครูผู้สอนในสถานศึกษา ด้านการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านการนิเทศการศึกษา ตามลำดับ

ขั้นตอนที่ 2 นำเสนอแนวทางการการแก้ไขปัญหาการจัดการการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ตามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา

จากการสัมภาษณ์พบแนวทางการดำเนินการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ของผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน จำนวน 45 รายการจำแนกออกเป็น 8 ด้าน สรุปได้ดังนี้

1. ด้านหลักสูตร

1.1 สำรวจความพร้อมของสถานศึกษาและสถาบันอาชีวศึกษาที่จัดการศึกษาร่วมกันในด้านผู้เรียน ตลอดจนความพร้อมของสภาพท้องถิ่น

1.2 กำหนดเป้าหมายคุณลักษณะของผู้เรียน ระยะเวลาดำเนินการ รายละเอียดการฝึกอาชีพ การนิเทศการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล การทดสอบมาตรฐานวิชาชีพ กำหนดหน่วยงานและผู้รับผิดชอบด้านหลักสูตร

1.3 กำหนดหน่วยงานรับผิดชอบด้านหลักสูตร

1.4 สร้างความตระหนักของผู้บริหารเกี่ยวกับภาระหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติด้านหลักสูตร

1.5 สถานศึกษาและสถานประกอบการต้องร่วมมือกันในจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา

2. ด้านการบริหารการศึกษา

2.1 รัฐบาลควรสนับสนุนงบประมาณและสนับสนุนให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนได้มีโอกาสร่วมในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาร่วมกับโรงเรียนมัธยมศึกษา

2.2 ผู้บริหารควรคำนึงถึงความพร้อมและความเหมาะสมทางด้านงบประมาณ

2.3 ผู้บริหารทั้ง 2 ฝ่าย ร่วมมือกันจัดทำแผนการบริหารจัดการศึกษาด้านงบประมาณในเรื่องของแหล่งที่มาของงบประมาณและการใช้งบประมาณ

3. ด้านการจัดการเรียนรู้

3.1 กำหนดนโยบายด้านการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาให้ชัดเจน

3.2 วางแผนการดำเนินการ ปฏิบัติตามแผน ติดตามประเมินผล นำผลการประเมินไปพัฒนางาน

3.3 ส่งเสริมให้มีหน่วยงานแสวงหาแนวทางการมีส่วนร่วมและสนับสนุนในการปฏิบัติกิจกรรม และงบประมาณในการจัดการศึกษา

3.4 มีความหลากหลายในการจัดการศึกษา จัดการเรียนรู้ตามความสนใจของผู้เรียนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และวัดผลประเมินผลตามสภาพที่แท้จริง

3.5 กำหนดขอบข่ายหน้าที่ให้บุคลากรได้ปฏิบัติงานอย่างชัดเจน ประเมินผลการปฏิบัติงาน นำผลการประเมินไปพัฒนาการจัดการเรียนรู้

3.6 จัดกิจกรรมศึกษาดูงานทั้งภายนอกและภายในเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการจัดการเรียนรู้

4. ด้านเครื่องมือเครื่องจักรและสื่อการสอน

4.1 ผู้บริหารและบุคลากรทั้ง 2 ฝ่าย ร่วมมือกันในการประสานงานเครือข่ายการเรียนรู้ในด้านเครื่องมือเครื่องจักรสื่อการสอนกับหน่วยงานภายนอก

4.2 สร้างความตระหนักให้กับผู้เรียนในหลักสูตรทวิศึกษา

4.3 จัดทำคู่มือแนวทางการจัดการเรียนการสอนแบบทวิศึกษาให้กับนักเรียน

4.4 จัดกิจกรรมศึกษาดูงานให้กับนักเรียน ได้มีโอกาสได้เข้ามาเรียนรู้แหล่งการเรียนรู้ของจริงจากสถานประกอบการ หรือในสถาบันอาชีวศึกษา

5. ด้านครูผู้สอนในสถานศึกษา

5.1 กำหนดนโยบายด้านอัตรากำลังคนให้ชัดเจน

5.2 จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานที่ชัดเจน

5.3 จัดทำแผนการศึกษาดูงานทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาและในสถานประกอบการ

5.4 ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครู

5.5 ฝึกอบรม พัฒนาความก้าวหน้าในวิชาชีพครู

5.6 ส่งเสริมให้ครูมีความขยันหมั่นเพียรและรับผิดชอบหน้าที่ของตนเอง เป็นแบบอย่างที่ดีในทุกด้าน

5.7 มีการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยเป็นธรรมและสามารถตรวจสอบได้

5.8 ส่งเสริมกระบวนการทำงานเป็นทีม เป็นระบบและต่อเนื่อง

6. ด้านการวัดผล ประเมินผล

6.1 กำหนดนโยบายการวัดผลประเมินผลให้ชัดเจน

6.2 กำหนดแนวทางในการปฏิบัติงานวัดผลและประเมินผล

6.3 กำหนดมาตรฐานของเครื่องมือการวัดผลประเมินผล ปรับปรุงมาตรฐานเครื่องมือให้เหมาะสม

6.4 ดำเนินการวัดผลและประเมินผลร่วมกันทั้ง 2 ฝ่าย อย่างต่อเนื่องทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

6.5 กำหนดวิธีการ บุคลากร ระยะเวลาในการดำเนินงานวัดผลและประเมินผลที่เป็นขั้นตอน เป็นกระบวนการที่ชัดเจนและน่าเชื่อถือ

6.6 มาตรการช่วยเหลือนักเรียนในการปรับปรุงเกรดเพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการเทียบโอนรายวิชาได้

6.7 วิเคราะห์ผลการดำเนินงานการวัดผลและประเมินผล แล้วนำผลไปพัฒนาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา

7. ด้านการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ

7.1 จัดการแนะแนวทางการเลือกสถานประกอบการในการฝึกอาชีพให้กับนักเรียนได้เลือกให้ตรงตามสาขาวิชาที่เรียนอย่างเหมาะสมกับความรู้ความสามารถของผู้เรียน

7.2 ควรมีแหล่งฝึกอาชีพรองรับนักเรียนที่เรียนในแบบทวิศึกษา

7.3 สร้างความมั่นใจ ศรัทธา ให้เกิดขึ้นกับครู ให้เห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาในรูปแบบทวิศึกษา และให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สำเร็จ

7.4 สร้างความตระหนักให้กับนักเรียนได้เห็นถึงความจำเป็นและตั้งใจเรียนที่จะเรียนในระบบทวิศึกษา

8. ด้านการนิเทศการศึกษา

8.1 มีการวางแผน และประชุมสัมมนาประสานงานด้านการนิเทศการศึกษาร่วมกันทั้ง 2 ฝ่าย

8.2 กำหนดนโยบายนการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาให้ชัดเจน

8.3 ให้แนวทางในการพัฒนาบุคลากร มีการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง

8.4 กำหนดคุณสมบัติของบุคลากรให้เหมาะสม

8.5 กำหนดเป้าหมายการพัฒนาบุคลากร

8.6 ประสานงานและจัดกิจกรรมร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ

8.7 ระบบการนิเทศอย่างชัดเจน

8.8 ผู้บริหารของทั้ง 2 ฝ่าย ต้องตระหนักถึงประโยชน์ของการนิเทศการศึกษา

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี มีประเด็นที่ควรพิจารณาและนำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. สภาพและปัญหาการจัดการการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยค่าสูงสุดคือ ด้านหลักสูตร รองลงมาคือ ด้านการบริหารจัดการศึกษา ด้านเครื่องมือเครื่องจักรและสื่อการเรียนการสอน ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านครูผู้สอนในสถานศึกษา ด้านการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านการนิเทศการศึกษา ตามลำดับ

จากผลการวิจัยพบว่าสอดคล้องกับวิจัยของ ผดุงเกียรติ ปานแดง (2556, หน้า 125) วิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน ขยายโอกาส สังกัดสำนังานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพ การบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวางแผนและการเตรียม หลักสูตรสถานศึกษา ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนศักดิ์ เปาริก (2550, หน้า 81) วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารหลักสูตร สถานศึกษาของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 ผลการวิจัย พบว่าผู้บริหารสถานศึกษา เห็นว่า สภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน ด้านการวางแผนหลักสูตร/กำหนดจุดหมายอยู่ในระดับมาก

จากแนวคิดและงานวิจัยข้างต้น และผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าปัญหาเกิดขึ้นนั้นอาจเนื่องมาจากผู้บริหาร ครู ครูฝึกในสถานประกอบการ ดำเนินการจัดการเรียนการสอนแบบทวิศึกษายังไม่ครบตามจุดหมายของหลักสูตร เอกสารคู่มือต่าง ๆ ไม่พอเพียง จำนวนบุคลากรกับ

นักเรียนไม่สมดุลกัน สถานศึกษาทั้ง 2 ฝ่าย มีข้อจำกัดในด้านต่าง ๆ หลายประการ และครูผู้สอนมีความเข้าใจในเรื่องการวัดผลประเมินผลน้อย และงบประมาณจากภาครัฐและเอกชนไม่เพียงพอ

2. นำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ของผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน จำแนกออกเป็น 8 ด้านคือ ด้านหลักสูตร ด้านการบริหารจัดการศึกษา ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านครูผู้สอนในสถานศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการฝึกอาชีพกับสถานประกอบการ ด้านเครื่องมือเครื่องจักรและสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล สรุปได้ดังนี้

2.1 ด้านหลักสูตร แนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาด้านหลักสูตร โดยการสำรวจความพร้อมของสถานศึกษา สถาบันอาชีวศึกษาที่จัดการศึกษาร่วมกัน ผู้เรียน ตลอดจนความพร้อมของสภาพท้องถิ่น ซึ่งสถานศึกษาและสถานประกอบการต้องร่วมมือกันในเรื่องของการกำหนดสาขาวิชาชีพ กำหนดเป้าหมายคุณลักษณะของผู้เรียน ระยะเวลาดำเนินการ รายละเอียดการฝึกอาชีพ การนิเทศการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล การทดสอบมาตรฐานวิชาชีพ การออกใบรับรอง และการมอบใบประกาศนียบัตร โดยกำหนดเป็นนโยบาย วางหลักเกณฑ์การใช้หลักสูตรแก่บุคลากร ส่งเสริมการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตร กำหนดหน่วยงานและผู้รับผิดชอบด้านหลักสูตร และที่สำคัญคือ การสร้างความตระหนักของผู้บริหารเกี่ยวกับภาระหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติด้านหลักสูตร ในด้านการปฏบัติควรจัดให้มีหน่วยงานเฉพาะในการสำรวจความพร้อมของการจัดศึกษาแบบทวิศึกษา ประชุมวางแผนการดำเนินงานสถานศึกษาและสถาบันอาชีวศึกษาร่วมกัน ทำความเข้าใจในหลักการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา จัดทำแผนการเรียนการฝึกอาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสถานประกอบการ จัดประชุมเชิงปฏิบัติการในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติให้กับผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษาและในสถาบันอาชีวศึกษา จัดประชุมเฉพาะกลุ่มเกี่ยวกับการทำเอกสารประกอบการใช้หลักสูตรและให้ความรู้เกี่ยวกับเอกสารประกอบการใช้หลักสูตรแก่ผู้สอน จัดให้มีห้องสมุด อินเทอร์เน็ต สื่อต่าง ๆ เพื่อใช้บริการการค้นคว้า จัดหาหรือจัดทำคู่มือ เอกสาร จัดให้มีการศึกษาดูงานด้านหลักสูตรหรือด้านวิชาการให้กับบุคลากรด้านต่าง ๆ จัดอบรมเพื่อจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น เชิญผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่นเพื่อให้ความรู้ ทำวิจัยในเรื่องการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น จัดคณะบุคลากรหรือคณะกรรมการเพื่อนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตร จัดประชุมชี้แจงแนวทางวิธีการนิเทศ ดำเนินการนิเทศ เก็บรวบรวมข้อมูลติดตามผลการนิเทศ นำผลการนิเทศไปพัฒนาหลักสูตร และการวัดผลประเมินผล จัดวิชาให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนอย่างหลากหลาย มีการทดสอบความถนัดและชี้แจงให้นักเรียนเลือกเรียนในรายวิชาตามความถนัด และมีการติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

จากผลการวิจัยพบว่าสอดคล้องกับวิจัยของ ธนศักดิ์ เปาริก (2550, หน้า 81) วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารหลักสูตร สถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 ผลการวิจัย พบว่าผู้บริหารสถานศึกษา เห็นว่า สภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน ด้านการวางแผนหลักสูตร กำหนดจุดหมายอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญศรี ภู่สุวรรณ (2550, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาภาพและปัญหาการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลในจังหวัดสมุทรสงคราม ผลการวิจัย ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการปฏิบัติหน้าที่โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ได้แก่การเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน และมีส่วนในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น และสอดคล้องกับ ผดุงเกียรติ ปานแดง (2556, หน้า 125) วิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวางแผนและการเตรียมหลักสูตรสถานศึกษา ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

จากแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา งานวิจัยข้างต้นและผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า แนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาด้านหลักสูตรเป็นไปในทิศทางที่ถูกต้อง เนื่องจากแนวทางดังกล่าวครอบคลุมการดำเนินการพัฒนางานด้านหลักสูตร โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทั้ง 2 ฝ่าย ในการจัดหลักสูตรและการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่าง ๆ ตลอดจนการบริการด้านต่าง ๆ ที่จะส่งผลให้สามารถนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ด้านการบริหารการศึกษา แนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาด้านการบริหารจัดการศึกษา รัฐบาลควรสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมให้แก่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในการส่งเสริมการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา รัฐบาลควรสนับสนุนให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนได้มีโอกาสร่วมในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาร่วมกับโรงเรียนมัธยมศึกษา เพราะสถานศึกษาเอกชนจะมีความพร้อมทางด้านงบประมาณมากกว่าสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐบาล ก่อนดำเนินการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาผู้บริหารควรคำนึงถึงความพร้อมและความเหมาะสมทางด้านงบประมาณ ครู บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งสถานประกอบการที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่เหมาะสมด้วย โดยมีการจัดทำแผนการบริหารจัดการศึกษาด้านงบประมาณ ครู บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ อย่างชัดเจนในเรื่องของแหล่งที่มาของงบประมาณและการใช้งบประมาณ นักเรียนที่เรียน

หลักสูตรทวิศึกษาควรได้รับงบประมาณจัดสรรเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรให้กับนักเรียนที่เรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ สถานศึกษาทั้ง 2 ฝ่ายต้องร่วมกันวางแผนการใช้งบประมาณร่วมกันในการบริหารจัดการศึกษาแบบทวิศึกษามีการตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดทำแผนการเงิน งบประมาณ การใช้ และการประเมินผลการใช้งบประมาณ ให้รัฐบาลจัดสรรงบประมาณให้กับทางโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยตรง จัดทำแผนการบริหารหลักสูตร ในเรื่องของการพัฒนาบุคลากร นักเรียน สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ในการจัดการเรียนการสอน

จากผลการวิจัยพบว่าสอดคล้องกับแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาที่สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญศรี ภู่สุวรรณ (2550, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาภาพและปัญหาการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลในจังหวัดสมุทรสงคราม ผลการวิจัย พบว่า การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการปฏิบตัหน้าที่โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ได้แก่ 1) การส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพและได้มาตรฐาน 2) การปฏิบัติการอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย จากหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษานั้น 3) การส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญา ท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีต ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ 4) การให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา 5) การกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา 6) การให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิธร รินทะ (2554) กล่าวว่าการบริหารเป็นกิจกรรมที่ทุกกลุ่มบุคคล ได้ร่วมกันดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและเป็นกิจกรรมที่ต้องอาศัยองค์ประกอบอย่างน้อยอยู่สองประการ ได้แก่ ปัจจัยในการดำเนินงานของ กิจกรรม หรือเรียกว่า ปัจจัยการบริหารและกระบวนการดำเนินกิจกรรม หรือกระบวนการบริหารและเป็นกระบวนการในการประสานงานในการทำงานอย่างเป็นระบบ โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตามกระบวนการบริหารคือ การวางแผน (Planning) การดำเนินงาน (Doing) การประเมินผลหรือการตรวจสอบ (Checking) และการปรับปรุง (Action) ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายขององค์กร การบริหารและการจัดการ

จากแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา งานวิจัยข้างต้นและผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า แนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาด้านการบริหารจัดการศึกษา เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้อง เนื่องจากแนวทางดังกล่าวครอบคลุมการดำเนินงานด้านการบริหารการศึกษาโดยมีการจัดทำแผนการบริหารจัดการศึกษาด้านงบประมาณ ครูบุคลากร วัสดุอุปกรณ์อย่างชัดเจนในเรื่องของแหล่งที่มาของงบประมาณและการใช้งบประมาณ สถานศึกษา

ทั้ง 2 ฝ่ายต้องร่วมกันวางแผนการใช้งบประมาณร่วมกันในการบริหารจัดการศึกษาแบบทวิศึกษามีการตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดทำแผนการเงิน งบประมาณ การใช้และการประเมินผลการใช้งบประมาณ

2.3 ด้านการจัดการเรียนรู้ แนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาด้านจัดการเรียนรู้ โดยกำหนดนโยบายด้านการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาให้ชัดเจน วางแผนการดำเนินการปฏิบัติตามแผน ติดตามประเมินผล นำผลการประเมินไปพัฒนางาน ดำเนินการสำรวจความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี มีความหลากหลายในการจัดการศึกษา ส่งเสริมด้านอินเทอร์เน็ต จัดหางบประมาณ ส่งเสริมให้มีหน่วยงานแสวงหาแนวทางการมีส่วนร่วมและสนับสนุนในการปฏิบัติกิจกรรม จัดการเรียนรู้ตามความสนใจของผู้เรียน นำเสนอผลงานในรูปนิทรรศการ ประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถาบันอาชีวศึกษากำหนดหัวข้อการเรียนรู้ และแนวทางของหลักสูตรให้ชัดเจน โดยปฏิบัติงานร่วมกันทั้ง 2 ฝ่าย สร้างแรงจูงใจ มีหน่วยงานรับผิดชอบประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องและมีการปรับปรุงอย่างเหมาะสม ในด้านการปฏิบัติ ต้องดำเนินการโดยฝ่ายวิชาการร่วมกับฝ่ายจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของทั้ง 2 ฝ่าย ประสานงานบุคลากรหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เชิญวิทยากรให้ความรู้ ติดตามประเมินผล สำรวจข้อมูลความต้องการของผู้เรียน กำหนดเป้าหมายในการรับนักศึกษาสาขาวิชาชีพ ตลอดจนการรับสมัคร จัดนิรรศการแสดงผลงานด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่ และเทคโนโลยีปฏิบัติงาน จัดครู บุคลากรในการกำกับดูแลนักเรียน วางแผนตารางการจัดกิจกรรมที่ชัดเจน ให้การสนับสนุนในการปฏิบัติกิจกรรม จัดกลุ่มนักเรียนตามความสนใจ มีที่ปรึกษาในการปฏิบัติกิจกรรม ศึกษากระบวนการต่าง ๆ จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยการเน้นการบูรณาการร่วมกันหลาย ๆ ฝ่าย เข้าด้วยกัน มีการเผยแพร่ผลงานวิชการ ผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง จัดทำแฟ้มสะสมผลงานของนักเรียน จัดแข่งขันทักษะวิชาการทักษะทางวิชาชีพ สนับสนุนด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ บุคลากร กำหนดขอบข่ายหน้าที่ให้บุคลากรได้ปฏิบัติงานอย่างชัดเจน ประเมินผลการปฏิบัติงาน นำผลการประเมินไปพัฒนาการจัดการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และวัดผลประเมินผลตามสภาพที่แท้จริง

จากผลการวิจัยพบว่าสอดคล้องกับแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาที่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงกมล กิ่งจำปา (2555, หน้า 75) วิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมงานเทคโนโลยีทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานีเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริม งานเทคโนโลยีทางการศึกษาของครูอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับวิจัยของ วิราวัลย์ ศรีกระทุ่ม (2555, หน้า 5) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริม

การจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

จากแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา งานวิจัยข้างต้นและผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า แนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาด้านการจัดการเรียนการสอน เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้อง เนื่องจากแนวทางดังกล่าวครอบคลุมการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนรู้ โดยกำหนดนโยบายด้านการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาให้ชัดเจน วางแผนการดำเนินการ ปฏิบัติตามแผน ติดตามประเมินผล นำผลการประเมินไปพัฒนางาน ดำเนินการสำรวจความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี มีความหลากหลายในการจัดการศึกษา ส่งเสริมด้านอินเทอร์เน็ต จัดหางบประมาณ ส่งเสริมให้มีหน่วยงานแสวงหาแนวทางการมีส่วนร่วมและสนับสนุนในการปฏิบัติกิจกรรมจัดการเรียนรู้ตามความสนใจของผู้เรียน

2.4 ด้านเครื่องมือเครื่องจักรและสื่อการสอน แนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาด้านเครื่องมือ เครื่องจักร และสื่อการสอน ทางสถาบันอาชีวศึกษาต้องดำเนินการเป็นผู้ประสานความร่วมมือให้กับโรงเรียนมัธยมศึกษาในเรื่องของการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในด้านเครื่องมือ เครื่องจักร สื่อการสอนกับหน่วยงานภายนอก และดำเนินการหาข้อตกลงในการสร้างเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนมัธยมศึกษาและสถาบันอาชีวศึกษาต้องสร้างความตระหนักให้กับผู้เรียนในหลักสูตรทวิศึกษา แนะแนวทำความเข้าใจให้กับนักเรียน เพื่อให้นักเรียนสมัครใจเข้าสู่ระบบทวิศึกษา มิฉะนั้นจะเป็นการเอาเปรียบนักเรียนที่ตั้งใจจริงที่จะเรียนในระบบทวิศึกษา โดยการจัดทำคู่มือแนวทางการจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียนทวิศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา และสถาบันอาชีวศึกษาร่วมกันบริหารจัดการในเรื่องของการจัดการเรียนการสอนในกรณีที่โรงเรียนตั้งอยู่ไม่ไกลจากสถาบันอาชีวศึกษา อาจให้วิธีการนำผู้เรียนมาเรียนที่สถาบันอาชีวศึกษาแทนแต่ต้องประสานความร่วมมือในเรื่องของรถรับ-ส่งนักเรียน จัดกิจกรรมศึกษาดูงานให้กับนักเรียน ได้มีโอกาสได้เข้ามาเรียนรู้แหล่งการเรียนรู้ของจริงจากสถานประกอบการ หรือในสถาบันอาชีวศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาจำเป็นต้องสร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งภาครัฐและภาคเอกชนในชุมชน เพื่อประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา สร้างนักเรียนให้มีความกล้าโดยการสร้างให้ครูเป็นตัวอย่างและแบบอย่างที่ดีในการติดต่อสื่อสาร

จากผลการวิจัยพบว่าสอดคล้องกับแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาที่สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรรถสิทธิ์ เวชพูล (2550, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องสภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุบลราชธานีเขต 4 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ประกอบกับการขาดแคลนในเรื่องของวัสดุ

อุปกรณ์การใช้คอมพิวเตอร์กับการจัดการเรียนการสอนพบว่ายังขาดแคลนเครื่องคอมพิวเตอร์ยังไม่มีการติดตั้งระบบเครือข่ายในสถานศึกษา และสอดคล้องกับวิจัยของ รอมือ ลีซอตีเมา (2552, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส ผลการวิจัย พบว่า ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ประเด็นการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ติดตาม และประเมินผลการทำงานของสถานศึกษามีความถี่สูงสุด และ การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมศักดิ์ คงเทพ (2553, บทคัดย่อ) พบว่าสถานศึกษาให้ความสำคัญต่อการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน การบริหารและการจัดการ มีการจัดสรรงบประมาณ สนับสนุนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้สนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรม ในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและ รู้จักแสวงหาความรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

จากแนวคิด งานวิจัย และผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า แนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาด้านเครื่องมือ เครื่องจักร และสื่อการสอน เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้อง เนื่องจากแนวทางดังกล่าวจะส่งผลให้สถานศึกษามีสถานที่เรียน สถานที่ฝึกงานอย่างเพียงพอ และมีความปลอดภัยในการใช้เครื่องมือ เครื่องจักรต่าง ๆ ตลอดจนมีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือเครื่องจักร อย่างเป็นระบบ และมีการประเมินผลการใช้เพื่อนำไปปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

2.5 ด้านครูผู้สอนในสถานศึกษา แนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาด้านครูผู้สอนในสถานศึกษา โดยการกำหนดนโยบายด้านอัตรากำลังคนให้ชัดเจน วางแผนอัตรากำลังคน กำหนดสัดส่วนระหว่างครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาและครูในสถาบันอาชีวศึกษาให้เหมาะสมกับนักเรียน มีการกำหนดอัตรากำลังร่วมกัน สร้างแรงจูงใจในการทำงาน มีคู่มือการปฏิบัติงานที่ชัดเจน มีการประเมินผลปฏิบัติงาน การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง คัดเลือกครูดีเข้ามาเป็นครู ส่งเสริมการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีให้กับครูผู้สอน ส่งเสริมการเตรียมการสอนที่ดี และส่งเสริมความก้าวหน้าให้กับครู มีการจัดทำแผนการศึกษาดูงานทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาและในสถานประกอบการ ในทางปฏิบัติ ควรดำเนินการสำรวจอัตรากำลังคนและบุคลากรในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาถึงความต้องการในด้านต่าง ๆ การจ้างหรือเชิญวิทยากร ผู้เชี่ยวชาญพิเศษ วิทยากรท้องถิ่นมาให้ความรู้ ส่งเสริมให้ครูได้รับการฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้และทักษะ จัดกิจกรรมทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้ จัดให้มีบริการข้อมูลข่าวสารทางวิชาการและวิชาชีพ จัดประกวด

การสอนแบบใหม่ ๆ ผลงานที่ดีนำออกเผยแพร่ นิเทศในชั้นเรียนเพื่อพัฒนารูปแบบการสอน ให้ความรู้แก่ครูเรื่องการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา บทบาทหน้าที่ของตนเอง แผนการจัดการเรียนรู้ หลักเกณฑ์การวัดผลประเมินผล การจัดการฝึกอาชีพให้กับผู้เรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตร ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครู ตลอดจนให้ครูสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูมีความขยันหมั่นเพียรและรับผิดชอบหน้าที่ของตนเอง มีการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยเป็นธรรมและสามารถตรวจสอบได้โดยร่วมมือกันทั้ง 2 ฝ่ายอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้ครูเป็นแบบอย่างที่ดีในทุกด้าน ส่งเสริมกระบวนการทำงานเป็นทีม เป็นระบบและต่อเนื่อง

จากผลการวิจัยพบว่าสอดคล้องกับแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาที่สอดคล้องกับงานวิจัยของ เอกสิทธิ์ ชนินทรภูมิ (2554, หน้า 86) วิจัยเรื่อง สมรรถนะครูกับการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสาธิตในจังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า ครูสามารถใช้สื่อนวัตกรรม เทคโนโลยีอย่างหลากหลายกับเนื้อหาและกิจกรรม อยู่ในระดับ มาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิราวัลย์ ศรีกระทุ่ม (2555, หน้า 5) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก

จากแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา งานวิจัยข้างต้นและผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า แนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาด้านครูผู้สอนในสถานศึกษา เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้อง เนื่องจากแนวทางดังกล่าวครอบคลุมการดำเนินงานเพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องมีศักยภาพในการปฏิบัติงานเพิ่มยิ่งขึ้นในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา

2.6 ด้านการวัดผลประเมินผล แนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาด้านการวัดผลประเมินผล ควรกำหนดนโยบายการวัดผลประเมินผลให้ชัดเจน ตลอดจนแนวทางในการปฏิบัติ ซึ่งควรคำนึงถึงความเหมาะสมของสถานศึกษาและระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ กำหนดมาตรฐานของเครื่องมือการวัดผลประเมินผล ปรับปรุงมาตรฐานเครื่องมือให้เหมาะสม วิเคราะห์หาข้อบกพร่องเพื่อปรับปรุงพัฒนา ซึ่งในการดำเนินการควรร่วมกันทั้ง 2 ฝ่าย อย่างต่อเนื่องทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ควรจัดอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลการเรียนให้แก่ ครู-อาจารย์และครูฝึกในสถานประกอบการที่มีส่วนร่วมในกระบวนการวัดผลประเมินผล โดยการประชุม ปรึกษาหารือ ฝึกการใช้แบบประเมินผลร่วมกัน จัดทำแผนการนิเทศการวัดผลประเมินผลและนำข้อมูลมาวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน และนำผลไปพัฒนาการจัดการศึกษาแบบทวิ

ศึกษาต่อไป โรงเรียนมัธยมศึกษาและสถาบันอาชีวศึกษาต้องร่วมมือกันในการวัดผลประเมินผลการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา มีการกำหนดวิธีการ บุคลากร ระยะเวลาในการดำเนินงานที่เป็นขั้นตอน เป็นกระบวนการที่ชัดเจนและน่าเชื่อถือ ตลอดทั้งหามาตรการช่วยเหลือนักเรียนในการปรับปรุงเกรดเพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการเทียบโอนรายวิชาได้ โรงเรียนมัธยมศึกษา ดำเนินการวัดผล ประเมินผล ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถาบันอาชีวศึกษา ดำเนินการวัดผล ประเมินผลตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ส่วนการโอนผลการเรียน ควรแต่งตั้งคณะกรรมการทั้ง 2 ฝ่าย ซึ่งทำหน้าที่วิเคราะห์ พิจารณาด้วยการสอบการวัดความรู้ความสามารถก่อนจบการศึกษา (สมรรถนะวิชาชีพ) กับผู้เรียน จัดประชุมครูผู้สอนทั้งสองฝ่าย เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องการวัดผลประเมินผลในหลักสูตรทวิศึกษาอย่างถูกต้อง สถานศึกษาต้องชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจถึงบริบทของตนเองในการเรียนในรูปแบบทวิศึกษาว่าต้องพัฒนาตนเองให้มีผลการเรียนเพื่อให้ได้ 2 วุฒิการศึกษา ไม่เช่นนั้นการเรียนจะสูญเปล่าโดยการประชุมชี้แจงให้นักเรียน และผู้ปกครองทราบเกี่ยวกับวิธีการวัดผลประเมินผลการเรียนในหลักสูตรทวิศึกษา สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการวัดผลประเมินผลในภาคปฏิบัติ ส่วนในภาคทฤษฎี วิชาการ ให้ทางสถานศึกษาร่วมมือกันในวัดผลประเมินผล หามาตรการในการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ททางการเรียนของนักเรียนให้มีผลการเรียน 2 ในทุกรายวิชา เพื่อใช้ในการเทียบโอนผลการเรียนจากสายสามัญไปสายอาชีพ กำหนดแผนการวัดประเมินผลให้มีการ แก้ตัว หรือ ทำชิ้นงานเพิ่มเติมเพื่อปรับผลการเรียนสำหรับนักเรียนที่มีผลการเรียนในรายวิชาที่ไม่ถึง 2 ก่อนทำการเทียบโอน จัดทำแผนการฝึกอบรม ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผลในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา จัดทำแผนการนิเทศ แผนการวัดประเมินผลที่ชัดเจน กำหนดผู้รับผิดชอบและกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง

จากผลการวิจัยพบว่าสอดคล้องกับแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาที่สอดคล้องกับงานวิจัยของ รอมือลี ซอตีเมาะ (2552, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส ผลการวิจัย พบว่า ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ประเด็นการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ติดตาม และประเมินผลการทำงานของสถานศึกษามีความถี่สูงสุด และการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราพร ธรรมเจริญ (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองในการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานีเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครองที่มีต่อความเป็นไปได้ของรูปแบบการมี

ส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานีเขต 1 คือการมีส่วนร่วมด้านการประเมินผล และสอดคล้องกับแนวทางของ เพ็ญศรี จันปุ่ม (2554, หน้า 69) วิจัยเรื่อง การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนในพื้นที่ชุ่มน้ำ บึงโขงหลง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนในพื้นที่ชุ่มน้ำ บึงโขงหลง ด้านการวัดผลประเมินผล มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

จากแนวทางการประเมินผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาด้านการวัดผลประเมินผล เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้อง กล่าวคือผู้บริหารทั้ง 2 ฝ่ายต้องให้ความสำคัญและความร่วมมือกัน เพื่อกำหนดนโยบายการวัดผลประเมินผลให้ชัดเจน ตลอดจนแนวทางในการปฏิบัติ ซึ่งควรคำนึงถึงความเหมาะสมของสถานศึกษาและระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ กำหนดมาตรฐานของเครื่องมือการวัดผลประเมินผล ปรับปรุงมาตรฐานเครื่องมือให้เหมาะสม วิเคราะห์หาข้อบกพร่องเพื่อปรับปรุงพัฒนาการวัดผลประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

2.7 ด้านการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ แนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาด้านการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ โรงเรียนมัธยมศึกษาและสถาบันอาชีวศึกษาต้องจัดการแนะแนวทางการเลือกสถานประกอบการในการฝึกอาชีพให้กับนักเรียนได้เลือกให้ตรงตามสาขาวิชาที่เรียนอย่างเหมาะสมกับความรู้ความสามารถของผู้เรียน เนื่องจากทางสถาบันอาชีวศึกษาได้ทำความร่วมมือกับสถานประกอบการในการรับนักเรียนเข้าฝึกอาชีพในสถานประกอบการ ดังนั้นควรให้สถานประกอบการช่วยฝึกทักษะในด้านอาชีพให้กับนักเรียนอย่างแท้จริง ส่วนทางสถาบันอาชีวศึกษาต้องจัดการเรียนการสอนและเน้นทักษะทางวิชาชีพให้กับผู้เรียนและโรงเรียนมัธยมศึกษาต้องเน้นทักษะในการใช้ชีวิตและความเป็นอยู่ในสังคมให้กับผู้เรียน สร้างความตระหนักให้นักเรียนเห็นถึงความจำเป็นและตั้งใจเรียนในระบบให้มาก เพื่อจะได้มีความรู้ความสามารถที่จะเข้ารับการฝึกอาชีพในสถานประกอบการได้อย่างจริงจัง ครูผู้สอนต้องเป็นแม่แบบ ครูผู้สอนต้องมีความเก่งและความเชี่ยวชาญโดยการนำคนเก่งมาเป็นครู และส่งครูไปฝึกงานในสถานประกอบการในช่วงปิดภาคเรียนเพื่อเสริมทักษะวิชาชีพให้มากยิ่งขึ้น สถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมที่อยู่ใกล้ ๆ กัน ร่วมกันจัดเปิดสอนในรายวิชาที่นักเรียนสนใจอยากจะเรียนในสาขาวิชาที่ตนเองถนัด จัดชั่วโมงให้นักเรียนได้เข้าไปเรียนในสถานประกอบการหรือสถานศึกษาที่มีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนได้รับความรู้และทักษะวิชาชีพ สถาบันอาชีวศึกษาควรมีแหล่งฝึกอาชีพรองรับนักเรียนที่เรียนในแบบทวิศึกษา พร้อมที่พัก ค่าใช้จ่ายในการเดินทางให้กับโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อเพิ่มศักยภาพในการฝึกอาชีพของนักเรียน เพื่อเอื้อต่อการ

ฝึกงาน เพราะนักเรียนฝึกงานใกล้ ๆ จะทำให้นักเรียนไม่ได้เรียนรู้ทักษะอาชีพที่ลึกซึ้งอย่างจริงจัง เพราะสถานประกอบการที่ไม่ตรงกับสาขาวิชาที่เรียน แนะแนวให้นักเรียนในเรื่องความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับผลประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนในรูปแบบทวิศึกษา สร้างความมั่นใจ ศรัทธา ให้เกิดขึ้นกับครู ให้เห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาในรูปแบบทวิศึกษา และให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สำเร็จ

จากผลการวิจัยพบว่าสอดคล้องกับแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาที่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุพา กสิรักษ์ (2556, หน้า 115) วิจัยเรื่อง บทบาทในการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ผลการวิจัย พบว่า บทบาทในการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก

จากแนวคิด งานวิจัย และผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า แนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาด้านการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้อง เนื่องจากโรงเรียนมัธยมศึกษาและสถาบันอาชีวศึกษาต้องจัดการแนะแนวทางการเลือกสถานประกอบการในการฝึกอาชีพให้กับนักเรียนได้เลือกให้ตรงตามสาขาวิชาที่เรียนอย่างเหมาะสมกับความรู้ความสามารถของผู้เรียน สถานประกอบการช่วยฝึกทักษะในด้านอาชีพให้กับนักเรียนอย่างแท้จริง ส่วนทางสถาบันอาชีวศึกษาต้องจัดการเรียนการสอนและเน้นทักษะทางวิชาชีพให้กับผู้เรียน ส่วนโรงเรียนมัธยมศึกษาต้องเน้นทักษะในการใช้ชีวิตและความเป็นอยู่ในสังคมให้กับผู้เรียน สร้างความตระหนักให้นักเรียนเห็นถึงความจำเป็นและตั้งใจเรียนในระบบให้มาก เพื่อจะได้มีความรู้ความสามารถที่จะเข้ารับการฝึกอาชีพในสถานประกอบการได้อย่างจริงจัง

2.8 ด้านการนิเทศการศึกษา แนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาด้านการนิเทศการศึกษา ควรมีการประชุมสัมมนาประสานงานด้านการนิเทศการศึกษาร่วมกันทั้ง 2 ฝ่าย มีผู้รับผิดชอบร่วมกัน วางแผนร่วมกัน มีข้อมูลที่ชัดเจน กำหนดนโยบายนการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาให้ชัดเจน ให้แนวทางในการพัฒนาบุคลากร มีการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่องกำหนดคุณสมบัติของบุคลากรให้เหมาะสม กำหนดเป้าหมายการพัฒนาบุคลากร ประสานงานและจัดกิจกรรมร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ มีระบบการนิเทศอย่างชัดเจน และที่สำคัญคือ ผู้บริหารของทั้ง 2 ฝ่าย ต้องตระหนักถึงประโยชน์ของการนิเทศการศึกษาควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการ 2 ฝ่ายเพื่อกำหนดทิศทางการดำเนินงาน การบริหารงาน ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา มีคณะกรรมการดำเนินการนิเทศการศึกษา มีการทำงานร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ มีตารางนิเทศทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาที่แน่นอน ซึ่งต้องวางแผนกการเรียนตลอดหลักสูตรร่วมกันทั้ง 2

ฝ่าย มีการและเปลี่ยนความรู้เทคโนโลยีระหว่างสถานศึกษา เยี่ยมสถานศึกษา เพื่อการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นร่วมกัน

จากผลการวิจัยพบว่าสอดคล้องกับแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาที่สอดคล้องกับงานวิจัย ของ กรองทอง จิรเดชากุล (2550, หน้า 15) กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นงานสำคัญอย่างหนึ่งของการจัดการศึกษาและการบริหารการศึกษา เพื่อที่จะพัฒนาหรือปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนของครู เพื่อให้ได้มาซึ่งประสิทธิผลในการเรียนของนักเรียน อาจเป็นเพราะแนวคิดในการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลเพื่อการพัฒนาโรงเรียนดีประจำตำบล ยึดหลักการนิเทศและติดตามแบบผสมผสานกับการประเมินตนเองของผู้ปฏิบัติโดยใช้การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องเพื่อเป็นการดึงพลังความรับผิดชอบร่วมกันจากทุกส่วนโดยให้การกำกับติดตาม และประเมินผลเป็นส่วนประกอบที่ควบคู่ไปกับการพัฒนางานสู่ความสำเร็จและยั่งยืน โดยการ นิเทศ ติดตาม และประเมินผล จะพิจารณาคุณภาพของเป้าหมายทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต แต่สิ่งที่สำคัญที่สุด คือ ผลผลิตของโครงการซึ่งประกอบด้วย โรงเรียนคุณภาพโรงเรียนมีสัมฤทธิผลเป็นที่ยอมรับนักเรียนเป็นคนดีนักเรียนเป็นคนเก่งและนักเรียนเป็นคนมีความสุข และสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุศรากรณ์ คำชะนาม (2558, หน้า 183) วิจัยเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ผลวิจัยพบว่าการนิเทศภายในและประสิทธิผลของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากแนวคิดงานวิจัย และผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า แนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาด้านการนิเทศการศึกษา เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้อง เนื่องจากแนวทางดังกล่าวครอบคลุมการดำเนินงานโดยมีการประชุมสัมมนาประสานงานด้านการนิเทศการศึกษาร่วมกันทั้ง 2 ฝ่าย มีผู้รับผิดชอบร่วมกัน วางแผนร่วมกัน มีข้อมูลที่ชัดเจน กำหนดนโยบายนการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาให้ชัดเจน ให้แนวทางในการพัฒนาบุคลากร มีการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่องกำหนดคุณสมบัติของบุคลากรให้เหมาะสม กำหนดเป้าหมายการพัฒนาบุคลากรประสานงานและจัดกิจกรรมร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ มีระบบการนิเทศอย่างชัดเจน และที่สำคัญคือผู้บริหารของทั้ง 2 ฝ่าย ต้องตระหนักถึงประโยชน์ของการนิเทศการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยเรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี มีข้อเสนอแนะและการนำผลวิจัยไปใช้ดังนี้

1.1 ด้านหลักสูตร พบว่า ปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสำรวจความพร้อมด้านหลักสูตรก่อนการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ดังนั้นผู้บริหารควรสำรวจความพร้อมของสถานศึกษาและสถาบันอาชีวศึกษาที่จัดการศึกษาร่วมกัน กำหนดเป้าหมายคุณลักษณะของผู้เรียน ระยะเวลาดำเนินการ รายละเอียดการฝึกอาชีพ การนิเทศการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล การทดสอบมาตรฐานวิชาชีพ กำหนดหน่วยงานและผู้รับผิดชอบด้านหลักสูตร สร้างความตระหนักของผู้บริหารเกี่ยวกับภาระหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติด้านหลักสูตร

1.2 ด้านการบริหารจัดการศึกษา พบว่า ปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การบริหารการจัดทำแผนการเงินงบประมาณในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ดังนั้นผู้บริหารทั้ง 2 ฝ่าย ร่วมมือกันจัดทำแผนการบริหารจัดการศึกษาด้านงบประมาณ ในเรื่องของแหล่งที่มาของงบประมาณและการใช้งบประมาณ ควรให้รัฐบาลสนับสนุนงบประมาณและสนับสนุนให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนได้มีโอกาสร่วมในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาร่วมกับโรงเรียนมัธยมศึกษา

1.3 ด้านการจัดการเรียนรู้ พบว่า ปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาที่เหมาะสม ดังนั้น ผู้บริหารจัดกิจกรรมศึกษาดูงานทั้งภายนอกและภายในเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ควรกำหนดนโยบายด้านการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาให้ชัดเจน วางแผนการดำเนินการปฏิบัติตามแผน ติดตามประเมินผล นำผลการประเมินไปพัฒนางาน

1.4 ด้านเครื่องมือเครื่องจักรและสื่อการสอน พบว่า ปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในด้านเครื่องมือเครื่องจักร และสื่อการสอนกับหน่วยงานภายนอก ดังนั้น ผู้บริหารและบุคลากรทั้ง 2 ฝ่าย ร่วมมือกันในการประสานงานเครือข่ายการเรียนรู้ในด้านเครื่องมือเครื่องจักรสื่อการสอนกับหน่วยงานภายนอก และสร้างความตระหนักให้กับผู้เรียนในหลักสูตรทวิศึกษาโดยจัดทำคู่มือแนวทางการจัดการเรียนการสอนแบบทวิศึกษาให้กับนักเรียน จัดกิจกรรมศึกษาดูงานให้กับนักเรียน ได้มีโอกาสได้เข้ามาเรียนรู้แหล่งการเรียนรู้ของจริงจากสถานประกอบการหรือในสถาบันอาชีวศึกษา

1.5 ด้านครูผู้สอนในสถานศึกษา พบว่า ปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดกิจกรรมศึกษาดูงานทั้งภายในภายนอกสถานที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาให้กับครูผู้สอน ดังนั้น

ผู้บริหารจัดทำแผนการศึกษาดูงานทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาและในสถานประกอบการ ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครู ฝึกอบรม พัฒนาความก้าวหน้าในวิชาชีพครู

1.6 ด้านการวัดผลและประเมินผล พบว่า ปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การนำผลการนิเทศมาปรับปรุงเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ดังนั้นผู้บริหารควรกำหนดนโยบายการวัดผลและประเมินผลให้ชัดเจน กำหนดแนวทางในการปฏิบัติงานกำหนดมาตรฐานของเครื่องมือการวัดผลประเมินผล ปรับปรุงมาตรฐานเครื่องมือให้เหมาะสม ดำเนินการวัดผลและประเมินผลร่วมกันทั้ง 2 ฝ่ายอย่างต่อเนื่องทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ กำหนดวิธีการบุคลากร ระยะเวลาในการดำเนินงานวัดผลและประเมินผลที่เป็นขั้นตอน เป็นกระบวนการที่ชัดเจนและน่าเชื่อถือ วิเคราะห์ผลการดำเนินงานการวัดผลและประเมินผลแล้วนำผลไปพัฒนาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา

1.7 ด้านการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ พบว่า ปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความพร้อมทางด้านความรู้ ทักษะต่าง ๆ ของนักเรียนในการเข้ารับการฝึกอาชีพในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารควรจัดการแนะแนวทางการเลือกสถานประกอบการในการฝึกอาชีพให้กับนักเรียนได้เลือกให้ตรงตามสาขาวิชาที่เรียนอย่างเหมาะสมกับความรู้ความสามารถของผู้เรียนสร้างความตระหนักให้กับนักเรียนได้เห็นถึงความจำเป็นและตั้งใจเรียนที่จะเรียนในระบบทวิศึกษา

1.8 ด้านการนิเทศการศึกษา พบว่า ปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบทวิศึกษาอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นผู้บริหารควรมีการวางแผน และประชุมสัมมนาประสานงานด้านการนิเทศการศึกษาร่วมกันทั้ง 2 ฝ่าย และตระหนักถึงประโยชน์ของการนิเทศการศึกษา โดยกำหนดนโยบายการจัดการนิเทศการศึกษาแบบทวิศึกษาให้ชัดเจน ให้แนวทางในการพัฒนาบุคลากรและมีการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของสถานศึกษาของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี

2.2 ควรนำแนวทางการแก้ไขปัญาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี ไปศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการใช้ในสถานศึกษา

2.3 ควรศึกษาผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กรมอาชีวศึกษา. (2558). **ศึกษานิเทศก์และสำนักนโยบายและแผนการอาชีวศึกษา**. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.

กรองทอง จิรเดชากุล. (2550). **คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน.** กรุงเทพฯ : ธารอักษร.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พริกหวานกราฟฟิค.

กัลยากร หอมเพชร. (2552). **ทักษะการบริหารกับผลการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนผู้นำการเปลี่ยนแปลง.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558ก). **แนวทางการจัดการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.** กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.

_____. (2558ข). **เอกสารประกอบร่างการจัดการศึกษาโครงการเรียนร่วม หลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.

คณะกรรมาธิการการศึกษาและการกีฬาสภานิติบัญญัติแห่งชาติ. (2559). **รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง แนวทางการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา)**. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.

จันทรานี สงวนนาม. (2551). **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ : บุ๊คพอยท์.

จิราพร ธรรมเจริญ. (2553). **รูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครองในการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานีเขต 1.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

ชลธาร สมาธิ. (2558). **การพัฒนาคู่มือการบริหารจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของโรงเรียนสบเมยวิทยาคม จังหวัดแม่ฮ่องสอน.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2551). **การบริหารงานวิชาการและการนิเทศภายในสถานศึกษา.** ปัตตานี : ฝ่ายเทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักงานวิทยาบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.

ชูเกียรติ อุ่นปัญญา และ พนมพร จันทรปัญญา. (2560). **การจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์นชู.

เชษฐพงษ์ สินทรัพย์. (2551). **การศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น : ศึกษาเฉพาะโรงเรียนบ้านดอนหันวิทยาสาร.** วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ดวงกมล กิ่งจำปา. (2555). **บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมงานเทคโนโลยี ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานีเขต 2.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

เตือนใจ อารีโรจนนุกูล. (2557). **การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับชั้น ปวช.1.** การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ, วิทยาลัยเทคโนโลยีพายัพและบริหารธุรกิจ.

ทวี อุปสุขิน. (2554). **รายงานการประเมินโครงการการพัฒนาการจัดการศึกษาด้านอาชีพของนักเรียน ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัด**. ลำพูน : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1.

ธนศักดิ์ เปาริก. (2550). **การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขต 2.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

ธร สุนธรายุทธ. (2550). **ปัจจัยความเสี่ยงภายในและภายนอก ที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการของคณะศึกษาศาสตร์ ในมหาวิทยาลัยของรัฐ.** ชลบุรี : ภาควิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.

ธีระ รุญเจริญ. (2550). **ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา.** กรุงเทพฯ : แอล.ที.เพรส

นวรัตน์ รามสูต และบัลลังก์ โรหิตเสถียร. (2561). **จัดทำ Big Data ทันสมัยสำหรับโรงเรียนสพฐ.** ค้นเมื่อ 12 ธันวาคม 2561, จาก http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=52620&Key=news_act .

นิตยา ทองไทย. (2550). **การดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

บุญศรี ภู่สุวรรณ. (2550). **ศึกษาภาพและปัญหาการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลในจังหวัดสมุทรสงคราม**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.

บุศรากรณ์ คำชะนาม. (2558, กันยายน-ธันวาคม). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4. **วารสารวิจัยและพัฒนาวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์,** 10(3), 183-190.

ปรัชญนันท์ นิลสุข. (2558). การพัฒนาวารสารวิชาการอิเล็กทรอนิกส์ทางด้านอาชีวะ และเทคนิคศึกษาวารสารอาชีวก้าวไกล. **วารสารวิชาการครุศาสตร์อุตสาหกรรม พระจอมเกล้าพระนครเหนือ,** 5(1), 126-135.

ผดุงเกียรติ ปานแดง. (2556). **สภาพและปัญหาการบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2**. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนเรศวร.

พรพรรณ อรุณเวช. (2557). **การบริหารสภาพการจัดการศึกษาสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดจันทบุรี**. จันทบุรี : คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

พุทธทาสภิกขุ. (2524, เมษายน-พฤษภาคม). วิญญาณของความเป็นครู. **วารสารการศึกษาแห่งชาติ,** 4(9), 44-46.

เพ็ญศรี จันปุ่ม. (2554). **การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

ยุพา กสิรักษ์. (2556, กรกฎาคม-ธันวาคม). บทบาทในการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน ของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10. **วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ,** 6(2), 115-129.

ยุพาวดี ศิริปิริดิ์ และคณะ. (2557). **การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, วิทยาลัยสันพล.

รอมือลี ซอตีเมาะ. (2552). **ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดส านักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

ราชบัณฑิตสถาน. (2546). **การจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย.** กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.

วิชัย วงษ์ใหญ่. (2545). **กระบวนทัศน์ใหม่ในการพัฒนาหลักสูตร**. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช.

วิทยาภรณ์ สุขสนธิวงศ์. (2552). **การส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ ในชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต3.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและผู้นำการศึกษา, มหาวิทยาลัยสยาม.

วิราวัลย์ ศรีกระทุ่ม. (2555). **ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

วิโรจน์ สารรัตนะ. (2557). **ภาวะผู้นำทฤษฎีและนานาทัศน์ใหม่ทางการศึกษา กรณีนานาทัศนะการศึกษาศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ทิพยวิสุทธ์.

วิไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2550). **หลักการนิเทศการศึกษา**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการบริหารการศึกษา ครุศาสตรจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วีระยุทธ์ ใจชื่น. (2552). **ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการนิเทศการศึกษาของส านักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ศุภชัย บุญสิทธิ์. (2551). **สภาพปัญหาและความต้องการรูปแบบและกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ศุภลักษณ์ เศษธะพานิช. (2544). **การนำเสนอรูปแบบการบริหารคุณภาพแบบเบ็ดเสร็จในโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. (2532). **รายงานการสัมมนาเกี่ยวกับการจัดฝึกงานของ นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.** กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.

สนธิรัก เทพเรณู และคณะ. (2548). **การบริหารจัดการศึกษาตามยุทธศาสตร์ใหม่ของการพัฒนาระบบราชการ**. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวง.

สมคิด บางโม. (2553). **องค์การและการจัดการ**. กรุงเทพฯ : วิทยาพัฒน์.

สมศักดิ์ คงเทพ. (2553). **การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ของครูในสถานศึกษาตำบลบางนายสีอำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. (2542, มกราคม). ยุทธศาสตร์การสอน. **วารสารวิชาการ**, 2(1), 54.

สาระ ปัทมพงศา. (2551**). การพัฒนาคู่มือการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนวัดกาญจนาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎ์ธานี เขต 1**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎ์ธานี.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. (2560). **ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา 2558.** กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2540). **แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 12.** กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). **แนวทางการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.** กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2556). **หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556.** กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2558). **สำนักนโยบายและแผนการอาชีวศึกษา.** กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2559). **แนวทางการจัดการศึกษาเรียนรวมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา)**. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.

สำนักงานศึกษาธิการภาค 6. (2558). **การประเมินนโยบายการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย.** กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.

สำรวย พานนา. (2552). **สภาพและปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สิริพัชร์ เจษฎาวิโรจน์. (2550). **การสอนระดับประถมศึกษา 2**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง

สิริอร วิชชาวุธ. (2554). **จิตวิทยาการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สืบสกุล แสงธำรง. (2542). **การศึกษาสภาพปัญหาการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี ประเทศช่างอุตสาหกรรมในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรอุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

สุทธิพงษ์ ฝักฝ่าย. (2560). **การพัฒนารูปแบบความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษาแบบทวิศึกษา**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

สุนทร โคตรบรรเทา. (2551). **หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ : ปัญญาชน.

สุรางค์ โค้วตระกูล. (2550). **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุวรรณ์ เพ็ชรสมบัติ. (2554). **การศึกษาสภาพการนำมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหาร และการจัดการศึกษาไปสู่การปฏิบัติในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรีเขต 2**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

สุวิน กฤษสุริยา. (2547). **การศึกษาปัญหาและแนวทางพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของ สถานศึกษาในสถาบันอาชีวศึกษาภาคกลาง 4 (ลพบุรี-สระบุรี).** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

เสถียร เที่ยงธรรม. (2551). **การนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

อรรถสิทธิ์ เวชพูล. (2550). **สภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ในการบริหารศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานีเขต 4**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

อัญชลี ธรรมะวิธีกุล. (2552). **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา.** ค้นเมื่อ 9 เมษายน 2561, จาก http://panchalee.wordpress.com/2009/03/30/supervision.

อารีรัตน์ ชูรวง. (2559). **การประเมินการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชวีศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 23 จังหวัดพิษณุโลก สังกัดสำนักงานบริหารการศึกษาพิเศษ**. ค้นเมื่อ 24 กุมภาพันธ์ 2561, จาก http://www.rpg23.ac.th/บทความ.

อุดม ประชานันท์. (2560). **การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความรู้ สู่การจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของวิทยาลัยการอาชีพเกษตรวิสัย**. ค้นเมื่อ สืบค้นจาก 20 กรกฎาคม 2560, จาก http://www.kaset.ac.th. midnight2545/document9535.html.

เอกสิทธิ์ ชนินทรภูมิ. (2554). **สมรรถนะครูกับการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสาธิตในจังหวัดนครปฐม**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

Alkin, M.C. (1972). Evaluation theory development. In Weiss, C (Ed.). **Evaluation action programs.** (pp. 105-117). Boston : Allyn & Bacon.

Beauchamp, G.A. (1968). **Curriculum Theory**. Willamette, IL : Macmillan.

Bono, J.D. (1996). The Effects of a First-Time College Cooperative Education Work Experience on Maturity, Self-Esteem, and Problem-Solving Skill. [Abstract]. **Dissertation Abstracts International**, 28(4), 12-34. Retrieved December 22, 2012, from http://search.proquest.com/docview/304204302?accountid=31098.

Brossman, P. (1980). **Industrial Relation Training Job Management, Trainning and Research in Industrail Relations in Asia.** UNESCO, Bangkok : FriedrichStiftung.

Burton, W.H. & Brueckner, L.J. (1965). **Supervisor : A Social Process.** New York : Appleton Century Crotts.

Chringchit, P. (2002). Co-operative School of Engineering Activities in Supports of Business and Industry in Thailand. [Abstract]. **Dissertation Abstracts International,** 63(5), 1637, Retrieved June 22, 2013, from http://pqdd.sinica.edu.tw/twdaoapp/servlet/advanced?query=3054266.

Cronbach, L.J. (1970). Course Improvement through Evaluation. In Stufflebeam, D.L., Madaus, G.F., & Kellaghan, T. (Eds.) **Evaluation Models**. (pp. 235-247, 2nd ed.). New York : Willey.

Ditlow, G. & Steinmetz, R.J. (1972). **Career Labs for Middle School Industrial Arts.** Massachusetts : G&C Merrian.

Eddy, V.S. (1969). The influence of selected factors on the vocational choices of vocational agrieutureal student in Louisiana. [Abstract]. **Dissertation Abstracts International,** 65(10), 721-A, Retrieved 9 March, 2019, from http://search.proquest.com/docview/453218651?accountid=34251.

Erbe, C.S. (1996, January). Enhancing the Benefits of Cooperative Education through Structured Learning Experiences (Career Development). [Abstract]. **Dissertation Abstracts International,** 57(7), 2891. Retrieved December 22, 2012, from http://search.proquest.com/docview/104224322?accountid=39481.

Good, C.V. (1973A). **Dictionary of Education.** New York : McGraw-Hill.

_____. (1973B). **Developing The curriculum**. Boston : illle.

Grossi, D.L. (2001, May). The Role of Super indents in Engaging the Public in Defining The Goals of Education. [Abstract]. **Dissertation Abstract International**, 61(11), 241-A. Retrieved December 22, 2012, from http://search.proquest.com/ docview/112543571/abstract/3509110B2D051CCA158/1?accountid=19783.

Hardy, M. & Sophie, G. (1995). **Incoherence in the Collaboration between Government, School and Workplace : Cooperative Education in Quebec.** [Abstract]. Retrieved June 1, 2013, from http://www.eric.ed.gov/contentdelivery/ servlet/ERICServlet?accno=ED391955.

Hill, C.L. (2000, October). Community Support for Public School in Alabama. [Abstract]. **Dissertation Abstract International**, 61(4), 159-A. Retrieved December 22, 2012, from http://search.proquest.com/docview/176545422/abstract/3877110B2D051CCA158/1?accountid=24653.

Kirkpatrick, S. A. & Locke, E. A. (1996). Direct and Indirect Effects of Three Cores Charismatic Leadership Components on Performance and Attitudes. **Journal of Applied Psychology**, 81(1), 36-51.

Lehmann, W.L. (1997, March). The Dual System of Vocational Training in Germany : Its Organization, Structure, Context and Current Debate**.** [Abstract]. **Dissertation Abstract International**, 49(8), 4556-A. Retrieved December 22, 2012, from http://www.eric.ed.gov/contentdelivery/servlet/ERICServlet?accno=ED8146090.

Lewis, R.F. (1973). Should Schools and Industry Train Technicians. **Industrial Education,** 62(8), 125.

Mary, N.B. & Joyee, T.J. (1997). Work Experience A Necessary Integradent in Occupational Home Economics. **Journal of Home Economics,** 69(1), 53-55.

Mason, R.E. et. al. (1981). **Cooperative Occupation Education.** Draville : The State Prinsters & Publishers.

McCoshan, A. & Otero, M.S. (2003). **Further Education Colleges' View on FE-Employer Links**. Retrieved June 15, 2013, from http://www.ecotec.com/expertise/ dfesem_ployers/ecotecfeem/ployerlink/sreport.psf.

Provus, M. (1971). **Discrepancy Evaluation for Education Program Improvement and Assessment.** Berkeley : CA, McCutchan.

Sanders, D.A. (2002). The Dynamics of Parlini-School Communication Collaboration and African America Students' Success: A Participatory Action Research Study. [Abstract]. **Dissertation Abstract International**, 63(6), 118-A, Retrieved December 2, 2013, from http://search.proquest.com/docview/ 212563571/abstract/3509110B2D051CCA476/1 accountid=39671.

Stake, R.E. (1967). **The Countenance of Education : A Responsive Approach.** Columbus, OH : Charles E. Merrill.

Stufflebeam, D.L. & Madaus, G.F. (2001). Program evaluation: a historical overview. In D.L. Stufflebeam, G.F. Madaus & T. Kellagham (Eds.) **Evaluation Models**. New York : Willey.

Taba, H. (1962). **Curriculum Delelopment Theory and Practice**. New York: Harcort.

Tyler, R.W. (1957). **Basic Principles of Curriculum and Instruction**. Chicago: University of Chicago.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามสำหรับผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงของเนื้อหา

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง สภาพและปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้มีทั้งหมด 2 ตอน

ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดกรอกข้อมูลในแบบสอบถามทุกข้อ ข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการพัฒนาแนวทางการดำเนินการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : โปรดเขียนเครื่องหมาย □ ลงใน ( ) หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง หรือเติมข้อความในช่องว่างที่เว้นไว้ตามความเป็นจริง

1. เพศ

( ) ชาย ( ) หญิง

2. อายุ

( ) ต่ำกว่า 31 ปี ( ) 31 – 40 ปี

( ) 41 – 50 ปี ( ) มากกว่า 50 ปี

3. วุฒิการศึกษา

( ) ปริญญาตรี ( ) ปริญญาโท ( ) ปริญญาเอก

4. ตำแหน่งปัจจุบัน

( ) ผู้บริหารสถานศึกษา ( ) หัวหน้ากลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี

( ) หัวหน้าแผนกวิชา ( ) ครูผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา

5. ประสบการณ์ในการทำงาน

( ) 1 – 5 ปี ( ) 6 – 10 ปี ( ) 11 – 15 ปี

( ) 16 – 20 ปี ( ) มากกว่า 20 ปีขึ้นไป

นางสาวณัฐกานต์ สุทธิจิตร์

นักศึกษาหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี

คำชี้แจง : ขอให้ท่านเขียนเครื่องหมาย □ ลงในช่องทางขวามือให้ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยกำหนดค่าให้มีความหมายของช่องระดับคะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนน 5 ระดับ ดังนี้ ส่วนข้อความ "ข้อเสนอแนะ" ให้ท่านเขียนแนะนำ เพิ่มเติม เพื่อจะเป็นประโยชน์สำหรับนำมาพัฒนา/ปรับปรุงแก้ไขต่อไป ระดับความคิดเห็นข้อละ 1 ช่องให้ตรงตามความเป็นจริง และความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ระดับคะแนน 5	หมายถึง	มีความเหมาะสมมากที่สุด	หรือร้อยละ 81 - 100
ระดับคะแนน 4	หมายถึง	มีความเหมาะสมมาก	หรือร้อยละ 61 - 80
ระดับคะแนน 3	หมายถึง	มีความเหมาะสมปานกลาง	หรือร้อยละ 41 - 60
ระดับคะแนน 2	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อย	หรือร้อยละ 21 - 40
ระดับคะแนน 1	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด	หรือร้อยละ 1- 20

ที่	รายการ	ระดับสภาพการจัดการศึกษาทวิศึกษา					ระดับปัญหาการจัดการศึกษาทวิศึกษา				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
	<u>ด้านหลักสูตร</u>										
1	สถานศึกษามีการสำรวจความพร้อมด้านหลักสูตรก่อนการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
2	สถานศึกษามีการจัดทำหลักสูตรทวิศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของกรมอาชีวศึกษา และสำนักงานคณะกรรรมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน										
3	สถานศึกษามีการจัดทำหลักสูตรทวิศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคมและความต้องการของท้องถิ่น										
4	บุคลากรในสถานศึกษาได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ หลักการ จุดหมาย โครงสร้าง แนวดำเนินการ และเนื้อหาสาระของหลักสูตรทวิศึกษา										
5	สถานศึกษามีการกำหนดโครงสร้างของหลักสูตรทวิศึกษาให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และ ลักษณะอันพึงประสงค์ที่กำหนด										
6	สถานศึกษามีการกำหนดตัวชี้วัดให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระของหลักสูตรทวิศึกษา										
7	สถานศึกษามีการจัดทำคำอธิบายรายวิชาที่สอดค้องกับเวลาเรียนในการจัดทำหน่วยการเรียนรู้										
8	สถานศึกษามีการวิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้อย่างเหมาะสม										
9	สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจให้ผู้เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรทวิศึกษาได้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงและความสำคัญของหลักสูตร										

ที่	รายการ	ระดับสภาพการจัดการศึกษาทวิศึกษา					ระดับปัญหาการจัดการศึกษาทวิศึกษา				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
10	สถานศึกษามีการเตรียมบุคลากรในการให้ความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการดำเนินงานการใช้หลักสูตรทวิศึกษา										
11	สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำเนินงานการใช้หลักสูตรทวิศึกษาตามแนวคิดของหลักสูตรทั้งในสถานศึกษาและชุมชน										
12	สถานศึกษามีการกำหนดรูปแบบ วิธีการ เกณฑ์ ขั้นตอนการประเมินการใช้หลักสูตรทวิศึกษาอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม										
13	การมีส่วนร่วมกับผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาในการติดตาม และประเมินผลการนำหลักสูตรทวิศึกษาไปใช้ในการจัดการศึกษา										
14	สถานศึกษามีการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรทวิศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น										
15	สถานศึกษาได้ศึกษาเอกสารและคู่มือการใช้หลักสูตรทวิศึกษาเพื่อนำมากำหนดเป็นแนวปฏิบัติ										
16	สถานศึกษามีเอกสารหลักสูตรทวิศึกษาที่เกี่ยวกับความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพให้ครูผู้สอนได้ศึกษาค้นคว้า										
17	สถานศึกษามีการให้บุคลากรทุกฝ่ายร่วมประเมินผลการใช้หลักสูตรทวิศึกษาในสถานศึกษา										
18	สถานศึกษามีการประเมิน ติดตามผลการปรับปรุงเอกสารหลักสูตรทวิศึกษาและเอกสารประกอบหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง										

ที่	รายการ	ระดับสภาพการจัดการศึกษาทวิศึกษา					ระดับปัญหาการจัดการศึกษาทวิศึกษา				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
19	สถานศึกษามีการเตรียมบุคลากรในการให้ความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการดำเนินงานการใช้หลักสูตรทวิศึกษา										
20	สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำเนินงานการใช้หลักสูตรทวิศึกษาตามแนวคิดของหลักสูตรทั้งในสถานศึกษาและชุมชน										
21	สถานศึกษามีการกำหนดรูปแบบ วิธีการ เกณฑ์ ขั้นตอนการประเมินการใช้หลักสูตรทวิศึกษาอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม										
22	การมีส่วนร่วมกับผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาในการติดตาม และประเมินผลการนำหลักสูตรทวิศึกษาไปใช้ในการจัดการศึกษา										
23	สถานศึกษามีการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรทวิศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น										
24	สถานศึกษาได้ศึกษาเอกสารและคู่มือการใช้หลักสูตรทวิศึกษาเพื่อนำมากำหนดเป็นแนวปฏิบัติ										
25	สถานศึกษามีเอกสารหลักสูตรทวิศึกษาที่เกี่ยวกับความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพให้ครูผู้สอนได้ศึกษาค้นคว้า										

ที่	รายการ	ระดับสภาพการจัดการศึกษาทวิศึกษา					ระดับปัญหาการจัดการศึกษาทวิศึกษา				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
26	สถานศึกษามีการบริหารเวลาในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
27	สถานศึกษามีการบริหารบุคลากรในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
28	สถานศึกษามีการบริหารงานอาคารสถานที่ให้เหมาะสมกับการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
29	สถานศึกษามีการบริหารจัดการด้าน สื่อ นวัตกรรม วัสดุ อุปกรณ์ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
30	สถานศึกษามีการบริหารสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้เอื้อต่อการจัดการศึกษา										
	<u>ด้านการจัดการเรียนการสอน</u>										
31	สถานศึกษาดำเนินการจัดการเรียนการสอนเป็นลำดับขั้นตอนตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบทวิศึกษา										
32	สถานศึกษาได้มีการแนะนำแนวการสอน การวัดผลและการประเมินผลแก่ผู้เรียนในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
33	สถานศึกษามีการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาที่มีเนื้อหาเหมาะสมกับระดับความรู้ ความสามารถของผู้เรียน										
34	สถานศึกษาจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายวิธีในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
35	สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนแบบทวิศึกษาที่ให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง										

ที่	รายการ	ระดับสภาพการจัดการศึกษาทวิศึกษา					ระดับปัญหาการจัดการศึกษาทวิศึกษา				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
36	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนแบบทวิศึกษาได้ฝึกค้นคว้า รวบรวมข้อมูล คิดวิเคราะห์และสังเคราะห์										
37	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบทวิศึกษาที่ให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์										
38	สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนแบบทวิศึกษาที่เน้นพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ										
39	สถานศึกษามีการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
40	สถานศึกษาได้การให้ความสำคัญและเห็นคุณค่าในการเรียนการสอนสายวิชาชีพในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
41	สถานศึกษามีการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ที่ดึงดูดความสนใจก่อให้เกิดความสุขแก่ผู้เรียน										
42	สถานศึกษามีการให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
43	สถานศึกษามีการจัดโครงการให้ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการสอนแบบทวิศึกษากับครูผู้สอน เพื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้										
44	สถานศึกษามีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาที่เหมาะสม										

ที่	รายการ	ระดับสภาพการจัดการศึกษาทวิศึกษา					ระดับปัญหาการจัดการศึกษาทวิศึกษา				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
	<u>ด้านครูผู้สอนในสถานศึกษา</u>										
45	การจัดให้นักเรียนได้แสดงผลงานที่นักเรียนได้ปฏิบัติในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
46	สถานศึกษามีการประชุมชี้แจงให้ครูผู้สอนได้รู้ถึงภารกิจ เป้าหมาย บทบาท หน้าที่ที่ต้องทำอย่างชัดเจนในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
47	สถานศึกษามีการพัฒนาครูผู้สอนให้มีความหลากหลาย คล่องตัว มีความสามารถสูงในด้านการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
48	สถานศึกษามีการประสานงานให้ครูผู้สอนทุกคนรับผิดชอบหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างกลมกลืนสอดคล้องกับการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของงาน										
49	สถานศึกษามีการจัดครูผู้สอน ที่มีความรู้ความสามารถในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
50	สถานศึกษามีการจัดครูผู้สอนที่มีความสามารถในการจัดการชั้นเรียน และแก้ไขปัญหาในชั้นเรียน ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
51	สถานศึกษามีการจัดให้ครูผู้สอนมีการเตรียมการสอน แผนการจัดการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
52	สถานศึกษาจัดให้ครูผู้สอนมีการประเมินผลที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด กิจกรรมการเรียนรู้แบบทวิศึกษา										

ที่	รายการ	ระดับสภาพการจัดการศึกษาทวิศึกษา					ระดับปัญหาการจัดการศึกษาทวิศึกษา				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
53	สถานศึกษาจัดให้ครูผู้สอนสามารถสร้างองค์ความรู้ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาให้กับนักเรียนได้นำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน										
54	สถานศึกษาจัดครูผู้สอนที่จบการศึกษาตรงกับวิชาที่สอนในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
55	สถานศึกษามีการจัดครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
56	สถานศึกษาตระหนักถึงความสมดุลระหว่างปริมาณครูผู้สอนในสถานศึกษากับนักเรียนในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
57	สถานศึกษามีการประสานความร่วมมือในการสรรหาบุคลากร ครูผู้สอนจากหน่วยงานภายนอกในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
58	สถานศึกษามีการนิเทศครูผู้สอนในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
59	สถานศึกษามีการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
60	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรม ศึกษาดูงาน ทั้งภายในภายนอกสถานที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาให้กับครูผู้สอน										
	<u>ด้านการนิเทศการศึกษา</u>										
61	สถานศึกษามีการประสานงานระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานที่จัดการศึกษาร่วมกัน ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										

ที่	รายการ	ระดับสภาพการจัดการศึกษาทวิศึกษา					ระดับปัญหาการจัดการศึกษาทวิศึกษา				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
62	สถานศึกษามีการจัดประชุมสัมมนาเพื่อพัฒนาศักยภาพในการจัดการเรียนการสอนแบบทวิศึกษา										
63	สถานศึกษามีการวางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาแบบทวิศึกษา										
64	สถานศึกษามีการเตรียมและพัฒนาบุคลากรในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
65	สถานศึกษามีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอาชีวศึกษาแบบทวิศึกษา										
66	สถานศึกษามีการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ										
67	สถานศึกษามีการกำกับดูแลประสานงานการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา และสถานประกอบการ										
68	สถานศึกษามีการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนแบบทวิศึกษาอย่างต่อเนื่อง										
69	สถานศึกษามีการประสานงานด้านวิชาการกับสถานศึกษาที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษาร่วมกันและกับหน่วยงานภายนอก										
70	สถานศึกษามีการนิเทศการฝึกอาชีพของนักเรียนในสถานประกอบการในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
71	สถานศึกษามีการนิเทศครูผู้สอนนักเรียนในการจัดการเรียนรู้แบบทวิศึกษา										
72	สถานศึกษามีการนำผลการนิเทศมาปรับปรุงพัฒนาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
73	สถานศึกษามีการจัดการนิเทศการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาอย่างต่อเนื่อง										

ที่	รายการ	ระดับสภาพการจัดการศึกษาทวิศึกษา					ระดับปัญหาการจัดการศึกษาทวิศึกษา				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
74	สถานศึกษามีการให้บุคลากรภายนอกสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการนิเทศการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
	<u>ด้านเครื่องมือ เครื่องจักร และสื่อการสอน</u>										
75	สถานศึกษามีการสร้างความตระหนักให้บุคลากรเห็นความสำคัญของการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจ และทักษะในการใช้เครื่องมือเครื่องจักรและการผลิตสื่อการสอนในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
76	สถานศึกษามีการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในท้องถิ่น ชุมชน และแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ										
77	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้ใช้เครื่องมือ เครื่องจักร และสื่อการสอนที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
78	สถานศึกษามีการสนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดทำสารสนเทศระเบียน เครื่องมือ เครื่องจักร และสื่อการสอนมาจัดการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ										
79	สถานศึกษามีการจัดหาเครื่องมือ เครื่องจักร และสื่อการสอนที่เร้าความสนใจก่อให้เกิดการใฝ่รู้ในเรื่องราวที่ต้องการศึกษาแบบทวิศึกษา										
80	สถานศึกษามีเครื่องมือ เครื่องจักร และสื่อการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ง่ายและสามารถจดจำการใช้งานได้นาน										
81	สถานศึกษามีเครื่องมือ เครื่องจักร และสื่อการสอนที่มีความสอดคล้องกับเนื้อหาหลักสูตรทวิศึกษา										

ที่	รายการ	ระดับสภาพการจัดการศึกษาทวิศึกษา					ระดับปัญหาการจัดการศึกษาทวิศึกษา				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
82	สถานศึกษามีเครื่องมือ เครื่องจักร และสื่อการสอนที่สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
83	สถานศึกษามีเครื่องมือ เครื่องจักร และสื่อการสอนที่มีความทันสมัย แปลกใหม่ แตกต่างจากการเรียนปกติ										
84	สถานศึกษามีเครื่องมือ เครื่องจักร และสื่อการสอนที่สะดวกและง่ายต่อการใช้งานในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
85	สถานศึกษามีเครื่องมือ เครื่องจักร และสื่อการสอนที่ราคาไม่แพง ต้นทุนการผลิตต่ำ และคุ้มค่าต่อการใช้งานในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
86	สถานศึกษาจัดสรรงบประมาณเพียงพอสำหรับการจัดหา ซ่อมแซม บำรุงรักษา เครื่องมือ เครื่องจักร และสื่อการสอน ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
	<u>ด้านการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ</u>										
87	สถานศึกษามีการจัดสถานที่ฝึกอาชีพในสถานประกอบการที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับให้กับนักเรียน ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
88	หลักสูตรทวิศึกษาที่ใช้ในการฝึกอาชีพตอบสนองความจำเป็นในการประกอบอาชีพ										
89	ครูฝึกอาชีพ มีความรู้ ความชำนาญตรงตามเนื้อหาหลักสูตรทวิศึกษา										
90	ระยะเวลาในการฝึกอาชีพในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา										
91	นักเรียนมีความพร้อมทางด้านความรู้ทักษะ ในการเข้ารับการฝึกอาชีพในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										

ที่	รายการ	ระดับสภาพการจัดการศึกษาทวิศึกษา					ระดับปัญหาการจัดการศึกษาทวิศึกษา				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
92	นักเรียนสามารถนำความรู้และทักษะที่ได้รับจากการฝึกอาชีพในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาไปปฏิบัติงานได้										
93	สถานประกอบการที่นักเรียนรับการฝึกอาชีพ มีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักร ที่มีสภาพพร้อมใช้งาน ทันสมัย และเพียงพอ										
94	มีการประสานงานระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการที่ดีในการฝึกอาชีพในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
95	สถานศึกษามีการประสานงานกับผู้ปกครองนักเรียนในการส่งนักเรียนเข้ารับการฝึกอาชีพ										
96	สถานที่ฝึกอาชีพมีขนาดเหมาะสมกับจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอาชีพ										
97	สถานที่ฝึกอาชีพมีสภาพแวดล้อมในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา มีความเหมาะสมกับการฝึกอาชีพ										
98	สถานศึกษามีการนิเทศการฝึกอาชีพของนักเรียนในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
99	สถานศึกษามีการนำผลการนิเทศการฝึกอาชีพของนักเรียนในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา มาปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง										
	<u>ด้านการวัดผล ประเมินผล</u>										
100	สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
101	สถานศึกษามีการประชุมชี้แจงให้บุคลากรเข้าใจวัตถุประสงค์ของการวัดผล ประเมินผลการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										

ที่	รายการ	ระดับสภาพการจัดการศึกษาทวิศึกษา					ระดับปัญหาการจัดการศึกษาทวิศึกษา				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
102	สถานศึกษามีการอนุมัติผลการเรียนและการเทียบโอนผลการเรียนตามที่คณะกรรมการวัดผลประเมินผลกำหนดไว้ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
103	สถานศึกษามีระเบียบการวัดผล ประเมินผลหลักสูตรทวิศึกษา										
104	สถานศึกษามีการจัดทำ และพัฒนาเครื่องมือการวัดผล ประเมินผลการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
105	สถานศึกษามีระเบียบการวัดผล ประเมินผลหลักสูตรทวิศึกษา										
106	สถานศึกษามีการจัดทำเอกสารหลักฐานการวัดผลประเมินผลหลักสูตรทวิศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ										
107	สถานศึกษามีการประสานงานในการจัดการวัดผลประเมินผลร่วมกับสถานศึกษาที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษาร่วมกัน										
108	สถานศึกษามีการนำผลการประเมิน มาปรับปรุงการเรียนการสอนในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง										
109	สถานศึกษามีการนิเทศติดตามการวัดผลประเมินผลการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาอย่างต่อเนื่อง										
110	สถานศึกษามีการนำผลการนิเทศมาปรับปรุงเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผลการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										

ภาคผนวก ข

แบบสอบถาม

ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าแผนกวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี

หัวหน้าแผนกวิชา และครูผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา

ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9

จังหวัดสุพรรณบุรี

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง สภาพและปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้มีทั้งหมด 2 ตอน

ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดกรอกข้อมูลในแบบสอบถามทุกข้อ ข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการพัฒนาแนวทางการดำเนินการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : โปรดเขียนเครื่องหมาย □ ลงใน ( ) หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ

( ) ชาย ( ) หญิง

2. อายุ

( ) ต่ำกว่า 31 ปี ( ) 31 – 40 ปี

( ) 41 – 50 ปี ( ) มากกว่า 50 ปี

3. วุฒิการศึกษา

( ) ปริญญาตรี ( ) ปริญญาโท ( ) ปริญญาเอก

4. ตำแหน่งปัจจุบัน

( ) ผู้บริหารสถานศึกษา ( ) หัวหน้ากลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี

( ) หัวหน้าแผนกวิชา ( ) ครูผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา

5. ประสบการณ์ในการทำงาน

( ) 1 – 5 ปี ( ) 6 – 10 ปี ( ) 11 – 15 ปี

( ) 16 – 20 ปี ( ) มากกว่า 20 ปีขึ้นไป

นางสาวณัฐกานต์ สุทธิจิตร์
นักศึกษาหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี

คำชี้แจง : ขอให้ท่านเขียนเครื่องหมาย □ ลงในช่องทางขวามือให้ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยกำหนดค่าให้มีความหมายของช่องระดับคะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนน 5 ระดับ โดยระดับความคิดเห็นข้อละ 1 ช่องให้ตรงตามความเป็นจริงและความคิดเห็นของท่านมากที่สุด ดังนี้

ความคิดเห็นต่อสภาพการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี

ระดับคะแนน 5 หมายถึง	มีสภาพความเหมาะสมมากที่สุด	หรือร้อยละ 81 - 100
ระดับคะแนน 4 หมายถึง	มีสภาพความเหมาะสมมาก	หรือร้อยละ 61 - 80
ระดับคะแนน 3 หมายถึง	มีสภาพความเหมาะสมปานกลาง	หรือร้อยละ 41 - 60
ระดับคะแนน 2 หมายถึง	มีสภาพความเหมาะสมน้อย	หรือร้อยละ 21 - 40
ระดับคะแนน 1 หมายถึง	มีสภาพความเหมาะสมน้อยที่สุด	หรือร้อยละ 1- 20

ความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี

ระดับคะแนน 5 หมายถึง	มีปัญหามากที่สุด	หรือร้อยละ 81 - 100
ระดับคะแนน 4 หมายถึง	มีปัญหามาก	หรือร้อยละ 61 - 80
ระดับคะแนน 3 หมายถึง	มีปัญหาปานกลาง	หรือร้อยละ 41 - 60
ระดับคะแนน 2 หมายถึง	มีปัญหาน้อย	หรือร้อยละ 21 - 40
ระดับคะแนน 1 หมายถึง	มีปัญหาน้อยที่สุด	หรือร้อยละ 1- 20

ที่	รายการ	ระดับสภาพการจัดการศึกษาทวิศึกษา					ระดับปัญหาการจัดการศึกษาทวิศึกษา				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
	<u>ด้านหลักสูตร</u>										
1	สถานศึกษามีการสำรวจความพร้อมด้านหลักสูตรก่อนการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
2	สถานศึกษามีการจัดทำหลักสูตรทวิศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของกรมอาชีวศึกษา และสำนักงานคณะกรรรมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สภาพเศรษฐกิจ สังคมและความต้องการของท้องถิ่น										
3	บุคลากรในสถานศึกษาได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ หลักการ จุดหมาย โครงสร้าง แนวดำเนินการ และเนื้อหาสาระของหลักสูตรทวิศึกษา										
4	สถานศึกษามีการกำหนดโครงสร้างของหลักสูตรทวิศึกษาให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และ ลักษณะอันพึงประสงค์ที่กำหนด										
5	สถานศึกษามีการกำหนดตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ให้ครอบคลุม เนื้อหาสาระของหลักสูตรทวิศึกษา										
6	สถานศึกษามีการจัดทำคำอธิบายรายวิชาที่สอดค้องกับเวลาเรียนในการจัดทำหน่วยการเรียนรู้										
7	สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความ เข้าใจให้ผู้เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรทวิศึกษาได้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงและความสำคัญของหลักสูตร										

ที่	รายการ	ระดับสภาพการจัดการศึกษาทวิศึกษา					ระดับปัญหาการจัดการศึกษาทวิศึกษา				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
8	สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการ ดำเนินงานการใช้หลักสูตรทวิศึกษาตามแนวคิดของหลักสูตรทั้งในสถานศึกษาและชุมชน										
9	สถานศึกษามีการกำหนดรูปแบบ วิธีการ เกณฑ์ ขั้นตอนการประเมินการใช้หลักสูตรทวิศึกษาอย่าง ชัดเจนและเป็นรูปธรรม										
10	การมีส่วนร่วมกับผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการ สถานศึกษาในการติดตาม และประเมินผลการนำหลักสูตรทวิศึกษาไปใช้ในการจัดการศึกษา										
11	สถานศึกษามีการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรทวิศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น										
12	สถานศึกษามีการประเมิน ติดตามผลการปรับปรุงเอกสารหลักสูตรทวิศึกษาและเอกสารประกอบหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง										
	<u>ด้านการบริหารจัดการศึกษา</u>										
13	บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
14	สถานศึกษามีการบริหารและกำหนดนโยบายหรือแนวทางการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
15	สถานศึกษามีการให้ข้อเสนอแนะในการการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพการศึกษาแบบทวิศึกษาในสถานศึกษาแก่บุคลากรในสถานศึกษา										

ที่	รายการ	ระดับสภาพการจัดการศึกษาทวิศึกษา					ระดับปัญหาการจัดการศึกษาทวิศึกษา				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
16	สถานศึกษามีการบริหารจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน										
17	สถานศึกษามีการบริหารการจัดทำแผนการเงินงบประมาณในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
18	สถานศึกษามีการบริหารเวลาในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
19	สถานศึกษามีการบริหารบุคลากรในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
20	สถานศึกษามีการบริหารงานอาคารสถานที่ให้เหมาะสมกับการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
21	สถานศึกษามีการบริหารจัดการด้าน สื่อ นวัตกรรม วัสดุ อุปกรณ์ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
22	สถานศึกษามีการบริหารสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้เอื้อต่อการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
	<u>ด้านการจัดการเรียนการสอน</u>										
23	สถานศึกษาดำเนินการจัดการเรียนการสอนเป็นลำดับขั้นตอนตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบทวิศึกษา										
24	สถานศึกษาได้มีการแนะนำแนวการสอน การวัดผล และการประเมินผลแก่ผู้เรียนในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
25	สถานศึกษามีการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาที่มีเนื้อหาเหมาะสมกับระดับความรู้ ความสามารถของผู้เรียน										

ที่	รายการ	ระดับสภาพการจัดการศึกษาทวิศึกษา					ระดับปัญหาการจัดการศึกษาทวิศึกษา				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
26	สถานศึกษาจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายวิธีในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
27	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนแบบทวิศึกษาได้ฝึกค้นคว้า รวบรวมข้อมูล คิดวิเคราะห์และสังเคราะห์										
28	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบทวิศึกษาที่ให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์										
29	สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนแบบทวิศึกษาที่เน้นพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ										
30	สถานศึกษาได้การให้ความสำคัญและเห็นคุณค่าในการเรียนการสอนสายวิชาชีพในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
31	สถานศึกษามีการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ที่ดึงดูดความสนใจก่อให้เกิดความสุขแก่ผู้เรียน										
32	สถานศึกษามีการจัดโครงการให้ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการสอนแบบทวิศึกษากับครูผู้สอน เพื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้										
33	สถานศึกษามีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาที่เหมาะสม										

ที่	รายการ	ระดับสภาพการจัดการศึกษาทวิศึกษา					ระดับปัญหาการจัดการศึกษาทวิศึกษา				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
	<u>ด้านครูผู้สอนในสถานศึกษา</u>										
34	สถานศึกษามีการประชุมชี้แจงให้ครูผู้สอนได้รู้ถึงภารกิจ เป้าหมาย บทบาท หน้าที่ที่ต้องทำอย่างชัดเจนในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
35	สถานศึกษามีการจัดครูผู้สอนที่มีความสามารถในการจัดการชั้นเรียน และแก้ไขปัญหาในชั้นเรียน ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
36	สถานศึกษาจัดให้ครูผู้สอนมีการประเมินผลที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด กิจกรรมการเรียนรู้แบบทวิศึกษา										
37	สถานศึกษาจัดให้ครูผู้สอนสามารถสร้างองค์ความรู้ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาให้กับนักเรียนได้นำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน										
38	สถานศึกษาจัดครูผู้สอนที่จบการศึกษาตรงกับวิชาที่สอนในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
39	สถานศึกษามีการจัดครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
40	สถานศึกษาตระหนักถึงความสมดุลระหว่างปริมาณครูผู้สอนในสถานศึกษากับนักเรียนในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
41	สถานศึกษามีการประสานความร่วมมือในการสรรหาบุคลากร ครูผู้สอนจากหน่วยงานภายนอกในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
42	สถานศึกษามีการนิเทศครูผู้สอนในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
43	สถานศึกษามีการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										

ที่	รายการ	ระดับสภาพการจัดการศึกษาทวิศึกษา					ระดับปัญหาการจัดการศึกษาทวิศึกษา				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
44	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรม ศึกษาดูงาน ทั้งภายใน ภายนอกสถานที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาให้กับครูผู้สอน										
	<u>ด้านการนิเทศการศึกษา</u>										
45	สถานศึกษามีการประสานงานระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานที่จัดการศึกษาร่วมกันในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
46	สถานศึกษามีการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ										
47	สถานศึกษามีการกำกับดูแลประสานงานการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา และสถานประกอบการ										
48	สถานศึกษามีการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนแบบทวิศึกษาอย่างต่อเนื่อง										
49	สถานศึกษามีการประสานงานด้านวิชาการกับสถานศึกษาที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษาร่วมกัน และกับหน่วยงานภายนอก										
50	สถานศึกษามีการนิเทศการฝึกอาชีพของนักเรียนในสถานประกอบการในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
51	สถานศึกษามีการนิเทศครูผู้สอน และนำผลการนิเทศมาปรับปรุงพัฒนาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาอย่างต่อเนื่อง										
52	สถานศึกษามีการให้บุคลากรภายนอกสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการนิเทศการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										

ที่	รายการ	ระดับสภาพการจัดการศึกษาทวิศึกษา					ระดับปัญหาการจัดการศึกษาทวิศึกษา				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
	<u>ด้านเครื่องมือ เครื่องจักร และสื่อการสอน</u>										
53	สถานศึกษามีการสร้างความตระหนักให้บุคลากรเห็นความสำคัญของการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจ และทักษะในการใช้เครื่องมือ เครื่องจักรและการผลิตสื่อการสอนในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
54	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้ใช้เครื่องมือ เครื่องจักร และสื่อการสอนที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
55	สถานศึกษามีเครื่องมือ เครื่องจักร และสื่อการสอน ที่มีความทันสมัย แปลกใหม่ แตกต่างจากการเรียนปกติ										
56	สถานศึกษามีการจัดหาเครื่องมือ เครื่องจักร และสื่อการสอนที่เร้าความสนใจก่อให้เกิดการใฝ่รู้ในเรื่องราวที่ต้องการศึกษาแบบทวิศึกษา										
57	สถานศึกษามีเครื่องมือ เครื่องจักร และสื่อการสอน ที่สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
58	สถานศึกษามีเครื่องมือ เครื่องจักร และสื่อการสอน ที่สะดวกและง่ายต่อการใช้งานในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
59	สถานศึกษามีเครื่องมือ เครื่องจักร และสื่อการสอน ที่ราคาไม่แพง ต้นทุนการผลิตต่ำ และคุ้มค่าต่อการใช้งานในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										

ที่	รายการ	ระดับสภาพการจัดการศึกษาทวิศึกษา					ระดับปัญหาการจัดการศึกษาทวิศึกษา				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
60	สถานศึกษาจัดสรรงบประมาณเพียงพอสำหรับการจัดหา ซ่อมแซม บำรุงรักษา เครื่องมือ เครื่องจักร และสื่อการสอน ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
	<u>ด้านการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ</u>										
61	สถานศึกษามีการจัดสถานที่ฝึกอาชีพในสถานประกอบการที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับให้กับนักเรียน ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
62	หลักสูตรทวิศึกษาที่ใช้ในการฝึกอาชีพตอบสนองความจำเป็นในการประกอบอาชีพ										
63	ระยะเวลาในการฝึกอาชีพในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา										
64	นักเรียนมีความพร้อมทางด้านความรู้ ทักษะต่าง ๆ ในการเข้ารับการฝึกอาชีพในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
65	นักเรียนสามารถนำความรู้และทักษะที่ได้รับจากการฝึกอาชีพในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาไปปฏิบัติงานได้										
66	สถานประกอบการที่นักเรียนรับการฝึกอาชีพ มีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักร ที่มีสภาพพร้อมใช้งาน ทันสมัย และเพียงพอ										
67	มีการประสานงานระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการและผู้ปกครอง ในการฝึกอาชีพในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
68	สถานที่ฝึกอาชีพมีขนาดเหมาะสมกับจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอาชีพ										

ที่	รายการ	ระดับสภาพการจัดการศึกษาทวิศึกษา					ระดับปัญหาการจัดการศึกษาทวิศึกษา				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
69	สถานที่ฝึกอาชีพมีสภาพแวดล้อมในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา มีความเหมาะสมกับการฝึกอาชีพ										
70	สถานศึกษามีการนิเทศการฝึกอาชีพของนักเรียนและนำผลการนิเทศมาปรับปรุงพัฒนาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาอย่างต่อเนื่อง										
	<u>ด้านการวัดผล ประเมินผล</u>										
71	สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
72	สถานศึกษามีการประชุมชี้แจงให้บุคลากรเข้าใจวัตถุประสงค์ของการวัดผล ประเมินผลการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
73	สถานศึกษามีการอนุมัติผลการเรียนและการเทียบโอนผลการเรียนตามที่คณะกรรมการวัดผล ประเมินผลกำหนดไว้ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
74	สถานศึกษามีระเบียบการวัดผล ประเมินผลหลักสูตรทวิศึกษา										
75	สถานศึกษามีการจัดทำ และพัฒนาเครื่องมือการวัดผล ประเมินผลการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										
76	สถานศึกษามีการจัดทำเอกสารหลักฐานการวัดผล ประเมินผลหลักสูตรทวิศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ										

ที่	รายการ	ระดับสภาพการจัดการศึกษาทวิศึกษา					ระดับปัญหาการจัดการศึกษาทวิศึกษา				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
77	สถานศึกษามีการประสานงานในการจัดการวัดผล ประเมินผลร่วมกับสถานศึกษาที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษาร่วมกัน										
78	สถานศึกษามีการนำผลการประเมิน มาปรับปรุงการเรียนการสอนในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง										
79	สถานศึกษามีการนิเทศติดตามการวัดผลประเมินผลการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาอย่างต่อเนื่อง										
80	สถานศึกษามีการนำผลการนิเทศมาปรับปรุงเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผลการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา										

ภาคผนวก ค

แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี

ชื่อผู้วิจัย **นางสาวณัฐกานต์ สุทธิจิตร์ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต**

สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

อาจารย์ที่ปรึกษา ดร. ชัยยศ เดชสุระ

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....อายุ.....ปี

สถานศึกษา.....

วัน/เดือน/ปี ที่สัมภาษณ์

.....

เริ่มการสัมภาษณ์เวลา.....น. จบการสัมภาษณ์เวลา.....น.

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้สัมภาษณ์

กรุณาเล่าประวัติโดยย่อเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวในด้านต่อไปนี้

ประวัติการศึกษา

.....

.....

ตำแหน่งปัจจุบัน.....

ระยะเวลาปฏิบัติงาน ณ สถานศึกษา..... ปี

บริบทของสถานศึกษา

.....

.....

ตอนที่ 2 แนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี

ปัญหาด้าน	ประเด็นปัญหา	ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพ/ปัญหา					สาเหตุการเกิดปัญหา	แนวทางการแก้ไขปัญหา
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1.หลักสูตร	ปัญหาเกี่ยวกับการสำรวจความพร้อมด้านหลักสูตรก่อนการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา							
2. การบริหารจัดการศึกษา	ปัญหาการบริหารการจัดทำแผนการเงินงบประมาณในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา							
3. การจัดการเรียนรู้	ปัญหาการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาที่เหมาะสม							

ปัญหา ด้าน	ประเด็น ปัญหา	ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพ/ปัญหา					สาเหตุ การเกิด ปัญหา	แนวทาง การแก้ไข ปัญหา
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด		
4. ครูผู้สอนใน สถานศึกษา	ปัญหาการจัด กิจกรรม ศึกษาดู งานทั้งภายใน ภายนอกสถานที่ เกี่ยวกับการจัด การศึกษาแบบ ทวิ ศึกษาให้กับ ครูผู้สอน							
5. การนิเทศ การศึกษา	ปัญหาการพัฒนา การจัดการเรียนรู้ แบบทวิศึกษา อย่างต่อเนื่อง							
6. เครื่องมือ เครื่องจักร และ สื่อการสอน	ปัญหาการสร้าง เครือข่ายการเรียนรู้ ในด้านเครื่องมือ เครื่องจัก สื่อการ สอนกับหน่วยงาน ภายนอก							
7. การฝึกอาชีพ ในสถาน ประกอบการ	ปัญหานักเรียนไม่ มีความพร้อม ทางด้านความรู้ ทักษะต่าง ๆ ใน การเข้ารับการฝึก อาชีพในการจัด การศึกษาแบบทวิ ศึกษา							

ปัญหา ด้าน	ประเด็น ปัญหา	ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพ/ปัญหา					สาเหตุ การเกิด ปัญหา	แนวทาง การแก้ไข ปัญหา
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด		
8. การวัดผล และประเมินผล	ปัญหาการนำผล การนิเทศมา ปรับปรุงเกี่ยวกับ การวัดผล ประเมินผล การจัดการศึกษา แบบทวิศึกษา							

ขอขอบพระคุณอย่างสูงที่ท่านให้ความร่วมมือเป็นอย่างดียิ่ง

นางสาวณัฐกานต์ สุทธิจิตร์

ภาคผนวก ง

ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องและความตรงเชิงเนื้อหา

ผลการประเมินความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (IOC)

เรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดสุพรรณบุรี

ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					รวม	IOC	แปลความหมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
	<u>ด้านหลักสูตร</u>								
1	สถานศึกษามีการสำรวจความพร้อมด้านหลักสูตรก่อนการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
2	สถานศึกษามีการจัดทำหลักสูตรทวิศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของกรมอาชีวศึกษาและสำนักงานคณะกรรรมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
3	สถานศึกษามีการจัดทำหลักสูตรทวิศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคมและความต้องการของท้องถิ่น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
4	บุคลากรในสถานศึกษาได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรทวิศึกษาในด้านหลักการ จุดหมาย โครงสร้าง แนวดำเนินการ และเนื้อหาสาระของหลักสูตรทวิศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
5	สถานศึกษามีการกำหนดโครงสร้างของหลักสูตรทวิศึกษาให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และ ลักษณะอันพึงประสงค์ที่กำหนด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้

ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					รวม	IOC	แปลความหมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
6	สถานศึกษามีการกำหนดตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ให้ครอบคลุม เนื้อหาสาระของหลักสูตรทวิศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
7	สถานศึกษามีการจัดทำคำอธิบายรายวิชาที่สอดคล้องกับเวลาเรียนในการจัดทำหน่วยการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
8	สถานศึกษามีการวิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
9	สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความ เข้าใจให้ผู้เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรทวิศึกษาได้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงและความสำคัญของหลักสูตร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
10	สถานศึกษามีการเตรียมบุคลากรในการให้ความรู้ และทักษะที่จำเป็นต่อการดำเนินงานการใช้หลักสูตรทวิศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
11	สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำเนินงานการใช้หลักสูตรทวิศึกษาตามแนวคิดของหลักสูตรทั้งในสถานศึกษาและชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้

ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					รวม	IOC	แปลความหมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
12	สถานศึกษามีการกำหนดรูปแบบ วิธีการ เกณฑ์ ขั้นตอนการประเมินการใช้หลักสูตรทวิศึกษาอย่างชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
13	การมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครูและคณะกรรมการ สถานศึกษาในการติดตาม และประเมินผลการนำหลักสูตรทวิศึกษาไปใช้ในการจัดการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
14	สถานศึกษามีการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรทวิศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
15	สถานศึกษาได้ศึกษาเอกสารและคู่มือการใช้หลักสูตรทวิศึกษาเพื่อนำมากำหนดเป็นแนวปฏิบัติ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
16	สถานศึกษามีเอกสารหลักสูตรทวิศึกษาที่เกี่ยวกับความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพให้ครูผู้สอนได้ศึกษาค้นคว้า	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
17	สถานศึกษามีการให้บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมประเมินผลการใช้หลักสูตรทวิศึกษาใสถานศึกษา	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
18	สถานศึกษามีการประเมินติดตามผลการปรับปรุงเอกสารและเอกสารประกอบหลักสูตร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้

ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					รวม	IOC	แปลความหมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
	<u>ด้านการบริหารจัดการศึกษา</u>								
19	บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
20	สถานศึกษามีการบริหารและกำหนดนโยบายหรือแนวทางการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
21	บุคคลในสถานศึกษามีการให้ข้อเสนอแนะในการการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพการศึกษาแบบทวิศึกษาในสถานศึกษาแก่บุคลากรในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
22	สถานศึกษามีการบริหารจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
23	สถานศึกษามีการบริหารการจัดทำแผนการเงินงบประมาณในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	+1	+1	+1	0	+1	5	0.8	ใช้ได้

ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					รวม	IOC	แปลความหมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
24	สถานศึกษามีการบริหารจัดสรรการใช้งบประมาณที่ได้รับจากบุคคลภายนอกในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
25	สถานศึกษามีการบริหารติดตามและรายงานผลการใช้งบประมาณของหลักสูตรทวิศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
26	สถานศึกษามีการบริหารเวลาในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
27	สถานศึกษามีการบริหารบุคลากรในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
28	สถานศึกษามีการบริหารงานอาคารสถานที่ให้เหมาะสมกับการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
29	สถานศึกษามีการบริหารจัดการด้าน สื่อ นวัตกรรม วัสดุอุปกรณ์ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
30	สถานศึกษามีการบริหารสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้เอื้อต่อการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้

ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					รวม	IOC	แปลความหมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
	<u>ด้านการจัดการเรียนการสอน</u>								
31	สถานศึกษาดำเนินการจัดการเรียนการสอนเป็นลำดับขั้นตอนตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบทวิศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
32	สถานศึกษาได้มีการแนะนำแนวการสอน การวัดผล และการประเมินผลแก่ผู้เรียนในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
33	สถานศึกษามีการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาที่มีเนื้อหาเหมาะสมกับระดับความรู้ความสามารถของผู้เรียน	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
34	สถานศึกษาจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายวิธีในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
35	สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนแบบทวิศึกษาที่ให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
36	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนแบบทวิศึกษาได้ฝึกค้นคว้า รวบรวมข้อมูล คิดวิเคราะห์และคิดสังเคราะห์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
37	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบทวิศึกษาที่ให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้

ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					รวม	IOC	แปลความหมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
38	สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนแบบทวิศึกษาที่เน้นพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
39	สถานศึกษามีการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
40	สถานศึกษาได้ให้ความสำคัญและเห็นคุณค่าในการเรียนการสอนสายวิชาชีพในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
41	สถานศึกษามีการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาที่ดึงดูดความสนใจก่อให้เกิดความสุขแก่ผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
42	สถานศึกษามีการให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
43	สถานศึกษามีการจัดโครงการให้ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการสอนแบบทวิศึกษาแก่ครูผู้สอน เพื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	-1	+1	+1	+1	3	0.6	ใช้ได้

ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					รวม	IOC	แปลความหมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
44	สถานศึกษามีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาที่เหมาะสม								
48	สถานศึกษามีการจัดให้นักเรียนได้แสดงผลงานที่นักเรียนได้ปฏิบัติในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา								
	<u>ด้านครูผู้สอนในสถานศึกษา</u>								
46	สถานศึกษามีการประชุมชี้แจงให้ครูผู้สอนได้รู้ถึงภารกิจ เป้าหมาย บทบาท หน้าที่ที่ต้องทำอย่างชัดเจนในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
47	สถานศึกษามีการพัฒนครูผู้สอนให้มีความหลากหลาย คล่องตัว มีความสามารถสูงในด้านการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
48	สถานศึกษามีการประสานงานให้ครูผู้สอนทุกคนรับผิดชอบหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างกลมกลืน สอดคล้องกับการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้

ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					รวม	IOC	แปลความหมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
49	สถานศึกษามีการจัดครูผู้สอน ที่มีความรู้ ความสามารถในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
50	สถานศึกษามีการจัดครูผู้สอนที่มีความสามารถในการจัดการชั้นเรียน และแก้ไขปัญหาในชั้นเรียน ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
51	สถานศึกษามีการจัดให้ครูผู้สอนมีการเตรียมการสอน แผนการจัดการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
52	สถานศึกษาจัดให้ครูผู้สอนมีการประเมินผลที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด กิจกรรมการเรียนรู้แบบทวิศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
53	สถานศึกษาจัดให้ครูผู้สอนสามารถสร้างองค์ความรู้ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาให้กับนักเรียนได้นำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
54	สถานศึกษาจัดครูผู้สอนที่จบการศึกษาตรงกับวิชาที่สอนในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
55	สถานศึกษามีการจัดครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้

ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					รวม	IOC	แปลความหมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
56	สถานศึกษาตระหนักถึงความสมดุลระหว่างปริมาณครูผู้สอนในสถานศึกษากับนักเรียนในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
57	สถานศึกษามีการประสานความร่วมมือในการสรรหาบุคลากรครูผู้สอนจากหน่วยงานภายนอกในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
58	สถานศึกษามีการนิเทศครูผู้สอนในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
59	สถานศึกษามีการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
60	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมศึกษาดูงานให้ครูผู้สอน ทั้งภายใน ภายนอกสถานที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
	<u>ด้านการนิเทศการศึกษา</u>								
61	สถานศึกษามีการประสานงานระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานที่จัดการศึกษาร่วมกันในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้

ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					รวม	IOC	แปลความหมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
62	สถานศึกษามีการจัดประชุมสัมมนาเพื่อพัฒนาศักยภาพในการจัดการเรียนการสอนแบบทวิศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
63	สถานศึกษามีการวางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
64	สถานศึกษามีการเตรียมและพัฒนาบุคลากรในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
65	สถานศึกษามีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรเพื่อจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
66	สถานศึกษามีการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษากับสถาประกอบการ	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
67	สถานศึกษามีการกำกับดูแลประสานงานการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาและสถานประกอบการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
68	สถานศึกษามีการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนแบบทวิศึกษาอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
69	สถานศึกษามีการประสานงานด้านวิชาการกับสถานศึกษาที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษาร่วมกันและกับหน่วยงานภายนอก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้

ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					รวม	IOC	แปลความหมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
70	สถานศึกษามีการนิเทศการฝึกอาชีพของนักเรียนในสถานประกอบการในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
71	สถานศึกษามีการนิเทศครูผู้สอนนักเรียนในการจัดการเรียนรู้แบบทวิศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
72	สถานศึกษามีการนำผลการนิเทศมาปรับปรุงพัฒนาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
73	สถานศึกษามีการจัดการนิเทศการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
74	สถานศึกษามีการให้บุคลากรภายนอกสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการนิเทศการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
	<u>ด้านเครื่องมือ เครื่องจักร และสื่อการสอน</u>								
75	สถานศึกษามีการสร้างความตระหนักให้บุคลากรเห็นความสำคัญของการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจและทักษะในการใช้เครื่องมือเครื่องจักรและการผลิตสื่อการสอนในการจัดการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้

ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					รวม	IOC	แปลความหมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
76	สถานศึกษามีการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในการจัดการการศึกษาแบบทวิศึกษาในท้องถิ่น ชุมชน และแหล่งเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
77	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้เครื่องมือเครื่องจักรและสื่อการสอนที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
78	สถานศึกษามีการสนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดทำสารสนเทศระเบียน เครื่องมือ เครื่องจักรและสื่อการสอนมาจัดการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
79	สถานศึกษามีการจัดหาเครื่องมือเครื่องจักร และสื่อการสอนที่เร้าความสนใจก่อให้เกิดการใฝ่รู้ในเรื่องราวที่ต้องการศึกษา	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
80	สถานศึกษามีเครื่องมือเครื่องจักร และสื่อการสอนผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ง่ายและสามารถจดจำการใช้งานได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้

ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					รวม	IOC	แปลความหมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
81	สถานศึกษามีเครื่องมือ เครื่องจักร และสื่อการสอน ที่มีความสอดคล้องกับเนื้อหาหลักสูตรทวิศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
82	สถานศึกษามีเครื่องมือ เครื่องจักร และสื่อการสอน ที่สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
83	สถานศึกษามีเครื่องมือ เครื่องจักร และสื่อการสอน ที่มีความทันสมัย แปลกใหม่ แตกต่างจากการเรียนปกติ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
84	สถานศึกษามีเครื่องมือ เครื่องจักร และสื่อการสอน ที่สะดวกและง่ายต่อการใช้งานในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
85	สถานศึกษามีเครื่องมือ เครื่องจักร และสื่อการสอน ที่ราคาไม่แพง ต้นทุนการผลิตต่ำ และคุ้มค่าต่อการใช้งานในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
86	สถานศึกษาจัดสรรงบประมาณเพียงพอสำหรับการจัดหา ซ่อมแซม บำรุงรักษา เครื่องมือ เครื่องจักร และสื่อการสอน ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้

ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					รวม	IOC	แปลความหมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
	<u>ด้านการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ</u>								
87	สถานศึกษามีการจัดสถานที่ฝึกอาชีพในสถานประกอบการที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับให้กับนักเรียน ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
88	หลักสูตรทวิศึกษาที่ใช้ในการฝึกอาชีพตอบสนองความจำเป็นในการประกอบอาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
89	ครูฝึกอาชีพ มีความรู้ ความชำนาญตรงตามเนื้อหาหลักสูตรทวิศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
90	ระยะเวลาในการฝึกอาชีพในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
91	นักเรียนมีความพร้อมทางด้านความรู้ ทักษะต่าง ๆ ในการเข้ารับการฝึกอาชีพในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
92	นักเรียนสามารถนำความรู้และทักษะที่ได้รับจากการฝึกอาชีพในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาไปปฏิบัติงานได้	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้

ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					รวม	IOC	แปลความหมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
93	สถานประกอบการที่นักเรียนรับการฝึกอาชีพ มีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักร ที่มีสภาพพร้อมใช้งาน ทันสมัย และเพียงพอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
94	การประสานงานระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการที่ดีในการฝึกอาชีพในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
95	สถานศึกษามีการประสานงานกับผู้ปกครองนักเรียนในการส่งนักเรียนเข้ารับการฝึกอาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
96	สถานที่ฝึกอาชีพมีขนาดเหมาะสมกับจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
97	สถานที่ฝึกอาชีพมีสภาพแวดล้อมในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา มีความเหมาะสมกับการฝึกอาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
98	สถานศึกษามีการนิเทศการฝึกอาชีพของนักเรียนในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้

ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					รวม	IOC	แปลความหมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
99	\สถานศึกษามีการนำผลการนิเทศการฝึกอาชีพของนักเรียนในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา มาปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
	<u>ด้านการวัดผล ประเมินผล</u>								
100	สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
101	สถานศึกษามีการประชุมชี้แจงให้บุคลากรเข้าใจวัตถุประสงค์ของการวัดผล ประเมินผลการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
102	สถานศึกษามีการอนุมัติผลการเรียนและการเทียบโอนผลการเรียนตามที่คณะกรรมการวัดผลประเมินผลกำหนดไว้ในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
103	สถานศึกษามีระเบียบการวัดผลประเมินผลหลักสูตรทวิศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
104	สถานศึกษามีการจัดทำ และพัฒนาเครื่องมือการวัดผลประเมินผลการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้

ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ					รวม	IOC	แปลความหมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
105	สถานศึกษามีระเบียบการวัดผลประเมินผลหลักสูตรทวิศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
106	สถานศึกษามีการจัดทำเอกสารหลักฐานการวัดผล ประเมินผลหลักสูตรทวิศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
107	สถานศึกษามีการประสานงานในการจัดการวัดผล ประเมินผลร่วมกับสถานศึกษาที่จัดการศึกษาแบบทวิศึกษาร่วมกัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
108	สถานศึกษามีการนำผลการประเมิน มาปรับปรุงการเรียนการสอนในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
109	สถานศึกษามีการนิเทศติดตามการวัดผล ประเมินผลการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
110	สถานศึกษามีการนำผลการนิเทศมาปรับปรุงเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผลการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้

ภาคผนวก จ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ
ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

1.	นายตรัยพงษ์	เข็มเพ็ชร์	ผู้อำนวยการโรงเรียนสามชุกรัตนโภคาราม
2.	นายพิทยา	แก้วทิพย์	ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีประจันต์เมธีประมุข
3.	นายวิโรจน์	ไชยภักดี	ผู้อำนวยการโรงเรียนธรรมโชติศึกษาลัย
4.	นางสาวมารยาท	คงเมือง	ศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9
5.	นางสาวเง็กใล้	แซ่ลี้	รองผู้อำนวยการวิทยาลัยการอาชีพอู่ทอง

ภาคผนวก ฉ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสัมภาษณ์วิทยานิพนธ์

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ
ตอบแบบสัมภาษณ์วิทยานิพนธ์

1.	นายสมรัก	ภาชีทรัพย์	ผู้อำนวยการวิทยาลัยการอาชีพโพธิ์ทอง
2.	นายธำรงค์	สว่างเดือน	รองผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา
3.	นายพิทยา	แก้วทิพย์	ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีประจันต์เมธีประมุข
4.	นายวิโรจน์	ไชยภักดี	ผู้อำนวยการโรงเรียนธรรมโชติศึกษาลัย
5.	ดร.ณรงค์	ชูศรีชัย	ผู้อำนวยการโรงเรียนสรวงสุธาวิทยา

ภาคผนวก ช

หนังสือเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในวิทยานิพนธ์

ที่ ศธ.๐๕๕๐.๙/ว๑๗๓

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
อ. พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐

๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นายตรัยพงษ์ เข็มเพ็ชร์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ และแบบแสดงความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวณัฐกานต์ สุทธิจิตร์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๙ จังหวัดสุพรรณบุรี" ภายใต้การควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ ดร.ชัยยศ เดชสุระ

ในการนี้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นตามแบบฟอร์มที่แนบมาพร้อมนี้แล้ว ทั้งนี้เพื่อนำผลที่ได้มาเป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไขให้เครื่องมือมีคุณภาพและเหมาะสมกับการเก็บรวมรวบข้อมูลประกอบการจัดทำวิทยานิพนธ์ในโอกาสต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านรับเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ของนางสาวณัฐกานต์ สุทธิจิตร์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ภัทรนันท สุรชาตรี)
รองผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
โทร/โทรสาร ๐-๓๕๓๒-๒๐๘๓

ที่ ศธ.๐๕๕๐.๙/ว๑๗๓

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
อ. พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐

๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นายพิทยา แก้วทิพย์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ และแบบแสดงความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวณัฐกานต์ สุทธิจิตร์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๙ จังหวัดสุพรรณบุรี" ภายใต้การควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ ดร.ชัยยศ เดชสุระ

ในการนี้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นตามแบบฟอร์มที่แนบมาพร้อมนี้แล้ว ทั้งนี้เพื่อนำผลที่ได้มาเป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไขให้เครื่องมือมีคุณภาพและเหมาะสมกับการเก็บรวมรวบข้อมูลประกอบการจัดทำวิทยานิพนธ์ในโอกาสต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านรับเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ของนางสาวณัฐกานต์ สุทธิจิตร์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ภัทรนันท สุรชาตรี)
รองผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
โทร/โทรสาร ๐-๓๕๓๒-๒๐๘๓

ที่ ศธ.๐๕๕๐.๙/ว ๑๗๓

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
อ. พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐

๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นายวิโรจน์ ไชยภักดี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ และแบบแสดงความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวณัฐกานต์ สุทธิจิตร์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๙ จังหวัดสุพรรณบุรี" ภายใต้การควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ ดร.ชัยยศ เดชสุระ

ในการนี้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นตามแบบฟอร์มที่แนบมาพร้อมนี้แล้ว ทั้งนี้เพื่อนำผลที่ได้มาเป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไขให้เครื่องมือมีคุณภาพและเหมาะสมกับการเก็บรวมรวบข้อมูลประกอบการจัดทำวิทยานิพนธ์ในโอกาสต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านรับเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ของนางสาวณัฐกานต์ สุทธิจิตร์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ภัทรนันท สุรชาตรี)
รองผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
โทร/โทรสาร ๐-๓๕๓๒-๒๐๘๓

ที่ ศธ.๐๕๕๐.๙/ว๑๗ ๓

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
อ. พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐

๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นางสาวมารยาท คงเมือง

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ และแบบแสดงความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวณัฐกานต์ สุทธิจิตร์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๙ จังหวัดสุพรรณบุรี" ภายใต้การควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ ดร.ชัยยศ เดชสุระ

ในการนี้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นตามแบบฟอร์มที่แนบมาพร้อมนี้แล้ว ทั้งนี้เพื่อนำผลที่ได้มาเป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไขให้เครื่องมือมีคุณภาพและเหมาะสมกับการเก็บรวมรวบข้อมูลประกอบการจัดทำวิทยานิพนธ์ในโอกาสต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านรับเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ของนางสาวณัฐกานต์ สุทธิจิตร์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ภัทรนันท สุรชาตรี)
รองผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
โทร/โทรสาร ๐-๓๕๓๒-๒๐๘๓

ที่ ศธ.๐๕๕๐.๙/ว ๑๗๓

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
อ. พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐

๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นางสาวเง็กใน้ แซ่ลี้

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ และแบบแสดงความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวณัฐกานต์ สุทธิจิตร์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๙ จังหวัดสุพรรณบุรี" ภายใต้การควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ ดร.ชัยยศ เดชสุระ

ในการนี้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นตามแบบฟอร์มที่แนบมาพร้อมนี้แล้ว ทั้งนี้เพื่อนำผลที่ได้มาเป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไขให้เครื่องมือมีคุณภาพและเหมาะสมกับการเก็บรวมรวบข้อมูลประกอบการจัดทำวิทยานิพนธ์ในโอกาสต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านรับเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ของนางสาวณัฐกานต์ สุทธิจิตร์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ภัทรนันท สุรชาตรี)
รองผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
โทร/โทรสาร ๐-๓๕๓๒-๒๐๘๓

ภาคผนวก ซ

หนังสือขอความอนุเคราะห์

ในการเก็บรวบรวบข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

ที่ ศธ ๐๕๕๐.๙ /ว๒๒๘

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
ถนนปรีดีพนมยงค์ ตำบลประตูชัย
อำเภอพระนครศรีอยุธยา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐

๒๐ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

ด้วย นางสาวณัฐกานต์ สุทธิจิตร์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๙ จังหวัดสุพรรณบุรี" ภายใต้การควบคุมของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ ดร.ชัยยศ เดชสุระ และ ดร.พรเทพ รู้แผน ในการนี้นักศึกษาจำเป็นต้องขอเก็บข้อมูลจากท่านและหัวหน้ากลุ่มสาระการงานอาชีพ , หัวหน้าแผนกวิชา,ครูผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ที่อยู่ในโรงเรียนที่ท่านรับผิดชอบ เพื่อดำเนินการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อความสมบูรณ์ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภัทรนันท สุรชาตรี)
รองผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
โทร/โทรสาร. ๐-๓๕๓๒-๒๐๘๓

ภาคผนวก ฌ

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์

ที่ ศธ. ๐๕๕๐.๙ / ว๒๕๓

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
ถนนปรีดีพนมยงค์ ตำบลประตูชัย
อำเภอพระนครศรีอยุธยา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐

๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

ด้วย นางสาวณัฐกานต์ สุทธิจิตร์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๙ จังหวัดสุพรรณบุรี”ภายใต้การควบคุมของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ ดร.ชัยยศ เดชสุระ และ ดร.พรเทพ รู้แผน ในการนี้นักศึกษาจำเป็นต้องขอเก็บข้อมูลจากท่านและหัวหน้ากลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี , หัวหน้าแผนกวิชา,ครูผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ที่อยู่ในโรงเรียนที่ท่านรับผิดชอบ สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านและขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.นริสานันท์ เดชสุระ)
ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
โทร/โทรสาร ๐-๓๕๓๒-๒๐๘๓

ภาคผนวก ญ

หนังสือขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสัมภาษณ์เพื่อทำวิทยานิพนธ์

ที่ ศธ. ๐๕๕๐.๙ / ว๒๗๘

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
ถนนปรีดีพนมยงค์ ตำบลประตูชัย
อำเภอพระนครศรีอยุธยา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐

๒ ธันวาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้บริหารสถานศึกษา

ด้วย นางสาวณัฐกานต์ สุทธิจิตร์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๙ จังหวัดสุพรรณบุรี" ภายใต้การควบคุมของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ ดร.ชัยยศ เดชสุระ และ ดร.พรเทพ รู้แผน ในการนี้นักศึกษาจำเป็นต้องขอเก็บข้อมูลจากท่านและรองผู้อำนวยการที่อยู่ในโรงเรียนที่ท่านรับผิดชอบ สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.นริสานันท์ เดชสุระ)
ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
โทร/โทรสาร ๐-๓๕๓๒-๒๐๘๓

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ – นามสกุล	ณัฐกานต์ สุทธิจิตร์
วัน/เดือน/ปี เกิด	19 เมษายน พ.ศ. 2521
สถานที่เกิด	จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ตำแหน่งปัจจุบัน	ครู ค.ศ. 1
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนทุ่งแฝกพิทยาคม ตำบลวังลึก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2533	ประถมศึกษาโรงเรียนวัดบึง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
พ.ศ. 2536	มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนท่าเรือ “นิตยานุกูล” จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
พ.ศ. 2539	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิชาการบัญชี สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตวาสุกรี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
พ.ศ. 2541	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาการบัญชี สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตวาสุกรี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
พ.ศ. 2543	บัญชีบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่
พ.ศ. 2551	ประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
พ.ศ. 2562	ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา